REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

Fiscaal Memo

Alle essentiële feiten en cijfers

2019

Inclusief Fiscaal Memo App om efficiënter en slimmer te werken

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

Hoe maakt u het mkb in twee letters duidelijk dat u meer in huis hebt?

Natuurlijk, u bent een goede belastingadviseur. Maar voor al die mooie, potentiële mkb-klanten bent u gewoon meneer Willems. Of mevrouw Van Vliet. Twee letters kunnen een groot verschil maken. De RB-titel achter uw naam is een zichtbaar bewijs van vakmanschap, kwaliteit en integriteit. Als RB-lid bent u onderdeel van een netwerk van ruim 7.000 belastingadviseurs. Mkb-specialisten die hun kennis collectief up-to-date houden en met elkaar delen. Is uw interesse gewekt? Kijk voor alle info op **rb.nl**

De RB

Daar begint elk fiscaal antwoord mee

Register Belastingadviseurs

Het Register Belastingadviseurs (RB) is met ruim 7.000 leden dé beroepsvereniging van belastingadviseurs voor het mkb. Als belastingadviseur kunt u bij het RB terecht voor belangenbehartiging richting overheid en politiek, vaktechnische informatie en ondersteuning in de beroepsuitoefening, opleidingen om RB te worden en PE-cursussen om uw kwaliteit en kennis op peil te houden. Ondernemers vinden in 'hun' RB een integer pragmatisch adviseur met uitgebreide fiscale kennis en ervaring, en gevoel voor ondernemerschap.

Belangenbehartiging

Als grootste beroepsvereniging van belastingadviseurs is het RB een belangrijke gesprekspartner voor politiek en overheid. We voeren intensief overleg en nemen deel aan uiteenlopende initiatieven om de kwaliteit van de beroepsuitoefening en betere en uitvoerbare fiscale wetgeving te bevorderen. Ook de media hebben in toenemende mate interesse voor onze standpunten.

Kwaliteitsbevordering / Ondersteuning

Als belastingadviseur moet uw kennis altijd up-to-date zijn. Daarom kent het RB een permanente educatie-verplichting. We bieden u jaarlijks ruim 300 cursussen en bijeenkomsten aan, waarmee u uw kennis op peil houdt. Daarnaast ondersteunen we u met verschillende producten en diensten, zoals de uitgaven Fiscaal Memo en de Belastingwetten, vakblad Het Register en vaktechnische ondersteuning door Bureau Vaktechniek. Meer ledenvoordeel vindt u op RB-plaza.

Opleiden

Staat u aan het begin van uw carrière in de fiscaliteit? Of wilt u een volgende stap zetten naar allround belastingadviseur? In september 2018 is de nieuwe beroepsopleiding tot RB gestart, de RB Academy. Dit is een opleiding van twee à drie jaar voor (aankomende) belastingadviseurs in het mkb. In de RB Academy staat de ontwikkeling van de theoretisch geschoolde fiscalist naar de praktisch werkende belastingadviseur in het mkb centraal. Meer informatie over de RB Academy vindt u op rbacademy.nl. Naast fiscale kennis worden 'soft skills' steeds belangrijker om als belastingadviseur onderscheidend te zijn. U vindt het groeiend aantal beroepsvaardigheden PE's op rb.nl.

Register Belastingadviseurs
Brenkmanweg 6
4105 DH Culemborg
T 0345 54 70 00
rb.nl

Inkomstenbelasting – **1**

Loonbelasting – **3**

Vennootschapsbelasting – **6**
Dividendbelasting – **7**
Omzetbelasting – **11**
Successiewet – **12**
Belastingen van rechtsverkeer – **13**
Verhuurderheffing – **14**
Belasting van personenauto's en motorrijwielen – **18**
Belasting zware motorrijtuigen – **19**

Kindgebonden budget – **25**
Kinderopvangtoeslag – **26**
Studiefinanciering – **27**
Sociale verzekeringen – **28**
Tegemoetkomingen loondomein – **29**

Prijsindexcijfers – **30**

Minimumloon – **31.1**
Euro – **31.2**
Rente – **31.3**
Alimentatie – **31.4**
Werkdagen – **31.5**
Aangifte- en betaaldata LB – **31.6**
Codering aanslagen – **31.7**
Onderwijsvakanties – **31.8**
Grensbedragen jaarrekeningregime– **31.9**

Onder dezelfde redactie verschijnen bij Wolters Kluwer
Fiscaal Memo App
Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving
Sociaal Memo
Sociaal Memo Arbeid & Inkomen
Sociaal Memo Ziekte & Zorg

Fiscaal jargon
90% : (nagenoeg) geheel
80% : doorgaans
70% : hoofdzakelijk
50% : grotendeels
30% : in belangrijke mate
15% : in enigszins belangrijke mate
10% : bijkomstig/in betekenende mate
5% : gering

Fiscaal Memo

juli 2019

Wolters Kluwer
Deventer – 2019

NUR 826-601

© 2019, Wolters Kluwer Nederland B.V.

Onze klantenservice kunt u bereiken via: www.wolterskluwer.nl/klantenservice.

Auteur(s) en uitgever houden zich aanbevolen voor inhoudelijke opmerkingen en suggesties. Deze kunt u sturen naar: boeken-NL@wolterskluwer.com.

Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Wolters Kluwer Nederland B.V. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wolters Kluwer Nederland B.V.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en Wolters Kluwer Nederland B.V. geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

Op alle aanbiedingen en overeenkomsten van Wolters Kluwer Nederland B.V. zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland B.V. U kunt deze raadplegen via: www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden.
Indien Wolters Kluwer Nederland B.V. persoonsgegevens verkrijgt is daarop het privacybeleid van Wolters Kluwer Nederland B.V. van toepassing. Dit is raadpleegbaar via www.wolterskluwer.nl/privacy-cookies.

VOORWOORD

Gewaardeerd RB-lid,

U bent de fiscale adviseur van talloze mkb-ondernemers. Zij vertrouwen op uw adviezen vanwege uw vakmanschap, ervaring en diepgaande, up-to-date kennis van de fiscale spelregels. Deze actuele versie van het Fiscaal Memo is een onmisbaar naslagwerk bij de uitoefening van uw beroep. Het bevat alle belangrijke gegevens. Van forfaits en drempels tot percentages, bedragen en feiten. Een essentieel onderdeel van uw dagelijkse praktijk. U krijgt het omdat u lid bent van het RB.

Het Fiscaal Memo verschijnt twee keer per jaar. U ontvangt de januari-uitgave in boekvorm. De juli-uitgave kunt u te zijner tijd downloaden op RB-plaza. Nog efficiënter, slimmer en sneller is het om gebruik te maken van de Fiscaal Memo App. U vindt deze app onder Google Play en in de App Store. Voor u als RB-lid is hij gratis.

Het Register Belastingadviseurs (RB) behartigt de belangen van ruim 7.000 aangesloten adviseurs. Dagelijks zetten we ons in voor een evenwichtige belastingheffing. Zo overleggen we intensief met overheid en politiek. En met onze opleidingsprogramma's, inhoudelijke en praktische ondersteuning houden we de kwaliteit van het vak onveranderd hoog. Voor meer informatie over onze activiteiten, opleidingen en mogelijkheden voor permanente educatie kijkt u op RB-plaza en op rb.nl.

De RB. Daar begint elk fiscaal antwoord mee

mr. Sylvester Schenk
directeur fiscale zaken RB

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

INHOUD

Lijst van afkortingen / 13

1. **Inkomstenbelasting** / 17

ALGEMEEN
1.1 Belastingplichtige/partner/(pleeg)kinderen / 17

RAAMWERK
1.2 Heffing inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen / 20
1.3 Tarieven inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen / 21
1.4 Toerekeningsregels/gemeenschappelijke inkomensbestanddelen / 28
1.5 Verzamelinkomen / 30
1.6-1.10 Gereserveerd / 30

WERK EN WONING (BOX 1)
1.11 Belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1) / 30
1.12 Belastbare winst uit onderneming / 31
1.13 Vrijgestelde winst / 33
1.14 Aftrekbeperkingen kosten van winst / 34
1.15 Gereserveerd / 36
1.16 Bijtelling winst voor privégebruik woning / 36
1.17 Bijtelling winst voor privégebruik auto / 37
1.18 Tonnageregeling zeescheepvaart / 39
1.19-1.22 Gereserveerd / 40
1.23 Afschrijving / 40
1.24 Willekeurige afschrijving / 41
1.24.1 Milieu-investeringen (VAMIL) / 41
1.24.2 Investeringen door startende ondernemers / 42
1.24.3 Zeeschepen / 43
1.25 Investeringsaftrek / 43
1.26-1.27 Gereserveerd / 50
1.28 Urencriterium/verlaagd urencriterium / 50
1.29 Fiscale reserves en terugkeerreserve / 51
1.30 Oudedagsreserve (FOR) / 51
1.31 Ondernemersaftrek / 53
1.32 MKB-winstvrijstelling / 56
1.33-1.36 Gereserveerd / 57
1.37 Belastbaar loon / 57

1.38 Reisaftrek / 57
1.39 Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden / 63
1.40 Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen / 65
1.41 Belastbare inkomsten uit eigen woning / 68
1.41.1 Schema belastbare inkomsten uit eigen woning / 68
1.41.2 Eigen woning / 68
1.41.3 Kapitaalverzekering eigen woning / 72
1.41.4 Spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning / 76
1.41.5 Bijleenregeling: eigenwoningschuld/eigenwoningreserve / 77
1.41.6 Aftrekbare kosten / 85
1.41.7 Vooruitbetaalde rente/kosten / 86
1.42 Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld / 87
1.43 Uitgaven voor inkomensvoorzieningen / 87
1.44 Negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen / 93
1.45 Negatieve persoonsgebonden aftrek / 95
1.46-1.47 Gereserveerd / 95
1.48 Middeling / 95
1.49 Verklaring arbeidsrelatie (VAR) (t/m 30-4-2016) / 97
1.50-1.52 Gereserveerd / 98

AANMERKELIJK BELANG (BOX 2)
1.53 Aanmerkelijk belang/meesleep- en meetrekregeling / 98
1.54 Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) / 99
1.55 Forfaitair voordeel uit VBI / 100

SPAREN EN BELEGGEN (BOX 3)
1.56 Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3) / 100
1.57 Vrijgestelde bezittingen box 3 / 105
1.58 Groene beleggingen / 106
1.59-1.60 Gereserveerd / 107
1.61 Nettolijfrenten / 107
1.62 Nettopensioen / 109
1.63 Waardering bezittingen en schulden / 110
1.64-1.65 Gereserveerd / 115

PERSOONSGEBONDEN AFTREK
1.66 Persoonsgebonden aftrek / 115
1.67 Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen / 116
1.68 Verliezen op beleggingen in durfkapitaal / 117
1.69 Gereserveerd / 117
1.70 Uitgaven voor specifieke zorgkosten / 117
1.71 Weekenduitgaven voor gehandicapten / 124
1.72 Scholingsuitgaven / 124
1.73 Uitgaven voor monumentenpanden (t/m 2018) / 125
1.74 Aftrekbare giften / 126
1.75-1.80 Gereserveerd / 128

HEFFINGSKORTING
1.81 Heffingskorting / 128
1.82-1.85 Gereserveerd / 138

WIJZE VAN HEFFING
1.86 Voorheffingen / 138
1.87 Wel of geen aanslag / 139

2. **Gereserveerd** / 139

3. **Loonbelasting** / 140
3.1 Schema bruto-/nettoberekening per 1-1-2019 / 140
3.2 Loonbegrip / 141
3.3 Aandelenoptierechten / 141
3.4 Vrijgesteld loon / 143
3.5 Gebruikelijk en fictief loon / 145
3.6 Loon in natura / 147
3.7 Gereserveerd / 149
3.8 Carpoolen / 149
3.9 Waardering privégebruik auto / 149
3.10 Werkkostenregeling / 156
3.11 Diverse cijfers loonbelasting / 156
3.12 Verlof / 157
3.12.1 Verlofaanspraken / 157
3.12.2 Levensloopregeling / 158
3.13 Pensioen en VUT / 159
3.14 Gereserveerd / 167
3.15 Verschuldigde loonbelasting / 167
3.16 Heffingskorting voor loonbelasting / 167
3.17 Gereserveerd / 172
3.18 Tarieven bijzondere beloningen / 172
3.18.1 Witte tabellen LB/PH / 172
3.18.2 Groene tabellen LB/PH / 175
3.19 Gereserveerd / 178
3.20 Bijzondere tabellen loonbelasting / 178
3.20.1 Aannemers van werk/thuiswerkers/gelijkgestelden/ sekswerkers / 178
3.20.2 Artiesten en beroepssporters / 178
3.21 Eindheffing / 179
3.21.1 Eindheffingsbestanddelen / 179
3.21.2 Eindheffingstabellen / 186
3.21.3 Afwijkende percentages eindheffingstarief / 190
3.21.4 Eindheffingstabellen voor bijzondere groepen / 192
3.22 Afdrachtverminderingen LB/PH / 193
3.22.1 Afdrachtvermindering zeevaart / 193
3.22.2 Afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk / 194

4-5. **Gereserveerd** / 197

6. **Vennootschapsbelasting** / 198
6.1 Tarieven vennootschapsbelasting / 198
6.2 Diverse cijfers vennootschapsbelasting / 199

7. **Dividendbelasting** / 201
7.1 Tarieven dividendbelasting / 201
7.2 Inflatiebijstelling / 201

8-10. **Gereserveerd** / 201

11. **Omzetbelasting** / 202
11.1 Tarieven omzetbelasting / 202
11.2 Diverse cijfers omzetbelasting / 202
11.3 Kleineondernemersregeling / 204
11.4 Factuurgegevens / 205

12. **Successiewet** / 207
12.1 Vrijstelling erfbelasting / 207
12.2 Vrijstelling schenkbelasting / 207
12.3-12.4 Gereserveerd / 209
12.5 Tarieven schenk- en erfbelasting / 209
12.6 Latente inkomstenbelastingschulden / 211
12.7 Waarderingsregels Successiewet / 212
12.8 Bedrijfsopvolging / 213
12.9 Overlevingstafels / 214

13. **Belastingen van rechtsverkeer** / 216
13.1 Tarieven overdrachtsbelasting / 216
13.2 Tarief assurantiebelasting / 216

14. **Verhuurderheffing** / 217
14.1 Belastingplicht / 217
14.2 Grondslag en tarief verhuurderheffing / 217
14.3 Wijze van heffing / 223

15-17. **Gereserveerd** / 223

18. **Belasting van personenauto's en motorrijwielen** / 224
18.1 Tarieven BPM / 224

19. **Belasting zware motorrijtuigen** / 231
19.1 Tarieven BZM / 231

20-24. **Gereserveerd** / 231

25. **Kindgebonden budget** / 232
25.1 Kindgebonden budget / 232

26. **Kinderopvangtoeslag** / 234
26.1 Kinderopvangtoeslag / 234

27. **Studiefinanciering** / 243
27.1 Normbedragen WSF / 243

28. **Sociale verzekeringen** / 250
28.1 Premieheffing volksverzekeringen / 250
28.2 Algemene Ouderdomswet (AOW) / 252
28.3 Algemene nabestaandenwet (Anw) / 258
28.4 Algemene Kinderbijslagwet (AKW) / 264
28.5 Gereserveerd / 267
28.6 Ziektewet (ZW) / 267
28.7 Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) / 268
28.8 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) / 274
28.9 Werkloosheidswet (WW) / 275
28.10 Premiekortingen (t/m 2017) / 277
28.11 Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) / 278
28.12 Zorgverzekeringswet (Zvw) / 278
28.13 Wet op de zorgtoeslag (Wzt) / 278

29. **Tegemoetkomingen loondomein** / 280
29.1 Loonkostenvoordelen (vanaf 2018) / 280
29.2 Lage-inkomensvoordeel (vanaf 2017) / 282
29.3 Minimumjeugdloonvoordeel (vanaf 2018) / 283

30. **Prijsindexcijfers** / 284
30.1 CPI-alle huishoudens / 284
30.2 CPI-werknemersgezinnen met laag inkomen / 288
30.3 CPI-werknemersgezinnen met hoog inkomen / 290

31. **Diversen** / 292
31.1 Wettelijk minimumloon / 292
31.2 Euro-omrekeningskoersen / 295
31.3 Rente / 296
31.3.1 Wettelijke rente / 296
31.3.2 Belastingrente, heffingsrente en invorderingsrente / 296
31.3.3 Marktrente / 297
31.3.4 WSF-rente / 298
31.3.5 Geldmarkttarieven ECB / 299
31.4 Indexering alimentaties / 299
31.5 Werkdagenoverzicht / 300

31.6 Uiterste data aangifte en betaling LB / 300
31.7 Codering aanslagen / 301
31.8 Onderwijsvakanties / 303
31.9 Grensbedragen jaarrekeningregime / 304

Alfabetisch register / 305

LIJST VAN AFKORTINGEN

AAW	Algemene Arbeidsongeschiktheidswet
a.b.	aanmerkelijk belang
AKW	Algemene Kinderbijslagwet
ANBI	algemeen nut beogende instelling
Anw	Algemene nabestaandenwet
ao	arbeidsongeschiktheid
AOW	Algemene Ouderdomswet
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	afgezonderd particulier vermogen
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWF	Algemeen Werkloosheidsfonds
AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
AWR	Algemene wet inzake rijksbelastingen
AWW	Algemene Weduwen- en Wezenwet
B&W	College van burgemeester en wethouders
bbl	beroepsbegeleidende leerweg
bel.pl.	belastingplichtige
BES eilanden	openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba
BEU	Beperking export uitkeringen
BPM	Belasting van personenauto's en motorrijwielen
BSN	burgerservicenummer
BV	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
BW	Burgerlijk Wetboek
BZM	Belasting zware motorrijtuigen
CAP	Centraal Aanspreekpunt Pensioenen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum indicatiestelling zorg
CPI	consumentenprijsindexcijfer
CTO	Centrum voor Topsport en Onderwijs
CV	Commanditaire vennootschap
DB	Dividendbelasting
dga	directeur-grootaandeelhouder
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EER	Europese Economische Ruimte
EG	Europese Gemeenschap
EU	Europese Unie
EVC	Erkenning verworven competenties

FOR	Fiscale oudedagsreserve
hbo	hoger beroepsonderwijs
hj	halfjaar
HR	Hoge Raad
IB	Inkomstenbelasting
ICP	Intracommunautaire prestaties
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IOW	Wet inkomensvoorziening oudere werklozen
IW	Invorderingswet 1990
LB	Loonbelasting
lhk.	loonheffingskorting
Liv	Lage-inkomensvoordeel
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MIA	milieu-investeringsaftrek
NTC	Nationaal Topsport Centrum
NV	Naamloze vennootschap
OB	omzetbelasting
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODV	oudedagsverplichting
OV	openbaar vervoer
PH	premieheffing volksverzekeringen
RDA	Research en development aftrek (aanvullende aftrek S&O)
RSIN	Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVU	Regeling voor vervroegde uittreding
S&O	Speur- en ontwikkelingswerk
SBBI	sociaal belang behartigende instelling
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SW	Successiewet
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek TNO
TOG	Regeling tegemoetkoming ouders van thuiswonende-gehandicapte kinderen
TROA	Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW
TSZ	tegemoetkoming specifieke zorgkosten
TW	Toeslagenwet
UFO	Uitvoeringsfonds voor de overheid
Uitv.besch.	Uitvoeringsbeschikking
Uitv.besl.	Uitvoeringsbesluit

Uitv.reg.	Uitvoeringsregeling
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VAMIL	Vrije afschrijving milieu-investeringen
VAR	Verklaring arbeidsrelatie
VBI	vrijgestelde beleggingsinstelling
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VUT	(vrijwillige) vervroegde uittreding
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAMIL	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WAZO	Wet arbeid en zorg
WBR	Wet op belastingen van rechtsverkeer
WEB	Wet educatie en beroepsonderwijs
Wfsv	Wet financiering sociale verzekeringen
WGA	werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
Whk	Werkhervattingskas
WHW	Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WKB	Wet op het kindgebonden budget
Wko	Wet kinderopvang
Wlz	Wet langdurige zorg
WMM	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
WMW	Wet maatregelen woningmarkt 2014 II
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wtl	Wet tegemoetkomingen loondomein
WTOS	Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten
WSF	Wet studiefinanciering 2000
WVA	Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand
Wzt	Wet op de zorgtoeslag
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet

1. Inkomstenbelasting

ALGEMEEN

1.1 Belastingplichtige/partner/(pleeg)kinderen

Belastingplicht/kwalificerende buitenlandse bel.pl./landenkring[1]

- Inkomstenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen.
- Belastingplicht bestaat voor
  - binnenlandse bel.pl.: persoon die woont in Nederland
  - buitenlandse bel.pl.: persoon die niet in Nederland woont maar wel Nederlands inkomen geniet.
- Kwalificerende buitenlandse bel.pl. is persoon
  - die als inwoner in belastingheffing van andere EU-lidstaat, EER-staat, Zwitserland of BES eilanden (zgn. landenkring) wordt betrokken (of wegens gering pensioen/lijfrente in woonland geen inkomstenbelasting verschuldigd is), en
  - wiens inkomen (tezamen met dat van als zodanig aangemerkte partner) (nagenoeg) geheel in Nederland onderworpen is aan heffing IB/LB (inkomensverklaring woonland vereist).

Landenkring

land/gebiedsdeel	*land/gebiedsdeel*	*land/gebiedsdeel*
Ålandseilanden	Guadeloupe	Oostenrijk
Azoren	Hongarije	Polen
België	Ierland	Portugal
Bonaire	IJsland	Réunion
Bulgarije	Italië	Roemenië
Canarische Eilanden	Kroatië	Saba
Cyprus	Letland	Saint Martin
Denemarken	Liechtenstein	Sint-Eustatius
Duitsland	Litouwen	Slovenië
Estland	Luxemburg	Slowakije
Finland	Madeira	Spanje
Frankrijk	Malta	Tsjechië
Frans Guyana	Martinique	Verenigd Koninkrijk[a,b]
Gibraltar[a]	Mayotte	Zweden
Griekenland	Noorwegen	Zwitserland

a. Tot Brexit.
b. Engeland, Schotland, Wales en Noord-Ierland.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.110.

Partnerregeling/(pleeg)kinderen[2]

- Onder partner wordt verstaan (partnerregeling)
  - echtgenoot
  - ongehuwde meerderjarige persoon met wie ongehuwde meerderjarige bel.pl.
  - – notarieel samenlevingscontract is aangegaan, en
  - – op hetzelfde woonadres in basisregistratie personen staat ingeschreven
  - degene met wie bel.pl. op hetzelfde woonadres in basisregistratie personen staat ingeschreven en
  - – uit wiens relatie met bel.pl. kind is geboren
  - – die kind van bel.pl. heeft erkend dan wel van wie kind door bel.pl. is erkend
  - – die in pensioenregeling als partner van bel.pl. is aangemeld
  - – die samen met bel.pl. eigen woning in eigendom heeft
  - – die evenals bel.pl. meerderjarig is en waarbij op dat woonadres ook minderjarig kind van ten minste 1 van beiden staat ingeschreven, echter partnerschap geldt niet als
    - bel.pl. deel van woning aan die ander verhuurt, aan te tonen via schriftelijke huurovereenkomst, of
    - bel.pl. met die ander in opvangwoning woont (bel.pl. moet beschikkingen overleggen waaruit blijkt dat gemeente voor beiden afzonderlijk maatwerkvoorziening beschermd wonen en opvang heeft getroffen) (uitzondering geldt zowel voor partnerschap in IB als in AWIR)
  - – die in aan kalenderjaar voorafgaande kalenderjaar reeds partner van bel.pl. was

  met dien verstande dat
  - degene die gedurende deel van kalenderjaar als partner wordt aangemerkt, automatisch ook voor andere perioden in kalenderjaar als partner wordt aangemerkt, voor zover betrokkene in die andere perioden op hetzelfde woonadres als bel.pl. staat ingeschreven
  - partnerschap eindigt zodra
  - – verzoek tot echtscheiding/scheiding van tafel en bed is ingediend, en
  - – niet langer sprake is van inschrijving op hetzelfde woonadres
  - persoon op elk moment maar 1 partner kan hebben
  - – bij meerdere echtgenoten wordt alleen echtgenoot uit oudste verbintenis als partner aangemerkt
  - – bij meerdere samenlevingscontracten wordt alleen oudste samenlevingscontract in aanmerking genomen (samenlevingscontract met meer dan 1 persoon wordt niet in aanmerking genomen)
  - – bij meerdere partners op grond van bovengenoemde criteria geldt als partner persoon die in volgorde van criteria als eerste kwalificeert

  - ongehuwden als partners blijven aangemerkt (partnerschap kan desgewenst via schriftelijke kennisgeving worden beëindigd)
  - indien inschrijving op hetzelfde woonadres niet langer mogelijk is door opname in verpleeghuis/verzorgingshuis wegens medische redenen of ouderdom
  - zolang voor geen van beiden derde persoon als partner wordt aangemerkt.
- Niet als partner wordt aangemerkt
  - bloedverwant 1e graad (= kind/ouder) van bel.pl., of op gezamenlijk verzoek aanverwant 1e graad (= stiefkind/stiefouder) van bel.pl. (verzoek geldt zowel voor partnerschap in IB als in AWIR)
  - tenzij beiden op 1 januari 27 jaar of ouder zijn
  - (*vanaf 2017*) persoon
  - die op 1 januari jonger is dan 27 jaar, en
  - voor wie bel.pl. in verleden pleegvergoeding of kinderbijslag heeft ontvangen

  mits bel.pl. en persoon in enig jaar gezamenlijk verzoek daartoe hebben ingediend (verzoek geldt zowel voor partnerschap in IB als in AWIR)
  - persoon die
  - niet in Nederland woont, en
  - geen kwalificerende buitenlandse bel.pl. is.
- Als ongehuwd wordt aangemerkt persoon die van tafel en bed is gescheiden.
- Bloedverwanten van partner worden in alle gevallen als aanverwanten van bel.pl. beschouwd.
- Pleegkind wordt in alle gevallen als kind beschouwd (ook wat betreft bloed- en aanverwantschap).
- Kind wordt in belangrijke mate op kosten van ouder onderhouden indien
  - op ouder drukkende bijdrage in kosten van onderhoud kind ten minste € 425 (t/m 2018: € 416) per kwartaal beloopt, of
  - ouder voor kind recht heeft op
  - AKW, of
  - soortgelijke buitenlandse regeling.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.3, 23.2; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 1.1; Juridisch Memo, § 3.1.

1. Art. 1.1, 1.4, 2.1, 7.8 Wet IB 2001; art. 21bis Uitv.besl. IB 2001.
2. Art. 1.2, 1.5 Wet IB 2001; art. 2 Uitv.reg. IB 2001; art. 5a AWR; besluit 21-11-2017, nr. 2017-18782.

RAAMWERK

1.2 Heffing inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen[1]

Heffingsgrondslagen en verschuldigde inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen

bestanddelen

belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1) (zie § 1.11)[a]	.....		
inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen progressief tarief (zie § 1.3)		.....	
af: te verrekenen belastingkorting verlies uit aanmerkelijk belang[b]		.....	–
		.....	
belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) (zie § 1.54)	.....		
inkomstenbelasting tarief box 2 (zie § 1.3)		.....	
belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3) (zie § 1.56)	.....		
inkomstenbelasting tarief box 3 (zie § 1.3)		.....	+
gecombineerde inkomensheffing		.....	
af: gecombineerde heffingskorting[c,d]		.....	–
verschuldigde inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen		.....	

a. Is premie-inkomen voor premieheffing volksverzekeringen (tot bepaald maximum, zie § 28.1); voor buitenlandse premieplichtige moet premieheffing volksverzekeringen berekend worden over belastbaar wereldinkomen uit werk en woning.
b. Belastingkorting a.b.-verlies wordt pas afgetrokken van inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen op gewone aanslag ná toepassing van regelingen ter voorkoming van dubbele belasting; aftrek geschiedt uiterlijk in 9e jaar na jaar waarin verlies is geleden bij voor bezwaar vatbare beschikking die gelijktijdig met vaststellen aanslag wordt gegeven; belastingkorting a.b.-verlies kan niet tot teruggaaf leiden.
c. Gecombineerde heffingskorting
   - geldt alleen voor bel.pl. die gedurende (deel van) kalenderjaar binnenlandse of kwalificerende buitenlandse bel.pl. is
   - – uitzondering geldt voor inkomstenbelastingdeel van arbeidskorting en inkomensafhankelijke combinatiekorting, dat ook geldt voor
     - andere buitenlandse bel.pl. uit landenkring (zie § 1.1), en
     - (*vanaf 2019*) andere buitenlandse bel.pl. met vaste inrichting in Nederland op grond van nondiscriminatiebepaling in belastingverdrag
   - – heffingskorting (*vanaf 2019:* behalve arbeidskorting en inkomensafhankelijke combinatiekorting) wordt naar rato verminderd over periode dat bel.pl. (niet door overlijden) geen binnenlandse of kwalificerende buitenlandse bel.pl. is
   - bestaat uit som van heffingskorting voor inkomstenbelasting en heffingskorting voor volksverzekeringen (zie § 1.81).
d. Gecombineerde heffingskorting wordt pas afgetrokken van gecombineerde inkomensheffing, ná toepassing van regelingen ter voorkoming van dubbele belasting.

1 Art. 2.3-2.4, 2.7, 2.10-2.13, 4.53 Wet IB 2001; art. 8, 9, 12 Wfsv; Hof 's-Hertogenbosch 21-12-2006, nr. 04/02152, ECLI:NL:GHSHE:2006:BA1390.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.6, 1.71; Fiscaal Memo App, IB/PH werk en woning (box 1), IB sparen en beleggen (box 3), IB aanmerkelijk belang (box 2).

1.3 Tarieven inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen

Tarief belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1)[1]

■ 2019

Bel.pl. geboren op of na 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2019

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting		premie	totaal	*belasting*[a]	
tot AOW-leeftijd								
1e schijf	€ 20 384		9,00%	+	27,65%	36,65%	€ 7 470	
2e schijf	13 916		10,45%	+	27,65%	38,10%	5 301	
		€ 34 300						€ 12 771
3e schijf	34 207		38,10%	+	–	38,10%	13 032	
		68 507						25 803
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,75%	+	–	51,75%		
vanaf AOW-leeftijd								
1e schijf	€ 20 384		9,00%	+	9,75%	18,75%	€ 3 821	
2e schijf	13 916		10,45%	+	9,75%	20,20%	2 810	
		€ 34 300						€ 6 631
3e schijf	34 207		38,10%	+	–	38,10%	13 032	
		68 507						19 663
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,75%	+	–	51,75%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2,75% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2,75% van aftrekbare kosten eigen woning).

Bel.pl. geboren voor 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2019

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting		premie	totaal	*belasting*[a]	
73 jaar en ouder								
1e schijf	€ 20 384		9,00%	+	9,75%	18,75%	€ 3 821	
2e schijf	14 433		10,45%	+	9,75%	20,20%	2 915	
		€ 34 817						€ 6 736
3e schijf	33 690		38,10%	+	–	38,10%	12 835	
		68 507						19 571
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,75%	+	–	51,75%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2,75% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2,75% van aftrekbare kosten eigen woning).

■ 2018

Bel.pl. geboren op of na 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2018

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting		premie	totaal	*belasting*[a]	
tot AOW-leeftijd								
1e schijf	€ 20 142		8,90%	+	27,65%	36,55%	€ 7 361	
2e schijf	13 852		13,20%	+	27,65%	40,85%	5 658	
		€ 33 994						€ 13 019
3e schijf	34 513		40,85%	+	–	40,85%	14 098	
		68 507						27 117
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,95%	+	–	51,95%		
vanaf AOW-leeftijd								
1e schijf	€ 20 142		8,90%	+	9,75%	18,65%	€ 3 755	
2e schijf	13 852		13,20%	+	9,75%	22,95%	3 178	
		€ 33 994						€ 6 933
3e schijf	34 513		40,85%	+	–	40,85%	14 098	
		68 507						21 031
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,95%	+	–	51,95%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2,45% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2,45% van aftrekbare kosten eigen woning).

Bel.pl. geboren voor 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2018

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting		premie	totaal	*belasting*[a]	
72 jaar en ouder								
1e schijf	€ 20 142		8,90%	+	9,75%	18,65%	€ 3 755	
2e schijf	14 262		13,20%	+	9,75%	22,95%	3 272	
		€ 34 404						€ 7 027
3e schijf	34 103		40,85%	+	–	40,85%	13 931	
		68 507						20 958
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,95%	+	–	51,95%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2,45% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2,45% van aftrekbare kosten eigen woning).

■ 2017

Bel.pl. geboren op of na 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2017

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting	premie	totaal	*belasting*[a]	
tot AOW-leeftijd							
1e schijf	€ 19 982		8,90%	+ 27,65%	36,55%	€ 7 303	
2e schijf	13 809		13,15%	+ 27,65%	40,80%	5 633	
		€ 33 791					€ 12 936
3e schijf	33 281		40,80%	+ –	40,80%	13 578	
		67 072					26 514
4e schijf	meerdere boven	67 072	52,00%	+ –	52,00%		
vanaf AOW-leeftijd							
1e schijf	€ 19 982		8,90%	+ 9,75%	18,65%	3 726	
2e schijf	13 809		13,15%	+ 9,75%	22,90%	3 161	
		€ 33 791					€ 6 887
3e schijf	33 281		40,80%	+ –	40,80%	13 578	
		67 072					20 465
4e schijf	meerdere boven	67 072	52,00%	+ –	52,00%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2% van aftrekbare kosten eigen woning).

Bel.pl. geboren voor 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2017

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting	premie	totaal	*belasting*[a]	
71 jaar en ouder							
1e schijf	€ 19 982		8,90%	+ 9,75%	18,65%	€ 3 726	
2e schijf	14 148		13,15%	+ 9,75%	22,90%	3 239	
		€ 34 130					€ 6 965
3e schijf	32 942		40,80%	+ –	40,80%	13 440	
		67 072					20 405
4e schijf	meerdere boven	67 072	52,00%	+ –	52,00%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2% van aftrekbare kosten eigen woning).

■ 2016

Bel.pl. geboren op of na 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2016

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting		premie	totaal	*belasting*[a]	
tot AOW-leeftijd								
1e schijf	€ 19 922		8,40%	+	28,15%	36,55%	€ 7 281	
2e schijf	13 793		12,25%	+	28,15%	40,40%	5 571	
		€ 33 715						€ 12 852
3e schijf	32 706		40,40%	+	–	40,40%	13 213	
		66 421						26 065
4e schijf	meerdere boven	66 421	52,00%	+	–	52,00%		
vanaf AOW-leeftijd								
1e schijf	€ 19 922		8,40%	+	10,25%	18,65%	€ 3 715	
2e schijf	13 793		12,25%	+	10,25%	22,50%	3 102	
		€ 33 715						€ 6 817
3e schijf	32 706		40,40%	+	–	40,40%	13 213	
		66 421						20 030
4e schijf	meerdere boven	66 421	52,00%	+	–	52,00%		

a. Belasting wordt verhoogd met 1,5% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 1,5% van aftrekbare kosten eigen woning).

Bel.pl. geboren voor 1-1-1946 met belasting- en volledige premieplicht – 2016

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing* belasting		premie	totaal	*belasting*[a]	
70 jaar en ouder								
1e schijf	€ 19 922		8,40%	+	10,25%	18,65%	€ 3 715	
2e schijf	14 105		12,25%	+	10,25%	22,50%	3 172	
		€ 34 027						€ 6 887
3e schijf	32 394		40,40%	+	–	40,40%	13 087	
		66 421						19 974
4e schijf	meerdere boven	66 421	52,00%	+	–	52,00%		

a. Belasting wordt verhoogd met 1,5% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 1,5% van aftrekbare kosten eigen woning).

- Voor bel.pl. die in de loop van kalenderjaar AOW-leeftijd bereikt, geldt dat belasting over dat jaar tijdsevenredig is te verdelen als volgt
  - aantal maanden vanaf januari t/m maand voorafgaande aan maand waarin wordt verjaard: tabel tot AOW-leeftijd
  - aantal maanden vanaf maand waarin wordt verjaard t/m maand december: tabel vanaf AOW-leeftijd.

- 2019

Bel.pl. met alleen belastingplicht – 2019

	belastbaar inkomen uit werk en woning			*% van heffing* belasting	*belasting*[a]	
geboren op of na 1-1-1946						
1e schijf	€ 20 384			9,00%	€ 1 834	
2e schijf	13 916			10,45%	1 454	
		€ 34 300				€ 3 288
3e schijf	34 207			38,10%	13 032	
		68 507				16 320
4e schijf	meerdere boven	68 507		51,75%		
geboren voor 1-1-1946						
1e schijf	€ 20 384			9,00%	€ 1 834	
2e schijf	14 433			10,45%	1 508	
		€ 34 817				€ 3 342
3e schijf	33 690			38,10%	12 835	
		68 507				16 177
4e schijf	meerdere boven	68 507		51,75%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2,75% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2,75% van aftrekbare kosten eigen woning).

- 2018

Bel.pl. met alleen belastingplicht – 2018

	belastbaar inkomen uit werk en woning			*% van heffing* belasting	*belasting*[a]	
geboren op of na 1-1-1946						
1e schijf	€ 20 142			8,90%	€ 1 792	
2e schijf	13 852			13,20%	1 828	
		€ 33 994				€ 3 620
3e schijf	34 513			40,85%	14 098	
		68 507				17 718
4e schijf	meerdere boven	68 507		51,95%		

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing belasting*	*belasting*[a]	
geboren voor 1-1-1946					
1e schijf	€ 20 142		8,90%	€ 1 792	
2e schijf	14 262		13,20%	1 882	
		€ 34 404			€ 3 674
3e schijf	34 103		40,85%	13 931	
		68 507			17 605
4e schijf	meerdere boven	68 507	51,95%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2,45% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2,45% van aftrekbare kosten eigen woning).

■ 2017

Bel.pl. met alleen belastingplicht – 2017

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing belasting*	*belasting*[a]	
geboren op of na 1-1-1946					
1e schijf	€ 19 982		8,90%	€ 1 778	
2e schijf	13 809		13,15%	1 815	
		€ 33 791			€ 3 593
3e schijf	33 281		40,80%	13 578	
		67 072			17 171
4e schijf	meerdere boven	67 072	52,00%		
geboren voor 1-1-1946					
1e schijf	€ 19 982		8,90%	€ 1 778	
2e schijf	14 148		13,15%	1 860	
		€ 34 130			€ 3 638
3e schijf	32 942		40,80%	13 440	
		67 072			17 078
4e schijf	meerdere boven	67 072	52,00%		

a. Belasting wordt verhoogd met 2% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 2% van aftrekbare kosten eigen woning).

■ 2016

Bel.pl. met alleen belastingplicht – 2016

	belastbaar inkomen uit werk en woning		*% van heffing*	*belasting*[a]	
			belasting		
geboren op of na 1-1-1946					
1e schijf	€ 19 922		8,40%	€ 1 673	
2e schijf	13 793		12,25%	1 689	
		€ 33 715			€ 3 362
3e schijf	32 706		40,40%	13 213	
		66 421			16 575
4e schijf	meerdere boven	66 421	52,00%		
geboren voor 1-1-1946					
1e schijf	€ 19 922		8,40%	€ 1 673	
2e schijf	14 105		12,25%	1 727	
		€ 34 027			€ 3 400
3e schijf	32 394		40,40%	13 087	
		66 421			16 487
4e schijf	meerdere boven	66 421	52,00%		

a. Belasting wordt verhoogd met 1,5% van deel van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht op belastbaar inkomen uit werk en woning (verhoging bedraagt maximaal 1,5% van aftrekbare kosten eigen woning).

◢ Fiscaal Memo App, IB/PH werk en woning (box 1), Premieheffing volksverzekeringen, AOW-leeftijd.

Tarief belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)[2]

Tarief a.b.-heffing

grondslag	*% van heffing*
belastbaar inkomen uit a.b.	25%

◢ Fiscaal Memo App, IB aanmerkelijk belang (box 2).

Tarief belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)[3]

Tarief forfaitaire rendementsheffing	
grondslag	***% van heffing***
belastbaar inkomen uit sparen en beleggen	30%

◢ Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3).

1. Art. 2.10-2.10a Wet IB 2001; art. 8, 10, 11 Wfsv.
2. Art. 2.12 Wet IB 2001.
3. Art. 2.13 Wet IB 2001.

1.4 Toerekeningsregels/gemeenschappelijke inkomensbestanddelen[1]

- Bezittingen/schulden en opbrengsten/uitgaven van afgezonderd particulier vermogen (APV) worden toegerekend aan degene die dat vermogen bij leven of overlijden heeft afgezonderd, onder nader gegeven regels (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.7).
- Van minderjarig kind worden navolgende bestanddelen toegerekend aan ouder die gezag over kind uitoefent
  - belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden verkregen door terbeschikkingstelling van vermogensbestanddelen aan onderneming/werkzaamheid/a.b.-vennootschap
  - belastbare inkomsten uit eigen woning
  - belastbaar inkomen uit a.b. (box 2)
  - rendementsgrondslag belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)
  - als voorheffing geheven dividendbelasting

  waarbij geldt dat toerekening geschiedt
  - aan ouder van wie gezag is beëindigd, indien geen andere ouder gezag uitoefent
  - aan alle ouders gelijkelijk, indien gezag aan meerdere ouders toekomt.
- Toerekening bestanddelen tussen bel.pl. en partner geschiedt als volgt
  - inkomensbestanddelen komen in aanmerking bij
  - degene die inkomensbestanddeel geniet, of
  - degene op wie inkomensbestanddeel drukt
  - bestanddelen van rendementsgrondslag (zie § 1.56) komen in aanmerking bij degene die bestanddelen bezit
  - navolgende bestanddelen
  - gemeenschappelijke inkomensbestanddelen (zie schema)
  - gezamenlijke grondslag sparen en beleggen
  - als voorheffing geheven dividendbelasting

  komen in aanmerking bij bel.pl. en partner
  - in jaarlijks bij aangifte zelf te kiezen onderlinge verhouding
  - mits bel.pl. gehele kalenderjaar dezelfde partner heeft

  waarbij geldt dat
  - onderlinge verhouding

    - mag worden herzien tot onherroepelijk worden van (conserverende) (navorderings)aanslagen van beide partners, waarbij geldt dat
    - inspecteur navorderingsaanslag mag opleggen
    - toerekening nog kan worden herzien tot 6 weken na uitspraak van Hoge Raad waarmee aanslag onherroepelijk wordt
    - op 50%-50% wordt bepaald, voor zover niet zelf voor onderlinge verhouding is gekozen
  - bel.pl. en partner ieder voor evenredig deel aansprakelijk blijven voor verschuldigde belasting
  - toerekening automatisch doorwerkt naar premieheffing volksverzekeringen
- korting voor groene beleggingen (zie § 1.81) komen bij bel.pl. en partner in aanmerking in dezelfde verhouding als gezamenlijke grondslag sparen en beleggen, waarbij geldt dat
  - als gezamenlijke grondslag sparen en beleggen nihil bedraagt, kortingen in aanmerking komen bij degene met hoogste verzamelinkomen (bij gelijk verzamelinkomen bij oudste).

Gemeenschappelijke inkomensbestanddelen partners

gemeenschappelijke inkomensbestanddelen
belastbare inkomsten uit eigen woning
inkomen uit aanmerkelijk belang vóór vermindering met persoonsgebonden aftrek
persoonsgebonden aftrek[a]

a. Eventueel latere negatieve persoonsgebonden aftrek komt bij dezelfde persoon in aanmerking, mits betrokkenen nog steeds partners (kunnen) zijn.

- Bel.pl. die niet gehele kalenderjaar partner heeft (huwelijk/samenwonen/(echt)scheiding/overlijden), kan tezamen met deze partner ervoor kiezen
  - bij verzoeken in verband met voorlopige teruggaaf, of
  - bij aangifte

  dat bel.pl. gehele kalenderjaar dezelfde partner heeft, waarbij geldt dat
  - keuze niet geldt indien bel.pl. of partner door migratie
  - niet gehele jaar binnenlands belastingplichtig is, en
  - geen kwalificerende buitenlandse bel.pl. is.
- In migratiejaar mogen bel.pl. en partner bestanddelen uit periode van binnenlandse belastingplicht toch vrij toerekenen, mits binnenlandse belastingplicht voor beiden gelijk begint of eindigt.

1. Art. 2.14a, 2.15, 2.17 Wet IB 2001; art. 8 Wfsv.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.7; Sociaal Memo, § 1.2.

1.5 Verzamelinkomen[1]

Verzamelinkomen	
bestanddelen[a]	
inkomen uit werk en woning (box 1)	.....
inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)	.....
belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)	.....+
verzamelinkomen	.....

a. Verminderd met eventueel daarin begrepen te conserveren inkomen.

1. Art. 2.18 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.8.

1.6-1.10 Gereserveerd

WERK EN WONING (BOX 1)

1.11 Belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1)[1]

Belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1)		
bestanddelen		
belastbare winst uit onderneming		.....
belastbaar loon		.....
belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden		.....
belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen		.....
belastbare inkomsten uit eigen woning		.....
negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen		.....
negatieve persoonsgebonden aftrekposten		.....+
		.....
af:		
aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld	.....	
uitgaven voor inkomensvoorzieningen	.....+	
		.....–
		.....
af: persoonsgebonden aftrek (zie § 1.66)[a]		.....–
inkomen uit werk en woning[b]		.....
af: te verrekenen verliezen uit werk en woning[c]		.....–
belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1)		.....

a. Persoonsgebonden aftrek kan inkomen uit werk en woning niet verder dan tot nihil verminderen, eventueel restant komt voor zover mogelijk in mindering op eerst belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (zie § 1.56) en daarna op inkomen uit aanmerkelijk belang (zie § 1.54).
b. Bestanddeel van verzamelinkomen, zie § 1.5.
c. Verlies uit werk en woning wordt verrekend met inkomens uit werk en woning van 3 voorafgaande en 9 volgende kalenderjaren.

- Premie-inkomen voor premieheffing volksverzekeringen is zowel voor binnenlandse als buitenlandse premieplichtige belastbaar wereld-inkomen uit werk en woning (box 1).

1. Art. 3.1, 3.150, 6.2 Wet IB 2001; art. 8 Wfsv.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.14, 1.57.

1.12 Belastbare winst uit onderneming[1]

Belastbare winst uit onderneming		
bestanddelen		
gezamenlijke winst(en) uit onderneming(en) van bel.pl. als ondernemer		…….
gezamenlijke winst(en) uit onderneming(en) van bel.pl. als medegerechtigde		…….
gezamenlijke voordelen uit schuldvordering[a] van bel. pl. op ondernemer		……+
		…….
af:		
zelfstandigenaftrek	…….	
S&O-aftrek	…….	
meewerkaftrek	…….	
startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid	…….	
stakingsaftrek	……+	
ondernemersaftrek		……–
		……
af: MKB-winstvrijstelling		……–
belastbare winst uit onderneming		……

a. Schuldvordering is als eigen vermogen te beschouwen of kent grotendeels winst-afhankelijke vergoeding; voor schuldvorderingen aan verbonden persoon gelden bepalingen van resultaat uit overige werkzaamheden in plaats van bepalingen van winst uit onderneming.

- Ondernemer is bel.pl.
  - voor wiens rekening onderneming wordt gedreven, en
  - die rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende die onderneming (= aansprakelijk voor zakelijke schulden onderneming).
- Beoefenaar zelfstandig beroep wordt gelijkgesteld met ondernemer.
- Winst uit onderneming (winst) is bedrag van gezamenlijke voordelen die, ongeacht naam en vorm, worden verkregen uit onderneming.
- Belastbare winst uit onderneming is mede (uitbreiding winstbegrip)

- winst die bel.pl. als medegerechtigde tot vermogen van onderneming geniet uit onderneming(en) (dus niet als ondernemer of aandeelhouder, maar bijvoorbeeld als commanditaire vennoot)
  - uitbreiding winstbegrip geldt ook indien medegerechtigde niet deelt in liquidatiesaldo
  - medegerechtigde kan in hoogte beperkt verlies uit onderneming in aanmerking nemen (zogenoemde maximumverliesbepaling)
- gezamenlijke voordelen die bel.pl. geniet uit schuldvorderingen op ondernemer ten behoeve van voor zijn rekening gedreven onderneming, mits
  - schuldvordering in feite functioneert als eigen vermogen van onderneming, of
  - vergoeding over schuldvordering (in feite), bezien over gehele looptijd, grotendeels winstafhankelijk is, en
  - schuldvordering niet ook als belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden kan worden aangemerkt (in dat geval valt schuldvordering onder belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden).

Waardering ondernemingswoning bij zelfbewoning (*vanaf 20-6-2018*)

overgang woning	*waarderingsregel*
verplichte overgang naar privé[a]	85%[b,c]
vrijwillige overgang naar privé	80%[b]
overgang woning wegens overlijden bel.pl. naar huisgenoot	60%[d]

a. Niet door overlijden; ondernemingswoning moet minimaal 3 kalenderjaren als ondernemingsvermogen geëtiketteerd zijn.
b. Van waarde in vrije staat.
c. Maar minimaal percentage van eventuele eerdere overgang van privé- naar ondernemingsvermogen.
d. Van WOZ-waarde.

Waardering ondernemingswoning bij zelfbewoning (*t/m 19-6-2018*)

overgang woning	*waarderingsregel*
verplichte overgang naar privé[a]	
■ t/m 60 jaar	65%[b]
■ 61 jaar	66%[b]
■ 62 jaar	67%[b]
■ 63 jaar	68%[b]
■ 64 jaar	69%[b]
■ 65 jaar	70%[b]
■ 66 jaar	71%[b]
■ 67 jaar	72%[b]
■ 68 jaar	73%[b]
■ 69 jaar	74%[b]
■ vanaf 70 jaar	75%[b]
vrijwillige overgang naar privé	80%[b]
overgang woning wegens overlijden bel.pl. naar huisgenoot	60%[c]

a. Niet door overlijden; laagste leeftijd van bel.pl. of partner op tijdstip verplichte overgang.
b. Van waarde in vrije staat.
c. Van WOZ-waarde.

1. Art. 3.2-3.5, 3.8, 3.58 Wet IB 2001; besluit 31-8-2009, nr. CPP2009/1092M (oud); besluit 20-6-2018, nr. 2018-81323.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.15; Fiscaal Memo 3 2010, § 1.4; Fiscaal Memo App, Belastbare winst uit onderneming.

1.13 Vrijgestelde winst[1]

Vrijgestelde winst
vrijstellingen
bosbouwvrijstelling[a]
landbouwvrijstelling[b]
kwijtscheldingswinst[c]
aanspraken uit pensioenregeling waarvoor omkeerregeling geldt
aanspraken op IOAZ-uitkering of soortgelijke buitenlandse regeling
aanspraken op bedrijfsbeëindigingsvergoeding waarvoor omkeerregeling geldt of soortgelijke buitenlandse regeling
WAZ-uitkeringen of soortgelijke buitenlandse regeling (wel belastbare periodieke uitkering)
aanspraken op WAZ-uitkeringen of soortgelijke buitenlandse regeling
uitkeringen uit stakingskas
voordelen uit aangewezen regelingen ten behoeve van ontwikkeling en instandhouding van bos en natuur[d]
voordelen in de vorm van verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers, waarop eindheffing is toegepast (zie § 3.21.1)
(*vanaf 2018*) voordelen uit aangewezen projecten gericht op hinderbeperking tijdens grootschalige wegwerkzaamheden (deelnemer mag maximaal 1 periode van maximaal 12 maanden deelnemen en mag maximaal € 200 per maand en € 1200 per deelnameperiode ontvangen)
voordelen uit t/m 2017 geldende aangewezen mobiliteitsprojecten 'Anders betalen voor mobiliteit' of 'Beter Benutten'
door pleegouders ontvangen vergoeding voor verzorging pleegkinderen
aanspraak medisch specialist op uitkering uit transitiefonds[e]

a. Op verzoek kan ontheffing van vrijstelling gedurende ten minste 10 jaar worden verkregen; er gelden nadere regels omtrent waardering op waarde in economisch verkeer.
b. Voor zover waardeontwikkeling van grond is toe te rekenen aan voortgezette aanwending van grond in landbouwbedrijf (WEVAB: waarde in economisch verkeer bij agrarische bestemming) en niet is ontstaan in uitoefening van landbouwbedrijf.
c. Ook indien schuldsaneringsregeling natuurlijke personen is beëindigd zonder akkoord met schuldeisers.
d. Vrijstelling bedraagt 90% of 100% van voordelen, afhankelijk van aangewezen regeling.
e. Voor zover goodwill nog niet is afgeschreven op verkrijgingsmoment aanspraak, wordt goodwill in dat jaar fiscaal neutraal afgewikkeld; latere uitbetaling uit transitiefonds aan medisch specialist is nagekomen ondernemingswinst en dus geen loon uit dienstbetrekking; zodra medisch specialist niet meer in Nederland woont, valt volledige aanspraak in ondernemingswinst; goedkeuring geldt ook voor VPB.

1. Art. 3.11-3.13 Wet IB 2001; art. 6, 6a Uitv.reg. IB 2001; art. XXVIII Overige fiscale maatregelen 2018; besluit 2-10-2014, nr. BLKB2014/1782M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.16; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.6.

1.14 Aftrekbeperkingen kosten van winst[1]

Aftrekbeperkingen algemene kosten van winst	
kostensoort	***aftrekbaarheid***
standsuitgaven	0%
vaartuigen voor representatie[a]	0%
geldboeten[b]	0%
misdrijven[c,d]	0%
illegale wapens en munitie	0%
agressieve dieren[e]	0%
giften, beloften of diensten als omkoping (steekpenningen)	0%
geheven dividend-/kansspelbelasting	0%
buitenlandse bronheffing[f]	0%
voedsel/drank/genotmiddelen[a,g], representatie[a,h,i], congressen/seminars/symposia/excursies/studiereizen[a,i]	meerdere boven forfait[j,k]

a. Tenzij (diensten in verband met) kostenpost behoren tot normale ondernemingsactiviteiten.
b. Opgelegd door strafrechter inclusief geldsom ter voorkoming/vermindering strafvervolging of verkrijging gratie, (buitenlandse) bestuurlijke boeten, wettelijk geregelde tuchtrechtelijke boeten, EU-boeten, kosten naheffingsaanslagen parkeerbelasting en wielklemkosten; wel onder aftrekbeperking vallen aan autoverhuurder opgelegde verkeersboeten en op ondernemer verhaalde boeten bij aansprakelijkstelling ondernemer voor belastingaanslag van derde; niet onder aftrekbeperking vallen dwangsommen.
c. Hieronder vallen misdrijven
   - waarvoor bel.pl. onherroepelijk door Nederlandse strafrechter is veroordeeld
   - waarvoor bel.pl. niet wordt vervolgd, maar die gevoegd zijn bij bepaling strafmaat veroordeling ander misdrijf
   - waarvoor strafbeschikking onherroepelijk is geworden.
d. Totaal reeds in aanmerking genomen kosten/lasten in 5 jaren voorafgaand aan veroordeling/strafbeschikking/transactie wordt alsnog tot winst gerekend; aftrekbeperking geldt niet voor betaalde geldbedragen en in beslag genomen voorwerpen ter (gedeeltelijke) ontneming van wederrechtelijk verkregen voordelen alsmede niet voor schadevergoedingen.
e. Als dier wegens agressie krachtens onherroepelijke bestuursrechtelijke of strafrechtelijke maatregel niet mag worden gehouden.
f. Mits regeling ter voorkoming van dubbele belasting geldt.
g. Transportondernemer mag voor meerdaagse internationale rit forfaitair bedrag (2019: € 37,50; 2018: € 36,50; 2017: € 35,50; 2016: € 35) per gereden dag als verblijfkosten aftrekken (vertrek- en aankomstdag tellen samen als 1 dag); forfait geldt ook voor transportondernemer die
   - vanuit op meer dan 50 km van woonplaats gelegen plaats(en)
   - internationale ritten maakt die
   - elk korter (kunnen) duren dan 24 uur, en
   - op aaneengesloten dagen plaatsvinden, en
   - elk op meer dan 50 km van woonplaats blijven.
h. Waaronder recepties, feesten en vermaak.

i. Inclusief reis- en verblijfkosten; voor reiskosten met (gehuurd) privévervoermiddel geldt km-forfait € 0,19.
j. Forfait bedraagt € 4600 (2018/2017/2016: € 4500); op verzoek bij aangifte 80% (*t/m 2016*: 73,5%) aftrekbaar in plaats van toepassing forfait.
k. Aftrekbeperking geldt voor VPB alleen bij aanwezigheid van werknemer(s); aftrekbeperking bedraagt forfaitair 0,4% van gezamenlijk belastbaar loon (desgewenst alleen uit tegenwoordige dienstbetrekking), maar ten minste € 4600 (2018/2017/2016: € 4500); op verzoek bij aangifte 73,5% van kosten aftrekbaar in plaats van toepassing forfait.

Aftrekbeperkingen kosten ten behoeve van bel.pl. zelf

kostensoort	*aftrekbaarheid*
werkruimte in (gehuurde) privéwoning/-woonboot/-woonwagen	
■ inkomen[a] hoofdzakelijk in werkruimte[b]	100%[c]
■ inkomen[a] niet hoofdzakelijk in werkruimte	0%
(*vanaf 2017*) tot ondernemingsvermogen behorend huurrecht op woning[d]	0%
telefoonabonnementen in woonruimte	0%
literatuur exclusief vakliteratuur	0%
kleding exclusief werkkleding[e,f]	0%
persoonlijke verzorging[e]	0%
van bel.pl. als verzekeringsplichtige geheven inkomensafhankelijke bijdrage Zvw[g]	0%
reis- en verblijfkosten i.v.m. cursussen/opleidingen, congressen/seminars/symposia/excursies/studiereizen[h]	€ 1500
(gehuurde) privémuziekinstrumenten[i]	0%
arbeidsbeloning meewerkende partner tot € 5000	0%
geheven loonbelasting/premie volksverzekeringen	0%
rente/kosten van overbedelingsschulden	0%
premies buitenlandse volksverzekering[j]	0%
verhuiskosten[k,l]	
■ overbrengen inboedel + € 7750	100%
huisvesting buiten woonplaats[k]	max. 2 jaar
(gehuurd) privévervoermiddel (per km)	€ 0,19
vergoeding voor in onderneming gebruikte privébezittingen (geen vervoermiddel)	max. forfaitair rendement box 3[m,n]+ huurderslasten
vergoeding voor in onderneming gebruikte privébezittingen die door bel.pl in privé zijn gehuurd (geen vervoermiddel)	evenredig deel van huurprijs[m]+ huurderslasten

a. Totaal van winst uit onderneming(en), belastbaar loon en belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden.
b. Indien niet over werkruimte elders wordt beschikt, geldt als inkomenscriterium hoofdzakelijk in of vanuit werkruimte en in belangrijke mate in werkruimte; naast inkomenscriterium geldt vereiste dat werkruimte naar verkeersopvatting zelfstandig deel van woning vormt; aftrekbeperking werkruimte is in VPB op vergelijkbare wijze geregeld voor a.b.-houder.
c. Aftrek volgens algemene regels voor winstbepaling.
d. Behalve van werkruimte die naar verkeersopvatting zelfstandig deel van huurwoning vormt en bel.pl. aan inkomenscriterium van privéwerkruimte voldoet (zie noot b).
e. Aftrekbeperking geldt niet voor artiest, presentator, beroepssporter.

f. Kleding is werkkleding indien kleding
   - (nagenoeg) uitsluitend geschikt is om bij behalen van winst te dragen, of
   - is voorzien van 1 of meer duidelijk zichtbare bedrijfslogo's met gezamenlijke oppervlakte van ten minste 70 cm^2 per kledingstuk.
g. Of premie voor soortgelijke buitenlandse regeling.
h. Aftrekbeperking geldt niet indien werkzaamheden van bel.pl. noodzaken tot deelname.
i. Alsmede geluidsapparatuur, gereedschappen, computers e.d., beeldapparatuur.
j. Tenzij premieplichtig voor volksverzekeringen.
k. Indien sprake is van meer dan 1 onderneming/werkzaamheid, komen kosten gezamenlijk bij 1 onderneming/werkzaamheid in aanmerking.
l. Naar andere woonruimte mits in het kader van onderneming; hiervan is in ieder geval sprake ingeval ondernemer binnen 2 jaar na verplaatsing onderneming verhuist uit woning op meer dan 25 km van nieuwe vestigingsplaats onderneming en door verhuizing reisafstand met ten minste 60% bekort.
m. Naar rato van periode van gebruik in onderneming.
n. Heffingvrij vermogen mag bij bepaling forfaitair rendement (zie § 1.56) buiten beschouwing blijven; eventuele financieringsschuld komt niet in mindering op waarde privébezitting; (*vanaf 2017*) voor berekening forfaitair rendement mag privébezitting zoveel mogelijk aan hoogste rendementsschijf worden toegerekend.

1. Art. 3.14-3.17 Wet IB 2001; art. 8, 10 Wet VPB 1969; art. 7, 8 Uitv.reg. IB 2001; besluit 20-12-2000, nr. CPP2000/3086M; besluit 13-4-2011, nr. BLKB2011/556M; onderdeel 1.1, 1.2, 1.4, 5.1 besluit 9-5-2018, nr. 2018-52448.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.17; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2012, § 1.7.

1.15 Gereserveerd

1.16 Bijtelling winst voor privégebruik woning[1]

Privégebruik ondernemingswoning (op jaarbasis)

woningwaarde meer dan	niet meer dan	*bijtelling op jaarbasis*
2019		
–	€ 12 500	0,95%
€ 12 500	25 000	1,20%
25 000	50 000	1,30%
50 000	75 000	1,45%
75 000	1 080 000	1,65%
1 080 000	–	€ 17 820 + 2,35% van woningwaarde boven € 1 080 000
2018		
–	€ 12 500	1,00%
€ 12 500	25 000	1,25%
25 000	50 000	1,40%
50 000	75 000	1,55%
75 000	1 060 000	1,75%
1 060 000	–	€ 18 550 + 2,35% van woningwaarde boven € 1 060 000

woningwaarde meer dan	niet meer dan	*bijtelling op jaarbasis*
2017		
–	€ 12 500	1,05%
€ 12 500	25 000	1,35%
25 000	50 000	1,50%
50 000	75 000	1,65%
75 000	1 060 000	1,80%
1 060 000	–	€ 19 080 + 2,35% van woningwaarde boven € 1 060 000
2016		
–	€ 12 500	1,05%
€ 12 500	25 000	1,35%
25 000	50 000	1,50%
50 000	75 000	1,65%
75 000	1 050 000	1,85%
1 050 000	–	€ 19 425 + 2,35% van woningwaarde boven € 1 050 000

- Woonboot/woonwagen wordt met woning gelijkgesteld.
- (*Vanaf 2017*) forfaitaire bijtelling geldt niet voor huurwoning waarvan tot ondernemingsvermogen behorend huurrecht (gedeeltelijk) onder aftrekbeperking valt (zie § 1.14).
- Tot woning behoort ook werkruimte die niet voldoet aan zelfstandigheids- en inkomenscriterium (zie § 1.14).

1. Art. 3.19 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.19; Fiscaal Memo App, Privégebruik ondernemingswoning.

1.17 Bijtelling winst voor privégebruik auto[1]

- Bijtelling geldt ter zake van privégebruik van ter beschikking gestelde
  - personenauto
  - bestelauto, tenzij (nagenoeg) uitsluitend geschikt voor goederenvervoer.
- Auto wordt automatisch geacht ook voor privédoeleinden ter beschikking te staan, tenzij blijkt dat auto op jaarbasis voor maximaal 500 km privé is gebruikt (privégebruik kan met voorgeschreven rittenregistratie (zie § 3.9) of anderszins worden aangetoond).
- Privégebruik bedraagt automatisch niet meer dan 500 km voor als zodanig ingerichte, kenbare en uitsluitend bedrijfsmatig in gebruik zijnde politieauto, brandweerauto, (dieren)ambulance, lijkwagen, gevangenenauto, geldtransportauto.
- Woon-werkverkeer wordt niet aangemerkt als privégebruik.

Privégebruik ter beschikking gestelde auto (bijtellingspercentage op jaarbasis)[a,b,c,d]

jaar	*bijtellingscategorie CO_2-uitstoot*[e]				
	nulemissie	vrijwel nulemissie	zeer laag	laag	overige
2019	4[f]	22	22	22	22
2018	4	22	22	22	22
2017	4	22	22	22	22
2016	4	15	21	21	25
2015	4	7	14	20	25
2014	4	7	14	20	25
2013	0	0	14	20	25
2012	0	0	14	20	25

a. Verlaagd bijtellingspercentage is formeel vormgegeven als vermindering op regulier bijtellingspercentage (zie § 3.9); eenmaal vastgesteld bijtellingspercentage geldt gedurende bepaalde periode (zie § 3.9); voor grenswaarden van CO_2-uitstoot per bijtellingscategorie en gevolgen bijtellingspercentage na aanpassing CO_2-grenzen en (*vanaf 2017*) bijtellingspercentage, zie § 3.9.
b. Van waarde auto, d.i.
   - tot 15 jaar oud: catalogusprijs inclusief OB/BPM
   - ouder dan 15 jaar: waarde economisch verkeer; voor deze auto geldt 35% als regulier bijtellingspercentage waarop vermindering in verband met CO_2-uitstoot nog mag worden toegepast.
c. Niet tot catalogusprijs van op of na 1-7-2006 op kenteken gestelde personenauto of bestelauto wordt gerekend waarde van bijzondere uitvoering/extra accessoires die niet door of namens fabrikant/importeur zijn aangebracht (zie § 18.1).
d. Op bijtelling mogen voor eigen rekening van bel.pl. komende kosten in mindering worden gebracht (niet verder dan nihil); indien waarde werkelijk privégebruik hoger is, wordt meerdere ook bijgeteld.
e. (*Vanaf 2017*) CO_2-uitstoot zoals vermeld in kentekenregister.
f. (*Vanaf 2019*) voor waterstofauto geldt verlaagd bijtellingspercentage over totale waarde; voor niet-waterstofauto geldt boven waarde € 50 000 regulier bijtellingspercentage (vermindering bijtelling met 18% bedraagt maximaal € 9000).

- Door bel.pl. betaalde eigen bijdrage in catalogusprijs
  - komt niet in mindering op grondslag
  - maar komt jaarlijks in mindering op bijtelling (niet verder dan nihil) voor aan privékm toerekenbaar gedeelte, d.i.
  - – in verhouding van privékm/totaalkm genomen deel van
  - – naar aantal gebruiksjaren van auto bepaald jaarbedrag van eigen bijdrage.
- Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto
  - bevat mededeling door bel.pl. aan inspecteur dat bestelauto uitsluitend zakelijk wordt gebruikt door bel.pl. (inspecteur bevestigt ontvangst verklaring)
  - moet worden gedaan met digitaal formulier van belastingdienst
  - heeft tot gevolg dat bijtelling niet geldt (rittenregistratie niet noodzakelijk)
  - kan door bel.pl. worden ingetrokken, met digitaal formulier van belastingdienst (inspecteur bevestigt mededeling van intrekking verklaring)

  - bel.pl. moet verklaring intrekken vóór daadwerkelijk privégebruik van bestelauto, op straffe van vergrijpboete (actieve informatieplicht)
  - als bel.pl. verklaring intrekt vóór daadwerkelijk privégebruik van bestelauto, wordt bestelauto tot moment van intrekking geacht 0 km privé te zijn gebruikt (rittenregistratie niet noodzakelijk)

  waarbij geldt dat
  - inspecteur bij vermoeden van privérit, bel.pl. kan verzoeken zakelijkheid van rit aan te tonen
  - als zakelijkheid niet wordt aangetoond wordt bestelauto geacht op jaarbasis voor meer dan 500 km privé te worden gebruikt.
- Voor autodealer (en vergelijkbare onderneming) mag afspraak met inspecteur worden gemaakt inzake bijtelling privégebruik ter beschikking gestelde auto.
- Laadpaal voor (semi-)elektrische auto in of bij woning ondernemer maakt deel uit van terbeschikkingstelling auto en leidt niet tot verhoging cataloguswaarde auto.

1. Art. 3.20, 10a.4 Wet IB 2001; art. 12bis Uitv.besl. IB 2001; art. 9 Uitv.reg. IB 2001; art. 10a AWR; HR 17-4-1996, nr. 30 995, ECLI:NL:HR:1996:AA1969; punt 3g besluit 9-4-2004, nr. CPP2004/19M (oud); onderdeel 5.3 besluit 20-3-2015, nr. BLKB2015/0188M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.20; Fiscaal Memo 3 2005, 1.16.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.13; Fiscaal Memo App, Privégebruik auto van de zaak.

1.18 Tonnageregeling zeescheepvaart[1]

Forfaitaire winst uit zeescheepvaart per schip per kalenderjaar

tonnage in nettoton		*bedrag*[a]	*winst uit zeescheepvaart*[b]	
1 000		€ 9,08	€ 9,08	
9 000		6,81	61,29	
	10 000			€ 70,37
15 000		4,54	68,10	
	25 000			138,47
25 000		2,27	56,75	
	50 000			195,22
meerdere boven	50 000	0,50+ € 1,77[c]		

a. Per dag per 1000 nettoton.
b. Voor scheepsmanagementactiviteiten mag forfaitaire winst uit zeescheepvaart worden verminderd met 75%.
c. Vermeerdering met € 1,77 (= € 2,27 per dag per 1000 nettoton) geldt niet voor na 31-12-2008 nieuw schip en niet voor schip dat gedurende 5 jaar onmiddellijk voorafgaand aan toepassing tonnageregeling vlag van land van buiten EU/EER voerde.

1. Art. 3.23 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.21.

1.19-1.22 Gereserveerd

1.23 Afschrijving[1]

- Jaarlijkse afschrijving op bedrijfsmiddelen is gedeelte van nog niet afgeschreven aanschaffings- of voortbrengingskosten dat aan kalenderjaar kan worden toegerekend.
- Werkelijke aanschaffings- of voortbrengingskosten van voorwerpen van geringe waarde (minder dan € 450) worden in 1 keer afgeschreven in kalenderjaar van aanschaffing/voortbrenging.

Afschrijving

bedrijfsmiddel	*afschrijving op jaarbasis*[a]
goodwill	10%[b]
andere bedrijfsmiddelen	20%[b]
immateriële activa	100%[b,c]
gebouw[d,e]	boekwaarde ¯/_ bodemwaarde[f]

a. Maximaal.
b. Van aanschaffings- of voorbrengingskosten, zonder rekening te houden met restwaarde.
c. Optioneel, in kalenderjaar van voortbrenging immateriële activa of uiterlijk in jaar van ingebruikname.
d. Gebouw incl. ondergrond en aanhorigheden, excl. werktuigen.
e. Afschrijving alleen mogelijk indien boekwaarde gebouw hoger is dan bodemwaarde.
f. Bodemwaarde van gebouw bedraagt percentage van WOZ-waarde
   - IB: gebouw ter belegging 100%; gebouw in eigen gebruik 50%
   - VPB: gebouw ter belegging 100%; gebouw in eigen gebruik 100% (*t/m 2018:* 50%) (*vanaf 2019:* afschrijvingsbeperking tot 100% voor gebouw in eigen gebruik waarop al vóór 1-1-2019 is afgeschreven geldt pas nadat 3 volledige boekjaren is afgeschreven); bij mede-eigendom WOZ-waarde naar rato van eigendom toerekenen aan mede-eigenaren; WOZ-waarde wordt verlaagd indien ondergrond in eigendom is van niet met bel.pl. verbonden persoon/lichaam (zie § 1.39); met investeringen in gebouw door zowel bel.pl. als met bel.pl. verbonden persoon/lichaam wordt rekening gehouden.

- Afschrijvingsbepalingen gelden ook voor goodwill/andere bedrijfsmiddelen/gebouwen waarin al vóór 1-1-2007 is geïnvesteerd, met dien verstande dat
  - jaarlijkse afschrijving maximaal bedraagt
  - voor goodwill: 12/(120 – V) × boekwaarde op 1-1-2007
  - voor andere bedrijfsmiddelen: 12/(60 – V) × boekwaarde op 1-1-2007

  waarbij V = aantal maanden waarin vóór 1-1-2007 reeds is afgeschreven
  - afschrijvingsbeperking voor gebouwen pas geldt nadat 3 hele boekjaren regulier is afgeschreven.

1. Art. 3.30-3.30a, 10a.3 Wet IB 2001; art. 8 Wet VPB 1969; art. 8.0 Wet bedrijfsleven 2019; besluit 8-3-2010, nr. DGB2010/1188M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.28; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2011, § 1.20.

1.24 Willekeurige afschrijving[1]

- Bel.pl. (dus zowel ondernemer als medegerechtigde) kan aanschaffings- of voortbrengingskosten van navolgende aangewezen bedrijfsmiddelen willekeurig afschrijven
  - milieubedrijfsmiddelen: bedrijfsmiddelen in belang van bescherming Nederlandse milieu (zie § 1.24.1)
  - andere aangewezen bedrijfsmiddelen: bedrijfsmiddelen in belang van bevordering economische ontwikkeling of structuur, waaronder ook bevordering ondernemerschap, in aanmerking komen
  - investeringen door startende ondernemers (zie § 1.24.2)
  - zeeschepen (zie § 1.24.3).
- Willekeurige afschrijving
  - is mogelijk zodra ter zake van verwerving/verbetering bedrijfsmiddel
  - verplichtingen zijn aangegaan
  - voortbrengingskosten zijn gemaakt
  - kan vóór ingebruikneming bedrijfsmiddel maximaal betaalde bedrag bedragen
  - moet binnen economische levensduur van bedrijfsmiddel plaatsvinden.
- Vermindering van investering ingevolge herinvesteringsreserve geldt als eerste willekeurige afschrijving.

1. Art. 3.31-3.38 Wet IB 2001; Uitv.reg. willekeurige afschrijving 2001; besluit 5-9-2003, nr. CPP2003/2106 (oud).

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.29; Fiscaal Memo 3 2004, § 1.17.

1.24.1 *Milieu-investeringen (VAMIL)*[1]

- Aanschaffings- of voorbrengingskosten van milieubedrijfsmiddelen kunnen voor 75% willekeurig worden afgeschreven.
- Milieubedrijfsmiddelen kunnen alleen willekeurig worden afgeschreven indien bedrijfsmiddelen
  - opgenomen zijn in milieulijst MIA/VAMIL 2019, en
  - niet eerder gebruikt zijn, en
  - gericht zijn op verbetering van natuurlijk milieu of dierenwelzijn, en
  - voor landbouwbedrijven: niet leiden tot productieverhoging waarvoor geen normale afzetmogelijkheden gevonden kunnen worden, en
  - deel uitmaken van totale investering van maximaal € 25 mln per bel. pl. per jaar en maximaal € 25 mln per bedrijfsmiddel.
- Willekeurige afschrijving mag niet leiden tot overschrijding maximumbedrag aan geldelijke steun dat op grond van EU-bepalingen mag worden gegeven (boven bepaalde bedragen aan staatssteun worden gegevens openbaar gemaakt).
- Willekeurige afschrijving door onderneming actief in productie van primaire landbouw-, visserij- of aquacultuurproducten is alleen

mogelijk als onderneming kleine of middelgrote onderneming is en (alleen visserij/aquacultuur) voldoet aan gemeenschappelijk visserijbeleid.
- Beperking afschrijving gebouwen (zie § 1.23) geldt niet voor willekeurige afschrijving op milieu-investeringen in gebouwen.

Milieulijst MIA/VAMIL 2019[a]

hoofdstuk	*milieuthema*
0	thema-overstijgende milieu-innovatie
1	circulaire economie
2	voedselvoorziening en landbouwproductie
3	mobiliteit
4	klimaat en lucht
5	ruimtegebruik
6	gebouwde omgeving

a. Voor bepaalde aangewezen bedrijfsmiddelen geldt maximum investeringsbedrag dat voor willekeurige afschrijving in aanmerking komt.

- Op bedrijfsmiddelen op milieulijst MIA/VAMIL 2019 bestemd voor gebruik in buitenland kan alleen op verzoek willekeurig worden afgeschreven.
- Aanmelding milieu-investering moet binnen 3 maanden
  - na aangaan verplichtingen/na begin kalenderkwartaal volgende op maken van voortbrengingskosten/na ingebruikneming bedrijfsmiddel, waarbij per melding minimuminvestering geldt van € 2500
  - bij RVO.
- Aanmelding milieubedrijfsmiddel voor willekeurige afschrijving mag worden opgenomen in eventuele aanmelding voor milieu-investeringsaftrek (zie § 1.25).

1. Art. 3.31, 3.36 Wet IB 2001; art. 2-5 Uitv.reg. willekeurige afschrijving 2001; Aanwijzingsregeling willekeurige afschrijving en investeringsaftrek milieu-investeringen 2009.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.29.1.

1.24.2 *Investeringen door startende ondernemers*[1]

- Voor willekeurige afschrijving komen in aanmerking bedrijfsmiddelen
  - aangeschaft/voortgebracht door bel.pl.
  - in jaren waarin startersaftrek (zie § 1.31) geldt, plus
  - in kalenderjaar dat daaraan onmiddellijk voorafgaat en waarin zelfstandigenaftrek niet geldt
  - aangeschaft/voortgebracht binnen onderneming waaruit bel.pl. als ondernemer winst geniet
  - die niet vallen onder van kleinschaligheidsinvesteringsaftrek uitgesloten categorieën bedrijfsmiddelen (zie § 1.25)
  - tot investeringsmaximum in kalenderjaar van € 318 449 (2018: € 314 673; 2017: € 312 176; 2016: € 311 242) (geldt niet voor

bedrijfsmiddelen waarop uit andere hoofde reeds willekeurig wordt afgeschreven).
- Bij investeringsaftrek gegeven uitsluiting van verplichtingen tussen bepaalde partijen en ontheffingsmogelijkheid daarvan (zie § 1.25) zijn ook van toepassing (geen ontheffingsmogelijkheid voor verplichtingen tussen degene die ten minste 1/3-belang heeft in lichaam en dat lichaam).
- Indien geen sprake is van aangaan van verplichtingen (bijvoorbeeld inbreng vanuit privé, toetreding tot firma) kan toch willekeurig worden afgeschreven
  - op verzoek
  - vanaf moment van ingebruikneming.
- Boekwaarde investering wordt gecorrigeerd met willekeurig afgeschreven gedeelte indien binnen 5 jaar na aanvang investeringsjaar niet langer aan gestelde voorwaarden wordt voldaan.
- Accountantsverklaring en aanmelding investering zijn niet vereist.

1. Art. 3.34, 3.38 Wet IB 2001; art. 7-9 Uitv.reg. willekeurige afschrijving 2001; besluit 7-12-2005, nr. CPP2005/1402M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.29.2; Fiscaal Memo 3 2006, § 1.11.

1.24.3 *Zeeschepen*[1]

- Voor willekeurige afschrijving komen in aanmerking zeeschepen
  - die geëxploiteerd worden in zeescheepvaart
  - waarop per kalenderjaar maximaal 20% willekeurig mag worden afgeschreven
  - – voor zover sprake is van positieve winst uit zeescheepvaart (vóór toepassing willekeurige afschrijving)
  - – waarbij onbenut afschrijvingsdeel doorschuift naar volgend jaar.
- Boekwaarde zeeschip wordt gecorrigeerd met willekeurig afgeschreven gedeelte indien binnen 10 jaar na aanvang investeringsjaar niet langer aan gestelde voorwaarden wordt voldaan.
- Accountantsverklaring en aanmelding investering zijn niet vereist.

1. Art. 3.34, 3.38 Wet IB 2001; art. 10-12 Uitv.reg. willekeurige afschrijving 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.29.3.

1.25 **Investeringsaftrek**[1]

- Bel.pl. kan ter zake van investeringen in bepaalde bedrijfsmiddelen aanvullend bedrag (investeringsaftrek) op winst in mindering brengen.
- Onder investeren wordt verstaan
  - aangaan van verplichtingen voor aanschaffing of verbetering bedrijfsmiddel
  - maken van voortbrengingskosten voor bedrijfsmiddel

  voor zover verplichtingen en kosten drukken op bel.pl.
- Investeringsaftrek bestaat uit
  - kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (geldt zowel voor ondernemer als medegerechtigde)

  - energie-investeringsaftrek (geldt alleen voor ondernemers)
  - milieu-investeringsaftrek (geldt alleen voor ondernemers).
- Investeringsaftrek en desinvesteringsbijtelling vinden plaats naar geldende regels ten tijde van investering.
- Bedrijfsmiddel dat in investeringsjaar door calamiteit teloorgaat en wordt vervangen telt niet mee voor toepassing investeringsaftrek.
- Verzoek tot ambtshalve vermindering aanslag is mogelijk, indien bel. pl. verzuimd heeft bij aangifte verzoek te doen, maar aan overige voorwaarden van investeringsaftrek is voldaan.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.30; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.12.

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek[2]

- Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek
  - kan op verzoek bij aangifte door bel.pl. (dus zowel ondernemer als medegerechtigde) worden toegepast, indien in kalenderjaar wordt geïnvesteerd in bedrijfsmiddelen
  - vermindert winst over kalenderjaar waarin geïnvesteerd wordt (zie tabel), mits bedrijfsmiddel in gebruik is genomen (anders bedraagt kleinschaligheidsinvesteringsaftrek maximaal bedrag van betaling, restant wordt doorgeschoven).
- Investeringen door bel.pl. binnen samenwerkingsverband (IB en VPB) moeten worden samengeteld vóór toepassing tabel kleinschaligheidsinvesteringsaftrek, waarbij investeringen door samenwerkingsverband verhoogd met eventuele buitenvennootschappelijke investeringen door bel.pl. bepalend zijn voor tabeltoepassing.

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek

investering meer dan	niet meer dan	*aftrek*
2019		
–	€ 2 300	–
€ 2 300	57 321	28%
57 321	106 150	€ 16 051
106 150	318 449	€ 16 051 -/- 7,56% van investering boven € 106 150
318 449	–	–
2018		
–	€ 2 300	–
€ 2 300	56 642	28%
56 642	104 891	€ 15 863
104 891	314 673	€ 15 863 -/- 7,56% van investering boven € 104 891
314 673	–	–

investering meer dan	niet meer dan	*aftrek*
2017		
–	€ 2 300	–
€ 2 300	56 192	28%
56 192	104 059	€ 15 734
104 059	312 176	€ 15 734 ⁻/_ 7,56% van investering boven € 104 059
312 176	–	–
2016		
–	€ 2 300	–
€ 2 300	56 024	28%
56 024	103 748	€ 15 687
103 748	311 242	€ 15 687 ⁻/_ 7,56% van investering boven € 103 748
311 242	–	–

◢ Fiscaal Memo App, Investeringsaftrek.

Energie-investeringsaftrek[3]

- Energie-investeringsaftrek
  - kan op verzoek bij aangifte door ondernemer (dus niet medegerechtigde) worden toegepast, indien
  - – in kalenderjaar wordt geïnvesteerd
    - in nieuwe bedrijfsmiddelen die bij ministeriële regeling als energie-investering zijn aangewezen (energielijst), waarvoor bij aanmelding voor enkele specifieke energie-investeringen al dan niet SDE-beschikking en/of omgevingsvergunning is afgegeven en waarvan locatie waarop bedrijfsmiddel in gebruik wordt genomen bekend is
    - binnen voor eigen rekening van ondernemer gedreven onderneming
  - – verklaring energie-investering van RVO (namens minister van Economische Zaken en Klimaat) is verkregen
  - – energie-investering binnen 3 maanden is aangemeld bij RVO, onder overlegging desgewenst van berekening energiebesparing, waarbij per melding minimuminvestering geldt van € 2500
  - vermindert winst over kalenderjaar waarin geïnvesteerd wordt (zie tabel), mits bedrijfsmiddel in gebruik is genomen (anders bedraagt energie-investeringsaftrek maximaal bedrag van betaling, restant wordt doorgeschoven).

Energielijst 2019

categorie	*investeringen ten behoeve van*
A	energiebesparing in of bij bedrijfsgebouwen[a]
B	energiebesparing bij processen[a]
C	energiebesparing in of aan transportmiddelen[a]
D	aanwenden of toepassen van duurzame energie
E	balanceren van energie in energieinfrastructuur

categorie	*investeringen ten behoeve van*
F	energietransitie
G	energie-advies of maatwerkadvies ISSO 75.2

a. Voor bepaalde aangewezen bedrijfsmiddelen geldt maximum investeringsbedrag dat voor energie-investeringsaftrek in aanmerking komt.

- Onder energie-investering worden op verzoek ook verstaan kosten van energie-advies over energie-investering, mits energie-investering binnen 24 maanden na opdracht tot advies plaatsvindt en in advies is aanbevolen.
- Bij gecombineerd energie- en milieu-advies wordt 50% van adviescosten aan energie-advies toegerekend.

Energie-investeringsaftrek

energie-investering		*aftrekpercentage*	*aftrek*	
meer dan	niet meer dan		minimaal	maximaal
2019				
–	€ 2500	0%	–	–
€ 2500	–	45%	€ 1125	€ 54 900 000[a]
2018				
–	€ 2500	0%	–	–
€ 2500	–	54,5%	€ 1362	€ 65 945 000[a]
2017				
–	€ 2500	0%	–	–
€ 2500	–	55%	€ 1375	€ 66 000 000[a]
2016				
–	€ 2500	0%	–	–
€ 2500	–	58%	€ 1450	€ 69 600 000[a]

a. Van energie-investering komt maximaal € 122 mln (2018: € 121 mln; 2017/2016: € 120 mln) in aanmerking voor energie-investeringsaftrek; maximumbedrag energie-investeringen wordt aan ondernemers binnen samenwerkingsverband (IB en VPB) toegedeeld naar rato van individuele energie-investering.

◢ Fiscaal Memo App, Investeringsaftrek.

Milieu-investeringsaftrek[4]

- Milieu-investeringsaftrek
  - kan op verzoek bij aangifte door ondernemer (dus niet medegerechtigde) worden toegepast, indien
  - – in kalenderjaar wordt geïnvesteerd
    - in nieuwe bedrijfsmiddelen die bij ministeriële regeling als milieu-investeringen zijn aangewezen (milieulijst MIA/VAMIL 2019)
    - - onderverdeeld in categorie I, II en III
    - - gericht op verbetering van natuurlijk milieu of dierenwelzijn
    - - voor landbouwbedrijven: niet leidend tot productieverhoging waarvoor geen normale afzetmogelijkheden gevonden kunnen worden

    - tot maximaal € 25 mln per totale investering per bel.pl. per jaar en maximaal € 25 mln per bedrijfsmiddel
    - binnen voor eigen rekening van ondernemer gedreven onderneming
  - milieu-investering binnen 3 maanden is aangemeld bij RVO, waarbij per melding minimuminvestering geldt van € 2500
  - vermindert winst over kalenderjaar waarin geïnvesteerd wordt (zie tabel), mits bedrijfsmiddel in gebruik is genomen (anders bedraagt milieu-investeringsaftrek maximaal bedrag van betaling, restant wordt doorgeschoven)
  - kan voor dezelfde milieu-investering
  - niet samengaan met energie-investeringsaftrek
  - wel samengaan met regime van willekeurige afschrijving (zie § 1.24.1)
  - kan niet leiden tot overschrijding van maximumbedrag aan geldelijke steun dat op grond van EU-bepalingen mag worden gegeven (boven bepaalde bedragen aan staatssteun worden gegevens openbaar gemaakt)
  - kan door onderneming actief in productie van primaire landbouw-, visserij- of aquacultuurproducten alleen worden toegepast als onderneming kleine of middelgrote onderneming is en (alleen visserij/aquacultuur) voldoet aan gemeenschappelijk visserijbeleid.
- Demonstratiemodel van milieuvriendelijk voertuig mag als nieuw bedrijfsmiddel worden aangemerkt, mits op leveringstijdstip maximaal 6 maanden na eerste ingebruikneming zijn verstreken of voertuig maximaal 6000 km heeft afgelegd.

Milieulijst MIA/VAMIL 2019[a]

hoofdstuk	*milieuthema*
0	thema-overstijgende milieu-innovatie
1	circulaire economie
2	voedselvoorziening en landbouwproductie
3	mobiliteit
4	klimaat en lucht
5	ruimtegebruik
6	gebouwde omgeving

a. Voor bepaalde aangewezen bedrijfsmiddelen geldt maximum investeringsbedrag dat voor milieu-investeringsaftrek in aanmerking komt.

- Onder milieu-investering worden op verzoek ook verstaan kosten van milieu-advies over verrichte milieu-investering, mits
  - milieu-advies betrekking heeft op kleine of middelgrote onderneming
  - milieu-investering binnen 24 maanden na opdracht tot advies plaatsvindt en in advies is aanbevolen.
- Bij gecombineerd milieu- en energie-advies wordt 50% van adviescosten aan milieu-advies toegerekend.

Milieu-investeringsaftrek

milieu-investering		*aftrekpercentage*		
meer dan	niet meer dan	categorie I	categorie II	categorie III
2019				
–	€ 2500	0%	0%	0%
€ 2500	–	36%	27%	13,5%
2018				
–	€ 2500	0%	0%	0%
€ 2500	–	36%	27%	13,5%
2017				
–	€ 2500	0%	0%	0%
€ 2500	–	36%	27%	13,5%
2016				
–	€ 2500	0%	0%	0%
€ 2500	–	36%	27%	13,5%

◢ Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.12; Fiscaal Memo App, Investeringsaftrek.

Uitgesloten bedrijfsmiddelen en verplichtingen[5]

Uitgesloten bedrijfsmiddelen investeringsaftrek

uitgesloten bedrijfsmiddelen
voor investeringsaftrek komen niet in aanmerking
bedrijfsmiddelen bestemd om (indirect) hoofdzakelijk ■ vrijgesteld bosbedrijf uit te oefenen ■ (gedeelte van) onderneming te drijven waarvan winst is vrijgesteld op grond van regeling ter voorkoming dubbele belasting[a]
gronden, inclusief ondergrond gebouwen ■ uitgezonderd verbeteringskosten grond indien hierop wordt afgeschreven
woonhuizen[b] en woonschepen alsmede gedeelten van andere zaken die dienen voor bewoning
personenauto's[c] niet bestemd voor beroepsvervoer over de weg
vaartuigen voor representatie
effecten, vorderingen, goodwill, vergunningen, ontheffingen, concessies en andere dispensaties van publiekrechtelijke aard
dieren
voor kleinschaligheidsinvesteringsaftrek komen mede niet in aanmerking
bedrijfsmiddelen bestemd om (indirect) hoofdzakelijk ter beschikking te worden gesteld aan derden
bedrijfsmiddelen met investeringsbedrag van minder dan € 450

uitgesloten bedrijfsmiddelen

voor energie-investeringsaftrek en milieu-investeringsaftrek komen mede niet in aanmerking[a]

bedrijfsmiddelen bestemd om (indirect) hoofdzakelijk ter beschikking te worden gesteld aan
- in buitenland wonende personen/lichamen
- personen/lichamen voor drijven (gedeelte van) onderneming waarvan winst is vrijgesteld op grond van regeling ter voorkoming van dubbele belasting

bedrijfsmiddelen met investeringsbedrag van minder dan € 2500

a. Behoudens uitzonderingen.
b. Milieu-investeringsaftrek geldt wel voor in Milieulijst MIA/VAMIL aangewezen vervanging van asbesthoudende daken, dakgoten en gevels; *(vanaf 29-12-2016)* investeringsaftrek geldt wel voor zonnepanelen (uitgezonderd geïntegreerde zonnepanelen), zonneboilers en zonnecollectoren.
c. Milieu-investeringsaftrek geldt wel voor in Milieulijst MIA/VAMIL aangewezen personenauto's.

- Voor investeringsaftrek worden niet in aanmerking genomen verplichtingen aangegaan tussen
  - bel.pl. en personen die behoren tot huishouden van bel.pl.
  - bloed- of aanverwanten in rechte lijn of personen behorend tot hun huishouden
  - gerechtigden tot nalatenschap waartoe bedrijfsmiddel behoort
  - degene die ten minste 1/3-belang heeft in lichaam en dat lichaam

  met dien verstande dat op verzoek ontheffing kan worden verleend door inspecteur.

◢ Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.12.

Desinvesteringsbijtelling[6]

- Desinvesteringsbijtelling vindt plaats
  - ter zake van goederen (zaken) waarvoor investeringsaftrek is genoten
  - bij vervreemding – of daarmee gelijkgestelde gebeurtenis – binnen 5 jaar na aanvang investeringsjaar
  - bij desinvesteringstotaal in kalenderjaar van meer dan € 2300 (2018/2017/2016: € 2300)
  - tegen feitelijk genoten percentage investeringsaftrek (te nemen van overdrachtsprijs tot maximaal investeringsbedrag waarover investeringsaftrek is berekend)

  met dien verstande dat met vervreemding wordt gelijkgesteld
  - onttrekken zaak aan onderneming
  - wijzigen van bestemming van zaak (onder voorwaarden)
  - wegens investering genieten van vermindering, teruggaaf of vergoeding
  - ongedaan maken van investering, waarvan ook sprake is indien
  - niet binnen 12 maanden na aangaan verplichting ten minste 25% van investeringsbedrag is betaald en tevens ingebruikneming niet heeft plaatsgevonden (ontheffing is echter mogelijk)

- ingebruikneming niet binnen 3 jaar na aanvang investeringsjaar heeft plaatsgevonden (ontheffing is echter mogelijk).

1. Art. 3.40-3.51 Wet IB 2001; art. 8 Wet VPB 1969; onderdeel 4.4, 7.1 besluit 17-3-2014, nr. BLKB2014/106M.
2. Art. 3.41 Wet IB 2001; HR 24-5-2019, nr. 18/00135, ECLI:NL:HR:2019:785.
3. Art. 3.42 Wet IB 2001; Uitv.reg. energie-investeringsaftrek 2001.
4. Art. 3.42a Wet IB 2001; Aanwijzingsregeling willekeurige afschrijving en investeringsaftrek milieu-investeringen 2009; Meldingsregeling milieu-investeringsaftrek 2001; onderdeel 2.3 besluit 17-3-2014, nr. BLKB2014/106M.
5. Art. 3.45, 3.46 Wet IB 2001; onderdeel 2.1, 4.5, 5 besluit 17-3-2014, nr. BLKB2014/106M.
6. Art. 3.47 Wet IB 2001.

1.26-1.27 **Gereserveerd**

1.28 **Urencriterium/verlaagd urencriterium**[1]

- Onder urencriterium wordt verstaan
  - gedurende kalenderjaar besteden van ten minste 1225 uren aan werkzaamheden voor binnenlandse en buitenlandse onderneming (en) waaruit bel.pl. als ondernemer (en dus niet als medegerechtigde) winst geniet, mits
  - totaal bestede tijd aan
    - onderneming(en), en
    - verrichten van werkzaamheden voor belastbaar loon en belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden

    grotendeels wordt besteed aan die onderneming(en), of
  - ondernemer in 1 of meer van 5 voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was (= starter).
- Urencriterium wordt aangevuld met gebruikelijkheidstoets bij ongebruikelijk samenwerkingsverband of ondermaatschap met verbonden persoon.
- Vanwege zwangerschap onderbroken werkzaamheden worden tijdens met zwangerschaps- en bevallingsverlof overeenkomende periode geacht niet te zijn onderbroken.
- Onder verlaagd urencriterium wordt verstaan
  - toepassing urencriterium met 800 in plaats van 1225 uren.

1. Art. 3.6, 3.78a Wet IB 2001; besluit 9-11-2001, nr. CPP2001/1419M; besluit 10-6-2010, nr. DGB2010/2574M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.38; Fiscaal Memo 3 2002, § 1.5; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2011, § 1.8; Fiscaal Memo App, Belastbare winst uit onderneming.

1.29 Fiscale reserves en terugkeerreserve[1]

Fiscale reserves en terugkeerreserve	
fiscale reserve	***doel reserve***
egalisatiereserve	gelijkmatige verdeling kosten en lasten
herinvesteringsreserve	herinvestering in bedrijfsmiddelen
oudedagsreserve (FOR)	oudedagsvoorziening
terugkeerreserve	geruisloze terugkeer uit NV/BV

Correctiepercentage terugkeerreserve	
jaar	***percentage***
2019	81%
2018	80%
2017	80%
2016	80%

1. Art. 3.53-3.54a Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.33-1.34.

1.30 Oudedagsreserve (FOR)[1]

- Toevoegingen aan FOR zijn mogelijk voor ondernemer (dus niet medegerechtigde) die
  - aan urencriterium voldoet (zie § 1.28), en
  - op 1 januari jonger dan AOW-leeftijd is.
- Toevoeging FOR bedraagt
  - jaarbedrag (laagste van)
  - 9,44% (2018: 9,44%; 2017/2016: 9,8%) van als ondernemer genoten winst uit onderneming, d.i.
    - winst uit Nederlandse onderneming, na toepassing vrijstellingen, willekeurige afschrijving, investeringsaftrek en fiscale reserves, maar vóór mutatie FOR, ondernemersaftrek en MKB-winstvrijstelling + ten laste van winst gebrachte pensioenpremies, exclusief winst waarop regeling ter voorkoming van dubbele belasting geldt
  - € 8999 (2018: € 8775; 2017: € 8946; 2016: € 8774)
  - verminderd met ten laste van winst gebrachte pensioenpremies
  - vermeerderd met extra toevoegingen (zie hierna).
- Toevoeging FOR (excl. extra toevoeging wegens geruisloze terugkeer uit NV/BV) bedraagt maximaal bedrag waarmee ondernemingsvermogen per 31 december beginstand FOR per 1 januari te boven gaat (in stakingsjaar is ook dotatie mogelijk, mits dotatie wordt omgezet in lijfrente (zie § 1.43)).
- FOR neemt af met (afnemingen verhogen winst)
  - vrije afneming: maximaal door bel.pl. in kalenderjaar afgetrokken premies lijfrenten ter compensatie van pensioentekort (zie § 1.43)

  - verplichte afneming: meerdere van eindstand FOR boven ondernemingsvermogen per 31 december, indien bel.pl.
  - in kalenderjaar onderneming (gedeeltelijk) staakt, of
  - op 1 januari AOW-leeftijd heeft bereikt, of
  - in huidige en voorafgaande kalenderjaar niet aan urencriterium voldoet (zie § 1.28).
- Extra toevoegingen zijn
  - inhaaltoevoeging, d.i. (deel van) bedrag
  - waarmee in voorafgaand kalenderjaar FOR verplicht is afgenomen, en
  - dat niet is toegedeeld aan andere FOR (in geval van meerdere ondernemingen, zie hierna)
  - totaal van
  - lijfrentetermijnen en andere periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit inkomensvoorziening
  - negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen

  dat bij bel.pl. in aanmerking wordt genomen wegens geruisloze terugkeer uit NV/BV, voor zover die lijfrenten e.d. indertijd door omzetting FOR (zie § 1.43) zijn gevormd (voor deze extra toevoeging geldt urencriterium niet).
- Ondernemingsvermogen = boekwaarde ondernemingsvermogen -/- fiscale reserves (exclusief FOR) -/- positieve terugkeerreserve + negatieve terugkeerreserve
  - buiten aanmerking blijven vermogensbestanddelen en reserves die kunnen leiden tot winst waarop regeling ter voorkoming van dubbele belasting geldt.
- Indien bel.pl.
  - als ondernemer

  winst geniet uit meerdere ondernemingen
  - worden toevoeging en extra toevoegingen bepaald op basis van gezamenlijke bedragen van winsten, ondernemingsvermogens en oudedagsreserves, en
  - kan ondernemer toevoeging vrij toedelen aan diverse ondernemingen, voor zover door toevoeging, ondernemings-FOR niet boven ondernemingsvermogen per 31 december stijgt.
- Indien bel.pl.
  - als ondernemer, of
  - als medegerechtigde (zie § 1.12)

  winst geniet uit meerdere ondernemingen
  - geldt maximering van vrije afneming tot afgetrokken lijfrentepremies voor gezamenlijke ondernemingen.
- Indien bel.pl.
  - als ondernemer

  winst geniet uit meerdere ondernemingen en 1 of meerdere ondernemingen staakt (waardoor FOR verplicht afneemt), kan ondernemer
  - gezamenlijke verplichte afname toevoegen aan gezamenlijke FOR van andere ondernemingen, voor zover door toevoeging, per 31 december, gezamenlijke FOR niet boven gezamenlijk ondernemingsvermogen stijgt

- toevoeging vrij toedelen aan diverse ondernemingen, voor zover door toevoeging, ondernemings-FOR niet boven ondernemingsvermogen per 31 december stijgt.

1. Art. 3.67-3.73 Wet IB 2001; vraag 1.1 besluit 24-6-2005, nr. CPP2005/1323M; besluit 10-6-2010, nr. DGB2010/2574M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.39; Fiscaal Memo 3 2006, § 1.16; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2011, § 1.8; Fiscaal Memo App, Belastbare winst uit onderneming, AOW-leeftijd.

1.31 Ondernemersaftrek[1]

Ondernemersaftrek	
bestanddelen	***aftrek***
zelfstandigenaftrek (eventueel verhoogd met startersaftrek)	……..
S&O-aftrek (eventueel verhoogd met starters-S&O-aftrek)	……..
meewerkaftrek	……..
startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid	……..
stakingsaftrek	…… +
ondernemersaftrek	……

- Bij toepassing ondernemersaftrek wordt onder onderneming mede verstaan gezamenlijke ondernemingen.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.40; Fiscaal Memo App, Belastbare winst uit onderneming, AOW-leeftijd.

Zelfstandigenaftrek/startersaftrek[2]

- Zelfstandigenaftrek geldt voor ondernemer (en dus niet medegerechtigde) die aan urencriterium voldoet (zie § 1.28).
- Startersaftrek
  - geldt voor ondernemer (en dus niet medegerechtigde) die
  - – in 1 of meer van 5 voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was, en
  - – in maximaal 2 van 5 voorafgaande kalenderjaren zelfstandigenaftrek heeft toegepast
  - geldt niet in geval van geruisloze terugkeer uit NV/BV
  - verhoogt zelfstandigenaftrek met
  - – op 1 januari jonger dan AOW-leeftijd: € 2123
  - – op 1 januari AOW-leeftijd bereikt: € 1062.

Zelfstandigenaftrek/startersaftrek					
tot AOW-leeftijd			*vanaf AOW-leeftijd*		
zelfstandigen-aftrek	starters-aftrek	totale aftrek	zelfstandigen-aftrek	starters-aftrek	totale aftrek
€ 7280	€ 2123	€ 9403	€ 3640	€ 1062	€ 4702

- Zelfstandigenaftrek kan niet meer bedragen dan winst
  - tenzij recht bestaat op startersaftrek
  - waardoor in kalenderjaar niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek in volgende 9 kalenderjaren wordt verrekend via verhoging zelfstandigenaftrek in die jaren, waarbij geldt dat
  - – oudste jaar als eerste moet worden verrekend
  - – aftopping op winst ook geldt voor aldus verhoogde zelfstandigenaftrek
  - – in jaar van overlijden niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek in mindering mag worden gebracht op stakingswinst door overlijden, ongeacht of bel.pl. in overlijdensjaar aan urencriterium voldoet.
- Winst is gezamenlijk bedrag van winst die bel.pl. als ondernemer geniet uit 1 of meer ondernemingen.

◢ Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2017, § 1.10.

S&O-aftrek/starters-S&O-aftrek[3]

- Aftrek speur- en ontwikkelingswerk (S&O-aftrek) geldt voor ondernemer (en dus niet medegerechtigde) die
  - aan urencriterium voldoet (zie § 1.28), en
  - in kalenderjaar ten minste 500 uur besteedt aan speur- en ontwikkelingswerk, waarvoor S&O-verklaring moet zijn afgegeven
  - – vanwege zwangerschap onderbroken werkzaamheden worden tijdens met zwangerschaps- en bevallingsverlof overeenkomende periode geacht niet te zijn onderbroken.
- Starters-S&O-aftrek
  - geldt voor ondernemer (en dus niet medegerechtigde) die
  - – in 1 of meer van 5 voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was, en
  - – voor maximaal 2 van 5 voorafgaande kalenderjaren S&O-verklaring heeft verkregen
  - geldt niet in geval van geruisloze terugkeer uit NV/BV
  - verhoogt S&O-aftrek met € 6391 (2018: € 6315; 2017: € 6264; 2016: € 6245).

S&O-aftrek/starters-S&O-aftrek			
jaar	*S&O-aftrek*	*starters-S&O-aftrek*	*totale aftrek*
2019	€ 12 775	€ 6391	€ 19 166
2018	€ 12 623	€ 6315	€ 18 938
2017	€ 12 522	€ 6264	€ 18 786
2016	€ 12 484	€ 6245	€ 18 729

Meewerkaftrek[4]

- Meewerkaftrek geldt voor ondernemer (dus niet medegerechtigde) die
  - aan urencriterium voldoet (zie § 1.28), en
  - partner heeft die zonder vergoeding (tot maximaal bedrag niet-aftrekbare partnervergoeding, zie § 1.14) meewerkt in onderneming waaruit bel.pl. als ondernemer winst geniet.

Meewerkaftrek

aantal meewerkuren		*% meewerkaftrek van winst*[a]
vanaf	tot	
–	525	–
525	875	1,25%
875	1225	2,00%
1225	1750	3,00%
1750	–	4,00%

a. Winst is gezamenlijk bedrag van winst die bel.pl. als ondernemer geniet uit 1 of meer ondernemingen waarin partner zonder vergoeding meewerkt, verminderd met onteigeningswinst, stakingswinst en eindafrekeningswinst.

◢ Fiscaal Memo 3 2007, § 1.9.

Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid[5]

- Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid
  - geldt voor ondernemer (en dus niet medegerechtigde) die
  - – in 1 of meer van 5 voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was, en
  - – in kalenderjaar recht heeft op
    - uitkering WIA/WAO/WAZ/Wajong of Wajong-arbeidsondersteuning of soortgelijke buitenlandse wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering, of
    - periodieke uitkering/verstrekking ter zake van invaliditeit/ongeval, en
  - – aan verlaagd-urencriterium voldoet (zie § 1.28), en
  - – op 1 januari jonger dan AOW-leeftijd is
  - geldt niet in geval van geruisloze terugkeer uit NV/BV.

Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid[a]

aantal keren toegepast[b]	*aftrek*
0×	€ 12 000
1×	8 000
2×	4 000

a. Aftrek bedraagt niet meer dan hetgeen aan winst is genoten; winst is gezamenlijk bedrag van winst die bel.pl. als ondernemer geniet uit 1 of meer ondernemingen.
b. Aantal keren dat startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid in 5 voorafgaande kalenderjaren is toegepast.

Stakingsaftrek[6]

- Stakingsaftrek
  - geldt voor ondernemer die als ondernemer (en dus niet als medegerechtigde) in kalenderjaar winst behaalt
  - met of bij staken van 1 of meer gehele ondernemingen (stakingswinst)
  - door afneming oudedagsreserve na geruisloze doorschuiving of omzetting van gehele onderneming
  - bedraagt laagste van navolgende 2 bedragen
  - stakingswinst
  - € 3630 verminderd met eerder genoten stakingsaftrek (maximumbedrag geldt dus per ondernemer, niet per onderneming).
- Stakingsaftrek geldt inzake met toepassing van doorschuiffaciliteiten (mede) voortgezette onderneming pas nadat onderneming ten minste 3 jaar voor eigen rekening van ondernemer is gedreven.

1. Art. 3.74, 3.75 Wet IB 2001.
2. Art. 3.76 Wet IB 2001; besluit 14-1-2016, nr. BLKB2016/66.
3. Art. 3.77 Wet IB 2001; art. 27 WVA.
4. Art. 3.78 Wet IB 2001; besluit 19-1-2006, nr. CPP2006/73M.
5. Art. 3.78a Wet IB 2001.
6. Art. 3.79 Wet IB 2001.

1.32 MKB-winstvrijstelling[1]

- MKB-winstvrijstelling
  - geldt voor ondernemer (en dus niet medegerechtigde)
  - bedraagt 14%.

MKB-winstvrijstelling	
bestanddelen	
gezamenlijke winst(en) uit onderneming van bel.pl. als ondernemer	.....
af: ondernemersaftrek	.....–
grondslag MKB-winstvrijstelling	.....
MKB-winstvrijstelling 14% van grondslag MKB-winstvrijstelling	.....

1. Art. 3.79a Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.41; Fiscaal Memo App, Belastbare winst uit onderneming.

1.33-1.36 Gereserveerd

1.37 Belastbaar loon[1]

Belastbaar loon	
bestanddelen	
loon	.....
af: reisaftrek[a]	..... –
belastbaar loon	.....

a. Aftrek van werkelijke kosten is niet mogelijk.

- Tot loon worden niet gerekend
  - eindheffingsloon (zie § 3.21.1)
  - voordelen in de vorm van verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers, waarop eindheffing is toegepast (zie § 3.21.1)

  en daaruit voortvloeiend voordeel voor bel.pl.
- Bel.pl. met loon uit dienstbetrekking zonder inhoudingsplichtige mag op in loon opgenomen vergoedingen en verstrekkingen vrije ruimte van 1,2% toepassen (zie § 3.21.1).

1. Art. 3.80, 3.82, 3.84 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.46.

1.38 Reisaftrek[1]

- Reisafstand is afstand
  - tussen woon- of verblijfplaats en plaats van werkzaamheden
  - gemeten langs meest gebruikelijke weg van reizen per openbaar vervoer, hetgeen moet blijken uit
    - door openbaarvervoersonderneming afgegeven openbaarvervoerverklaring, of
    - door werkgever afgegeven reisverklaring, indien geen openbaar vervoerverklaring kan worden afgegeven
  - voor zover geen sprake is van vervoer vanwege inhoudingsplichtige.
- Regelmatig woon-werkverkeer (zoals bedoeld in reisaftrek)
  - d.i. ten minste 1× per week plegen te reizen tussen woon- of verblijfplaats en plaats(en) van werkzaamheden, waarbij heen- en terugreis binnen 24 uur plaatsvinden
  - wordt wettelijk aangenomen indien in kalenderjaar ten minste 40 dagen wordt gereisd tussen woon- of verblijfplaats en plaats(en) van werkzaamheden
  - is ook van toepassing indien wordt voldaan aan 20-dagenregeling van Hoge Raad (zie hierna).
- Reisaftrek geldt
  - alleen voor per openbaar vervoer afgelegde reisafstand
  - indien sprake is van regelmatig woon-werkverkeer zoals hiervoor bedoeld.
- Openbaarvervoerverklaring

  - bevat ten minste navolgende gegevens
  - naam en adres van bel.pl.
  - route waarvoor plaatsbewijzen geldig zijn
  - tijdvak van geldigheid plaatsbewijzen
  - moet gedagtekend zijn
  - moet betrekking hebben op tijdvak van 12 maanden.
- Reisverklaring
  - bevat ten minste navolgende gegevens
  - naam en adres van werkgever
  - naam en adres van bel.pl.
  - aantal dagen dat bel.pl. per week met openbaar vervoer naar plaats (en) van werkzaamheden heeft gereisd
  - moet worden ondertekend door werkgever
  - moet desgewenst aan inspecteur worden overhandigd, tezamen met bewijs waaruit aannemelijk is dat reizen zijn gemaakt (plaatsbewijzen, overzicht transacties OV-chipkaart).
- 20-dagenregeling van Hoge Raad bepaalt dat van regelmatig woon-werkverkeer sprake is indien
  - op meer dan 20 opeenvolgende werkdagen wordt gereisd (heen en terug), of
  - doorgaans ten minste 1× per week wordt gereisd tussen woon- of verblijfplaats en dezelfde plaats van werkzaamheden en dit reizen op meer dan 20 dagen plaatsvindt

  met dien verstande dat in geval van langdurige onderbreking
  - d.i. periode waarin niet naar dezelfde plaats van werkzaamheden wordt gereisd
  - bij periode van maximaal 26 weken (geen verlof/ziekte): gedurende 2 of meer aaneensluitende weken
  - bij periode van meer dan 26 weken (geen verlof/ziekte): gedurende 3 of meer aaneensluitende weken
  - bij verlof/ziekte: gedurende 6 of meer aaneensluitende weken

  'plegen te reizen' naar dezelfde plaats van werkzaamheden in referentieperiode
  - d.i. periode in weken waarin dezelfde plaats van werkzaamheden zonder langdurige onderbreking wordt bereisd
  - te beginnen met week waarin voor het eerst naar die plaats wordt gereisd en eindigend met week waarin dit voor het laatst gebeurt
  - week is 7 aaneengesloten dagen van maandag 00.00 uur tot zondag 24.00 uur

  wordt aangenomen indien in referentieperiode
  - op meer dan 20 dagen naar dezelfde plaats van werkzaamheden wordt gereisd en in minimaal 75% van aantal weken ten minste 1× naar dezelfde plaats van werkzaamheden wordt gereisd (zgn. 'wekennorm' die alleen wordt toegepast op gehele reisperioden die beginnen en eindigen met langdurige onderbreking), of
  - ten minste 1× in elke week (in aaneensluitende weken) in totaal op meer dan 20 dagen naar dezelfde plaats van werkzaamheden wordt gereisd

  waardoor in referentieperiode sprake is van regelmatig woon-werkverkeer (tabel toepassen met gemiddeld aantal reisdagen per week in referentieperiode).

Reisaftrek regelmatig woon-werkverkeer per openbaar vervoer – 2019

reisafstand meer dan	niet meer dan	*bij reizen per openbaar vervoer op* 4 of meer dagen per week reisaftrek[a] per jaar	maand	week	3 dagen per week reisaftrek[a] per jaar[b]	maand	week	2 dagen per week reisaftrek[a] per jaar[b]	maand	week	1 dag per week reisaftrek[a] per jaar[b]	maand	week
–	10 km	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
10 km	15 km	€ 455,00	€ 37,92	€ 8,75	€ 341,25	€ 28,44	€ 6,56	€ 227,50	€ 18,96	€ 4,38	€ 113,75	€ 9,48	€ 2,19
15 km	20 km	606,00	50,50	11,65	454,50	37,88	8,74	303,00	25,25	5,83	151,50	12,63	2,91
20 km	30 km	1011,00	84,25	19,44	758,25	63,19	14,58	505,50	42,13	9,72	252,75	21,06	4,86
30 km	40 km	1254,00	104,50	24,12	940,50	78,38	18,09	627,00	52,25	12,06	313,50	26,13	6,03
40 km	50 km	1635,00	136,25	31,44	1226,25	102,19	23,58	817,50	68,13	15,72	408,75	34,06	7,86
50 km	60 km	1819,00	151,58	34,98	1364,25	113,69	26,24	909,50	75,79	17,49	454,75	37,90	8,75
60 km	70 km	2017,00	168,08	38,79	1512,75	126,06	29,09	1008,50	84,04	19,39	504,25	42,02	9,70
70 km	80 km	2087,00	173,92	40,13	1565,25	130,44	30,10	1043,50	86,96	20,07	521,75	43,48	10,03
80 km	-	2116,00	176,33	40,69	1587,00	132,25	30,52	1058,00	88,17	20,35	529,00	44,08	10,17

a. Reisaftrek per maand en week is 1/12 respectievelijk 1/52 van jaarbedrag.
b. Reisaftrek per jaar bij 3, 2 respectievelijk 1 dag per week is 3/4, 1/2 respectievelijk 1/4 van jaarbedrag bij 4 of meer dagen per week.

Reisaftrek regelmatig woon-werkverkeer per openbaar vervoer – 2018

reisafstand		*bij reizen per openbaar vervoer op*											
meer dan	niet meer dan	4 of meer dagen per week reisaftrek[a] per			3 dagen per week reisaftrek[a] per			2 dagen per week reisaftrek[a] per			1 dag per week reisaftrek[a] per		
		jaar	maand	week	jaar[b]	maand	week	jaar[b]	maand	week	jaar[b]	maand	week
–	10 km	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
10 km	15 km	€ 449,00	€ 37,42	€ 8,63	€ 336,75	€ 28,06	€ 6,48	€ 224,50	€ 18,71	€ 4,32	€ 112,25	€ 9,35	€ 2,16
15 km	20 km	598,00	49,83	11,50	448,50	37,38	8,63	299,00	24,92	5,75	149,50	12,46	2,88
20 km	30 km	999,00	83,25	19,21	749,25	62,44	14,41	499,50	41,63	9,61	249,75	20,81	4,80
30 km	40 km	1239,00	103,25	23,83	929,25	77,44	17,87	619,50	51,63	11,91	309,75	25,81	5,96
40 km	50 km	1615,00	134,58	31,06	1211,25	100,94	23,29	807,50	67,29	15,53	403,75	33,65	7,76
50 km	60 km	1797,00	149,75	34,56	1347,75	112,31	25,92	898,50	74,88	17,28	449,25	37,44	8,64
60 km	70 km	1993,00	166,08	38,33	1494,75	124,56	28,75	996,50	83,04	19,16	498,25	41,52	9,58
70 km	80 km	2062,00	171,83	39,65	1546,50	128,88	29,74	1031,00	85,92	19,83	515,50	42,96	9,91
80 km	-	2090,00	174,17	40,19	1567,50	130,63	30,14	1045,00	87,08	20,10	522,50	43,54	10,05

a. Reisaftrek per maand en week is 1/12 respectievelijk 1/52 van jaarbedrag.
b. Reisaftrek per jaar bij 3, 2 respectievelijk 1 dag per week is 3/4, 1/2 respectievelijk 1/4 van jaarbedrag bij 4 of meer dagen per week.

Reisaftrek regelmatig woon-werkverkeer per openbaar vervoer – 2017

reisafstand meer dan	niet meer dan	*bij reizen per openbaar vervoer op* 4 of meer dagen per week reisaftrek[a] per jaar	maand	week	3 dagen per week reisaftrek[a] per jaar[b]	maand	week	2 dagen per week reisaftrek[a] per jaar[b]	maand	week	1 dag per week reisaftrek[a] per jaar[b]	maand	week
–	10 km	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
10 km	15 km	€ 445,00	€ 37,08	€ 8,56	€ 333,75	€ 27,81	€ 6,42	€ 222,50	€ 18,54	€ 4,28	€ 111,25	€ 9,27	€ 2,14
15 km	20 km	593,00	49,42	11,40	444,75	37,06	8,55	296,50	24,71	5,70	148,25	12,35	2,85
20 km	30 km	991,00	82,58	19,06	743,25	61,94	14,29	495,50	41,29	9,53	247,75	20,65	4,76
30 km	40 km	1229,00	102,42	23,63	921,75	76,81	17,73	614,50	51,21	11,82	307,25	25,60	5,91
40 km	50 km	1602,00	133,50	30,81	1201,50	100,13	23,11	801,00	66,75	15,40	400,50	33,38	7,70
50 km	60 km	1782,00	148,50	34,27	1336,50	111,38	25,70	891,00	74,25	17,13	445,50	37,13	8,57
60 km	70 km	1977,00	164,75	38,02	1482,75	123,56	28,51	988,50	82,38	19,01	494,25	41,19	9,50
70 km	80 km	2045,00	170,42	39,33	1533,75	127,81	29,50	1022,50	85,21	19,66	511,25	42,60	9,83
80 km	–	2073,00	172,75	39,87	1554,75	129,56	29,90	1036,50	86,38	19,93	518,25	43,19	9,97

a. Reisaftrek per maand en week is 1/12 respectievelijk 1/52 van jaarbedrag.
b. Reisaftrek per jaar bij 3, 2 respectievelijk 1 dag per week is 3/4, 1/2 respectievelijk 1/4 van jaarbedrag bij 4 of meer dagen per week.

Reisaftrek regelmatig woon-werkverkeer per openbaar vervoer – 2016

reisafstand		*bij reizen per openbaar vervoer op*											
meer dan	niet meer dan	4 of meer dagen per week reisaftrek[a] per			3 dagen per week reisaftrek[a] per			2 dagen per week reisaftrek[a] per			1 dag per week reisaftrek[a] per		
		jaar	maand	week	jaar[b]	maand	week	jaar[b]	maand	week	jaar[b]	maand	week
–	10 km	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
10 km	15 km	€ 443,00	€ 36,92	€ 8,52	€ 332,25	€ 27,69	€ 6,39	€ 221,50	€ 18,46	€ 4,26	€ 110,75	€ 9,23	€ 2,13
15 km	20 km	591,00	49,25	11,37	443,25	36,94	8,52	295,50	24,63	5,68	147,75	12,31	2,84
20 km	30 km	988,00	82,33	19,00	741,00	61,75	14,25	494,00	41,17	9,50	247,00	20,58	4,75
30 km	40 km	1225,00	102,08	23,56	918,75	76,56	17,67	612,50	51,04	11,78	306,25	25,52	5,89
40 km	50 km	1597,00	133,08	30,71	1197,75	99,81	23,03	798,50	66,54	15,36	399,25	33,27	7,68
50 km	60 km	1776,00	148,00	34,15	1332,00	111,00	25,62	888,00	74,00	17,08	444,00	37,00	8,54
60 km	70 km	1971,00	164,25	37,90	1478,25	123,19	28,43	985,50	82,13	18,95	492,75	41,06	9,48
70 km	80 km	2038,00	169,83	39,19	1528,50	127,38	29,39	1019,00	84,92	19,60	509,50	42,46	9,80
80 km	–	2066,00	172,17	39,73	1549,50	129,13	29,80	1033,00	86,08	19,87	516,50	43,04	9,93

a. Reisaftrek per maand en week is 1/12 respectievelijk 1/52 van jaarbedrag.
b. Reisaftrek per jaar bij 3, 2 respectievelijk 1 dag per week is 3/4, 1/2 respectievelijk 1/4 van jaarbedrag bij 4 of meer dagen per week.

- Bij regelmatig woon-werkverkeer zoals hiervoor bedoeld per openbaar vervoer op 1, 2 of 3 dagen per week over reisafstand boven 90 km bedraagt reisaftrek
  - reisafstand in km × aantal reisdagen × € 0,23 (2018/2017/2016: € 0,23)
  - maximaal € 2116 (2018: € 2090; 2017: € 2073; 2016: € 2066).
- Bij regelmatig woon-werkverkeer zoals hiervoor bedoeld per openbaar vervoer op dezelfde dag naar verschillende plaatsen van werkzaamheden, geldt reisaftrek uitsluitend voor reizen
  - naar meest bereisde plaats, dan wel
  - met grootste reisafstand, indien plaatsen even vaak bereisd plegen te worden.
- Reisaftrek moet nog worden verminderd met voor reisafstand ontvangen reiskostenvergoeding (zie § 3.21.1).

1. Art. 3.87 Wet IB 2001; art. 16 Uitv.reg. IB 2001; besluit 20-12-2000, nr. CPP2000/3126M (oud); onderdeel 9 besluit 20-3-2015, nr. BLKB2015/0188M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.47; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.13; Fiscaal Memo App, Reisaftrek.

1.39 Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden[1]

Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden	
bestanddelen	
gezamenlijk bedrag van resultaat uit 1 of meer werkzaamheden[a]	.....
af: terbeschikkingstellingsvrijstelling 12%[b]	..... –
belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden	.....

a. Werkzaamheden genereren geen belastbare winst (zie § 1.12) of belastbaar loon (zie § 1.37).
b. Terbeschikkingstellingsvrijstelling geldt alleen over resultaat uit terbeschikkingstelling van vermogensbestanddelen aan onderneming of werkzaamheid van verbonden persoon of aan a.b.-vennootschap.

- Onder werkzaamheid wordt mede verstaan
  - terbeschikkingstelling van vermogensbestanddelen aan onderneming of werkzaamheid van verbonden persoon (terbeschikkingstellingsregeling)
  - terbeschikkingstelling van vermogensbestanddelen aan a.b.-vennootschap (terbeschikkingstellingsregeling)
  - rendabel maken van vermogen anders dan door normaal, actief vermogensbeheer
  - hebben van opwaarderingsreserve
  - hebben van lucratief belang

  waarbij geldt dat
  - ook tot werkzaamheid behoort
  - werkruimte in woning (ook woonboot/woonwagen) van bel.pl. indien

        - bel.pl. daarvoor vergoeding ontvangt van werkgever die verbonden persoon of a.b.-vennootschap is (vergoeding is dus geen loon, maar resultaat uit overige werkzaamheden) (indien woning tot ondernemingsvermogen behoort komt met werkruimte evenredig deel van bijtelling winst (zie § 1.16) als kosten in aftrek bij werkzaamheid), en
        - werkruimte naar verkeersopvatting zelfstandig deel van woning vormt, en
        - bel.pl. zijn belastbaar loon
      - hoofdzakelijk in werkruimte verwerft (indien elders ook werkruimte), of
      - hoofdzakelijk in of vanuit werkruimte en in belangrijke mate in werkruimte verwerft (indien niet elders werkruimte)
    - niet tot werkzaamheid behoort
    - door bel.pl. ter beschikking stellen van werkruimte in woning (ook woonboot/woonwagen) van bel.pl., indien gebruiker van werkruimte gebruiksvergoeding niet kan aftrekken van winst of resultaat
    - houden van aandelen in/winstbewijzen van vennootschap/coöperatie
    - bel.pl. die in gemeenschap van goederen is gehuwd, aan a.b.-vennootschap ter beschikking gesteld vermogensbestanddeel voor 50% moet toerekenen aan echtgenoot.
- Onder verbonden persoon bij terbeschikkingstellingsregeling wordt verstaan
    - partner van bel.pl.
    - minderjarige kinderen van
    - bel.pl., of
    - partner
    - eerste graads bloed- of aanverwant in rechte opgaande lijn (= ouder) van minderjarige bel.pl. (en eventuele partner)
    - bloed- of aanverwant in rechte lijn van
    - bel.pl., of
    - partner

    indien sprake is van in maatschappelijk verkeer ongebruikelijke terbeschikkingstelling (aanverwantschap eindigt door echtscheiding).
- Onder a.b.-vennootschap wordt verstaan vennootschap waarin
    - bel.pl., of
    - verbonden persoon

    a.b. heeft, behoudens a.b. op grond van
    - meetrekregeling (zie § 1.53), of
    - bepalingen fictief a.b.
- Onder werkzaamheid wordt mede verstaan hebben van opwaarderingsreserve die op verzoek van bel.pl. is ontstaan wegens prijsgeven of omzetten in aandelen, winstbewijzen of informeel kapitaal van afgewaardeerde schuldvordering op a.b.-vennootschap, onder nader gegeven voorwaarden (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.48).
- Onder werkzaamheid wordt mede verstaan hebben van lucratief belang, onder nader gegeven voorwaarden (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.48).
- Resultaat uit werkzaamheid is bedrag van gezamenlijke voordelen die, ongeacht naam en vorm, worden behaald met werkzaamheid.

- Resultaat uit werkzaamheid wordt bepaald conform bepalingen winst uit onderneming (behoudens uitzonderingen) met dien verstande dat resultaat uit terbeschikkingstellingsregeling mag worden bepaald met toepassing van bepalingen inzake
  - egalisatiereserve
  - herinvesteringsreserve
  - doorschuiving herinvesteringsreserve via te conserveren inkomen bij staking met voornemen tot nieuwe terbeschikkingstelling.
- Vrijgesteld van resultaat uit werkzaamheid zijn
  - voordelen uit kansspelen
  - arbeidsbeloning tot € 5000 die bel.pl. ontvangt voor meewerken in onderneming van partner (bij partner is arbeidsbeloning niet aftrekbaar van winst, zie § 1.14)
  - voordelen die door bel.pl. als vrijwilliger worden behaald, indien gezamenlijk bedrag van vergoedingen/verstrekkingen niet meer bedraagt dan vrijgestelde bedragen voor vrijwilligers (zie § 3.11).
- Dga met rekening-courantvordering op a.b.-vennootschap hoeft geen rente over rekening-courantvordering als resultaat in aanmerking te nemen, mits
  - rekening-courantsaldo gedurende gehele kalenderjaar niet hoger is dan € 17 500 positief en niet lager is dan € 17 500 negatief
  - a.b.-vennootschap terzake geen rente in aanmerking neemt
  - eventuele rekening-courantschuld niet in box 3 in aanmerking wordt genomen.
- Voor kamerverhuurvrijstelling, zie § 1.41.2.

1. Art. 3.90-3.99b, 2.14 Wet IB 2001; onderdeel 13.4 besluit 21-2-2014, nr. BLKB2014/286M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.48; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.17.

1.40 Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen[1]

Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen[a]	
bestanddelen	
aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen (zie tabel)	.....
aangewezen voor box 1 kwalificerende lijfrenten/periodieke uitkeringen en verstrekkingen[b,c]	.....
uitkeringen en verstrekkingen buitenlandse inkomensvoorziening [d, e]	.....
uitkeringen uit beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling of wegens afkoop klein pensioen[c]	..... +
	.....
af: aftrekbare kosten[f]	..... –
belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen	.....

a. Termijnen van in box 3 vrijgestelde nettolijfrenten (zie § 1.61) worden niet aangemerkt als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

b. Het betreft lijfrenten waarvan termijnen toekomen aan meerderjarig invalide (klein) kind, lijfrenten dienend ter compensatie van pensioentekort, aanspraken periodieke uitkeringen/verstrekkingen ter zake van invaliditeit/ziekte/ongeval, lijfrenterekeningen en lijfrentebeleggingsrechten (zie § 1.43); voor zover ingevolge overeenkomst betaalde premies en bedragen (gedeeltelijk) niet als uitgaven voor inkomensvoorzieningen zijn afgetrokken, komen deze tot maximaal € 2269 (per bel.pl.) in mindering op belastbare bedrag (saldomethode); voor in 2001 t/m 2009 betaalde premies en bedragen geldt geen maximum aan saldomethode.
c. Indien terzake negatieve uitgaven voor inkomensvoorziening (zie § 1.44) in aanmerking worden genomen, wordt als belastbare periodieke uitkering mede aangemerkt waarde in economisch verkeer van aanspraak, voor zover waarde meer bedraagt dan negatieve uitgaven; vervolgens kwalificeert terzake genoemde post niet meer als belastbare periodieke uitkering, maar volgt heffing in box 3.
d. Behoudens voor zover daarvoor betaalde premies in buitenland niet hebben geleid tot belastingvermindering.
e. Hiertoe behoren ook vervangende uitkeringen en (onder voorwaarden) hetgeen genoten wordt door vervreemding of onherroepelijk worden van begunstiging.
f. Uitgesloten zijn rente van schulden en kosten van geldleningen (wel box 3); aftrekbare kosten moeten drukken op periodieke uitkeringen en verstrekkingen en zijn aftrekbaar voor zover gemaakt tot verwerving/inning/behoud van uitkeringen en verstrekkingen, en in omvang gebruikelijk.

Aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen

bestanddelen

periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit publiekrechtelijke regeling, dit zijn
- uitkeringen vrijwillige verzekering AOW/Anw[a]
- Anw-uitkering wegens onverzekerbaar overlijdensrisico
- uitkeringen gemoedsbezwaarden AOW[a]
- WAZ-uitkeringen[a]
- uitkeringen tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW[a]
- uit vrijwillige AAW-verzekering ontstane WAO-uitkeringen aan ontwikkelingswerkers

ontvangen periodieke alimentatie-uitkeringen[b,d]

periodieke uitkeringen en verstrekkingen die in rechte vorderbaar zijn en niet tegenwaarde van prestatie vormen[b,c,d]

periodieke uitkeringen en verstrekkingen ontvangen van rechtspersoon die daartoe niet verplicht is

hetgeen wordt ontvangen ter vervanging van gederfde/te derven periodieke uitkeringen en verstrekkingen

hetgeen vanwege (echt)scheiding wordt ontvangen[e] wegens verrekening van
- pensioenrechten
- lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen

a. Alsmede soortgelijke buitenlandse uitkeringen.
b. Niet van bloed- of aanverwanten in rechte lijn of tweede graad zijlijn ((klein) kind/(groot)ouder/broer/zus).
c. Niet van personen die behoren tot huishouden genieter.
d. Verstrekking van woongenot door beperkt gerechtigde tot woning moet worden gewaardeerd volgens eigenwoningforfait.
e. Niet het recht zelf maar de periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit dat recht.

Vrijgestelde publiekrechtelijke uitkeringen en verstrekkingen

bestanddelen[a]
uitkeringen/verstrekkingen Wlz
AKW-uitkeringen[b] en kindgebonden budget WKB
WTOS-uitkeringen
WSF-uitkeringen[c]
financiële ondersteuning aan studenten uit profileringsfonds van onderwijsinstelling of van OCW
uitkeringen/verstrekkingen bijzondere bijstand en individuele inkomenstoeslag
kinderopvangtoeslag en gemeentelijke tegemoetkomingen voor kinderopvang wegens sociaal-medische indicatie
huurtoeslag en koopsubsidie
uitkeringen/verstrekkingen Regeling opvang asielzoekers/Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005
met bijzondere bijstand overeenkomende gemeentelijke inkomensondersteuning
TOG-uitkeringen
persoonsgebonden budget voor inkoop Wlz-zorg
zorgtoeslag
uitkeringen/verstrekkingen Wmo
uitkeringen compensatie verplicht eigen risico Zvw
vaste vergoedingen voor behandeling en verpleging aan oud-(Indisch) verzetslieden en zeeliedenoorlogsslachtoffers en voorzieningen Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers
uitkeringen Artikel 2-Fonds aan Joodse vervolgingsslachtoffers Tweede Wereldoorlog
publiekrechtelijke uitkeringen en verstrekkingen gericht op verbeteren of behouden van arbeidsmarktpositie en daarmee samenhangende vervoersvoorzieningen voor bereiken werkplek of opleidingslocatie (bijv. jobcoach, arbofaciliteit, scholing, hulpmiddelen op-werkplek, doventolk)

a. Alsmede soortgelijke buitenlandse uitkeringen.
b. Ook uitkeringen uit buitenlandse regelingen die naar aard en strekking overeenkomen met AKW-uitkeringen (bijvoorbeeld Belgische kinderbijslag).
c. Alleen deel van WSF-uitkering dat als gift wordt ontvangen.

1. Art. 3.100-3.109, 10a.6 Wet IB 2001; art. 2.I.U Invoeringswet Wet IB 2001; art. 17 Uitv. reg. IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.49, 2.4.

1.41 Belastbare inkomsten uit eigen woning

1.41.1 *Schema belastbare inkomsten uit eigen woning*[1]

Belastbare inkomsten uit eigen woning	
bestanddelen	
eigenwoningforfait	.....
70% van opbrengsten uit tijdelijke verhuur	..... +
voordelen eigen woning	.....
af: aftrekbare kosten eigen woning	..... -
	.....
voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning[a]	.....
voordeel uit spaarrekening eigen woning[a]	.....
voordeel uit beleggingsrecht eigen woning[a]	..... +
belastbare inkomsten uit eigen woning	.....

a. Mits vallend onder overgangsrecht (zie § 1.41.3, 1.41.4).

1. Art. 3.110, 10bis.3 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.1; Fiscaal Memo App, Eigen woning.

1.41.2 *Eigen woning*[1]

- Onder eigen woning wordt verstaan (deel van) gebouw/woonboot/woonwagen (incl. aanhorigheden), voor zover dat
  - anders dan tijdelijk, en
  - als hoofdverblijf

  aan bel.pl. of diens huisgenoten ter beschikking staat, op grond van
  - eigendom/economische eigendom/lidmaatschapsrecht coöperatie, indien
  - bel.pl. of partner voordelen genieten, en
  - kosten en lasten op bel.pl. of partner drukken, en
  - waardeverandering bel.pl. of partner grotendeels aangaat
  - krachtens erfrecht verkregen recht van vruchtgebruik/recht van bewoning/recht van gebruik, indien
  - bel.pl. voordelen geniet, en
  - kosten en lasten op bel.pl. drukken.
- Eigen woning is ook
  - woning die leeg staat (verhuisregeling met eigenwoningforfait van nihil) en die (aannemelijk te maken door bel.pl.)
  - in kalenderjaar of in 1 van 3 voorafgaande jaren als eigen woning aan bel.pl. ter beschikking stond, en
  - in kalenderjaar gedurende periode leegstaat, en
    - zodra woning niet meer leegstaat gaat woning over naar box 3, maar bij hernieuwde leegstand voor afloop van oorspronkelijke periode dat verhuisregeling kon worden toegepast gaat woning

(opnieuw geruisloos) terug naar box 1 en herleeft verhuisregeling voor resterende duur
- bestemd is voor verkoop
- woning die (eigenwoningforfait van nihil)
- leeg staat, of
- in aanbouw is
  - (*vanaf 2017*) hieronder wordt ook verstaan bouwkavel waarvoor concrete stappen zijn gezet voor in gang zetten van bouwkundige werkzaamheden voor realisatie eigen woning (bij nieuwbouw vanaf datum ondertekening koop-/aanneemovereenkomst; bij bouwkavel vanaf 6 maanden voorafgaand aan start bouwkundige werkzaamheden)
  - (*t/m 2016*) hiervan is sprake als voldoende concrete stappen zijn gezet waardoor redelijkerwijs valt aan te nemen dat bouwkundige werkzaamheden binnen afzienbare tijd gaan beginnen (bij nieuwbouw vanaf datum ondertekening koop-/aanneemovereenkomst; bij bouwkavel vanaf 6 maanden voorafgaand aan start feitelijke bouwkundige werkzaamheden)

en die (aannemelijk te maken door bel.pl.)
- uitsluitend bestemd is om in kalenderjaar of in 1 van 3 daaropvolgende jaren als eigen woning aan bel.pl. ter beschikking te staan, of
- leeg te koop staat, in kalenderjaar waarin woning gekocht is en 3 daaropvolgende jaren
- woning die niet langer aan bel.pl. anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking staat (met eigenwoningforfait volgens tabel)
- gedurende maximaal 2 jaar
- mits gedurende die periode
  - woning aan gewezen partner anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking staat (scheidingsregeling; aannemelijk te maken door bel.pl.)
  - scheidingsregeling geldt ook indien bel.pl. van gewezen partner huur ontvangt
  - onder gewezen partner wordt ook verstaan duurzaam gescheiden levende echtgenoot
  - bel.pl. om medische redenen of ouderdom is opgenomen in verpleeg- of verzorgingshuis
- (alleen op verzoek) woning (met eigenwoningforfait van uitzendregeling) die
- gedurende ten minste 1 jaar als eigen woning aan bel.pl. ter beschikking stond, en
- sindsdien tijdelijk niet anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking staat

mits gedurende die periode
- woning niet aan derden ter beschikking staat, behalve aan kind van bel.pl./partner dat
  - vanaf moment van uitzending om niet in woning woont, en
  - jonger is dan 27 jaar, en
  - direct voorafgaande aan uitzending tot huishouden van bel.pl. behoorde, en
- bel.pl. tezamen met partner niet uit andere woning belastbare inkomsten uit eigen woning geniet (uitzendregeling)

  - koophuurwoning (met 35% van eigenwoningforfait over gehele woning), d.i.
  - – binnenkant woning is eigendom van bel.pl., en
  - – casco en grond worden gehuurd door bel.pl.

  mits
  - – eigendom vóór 1-1-2001 is verworven van verhuurder, en
  - – woning sinds verwerving anders dan tijdelijk als hoofdverblijf aan bel. pl. ter beschikking staat.
- Tot eigen woning behoort niet naar verkeersopvatting zelfstandig deel van gebouw/woonboot/woonwagen incl. aanhorigheden (werkruimte) indien
  - werkruimte gebruikt wordt in onderneming, werkzaamheid of a.b.-vennootschap van bel.pl. of huisgenoot, en
  - gebruiksvergoeding voor werkruimte van winst of resultaat mag worden afgetrokken.
- Bel.pl. en partner tezamen kunnen slechts 1 woning als hoofdverblijf aanwijzen, waarbij geldt dat bel.pl. en partner
  - aanwijzing gezamenlijk moeten doen bij aangifte
  - op eenmaal gemaakte keuze over dat kalenderjaar niet kunnen terugkomen
  - geen enkele woning als hoofdverblijf kunnen aanmerken, indien zij geen keuze hebben gemaakt
  - als gewezen partners van elkaar worden beschouwd bij duurzaam gescheiden leven.
- Voordelen uit eigen woning
  - worden forfaitair bepaald met eigenwoningforfait (zie tabel eigenwoningforfait)
  - worden verhoogd met 70% van verhuuropbrengsten, indien eigen woning tijdelijk wordt verhuurd aan derden
  - worden toegerekend aan bel.pl. naar de mate waarin gerechtigdheid tot woning bestaat, indien woning voor meerdere bel. pln., die niet elkaars partner zijn, eigen woning is.
- Begin- en einddatum van periode waarover eigenwoningforfait wordt berekend, wordt gebaseerd op woonadresgegevens van bel.pl. in basisregistratie personen, behalve indien
  - deze gegevens niet beschikbaar zijn, of
  - bel.pl. en partner samen meer dan 1 woning hebben.

Eigenwoningforfait op jaarbasis

eigenwoningwaarde meer dan	niet meer dan	*eigenwoningforfait op jaarbasis*
2019		
–	€ 12 500	–
€ 12 500	25 000	0,25%
25 000	50 000	0,35%
50 000	75 000	0,50%
75 000	1 080 000	0,65%
1 080 000	–	€ 7020 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 080 000
2018		
–	€ 12 500	–
€ 12 500	25 000	0,25%
25 000	50 000	0,40%
50 000	75 000	0,55%
75 000	1 060 000	0,70%
1 060 000	–	€ 7420 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 060 000
2017		
–	€ 12 500	–
€ 12 500	25 000	0,30%
25 000	50 000	0,45%
50 000	75 000	0,60%
75 000	1 060 000	0,75%
1 060 000	–	€ 7950 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 060 000
2016		
–	€ 12 500	–
€ 12 500	25 000	0,30%
25 000	50 000	0,45%
50 000	75 000	0,60%
75 000	1 050 000	0,75%
1 050 000	–	€ 7875 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 050 000

Eigenwoningforfait uitzendregeling

eigenwoningwaarde meer dan	niet meer dan	*eigenwoningforfait op jaarbasis*
2019		
–	€ 1 080 000	1,05%
€ 1 080 000	–	€ 11 340 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 080 000
2018		
–	€ 1 060 000	1,15%
€ 1 060 000	–	€ 12 190 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 060 000

eigenwoningwaarde meer dan	niet meer dan	*eigenwoningforfait op jaarbasis*
2017		
–	€ 1 060 000	1,25%
€ 1 060 000	–	€ 13 250 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 060 000
2016		
–	€ 1 050 000	1,25%
€ 1 050 000	–	€ 13 125 + 2,35% van eigenwoningwaarde boven € 1 050 000

- Gedeelte van eigen woning dat wordt verhuurd aan kostgangers blijft aangemerkt als eigen woning (dus toepassing eigenwoningforfait over gehele eigen woning en volledige aftrek hypotheekrente), mits
  - huuropbrengsten niet meer bedragen dan normbedrag (zie tabel), en
  - voldaan wordt aan overige voorwaarden kamerverhuurvrijstelling.

Kamerverhuurvrijstelling

	2019	*2018*	*2017*	*2016*
huuropbrengsten (maximaal)	€ 5367	€ 5246	€ 5164	€ 5069

1. Art. 3.111-3.115 Wet IB 2001; art. 2.I.AKad Invoeringswet IB 2001; Overgangsregeling koophuur 2001; onderdeel 3.6, 3.7, 4, 6.2 besluit 24-11-2009, nr. CPP2009/2342M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.2; Fiscaal Memo 3 2010, § 1.26; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.19; Fiscaal Memo App, Eigen woning, Rente en aflossing lening.

1.41.3 *Kapitaalverzekering eigen woning*[1]

- Kapitaalverzekering eigen woning is per 1-1-2013 voor nieuwe gevallen vervallen.
- Onder kapitaalverzekering eigen woning wordt vanaf 1-1-2013 verstaan
  - op 31-12-2012 bestaande kapitaalverzekering eigen woning
  - – volgens bepalingen van Wet IB 2001 op 31-12-2012
  - – mits voor betreffende product overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31-12-2012, nadien niet is verhoogd
  - – mits looptijd na 31-12-2012 niet is verlengd.
- Onder kapitaalverzekering eigen woning wordt vanaf 1-1-2013 mede verstaan kapitaalverzekering eigen woning (volgens bepalingen van Wet IB 2001 op 31-12-2012) die
  - bel.pl. in 2012 direct voorafgaand aan vervreemding eigen woning had, terwijl bel.pl. op 31-12-2012 geen kapitaalverzekering eigen woning had, voor zover bel.pl. in 2013 weer zodanige kapitaalverzekering heeft, mits voor betreffende product overeengekomen

gegarandeerde kapitaal niet hoger is dan kapitaal direct voorafgaand aan vervreemding eigen woning
  - in 2013 is overeengekomen wegens op 31-12-2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van bel.pl. tot verwerving eigen woning
  - in 2013 is overeengekomen wegens op 31-12-2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van bel.pl. tot verrichten van onderhoud/verbetering woning, voor zover onderhoud/verbetering in 2013 is voltooid
  - bel.pl. op enig moment voor 31-12-2012 direct voorafgaand aan vervreemding eigen woning wegens verhuur woning of einde binnenlandse belastingplicht (niet door overlijden) had, terwijl bel.pl. op 31-12-2012 geen kapitaalverzekering eigen woning had, indien bel.pl. voor 2021 diezelfde kapitaalverzekering weer aanmerkt als kapitaalverzekering eigen woning (aangegroeide rente wordt als premie beschouwd)
  - op 31-3-2013 bestaat, mits voor betreffende product overeengekomen gegarandeerde kapitaal niet hoger is dan bestaande eigenwoningschuld (zie § 1.41.5) op moment van aangaan kapitaalverzekering
  - op 31-12-2013 bestaat, mits
  - voor betreffende product overeengekomen gegarandeerde kapitaal niet hoger is dan bestaande eigenwoningschuld (zie § 1.41.5) op moment van aangaan kapitaalverzekering, en
  - bel.pl. uiterlijk op 31-3-2013 verzoek tot aangaan/verhoging/verlenging kapitaalverzekering heeft ingediend bij verzekeraar/financiële instelling/tussenpersoon/bemiddelaar.
- Als bij kapitaalverzekering eigen woning fictieve uitkering in aanmerking is genomen, maar diezelfde kapitaalverzekering uiterlijk in daaropvolgende kalenderjaar weer voldoet aan voorwaarden voor kapitaalverzekering eigen woning, herleeft overgangsrecht per 31-12-2012 op dat moment weer (oversluiten), met dien verstande dat
  - tijdsduurbeperking tot volgende kalenderjaar geldt niet bij fictieve uitkering wegens einde binnenlandse belastingplicht (niet door overlijden) of verhuur woning, mits bel.pl. woning weer als eigen woning bewoont
  - aangegroeide rente wordt als premie beschouwd.
- Indien bel.pl.
  - bestaande eigenwoningschuld heeft (zie § 1.41.5), en
  - daarnaast kapitaalverzekering heeft die slechts als gevolg van in overeenkomst ontbreken van bepaling dat begunstigde uitkering zal aanwenden ter aflossing van eigenwoningschuld, niet kwalificeert als kapitaalverzekering eigen woning, en
  - genoemde bepaling voor 1-4-2013 alsnog heeft opgenomen in overeenkomst

  kwalificeert kapitaalverzekering vanaf dat moment als kapitaalverzekering eigen woning, mits ter zake van kapitaalverzekering
  - overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31-12-2012, nadien niet is verhoogd

  - looptijd na 31-12-2012 niet is verlengd.
- Voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning
  - is rente begrepen in uitkering uit kapitaalverzekering eigen woning die dient ter aflossing eigenwoningschuld
  - wordt gesteld op meerdere van kapitaalsuitkering boven gestorte premies.
- Van kapitaalverzekering eigen woning is sprake zolang
  - verzekeringnemer of zijn partner eigen woning heeft, en
  - voldaan wordt aan voorwaarden kapitaalverzekering eigen woning.
- Zie voor voorwaarden kapitaalverzekering eigen woning en fictieve uitkering, Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.3.
- Uitkering uit kapitaalverzekering eigen woning bij leven wordt op gezamenlijk verzoek van bel.pl. en (fictief) gehele jaar dezelfde partner geacht bij beiden voor 50% op te komen, mits verzoek is gedaan in aangifte over jaar waarin kapitaalverzekering eigen woning tot uitkering is gekomen (op verzoek kan niet worden teruggekomen).
- Vrijstelling kapitaalverzekering eigen woning
  - betreft rente begrepen in uitkering uit kapitaalverzekering eigen woning, voor zover uitkering maximaal € 166 000 (2018: € 164 000; 2017: € 162 500; 2016: € 162 000) bedraagt, met dien verstande dat vrijstellingsbedrag
  - wordt verminderd met reeds eerder benut deel van vrijstelling (ook op basis van overgangsrecht en wegens deblokkering spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning), waardoor
    - vrijstelling per bel.pl. geldt en niet per kapitaalverzekering eigen woning
    - t/m 31-3-2017 geldende vrijstelling van € 36 900 (2016: € 36 800) hierop ook in mindering komt
  - maximaal bedrag van resterende eigenwoningschuld op uitkeringsmoment bedraagt, maar (*vanaf 2017*) vrijstellingsbedrag wordt verhoogd tot bedrag van eigenwoningschuld voor vervreemding eigen woning, als uitkering binnen 6 maanden na vervreemding eigen woning plaatsvindt terwijl eigenwoningschuld onmiddellijk na die vervreemding lager is dan eigenwoningschuld onmiddellijk voor die vervreemding (voor soortgelijke gevallen van vervreemding eigen woning voor 1-1-2017 geldt overgangsbepaling, mits uitkering voor 1-7-2017 plaatsvindt) (t/m 2016 gold beleidsbesluit waardoor eigenwoningschuld onder voorwaarden fictief kon worden verhoogd als bel.pl. op of na 1-1-2010 goedkoper was gaan wonen)
  - wordt verhoogd (imputatie) met maximaal 3 jaar geleden genoten vrijstelling ter zake van oude polis die opnieuw kwalificeert als kapitaalverzekering eigen woning
    - tijdsduurbeperking van 3 jaar geldt niet als oude polis indertijd niet meer kwalificeerde wegens einde binnenlandse belastingplicht (niet door overlijden) of verhuur woning (als dit voor 1-1-2013 het geval was moet bel.pl. voor 2021 weer in eigen woning gaan wonen)

  - bij overlijden partner wordt verhoogd met door overleden partner nog niet benutte gedeelte van vrijstellingsbedrag (maximaal bedraagt verhoging echter ontvangen kapitaalsuitkeringen ter zake van dat overlijden)
- geldt alleen (behoudens uitzonderingen) indien
  - uitkering heeft gediend als aflossing van eigenwoningschuld of (*vanaf 2017*) (onder voorwaarden) aflossing van restschuld ontstaan door vervreemding eigen woning
  - jaarlijks premies zijn betaald (*t/m 31-3-2017*: gedurende minimaal 20 jaar (tijdklem) of tot eerder overlijden verzekerde), met dien verstande dat
    - (*vanaf 1-4-2017*) aan jaarlijkse premiebetalingsplicht is voldaan als gedurende minimaal 15 jaar jaarlijks premie is betaald als sprake is van
    - in polis voorziene verkorte premieduur, of
    - premievrij maken van polis door verzekeringnemer of verzekeraar
    - (*vanaf 1-1-2017 t/m 31-3-2017*) tijdklem niet geldt indien (t/m 2016 gold beleidsbesluit met vergelijkbare voorwaarden)
    - partnerschap van bel.pl. eindigt en kapitaalverzekering bij financiële afwikkeling daarvan tot uitkering komt, of
    - bel.pl. schuldhulpverlening wordt geboden, of
    - bel.pl. onmiddellijk na vervreemding eigen woning nog steeds of opnieuw eigen woning heeft, of
    - volgens Minister is vastgesteld dat bel.pl. financiële problemen heeft
  - bandbreedte hoogste/laagste premie maximaal 10:1 bedraagt (behoudens uitzonderingen, zoals incidentele fout in premiebetaling, afloop rentevastperiode)

  met dien verstande dat
  - (*t/m 31-3-2017*) vrijstelling € 36 900 (2016: € 36 800) bedraagt, indien minimaal 15 jaar jaarlijks premie is betaald (tijdklem)
  - vrijstelling het nog niet door overledene benutte deel van vrijstelling kapitaalverzekering eigen woning bedraagt, indien overlijdensuitkeringen worden gedaan aan begunstigde die geen partner van overledene is (bijvoorbeeld kind) (vrijstelling geldt specifiek voor deze kapitaalverzekeringen en beïnvloedt dus niet 'eigen' vrijstelling van begunstigde; bij meerdere begunstigden vrijstelling naar rato van overlijdensuitkeringen verdelen).
- Te belasten rentecomponent in niet-vrijgesteld deel van kapitaalsuitkering wordt bepaald naar rato van rentecomponent in gehele kapitaalsuitkering.
- Onder premies wordt ook verstaan op omzettingsmoment in box 3 opgebouwd overschot (= waarde minus gestorte premies) van na 14-9-1999 gesloten kapitaalverzekering die uiterlijk op 31-3-2013 wordt omgezet naar kapitaalverzekering eigen woning.

1. Art. 10bis.2, 10bis.2a, 10bis.4, 10bis.6, 10bis.11a Wet IB 2001; art. 2.I.AP Invoeringswet IB 2001; art. II Overige fiscale maatregelen 2017; onderdeel 4.6-4.7

besluit 6-12-2014, nr. BLKB2014/1763M (oud); onderdeel 3.1.1, 3.1.2, 4.3, 4.7 besluit 15-5-2017, nr. 2017-81019.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.3, 2.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.15; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 1.15; Fiscaal Memo App, Eigen woning.

1.41.4 *Spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning*[1]

- Spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning is per 1-1-2013 voor nieuwe gevallen vervallen.
- Voor spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning geldt vanaf 1-1-2013 overgangsrecht identiek aan overgangsrecht voor kapitaalverzekering eigen woning (zie § 1.41.3).
- Voordeel uit spaarrekening eigen woning
  - is rendement dat op deblokkeringsmoment is begrepen in tegoed op spaarrekening eigen woning
  - wordt gesteld op meerdere van tegoed boven naar spaarrekening overgemaakte bedragen.
- Voordeel uit beleggingsrecht eigen woning
  - is rendement dat op deblokkeringsmoment is begrepen in waarde van beleggingsrecht eigen woning
  - wordt gesteld op meerdere van waarde boven naar beleggingsinstelling overgemaakte bedragen.
- Zie voor voorwaarden spaarrekening eigen woning, beleggingsrecht eigen woning en fictieve deblokkering, Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.4.
- Gedeblokkeerde spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning bij leven wordt op gezamenlijk verzoek van bel.pl. en (fictief) gehele jaar dezelfde partner geacht bij beiden voor 50% op te komen, mits verzoek is gedaan in aangifte over jaar waarin deblokkering plaatsvindt (op verzoek kan niet worden teruggekomen).
- Vrijstelling spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning
  - betreft meerdere op tegoed op spaarrekening eigen woning/rendement in beleggingsrecht eigen woning, voor zover tegoed/waarde maximaal € 166 000 (2018: € 164 000; 2017: € 162 500; 2016: € 162 000) bedraagt met dien verstande dat vrijstelling op dezelfde wijze wordt bepaald als vrijstelling kapitaalverzekering eigen woning (zie § 1.41.3).
- Op spaarrekening eigen woning en vrijstelling voor spaarrekening eigen woning gelden enkele speciale bepalingen ten gunste van bel.pl. als bank in financiële problemen is geraakt.

1. Art. 10bis.2, 10bis.2b, 10bis.5, 10bis.7, 10bis.11a Wet IB 2001; onderdeel 4.6-4.7 besluit 6-12-2014, nr. BLKB2014/1763M (oud); onderdeel 3.1.1, 3.1.2, 4.3, 4.7 besluit 15-5-2017, nr. 2017-81019.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.4; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.15; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 1.15; Fiscaal Memo App, Eigen woning.

1.41.5 *Bijleenregeling: eigenwoningschuld/eigenwoningreserve*

Regime vanaf 2013[1]

- Eigenwoningschuld (= bedrag waarover rente kan worden afgetrokken) is gezamenlijke bedrag van schulden van bel.pl.
  - aangegaan in verband met eigen woning, dit zijn
  - schulden aangegaan voor
    - verwerving eigen woning (maximaal gezamenlijk bedrag van kosten tot verwerving eigen woning)
    - verbetering/onderhoud eigen woning (schriftelijk aantonen; inspecteur is in opvraagrecht schriftelijke bewijs niet in tijd beperkt) (maximaal gezamenlijk bedrag van kosten van verbetering/onderhoud)
    - afkoop erfpacht/opstal/beklemming (maximaal gezamenlijk bedrag van kosten van afkoop van deze rechten)
    - betaling kosten van verkrijging schulden (financieringskosten) (afsluitprovisie tot aangegeven maximum, zie § 1.41.7)
  - verminderd met
    - positieve stand van eigenwoningreserve, direct voorafgaand aan
    - moment waarop woning voor bel.pl. als eigen woning wordt aangemerkt, of
    - verbetering/onderhoud woning
    - van schenkbelasting vrijgestelde ontvangen schenking voor eigen woning (zie § 12.2)
    - eigenwoningreserve van partner (verlaging eindigt zodra woning voor hen gezamenlijk geen eigen woning meer is), indien
    - bel.pl. samen met partner eigen woning verwerft, en
    - bel.pl. samen met partner voordien reeds samen woning had, en
    - partner vervreemdingssaldo op die vorige woning heeft behaald
  - waarvoor contractuele verplichting geldt tot volledig aflossen
  - gedurende looptijd
  - minimaal volgens annuïtair aflossingsschema
  - in maximaal 360 maanden
  - waarbij aan verplichting tot aflossing wordt voldaan (aflossingseis)
  - waarbij aan informatieplicht wordt voldaan.
- Tot eigenwoningschuld behoort ook
  - bestaande eigenwoningschuld die valt onder overgangsrecht per 1-1-2013 (zie hierna), na vermindering met eigenwoningreserve
  - (*vanaf 2017*) schuld waarvoor bel.pl. kosten en lasten moet dragen, omdat bel.pl. krachtens erfrecht recht van vruchtgebruik/recht van bewoning/recht van gebruik woning heeft verkregen, met dien verstande dat
  - bij vervreemding eigen woning eventueel vervreemdingssaldo voor dit gedeelte niet tot eigenwoningreserve leidt (zie hierna)
  - als bel.pl. partner van erflater was, aflossingsschema van erflater voor deze schuld blijft gelden.
- Tot eigenwoningschuld behoren niet

  - schulden aangegaan/ontstaan ter betaling van aftrekbare kosten eigen woning (zie § 1.41.6) (geldt niet voor meegefinancierde bouwrente en oversluitkosten inzake op 1-1-2001 bestaande eigen woning van bel. pl. of huisgenoot)
  - schulden aangegaan ter verwerving (deel) van eigen woning, indien woning (indirect) is verkregen van partner, voor zover gezamenlijke schulden na verwerving meer bedragen dan daarvoor
  - schulden aan partner
  - schulden die corresponderen met niet-opeisbare geldvorderingen op echtgenoot van overleden ouder van bel.pl. die niet behoren tot rendementsgrondslag (zie § 1.56)
  - schulden waarvan maximale looptijd 360 maanden is verstreken, met dien verstande dat
  - tot verstreken looptijd wordt ook gerekend verstreken looptijd (d.i. deel van 30-jaarsperiode waarin renteaftrek is genoten) van eerdere schulden van bel.pl. die behoorden tot
    - bestaande eigenwoningschuld
    - eigenwoningschuld in 2001 t/m 2012.
- Eigenwoningverleden van beide partners mag 50/50 worden verdeeld over beiden om daarna individuele eigenwoningschuld en eigenwoningverleden te bepalen, mits partners
  - eigen woning verwerven in 50/50-verhouding en daarvoor schuld aangaan in zelfde verhouding
  - beroep doen op goedkeuring verdeling eigenwoningverleden en dit als zodanig in aangifte opnemen
  - niet meer terugkomen op goedkeuring verdeling eigenwoningverleden (ook niet in latere aangiftejaren)

  met dien verstande dat
  - onder eigenwoningverleden wordt verstaan
  - eigenwoningreserve
  - reeds verstreken looptijd eerdere eigenwoningschulden
  - aflossingsstand
  - bestaande eigenwoningschuld van overgangsrecht per 31-12-2012
  - voor andere eigendoms- en schuldverhoudingen dan 50/50 verzoek moet worden gedaan aan Belastingdienst/Directie Vaktechniek.
- Op schuld aan aannemer/projectontwikkelaar die ontstaan is door sluiten koop-/aanneemovereenkomst geldt tot aflossing schuld of levering woning alleen voorwaarde dat schuld moet zijn aangegaan voor eigen woning (contractuele en daadwerkelijke aflossingseis en informatieplicht gelden tot dat moment niet).
- Eigenwoningreserve (= bedrag dat bij verwerving eigen woning met eigen vermogen dient te worden gefinancierd)
  - wordt gevoed bij vervreemding eigen woning met vervreemdingssaldo eigen woning, d.i.
  - verkoopprijs eigen woning -/- vervreemdingskosten -/- eigenwoningschuld van die woning (uitkomst kan ook negatief zijn)
  - waarbij geldt dat – alleen ter bepaling vervreemdingssaldo – ook tot eigenwoningschuld wordt gerekend
    - verlaging eigenwoningschuld van bel.pl. met eigenwoningreserve van partner

    - niet tot eigenwoningschuld behorende schulden aangegaan ter verkrijging woning van partner
    - op 31-12-1995 bestaande hypothecaire schulden (zie schema aftrekbare kosten eigen woning, § 1.41.6)
  - neemt af met (niet verder dan nihil)
  - kosten ter verwerving woning ¯/_ eigenwoningschuld van nieuwe woning
  - bedrag waarmee eigenwoningschuld van partner is verlaagd met eigenwoningreserve van bel.pl. (verlaging eindigt zodra woning voor hen gezamenlijk geen eigen woning meer is en wordt apart in eventuele beschikking eigenwoningreserve vermeld)
  - in kalenderjaar gemaakte kosten voor verbetering/onderhoud woning of afkoop erfpacht/opstal/beklemming
  - vervalt voor zover toe te rekenen aan vervreemdingssaldo eigen woning van 3 jaar geleden
  - (*vanaf 2017*) wordt niet gevoed met vervreemdingssaldo eigen woning dat betrekking heeft op deel van eigen woning waarop krachtens erfrecht recht van vruchtgebruik/recht van bewoning/recht van gebruik is gevestigd.
- Aan gemeente of rijksoverheid betaald bedrag wegens anti-speculatiebeding komt op vervreemdingssaldo eigen woning in mindering.
- Verwerving eigen woning is gebeurtenis waardoor woning voor bel.pl. als eigen woning (vervreemding: niet meer als eigen woning) wordt beschouwd (niet: verwerving/vervreemding krachtens boedelmenging door huwelijk, krachtens wijziging huwelijkse voorwaarden of krachtens erfrecht tussen partners).
- Bij ongebruikelijke prijs moet waarde in economisch verkeer van woning worden genomen.
- Op begrip vervreemding geldt uitzondering ten gunste van bel.pl. als bank in financiële problemen is geraakt.
- Eigenwoningreserve
  - wordt aan beide partners toegerekend naar rato van gerechtigdheid in huwelijksgemeenschap
  - van overleden bel.pl. gaat over op langstlevende partner.
- Inspecteur kan (op verzoek) voor bezwaar vatbare beschikking eigenwoningreserve afgeven.
- Eigenwoningreserve die ontstaat door vervreemding van eigen woning waartoe meer dan 1 bel.pl. gerechtigd is, wordt aan elke bel. pl. toegerekend naar mate van feitelijke gerechtigdheid in vervreemdingssaldo eigen woning.
- Aan aflossingseis wordt voldaan als een tot eigenwoningschuld behorende schuld op toetsmoment niet meer bedraagt dan bedrag dat per schuld volgt uit navolgende formule aflossingsschema

$$B_x = B_0 \left[\frac{1-(1+i_m)^x-1}{(1+i_m)^n-1} \right]$$

waarin
- B_x = maximale schuld op toetsmoment
- B_0 = startbedrag van schuld
- i_m = maandelijkse rentevoet

  - x = aantal verstreken gehele kalendermaanden van looptijd
  - n = maximale looptijd van 360 maanden.
- Na wijziging van maandelijkse rentevoet wordt formule aflossingsschema als volgt toegepast
  - B_0 = omvang van schuld op moment direct voorafgaand aan wijziging van maandelijkse rentevoet
  - i_m = nieuwe maandelijkse rentevoet
  - x = aantal verstreken gehele kalendermaanden van looptijd vanaf moment direct voorafgaand aan wijziging van maandelijkse rentevoet
  - n = nog resterende maximale looptijd van oorspronkelijke looptijd van schuld in gehele kalendermaanden op moment direct voorafgaand aan wijziging van maandelijkse rentevoet.
- Voor zover 1 of meerdere schulden die behoorden tot eigenwoningschuld laatstelijk hebben bestaan en voor bedrag overeenstemmend met, of lager dan laatste omvang van die schuld(en) 1 of meer nieuwe schulden worden aangegaan (oversluiten), wordt formule aflossingsschema per schuld als volgt toegepast (bij meerdere voorgaande schulden, schuld met kortste restende maximale looptijd als eerste nemen)
  - B_0 = laatste omvang van voorgaande schuld (maximaal bedrag van nieuwe schuld)
  - i_m = maandelijkse rentevoet op moment van aangaan van nieuwe schuld
  - x = aantal verstreken gehele kalendermaanden van looptijd vanaf moment direct voorafgaand aan aangaan van nieuwe schuld
  - n = nog resterende maximale looptijd van oorspronkelijke maximale looptijd van 360 maanden van voorgaande schuld in maanden op laatste moment dat deze schuld bestond

  met dien verstande dat dit achterwege blijft als schuld(en)
  - voortvloeien uit met aannemer of projectontwikkelaar gesloten koop-/aanneemovereenkomst, of
  - behoorden tot bestaande eigenwoningschuld, of
  - in 2001 t/m 2012 behoorden tot eigenwoningschuld.
- Voor zover nieuwe eigenwoningschuld, verminderd met eigenwoningschuld waarop aflossingsstand is toegepast, laatste omvang van voorgaande eigenwoningschuld, uiterlijk op moment direct voorafgaand aan aangaan van nieuwe schuld(en), overtreft, geldt voor nieuwe schulden formule aflossingsschema, waarin
  - n = maximale looptijd van 360 maanden.
- Bij toepassing formule aflossingsschema wordt onder aangaan nieuwe schuld ook verstaan kwalificeren van bestaande schuld als eigenwoningschuld.
- Bijbehorend aflossingsschema gaat ook over op andere partner als tot eigenwoningschuld behorende schuld overgaat op andere partner krachtens
  - boedelmenging door voltrekking huwelijk
  - wijziging huwelijkse voorwaarden
  - erfrecht.
- Toetsmoment is
  - 31 december van het kalenderjaar

  - moment van vervreemding van eigen woning
  - moment van wijziging van maandelijkse rentevoet
  - laatste moment waarop voorgaande schuld bestond (oversluiten).
- Bedrag en stand van resterende looptijd in maanden van (meerdere van) eigenwoningschuld (aflossingsstand) blijven behouden, indien bij/na vervreemding eigen woning
  - eigenwoningschuld van bel.pl. direct voorafgaand aan vervreemding groter is dan eigenwoningschuld voor nieuw verworven eigen woning, of
  - eigenwoningschuld ontbreekt.
- Als aflossingsstand bestaat en
  - bel.pl eigenwoningschuld op enig moment verhoogt, of
  - na periode zonder eigenwoningschuld opnieuw eigenwoningschuld ontstaat

  wordt formule aflossingsschema als volgt toegepast
  - B_0 = bedrag van aflossingsstand (maximaal bedrag van nieuwe schuld)
  - n = resterende looptijd in maanden van aflossingsstand.
- Aflossingsstand
  - vervalt als aflossingsstand geheel is toegepast op eigenwoningschuld (ook beschikking vervalt)
  - wordt aan beide partners toegerekend naar rato van gerechtigdheid in huwelijksgemeenschap
  - van overleden bel.pl. gaat over op langstlevende partner.
- Inspecteur kan (op verzoek) voor bezwaar vatbare beschikking aflossingsstand afgeven.
- Schuld blijft eigenwoningschuld als op 31 december van kalenderjaar sprake is van aflossingsachterstand, maar op 31 december van daaropvolgende kalenderjaar geen sprake meer is van aflossingsachterstand, tenzij aflossingsachterstand vaker dan incidenteel voorkomt.
- Als tot eigenwoningschuld behorende schuld op 31 december van kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan meer bedraagt dan bedrag dat volgt uit aflossingseis voor dat moment, blijft schuld toch behoren tot eigenwoningschuld, mits
  - bel.pl. aannemelijk maakt dat achterstand gevolg is van onvoldoende betalingscapaciteit en bel.pl. per 1 januari van tweede kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan, contractueel nieuw ten minste annuïtair aflosschema overeenkomt met schuldeiser waarbij schuld op daaropvolgende toetsmomenten niet meer bedraagt dan uitkomst van formule aflossingsschema, waarin
  - B_0 = hoogte van schuld waarvoor sprake is van onvoldoende betalingscapaciteit, op 31 december van kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan
  - i_m = nieuwe maandelijkse rentevoet
  - x = aantal verstreken gehele kalendermaanden van looptijd vanaf 31 december van kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan
  - n = nog resterende maximale looptijd van oorspronkelijke looptijd van schuld in gehele kalendermaanden op 31 december van

kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan

met dien verstande dat als bel.pl. aannemelijk maakt dat betalingsproblemen zodanig zijn dat ook niet aan deze nieuw vastgestelde aflossingseis kan worden voldaan, blijft schuld toch behoren tot eigenwoningschuld, mits

– schuldeiser instemt met betalingsuitstel, en
– bel.pl. uiterlijk per 31 januari van vierde kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan, contractueel nieuw ten minste annuïtair aflosschema overeenkomt met schuldeiser waarbij schuld op daaropvolgende toetsmomenten niet meer bedraagt dan uitkomst van formule aflossingsschema, waarin
  - B_0 = hoogte van schuld waarbij betalingsproblemen zich voordoen, op moment direct voorafgaand aan contractueel overeenkomen van nieuwe ten minste annuïtaire aflossingsschema
  - i_m = nieuwe maandelijkse rentevoet
  - x = aantal verstreken gehele kalendermaanden van looptijd vanaf moment direct voorafgaand aan contractueel overeenkomen van nieuwe ten minste annuïtaire aflossingsschema
  - n = nog resterende maximale looptijd van oorspronkelijke looptijd van schuld in gehele kalendermaanden op moment direct voorafgaand aan contractueel overeenkomen van nieuwe ten minste annuïtaire aflossingsschema
- bel.pl. aannemelijk maakt dat aflossingsachterstand in jaar volgend op kalenderjaar waarin voor het eerst aflossingsachterstand is ontstaan gevolg is van onbedoelde fout in betaling of berekening van aflossingsbedrag, en eigenwoningschuld op 31 december van tweede kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan niet meer bedraagt dan bedrag dat volgt uit aflossingseis voor dat moment

met dien verstande dat

- als bel.pl. niet slaagt in aannemelijk maken van reden aflossingsachterstand, behoort schuld per 1 januari van tweede resp. vierde kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan, niet tot eigenwoningschuld
- voor zover tot eigenwoningschuld behorende schuld op ander toetsmoment dan 31 december meer bedraagt dan bedrag dat volgt uit aflossingseis, behoort die schuld op moment direct voorafgaande aan toetsmoment niet meer tot eigenwoningschuld (geldt niet bij vervreemding woning voor afloop van vierde kalenderjaar volgend op kalenderjaar waarin aflossingsachterstand is ontstaan)
- binnen 5 werkdagen na afloop van kalendermaand voldane aflossing als tijdig verrichte aflossing wordt beschouwd.

- Indien ook andere leegstaande woning van bel.pl. wordt aangemerkt als eigen woning (zie § 1.41.2)
  - gaat aflossingseis (met toepassing van stand en looptijd van aflossing op dat moment) over van te verkopen eigen woning naar nieuwe eigen woning, voor zover schuld voor nieuwe eigen woning schuld van te verkopen eigen woning niet overtreft (op te verkopen eigen woning is aflossingseis niet meer van toepassing)

  - hoeft gedurende die periode van 2 eigen woningen niet voldaan te worden aan vereisten van contractueel annuïtair aflossingsschema en aflossingseis, voor zover schuld dient ter voorfinanciering van toekomstig vervreemdingssaldo eigen woning (overbruggingskrediet).
- Voor bel.pl. die gelijktijdig 2 eigen woningen heeft en vervolgens 1 woning vervreemdt, worden direct na vervreemding, eigenwoningschuld en eigenwoningreserve volgens bepaalde methode opnieuw vastgesteld.
- Bel.pl. kan ervoor kiezen 2 schulden aan te gaan
  - schuld 1, die voldoet aan voorwaarden van eigenwoningschuld (box 1)
  - schuld 2, aangegaan om deel van aflossingen op schuld 1 te voldoen (box 3)

  maar als zodanige samenhang is tussen beide schulden dat deze schulden gezamenlijk feitelijk als 1 samengestelde schuld moeten worden aangemerkt, is niet voldaan aan aflossingseis.
- Belastingdienst merkt 2 schulden in elk geval niet aan als 1 samengestelde schuld, mits
  - jaarlijks verschuldigde rente op schuld 1 administratief niet wordt gesaldeerd met
  - jaarlijks verschuldigde rente op schuld 2, of
  - in dat jaar uit schuld 2 opgenomen bedrag
  - rente op schuld 1
  - marktconform is, en
  - alleen vergoeding is voor terbeschikkingstelling van hoofdsom van schuld 1
  - rentepercentage op schuld 2 niet lager is dan rentepercentage op schuld 1.
- Om schuld te laten kwalificeren als eigenwoningschuld
  - terwijl schuld is aangegaan in geldleningsovereenkomst met ander dan instantie waar wettelijke renseigneringsplicht voor geldt

  moet bel.pl. voldoen aan informatieplicht
  - bestaande uit verstrekking van (wijziging van) aantal gegevens in aangifte (datum aangaan, startbedrag, maandelijkse rentevoet, contractueel vastgelegde looptijd in maanden en contractueel vastgelegde aflossingswijze van schuld alsmede BSN/fiscaal nummer van leningverstrekker).

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.5; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2014, § 1.24; Fiscaal Memo App, Rente en aflossing lening, Aflossingseis eigenwoningschuld.

Overgangsrecht per 31-12-2012[2]

- Onder bestaande eigenwoningschuld van bel.pl. wordt verstaan eigenwoningschuld volgens bepalingen van Wet IB 2001 op 31-12-2012 van bel.pl. op 31-12-2012.
- Onder bestaande eigenwoningschuld van bel.pl. wordt mede verstaan tot eigenwoningschuld (volgens bepalingen van Wet IB 2001 op 31-12-2012) behorende schuld die

  - bel.pl. in 2012 direct voorafgaand aan vervreemding eigen woning had, terwijl bel.pl. op 31-12-2012 geen eigenwoningschuld had, voor zover bel.pl. in 2013 weer zodanige eigenwoningschuld heeft
  - in 2013 ontstaat wegens op 31-12-2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van bel.pl. tot verwerving van eigen woning
  - in 2013 ontstaat wegens op 31-12-2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van bel.pl. tot verrichten van onderhoud/verbetering woning, voor zover onderhoud/verbetering in 2013 is voltooid
  - bel.pl. op enig moment voor 31-12-2012 direct voorafgaand aan vervreemding eigen woning wegens verhuur woning had, terwijl bel.pl. op 31-12-2012 geen eigenwoningschuld had, voor zover bel.pl. voor 2021 voor dezelfde woning weer eigenwoningschuld heeft
  - bel.pl. na 31-12-2012 heeft voor woning die op 31-12-2012 ondernemingswoning was, tot maximaal omvang van die schuld op 31-12-2012
  - bel.pl. in 2013, 2014, 2015 of 2016 als starterslening aangaat bij Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (dergelijke starterslening kan niet met behoud van overgangsrecht worden overgesloten naar gewone lening)
  - (*vanaf 2017*) bij erflater bestaande eigenwoningschuld was en waarvoor bel.pl. kosten en lasten moet dragen (bel.pl. was partner van erflater), omdat bel.pl. krachtens erfrecht recht van vruchtgebruik/recht van bewoning/recht van gebruik woning heeft verkregen (aanmerken als bestaande eigenwoningschuld geldt totdat 30-jarentermijn bij erflater zou zijn afgelopen).
- Bestaande eigenwoningschuld wordt verminderd met na 31-12-2012 gedane aflossing op eigenwoningschuld, behalve als sprake is van (onder voorwaarden)
  - (gedeeltelijk) oversluiten, of
  - boedelmenging door voltrekking huwelijk, wijziging huwelijkse voorwaarden of overlijden partner.
- Op eigenwoningschuld gelden enkele speciale bepalingen ten gunste van bel.pl. als bank in financiële problemen is geraakt.
- Als bel.pl. na 31-12-2012 2 woningen gelijktijdig als eigen woning aanmerkt (zie § 1.41.2) wordt schuld van 2e eigen woning mede aangemerkt als bestaande eigenwoningschuld, voor zover 2e schuld niet groter is dan bestaande eigenwoningschuld van 1e eigen woning.
- Als bel.pl. op of na 31-12-2012 2 woningen gelijktijdig als eigen woning aanmerkt (zie § 1.41.2) en vervolgens 1 van die woningen niet langer als eigen woning aanmerkt, wordt bestaande eigenwoningschuld verminderd met eigenwoningschuld van die niet langer aangemerkte woning.
- Bestaande eigenwoningschuld die overgaat op andere partner krachtens
  - boedelmenging door voltrekking huwelijk
  - wijziging huwelijkse voorwaarden
  - erfrecht

  is bij die andere partner bestaande eigenwoningschuld, gedurende resterende duur van 30-jaarstermijn.

- Bestaande eigenwoningschuld na vermindering met eigenwoningreserve wordt gerekend tot eigenwoningschuld zoals dit begrip vanaf 1-1-2013 geldt.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.5.

1. Art. 3.119a-3.119g, 3.123, 10bis.9 Wet IB 2001; art. 2.I.AKac Invoeringswet IB 2001; art. 17a-17b Uitv.reg. IB 2001; besluit 26-2-2013, nr. BLKB2013/352M; besluit 30-1-2018, nr. 2018-1511; HR 19-4-2019, nr. 18/03134, ECLI:NL:HR:2019:629.
2. Art. 10bis.1, 10bis.9 Wet IB 2001.

1.41.6 *Aftrekbare kosten*[1]

Aftrekbare kosten eigen woning	
bestanddelen	
rente van schulden die behoren tot eigenwoningschuld[a]	……..
kosten van geldleningen die behoren tot eigenwoningschuld	……..
periodieke betalingen erfpacht/opstal/beklemming voor eigen woning	……..
rente en kosten van geldleningen voor restschuld van vervreemde eigen woning[b]	……..
rente van schulden die behoren tot bestaande eigenwoningschuld[c,d,e]	…….. +
aftrekbare kosten eigen woning[f,g]	……..

a. Boeterente (ook bij rentemiddeling) wordt aangemerkt als rente van schulden; opslagen op rentepercentage tot maximaal 0,2% worden ook aangemerkt als rente van schulden.
b. Gedurende 15 jaar na tijdstip van vervreemding eigen woning; restschuld van vervreemde eigen woning is schuld die bel.pl. had op moment direct voorafgaand aan vervreemding tussen 29-10-2012 en 31-12-2017 van eigen woning, voor zover schuld heeft geleid tot negatief vervreemdingssaldo eigen woning; (*vanaf 2017*) geldt ook voor restschuld waarvoor bel.pl. kosten en lasten moet dragen, omdat bel.pl. krachtens erfrecht recht van vruchtgebruik/recht van bewoning/recht van gebruik woning heeft verkregen (regeling geldt dus niet voor blooteigenaar).
c. Mits vallend onder overgangsrecht (zie § 1.41.5); rente kan gedurende maximaal 30 jaar worden afgetrokken (daarna box 3); jarentelling begint in eerste jaar dat rente wordt afgetrokken (voor per 31-12-2000 bestaande schulden begint jarentelling op 1-1-2001); bij tussentijdse gedeeltelijke aflossing blijft jarentelling voor hoofdsom doorlopen, bij volledige vervroegde aflossing eindigt jarentelling wel; bij oversluiting bestaande eigenwoningschuld is rente slechts aftrekbaar voor zover 30-jarentermijn nog niet is verstreken; indien ook andere leegstaande woning van bel.pl. wordt aangemerkt als eigen woning (zie § 1.41.2) kan rente worden afgetrokken, tenzij voor die schuld 30-jarentermijn reeds is verstreken (er gelden nadere bepalingen voor vaststelling 30-jarentermijn).
d. Rente van per 31-12-1995 bestaande hypothecaire schulden die behoren tot bestaande eigenwoningschuld op sindsdien gelijke woning wordt automatisch beschouwd als aftrekbare rente van eigen woning.
e. Reeds genoten vrijgestelde uitkering uit kapitaalverzekering/spaarrekening/beleggingsrecht eigen woning komt op in aanmerking te nemen bestaande eigenwoningschuld in mindering (geldt niet voor per 31-12-2000 bestaande kapitaalverzekering die op verzoek is aangemerkt als kapitaalverzekering eigen woning); indien deze kapitaalverzekering/spaarrekening/beleggingsrecht eigen woning

binnen 3 jaar na uitkering aan nieuw verworven eigen woning wordt gekoppeld, blijft vanaf dat moment vermindering bestaande eigenwoningschuld weer achterwege (tijdsduurbeperking van 3 jaar geldt onder voorwaarden (zie § 1.41.3) niet); vermindering bestaande eigenwoningschuld met fictieve uitkering wegens vertrek naar buitenland blijft achterwege zolang woning eigen woning blijft en niet (op andere gronden fictieve) uitkering wordt genoten.

f. Niet aftrekbaar zijn
   - via schuldvorming voldane kosten, voor zover betaling op schuld beperkt is (= superaftrek)
   - rente van schulden/kosten van geldleningen die behoren tot bestaande eigenwoningschuld, aangegaan ter verwerving (deel) van eigen woning, indien woning (indirect) is verkregen van partner, voor zover gezamenlijke schulden na verwerving meer bedragen dan daarvoor.

g. Voor deel van aftrekbare kosten eigen woning dat tegen tarief van 4e schijf in aftrek is gebracht volgt belastingverhoging (zie § 1.3).

- Indien woning voor meerdere bel.pln., die niet elkaars partner zijn, eigen woning is, worden aftrekbare kosten eigen woning bepaald door
  - aandeel van iedere bel.pl. in schulden die bel.pln. zijn aangegaan voor verwerving woning, en
  - periodieke betalingen die op iedere bel.pl. drukken (en dus niet naar mate van gerechtigdheid).

1. Art. 3.119a, negende lid, 3.120-3.121, 10bis.10, 10bis.11 Wet IB 2001; art. 2.I.AKb, 2.I.AO Invoeringswet IB 2001; besluit 27-11-2015, nr. BLKB2015/1486M (oud).

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.6; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.17; Fiscaal Memo App, Eigen woning, Rente en aflossing lening.

1.41.7 *Vooruitbetaalde rente/kosten*[1]

- Vooruitbetaalde rente/kosten worden in kalenderjaar niet in aanmerking genomen
  - voor gedeelte dat betrekking heeft op volgende kalenderjaren, indien rente/kosten betrekking hebben op tijdvakken eindigend na 30 juni van volgend kalenderjaar, waarbij geldt dat
  - – rente/kosten in volgende kalenderjaren voor evenredig deel in aanmerking komen (bij overlijden resterend volledig bedrag)
  - – afsluitprovisies niet als vooruitbetaalde renten/kosten worden beschouwd
    - tot maximaal laagste van 1,5% van aangegane schulden en € 3630
    - mits woning in kalenderjaar en komende 2 jaar aan bel.pl. als hoofdverblijf ter beschikking staat
  - voor gedeelte dat betrekking heeft op tijdvakken die vallen na einde binnenlandse bel.pl. (niet door overlijden).

1. Art. 3.120 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.50.7.

1.42 Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld[1]

Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld[a]	
bestanddelen	
eigenwoningforfait	……..
af: op eigenwoningforfait drukkende aftrekbare kosten[b]	…….. –
	……..
(*vanaf 2019*) geleidelijke uitfasering (2019: $96^2/_3$%)[c]	……% ×
aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld (niet negatief)	……..

a. Indien bel.pl. partner heeft, moeten zowel eigenwoningforfait als daarop drukkende aftrekbare kosten worden samengevoegd; aftrek wordt dan in dezelfde verhouding toegerekend als belastbare inkomsten uit eigen woning is toegerekend (zie § 1.4).
b. Evenredig toe te rekenen aan tijdvakken waarop kosten betrekking hebben; evenredige toerekening geldt niet voor afsluitprovisies tot maximaal laagste van 1,5% van aangegane schulden en € 3630.
c. Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld wordt vanaf 2019 in 30 jaar uitgefaseerd; t/m 2018 bedraagt aftrek 100%.

1. Art. 3.123a Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.51; Fiscaal Memo App, Eigen woning.

1.43 Uitgaven voor inkomensvoorzieningen[1]

Uitgaven voor inkomensvoorzieningen
bestanddelen[a]
premies voor lijfrenten dienend ter compensatie van pensioentekort[b,d,e], dit zijn ■ oudedagslijfrente ■ nabestaandenlijfrente ■ tijdelijke oudedagslijfrente
premies voor lijfrenten waarvan termijnen toekomen aan meerderjarig invalide (klein) kind, uitsluitend eindigend bij overlijden gerechtigde[c,d]
premies voor aanspraken periodieke uitkeringen/verstrekkingen ter zake van invaliditeit/ziekte/ongeval, toekomend aan bel.pl.[c]
bijdrage voor Anw-uitkering wegens onverzekerbaar overlijdensrisico
bedragen overgemaakt naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht[b,f]

a. Onder lijfrente wordt ook verstaan tegoed van lijfrenterekening of waarde van lijfrentebeleggingsrecht.
b. Er gelden maxima aan hetgeen als lijfrentepremie tezamen met overgemaakte bedragen naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht kan worden afgetrokken.
c. Onbeperkt aftrekbaar; invaliditeit moet uiterlijk op ingangsdatum uitkeringen zijn ingetreden.
d. Aftrekbaar in jaar van betaling of verrekening (verrekening mag niet resteren in schuld bij verzekeraar); binnenlandse bel.pl. die buitenlandse bel.pl. wordt kan in dat kalenderjaar of kalenderjaar daarna betaalde/verrekende lijfrentepremies c.a. toch aftrekken.

e. Op verzoek mag in vorig kalenderjaar worden afgetrokken (terugwentelen) uiterlijk 30 juni (behoudens uitzonderingen) binnen omzetting FOR of omzetting stakingswinst betaalde lijrentepremie c.a.
f. Overgemaakte bedragen worden beschouwd als premies voor lijfrenten dienend ter compensatie van pensioentekort.

- Lijfrente
  - is aanspraak
  - – volgens levensverzekering op vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen (ook unit-linked-lijfrente), eindigend uiterlijk bij overlijden
  - – op tegoed van lijfrenterekening (*t/m 2016:* lijfrentespaarrekening) of op waarde van lijfrentebeleggingsrecht (ook unit-linked-lijfrente)
  - kan niet worden afgekocht, vervreemd, prijsgegeven of tot zekerheid dienen (behalve als zekerheid voor conserverende aanslag of indien lijfrente bij aangewezen buitenlandse verzekeraar/bank/beleggingsonderneming/beleggingsinstelling is ondergebracht)
  - omvat ook aanspraak op winstuitkeringen verband houdend met lijfrente.
- Aanspraak op tegoed lijfrenterekening/waarde lijfrentebeleggingsrecht is niet vatbaar voor beslag, voor zover ingelegde bedragen in aanmerking konden worden genomen voor bepaling belastbaar inkomen uit werk en woning.
- Als lijfrenten dienend ter compensatie van pensioentekort kwalificeren
  - oudedagslijfrente
  - – lijfrente alleen voor bel.pl. zelf
  - – ingangsdatum uiterlijk in jaar 5 jaar na bereiken AOW-leeftijd (behalve bij omzetting FOR of stakingswinst in lijfrente)
  - – eindigt uitsluitend bij overlijden bel.pl.
  - – oorspronkelijke termijnen mogen door overlijden (gewezen) partner afnemen tot 70%
  - nabestaandenlijfrente
  - – lijfrente voor natuurlijk persoon
  - – gaat op 1 van navolgende momenten in
    - bij overlijden bel.pl./partner/gewezen partner
    - onmiddellijk nadat Anw-uitkeringsrecht is geëindigd
  - – indien gerechtigde naaste verwant (rechte lijn/tweede en derde graad zijlijn; dus niet: (gewezen) partner) is, dienen termijnen te eindigen bij overlijden gerechtigde of uiterlijk wanneer deze leeftijd 30 jaar heeft bereikt (sterftekans geldt niet)
  - tijdelijke oudedagslijfrente
  - – lijfrente alleen voor bel.pl. zelf
  - – ingangsdatum niet eerder dan in jaar van bereiken AOW-leeftijd, maar uiterlijk in jaar 5 jaar na bereiken AOW-leeftijd (behalve bij omzetting FOR of stakingswinst in lijfrente)
  - – minimale looptijd lijfrente 5 jaar
  - – maximale jaartermijn € 21 741 (2018: € 21 483; 2017: € 21 312; 2016: € 21 248)
  - – oorspronkelijke termijnen mogen door overlijden (gewezen) partner afnemen tot 70%.

- Voorwaarden lijfrenterekening (t/m 2016 lijfrentespaarrekening genoemd)
  - rekeninghouder heeft geblokkeerde spaarrekening bij bank of (*vanaf 2017*) geblokkeerde beleggingsrekening bij bank of beleggingsonderneming, waarvan tegoed uitsluitend
  - – kan worden aangewend voor verkrijging lijfrente dienend ter compensatie van pensioentekort (zie hiervoor), of
  - – kan worden uitgekeerd in termijnen, met inachtneming van uitkeringsvoorwaarden (zie hierna)
  - op lijfrenterekening behaalde rendementen worden bijgeboekt op lijfrenterekening.
- Voorwaarden lijfrentebeleggingsrecht
  - houder van lijfrentebeleggingsrecht heeft bij beheerder van beleggingsinstelling aangehouden geblokkeerde rechten van deelneming in beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten, waarvan waarde uitsluitend
  - – kan worden aangewend voor verkrijging lijfrente dienend ter compensatie van pensioentekort (zie hiervoor), of
  - – kan worden uitgekeerd in termijnen, met inachtneming van uitkeringsvoorwaarden (zie hierna)
  - met beleggingsrecht behaalde rendementen worden aangewend ter verkrijging van extra rechten van deelneming.
- Voorwaarden uitkering lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht
  - vaste en gelijkmatige termijnen met gelijke tussenperiode van maximaal 1 jaar (ook unit-linked-lijfrente)
  - bij in leven zijn van rekeninghouder lijfrenterekening/houder van lijfrentebeleggingsrecht (verzekeringnemer)
  - – uitkering aan verzekeringnemer
  - – ingangsdatum uitkering uiterlijk in kalenderjaar 5 jaar na bereiken AOW-leeftijd
  - – indien ingangsdatum uitkering vóór kalenderjaar van bereiken AOW-leeftijd ligt, bedraagt uitkeringsduur
    - minimaal 20 jaar + aantal jaren jonger dan AOW-leeftijd op ingangsdatum, maar
    - minimaal 5 jaar, indien ingangsdatum uitkering binnen 6 maanden na overlijden (gewezen) partner van verzekeringnemer ligt
  - – indien ingangsdatum uitkering na kalenderjaar van 1 jaar voor bereiken AOW-leeftijd ligt, bedraagt uitkeringsduur
    - minimaal 5 jaar, indien jaartermijn maximaal € 21 741 (2018: € 21 483; 2017: € 21 312; 2016: € 21 248), of
    - minimaal 20 jaar, indien jaartermijn meer dan € 21 741 (2018: € 21 483; 2017: € 21 312; 2016: € 21 248), maar
    - minimaal 5 jaar, indien ingangsdatum uitkering binnen 6 maanden na overlijden (gewezen) partner van verzekeringnemer ligt
  - bij overlijden van rekeninghouder lijfrenterekening/houder van lijfrentebeleggingsrecht (verzekeringnemer) zonder dat sprake was van uitkering bij in leven zijn
  - – uitkering aan natuurlijk persoon
  - – ingangsdatum uitkering direct
  - – indien uitkering aan naaste verwant (rechte lijn/tweede of derde graad zijlijn, dus niet: (gewezen) partner) die

    - 30 jaar of ouder is: bedraagt uitkeringsduur minimaal 20 jaar
    - jonger is dan 30 jaar: bedraagt uitkeringsduur
    - minimaal 5 jaar, maar uiterlijk eindigend in kalenderjaar van 30e verjaardag, of
    - minimaal 20 jaar
  - indien uitkering aan ander dan naaste verwant, bedraagt uitkeringsduur minimaal 5 jaar

  met dien verstande dat
  - tegoed lijfrenterekening/waarde lijfrentebeleggingsrecht mag in 1 keer worden uitgekeerd, mits
  - termijnen nog niet zijn ingegaan, en
  - afkoopwaarde maximaal € 4404 (2018: € 4351; 2017: € 4316; 2016: € 4303) bedraagt (per bank/beheerder beleggingsinstelling/(*vanaf 2017*) beleggingsonderneming)
  - resterende nog niet uitgekeerde termijnen gaan over op erfgenamen, indien na ingang uitkering genieter overlijdt
  - uitkeringen worden beschouwd als periodieke uitkeringen en verstrekkingen (zie § 1.40).
- Premies voor lijfrenten e.d. en overgemaakte bedragen naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht worden alleen in aanmerking genomen indien betaald aan toegelaten aanbieders (bank, beheerder beleggingsinstelling en (*vanaf 2017*) beleggingsonderneming).
- Premies voor lijfrenten ter compensatie van pensioentekort tezamen met overgemaakte bedragen naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht zijn beperkt aftrekbaar volgens 4 mogelijkheden
  - jaarruimte
  - reserveringsruimte
  - omzetting FOR in lijfrente
  - omzetting stakingswinst in lijfrente (stamrechtvrijstelling).
- Abusievelijk naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht overgemaakt bedrag kan binnen 3 maanden na datum overboeking zonder fiscale gevolgen door bank/beheerder beleggingsinstelling/beleggingsonderneming worden teruggestort (na 3 maanden moet foutieve overmaking eerst aannemelijk gemaakt worden aan inspecteur).
- Te hoge betaling premie/inleg wegens onvoldoende jaarruimte en/of reserveringsruimte kan op verzoek zonder fiscale gevolgen worden teruggestort (verklaring geruisloze terugstorting geldt alleen voor in kalenderjaar van verzoek verrichte betalingen en kan maximaal 5 kalenderjaren terugwerken).
- Jaarruimte
  - geldt voor bel.pl.
  - op 1 januari jonger dan AOW-leeftijd
  - met pensioentekort in voorafgaande kalenderjaar, echter in geval van (gedeeltelijke) staking onderneming mogen op verzoek van ondernemer inkomensgegevens huidige kalenderjaar worden gehanteerd (met terugwentelingstermijn van 6 maanden)
  - bedraagt maximaal
  - 13,3% (2018: 13,3%; 2017/2016: 13,8%) van premiegrondslag (zie schema)

  verminderd met
  - opbouw pensioenaanspraken

    - 6,27 (2018: 6,27; 2017/2016: 6,5) × aan voorafgaande kalenderjaar toerekenbare aangroei jaarlijkse uitkering ouderdomspensioen wegens toeneming dienstjaren (factor A; zie hierna) (pensioenuitvoerder is verplicht jaarlijks binnen 10 maanden na afloop kalenderjaar opgave van pensioenaangroei te verstrekken)
    - in voorafgaande kalenderjaar door bel.pl. betaalde of verrekende premie voor nettopensioen gedeeld door nettofactor (zie § 1.62)
  - opbouw FOR (= toevoegingen FOR ˜/_ verplichte afneming FOR) in voorafgaande kalenderjaar (bij stakingswinst desgewenst huidige kalenderjaar).
- Reserveringsruimte
  - geldt voor bel.pl. die
  - in aan kalenderjaar voorafgaande 7 jaar
  - jaarruimte niet volledig heeft benut
  - moet worden verzocht bij aangifte
  - bedraagt
  - over laatste 7 jaar niet-benutte jaarruimte ˜/_ over laatste 7 jaar reeds benutte reserveringsruimte (oudste jaar als eerste nemen)
  - maximaal laagste van
    - 17% van premiegrondslag (zie schema), en
    - € 7254 (2018: € 7167; 2017: € 7110; 2016: € 7088) dan wel € 14 322 (2018: € 14 152; 2017: € 14 039; 2016: € 13 997) indien bel.pl. op 1 januari maximaal 10 jaar jonger is dan in dat kalenderjaar geldende AOW-leeftijd.
- Omzetting FOR in lijfrente
  - geldt voor bel.pl. die FOR omzet in lijfrente
  - bedraagt maximaal bedrag vrije afneming FOR (zie § 1.30)
  - mag ook in jaar van staken onderneming worden toegepast.
- Omzetting stakingswinst in lijfrente (stamrechtvrijstelling)
  - geldt voor ondernemer die
  - in kalenderjaar onderneming (gedeeltelijk) staakt waaruit als ondernemer winst uit onderneming werd genoten
  - stakingswinst (voor aftrek stakingsaftrek en MKB-winstvrijstelling) omzet in lijfrente

  met dien verstande dat stamrechtvrijstelling ook geldt voor medegerechtigde, mits medegerechtigdheid rechtstreekse voortzetting is van ondernemerschap
  - bedraagt laagste van
  - bedrag stakingswinst, en
  - navolgend maximumbedrag
    - € 459 688 (2018: € 454 237; 2017: € 450 631; 2016: € 449 283) indien
      - ondernemer bij staken maximaal 5 jaar jonger is dan op stakingsmoment geldende AOW-leeftijd, of
      - ondernemer 45% of meer arbeidsongeschikt en lijfrentetermijnen binnen 6 maanden na staken ingaan, of
      - staking gevolg is van overlijden ondernemer
    - € 229 852 (2018: € 227 126; 2017: € 225 323; 2016: € 224 649) indien
      - ondernemer bij staken maximaal 15 jaar jonger is dan op stakingsmoment geldende AOW-leeftijd, of

- lijfrentetermijnen direct na staken ingaan
- € 114 932 (2018: € 113 569; 2017: € 112 667; 2016: € 112 330) in overige gevallen

verminderd met reeds opgebouwde voorzieningen.

Premiegrondslag[a]	
bestanddelen	
winst uit onderneming vóór mutatie FOR en ondernemersaftrek	.....
belastbaar loon	.....
belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden	.....
belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen	..... +
totaal[b]	.....
af: franchise[c]	..... –
premiegrondslag	.....

a. Voor alle bestanddelen gegevens over voorafgaande kalenderjaar invullen, echter in geval van (gedeeltelijke) staking onderneming mogen op verzoek van ondernemer gegevens over huidige kalenderjaar worden ingevuld (in dat geval in volgende kalenderjaar stakingswinst elimineren uit premiegrondslag).
b. Maximaal € 107 593 (2018: € 105 075; 2017: € 103 317; 2016: € 101 519).
c. 2019: € 12 275; 2018: € 12 129; 2017: € 12 032; 2016: € 11 996.

- Aan voorafgaande kalenderjaar toerekenbare aangroei jaarlijkse uitkering ouderdomspensioen wegens toeneming dienstjaren (factor A) bedraagt
  - eindloon/middelloon: in voorafgaande kalenderjaar geldend opbouwpercentage × pensioengrondslag (pensioengrondslag = pensioengevend inkomen voorafgaande kalenderjaar ⁻/₋ AOW-franchise), welke uitkomst nog gecorrigeerd wordt met factor (zie tabel 1) indien in pensioenregeling vastgestelde ingangsdatum eerder ligt dan pensioenrichtleeftijd
  - beschikbare premie: premie over voorafgaande kalenderjaar × factor (zie tabel 2).

Tabel 1 Factor eindloon/middelloon vervroegd pensioen

pensioeningangsdatum vanaf	tot	***factor*** 2019	2018/2017/2016
–	61	1,875/1,075	1,875/1,149
61	62	1,875/1,147	1,875/1,226
62	63	1,875/1,224	1,875/1,311
63	64	1,875/1,309	1,875/1,403
64	65	1,875/1,401	1,875/1,504
65	66	1,875/1,503	1,875/1,616
66	67	1,875/1,615	1,875/1,739
67	–	1,875/1,738	1,875/1,739

Tabel 2 Factor beschikbare premie

leeftijd[a] vanaf	tot	*factor* 2019	2018/2017/2016
15	20	0,45	0,43
20	25	0,37	0,36
25	30	0,31	0,30
30	35	0,26	0,24
35	40	0,21	0,20
40	45	0,18	0,17
45	50	0,14	0,14
50	55	0,12	0,11
55	60	0,10	0,09
60	65	0,08	0,08
65	–	0,07	0,08

a. Per 1 januari van voorafgaande kalenderjaar.

- Bel.pl. kan (onder voorwaarden) op verzoek premies c.a. voor direct ingaande lijfrente in aftrek brengen
  - op tijdstip overlijden ondernemer (met terugwentelingsmogelijkheid naar vorig kalenderjaar)
  - niet bij hemzelf, maar bij overleden ondernemer.

1. Art. 1.7, 3.124-3.131 Wet IB 2001; art. 38 Pensioenwet; art. 49 Wet verplichte beroepspensioenregeling; art. 2.I.Ra-2.I.S Invoeringswet Wet IB 2001; art. 15 Uitv. besl. IB 2001; art. 2a, 2b, 45b Uitv.reg. IB 2001; onderdeel 2, 4.1, 6.7 besluit 3-6-2014, nr. BLKB2014/816; onderdeel 2.5, 2.6, 3.1.2, 4.2.6 besluit 16-5-2019, nr. 2019-115021.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.52, 2.4; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.22; Fiscaal Memo App, Jaarruimte lijfrentepremie, AOW-leeftijd.

1.44 Negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen[1]

Negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen

bestanddelen

teruggaven van uitgaven voor inkomensvoorzieningen

betaalde[a] premies en bedragen voor aangewezen voor box 1 kwalificerende lijfrenten/periodieke uitkeringen en verstrekkingen (zie § 1.40) plus daarover behaald rendement[b], wegens niet-toegestane handeling

afgetrokken[a] premies beroeps- en bedrijfstakpensioenregeling plus daarover behaald rendement[b], wegens niet-toegestane handeling

afgetrokken[a] uitgaven voor inkomensvoorzieningen[c] en premies beroeps- en bedrijfstakpensioenregeling[a] plus daarover behaald rendement[b], wegens emigratie[d,e]

a. Indien verzekeringnemer is overleden, worden negatieve uitgaven bij gerechtigde in aanmerking genomen.
b. Bedrag betaalde premies en bedragen plus daarover behaald rendement wordt gesteld op waarde in economisch verkeer op moment vóór besmette handeling; waarde in economisch verkeer van aanspraak waarvan nog geen uitkeringen

zijn vervallen bedraagt echter ten minste eerder betaalde uitgaven (voor zover uitgaven niet al waren teruggenomen en behoudens uitzonderingen in geval van tussentijdse beëindiging van arbeidsongeschiktheidsverzekering of ingeval van afkoop lijfrente/periodieke uitkering); bij afkoop komen op waarde in economisch verkeer tot maximaal € 2269 in mindering betaalde premies en bedragen die niet als uitgaven voor inkomensvoorzieningen zijn afgetrokken (saldomethode); voor in 2001 t/m 2009 betaalde premies en bedragen geldt geen maximum aan saldomethode; behaald rendement in periode van geen binnenlandse belastingplicht blijft buiten beschouwing; er is ook revisierente verschuldigd.

c. Behalve afgetrokken bijdrage voor Anw-uitkering wegens onverzekerbaar overlijdensrisico en afgetrokken premies voor reeds ingegane periodieke uitkeringen en verstrekkingen ter zake van invaliditeit/ziekte/ongeval.
d. Er volgt conserverende aanslag.
e. Indien belastingverdrag is afgesloten dat voorziet in exclusieve woonstaatheffing voor pensioen- en lijfrente-inkomsten gelden afwijkende bepalingen, waardoor alleen eerder afgetrokken premies over bepaalde periode in aanmerking komen (voor aanspraken waarvan uitkeringen zijn ingegaan wordt maximaal waarde van aanspraken direct vóór emigratie in aanmerking genomen); afwijkende bepalingen gelden ook bij latere dooremigratie binnen 10 jaar en voor eerder vrijgestelde pensioenpremies.

Afkoop kleine aanspraken lijfrente/periodieke uitkeringen

jaar	*afkoopwaarde*
2019	€ 4404
2018	€ 4351
2017	€ 4316
2016	€ 4303

Afkoop lijfrente/lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht wegens langdurige arbeidsongeschiktheid

jaar	*maximum afkoopuitkering*[a]
2019	€ 41 132
2018	€ 40 644
2017	€ 40 321
2016	€ 40 000

a. Als dat hoger is geldt als maximum afkoopuitkering gemiddelde premiegrondslag in kalenderjaar en voorafgaande kalenderjaar, vóór vermindering met franchise (zie § 1.43); ontvangen afkoopuitkering wordt beschouwd als lijfrentetermijn.

■ Aftrekbare premies betaald voor periodieke uitkeringen en verstrekkingen waarop regime van Wet IB 1964 vanaf 1-1-1992 van toepassing is, kunnen ook worden aangemerkt als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen.

1. Art. 3.132-3.138, 10a.6, 10a.19 Wet IB 2001; art. 2.I.T Invoeringswet Wet IB 2001; onderdeel 3.3 besluit 16-5-2019, nr. 2019-115021.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.53.

1.45 Negatieve persoonsgebonden aftrek[1]

- Negatieve persoonsgebonden aftrek is terugname van navolgende eerder in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrekposten (zie § 1.66).

Negatieve persoonsgebonden aftrek
door bel.pl. ontvangen bedragen als teruggave van of nagekomen betaling ter zake van eerder afgetrokken
uitgaven voor onderhoudsverplichtingen (zie § 1.67)[a]
geldlening aan beginnende ondernemer (zie § 1.68)[b]
uitgaven voor specifieke zorgkosten (zie § 1.70)
buitengewone uitgaven[c,d]
scholingsuitgaven (zie § 1.72)[c]
uitgaven voor monumentenpanden (zie § 1.73)[a,c,e]
onderhoudskosten niet-monumentenpanden[f]
giften (zie § 1.74)[c,g]

a. Waaronder ook worden begrepen vóór 2001 afgetrokken bedragen.
b. Betreft nagekomen schuldaflossing op vóór 2010 verstrekte geldlening aan beginnende ondernemer tot maximaal bedrag van eerder afgetrokken verlies op geldlening aan beginnende ondernemer, waaronder ook worden begrepen vóór 2001 afgetrokken verliezen op Agaathleningen.
c. Maximaal bedrag van eerder afgetrokken uitgaven.
d. Betreft vóór 2009 als buitengewone uitgaven afgetrokken bedragen.
e. Betreft vóór 2019 afgetrokken bedragen.
f. Betreft alleen vóór 2001 afgetrokken bedragen.
g. Door bel.pl. terugontvangen bedrag wegens ontbonden of herroepen schenking, inclusief eventuele verhoging van giften aan culturele instelling.

1. Art. 3.139, 10a.9, 10a.20 Wet IB 2001; art. XXVIII Stb. 2007, 562; art. 2.I.Ua Invoeringswet Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.54.

1.46-1.47 Gereserveerd

1.48 Middeling[1]

- Middelingsteruggaaf
  - d.i. teruggaaf van IB/PH op belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1)

  wordt verleend
  - op verzoek, binnen 36 maanden na onherroepelijk worden (nihil) aanslagen
  - aan degene die gedurende middelingstijdvak
  - – binnenlandse bel.pl. is geweest, en/of
  - – kwalificerende buitenlandse bel.pl. is geweest, en/of
  - mits onder bijvoeging van berekening middelingsteruggaaf.
- Middelingstijdvak
  - beloopt 3 aaneengesloten hele kalenderjaren (uitzondering geldt bij overlijden)

  - omvat nooit kalenderjaren die reeds tot ander middelingstijdvak behoorden.
- Overlijdensjaar kan op verzoek van nabestaande van bel.pl. toch in middelingstijdvak worden opgenomen, mits
  - belastbaar inkomen uit werk en woning in overlijdensjaar hoger is dan in 2 andere jaren van middelingstijdvak, en
  - hogere inkomen in overlijdensjaar niet veroorzaakt is door overlijden (dat deel moet anders uit middelingsberekening worden geëlimineerd).
- Middelingsteruggaaf bedraagt verschil tussen
  - daadwerkelijk geheven IB/PH op belastbaar inkomen uit werk en woning over middelingstijdvak

  en
  - herrekende IB/PH op belastbaar inkomen uit werk en woning die verschuldigd zou zijn indien belastbaar inkomen uit werk en woning in elk jaar van middelingstijdvak 1/3 van som van 3 (ten minste op nihil te stellen) belastbare inkomens uit werk en woning zou bedragen

  voor zover verschil meer is dan € 545.
- Bij daadwerkelijk geheven belasting en premie volksverzekeringen op belastbaar inkomen uit werk en woning over middelingstijdvak wordt
  - geen rekening gehouden met
  - – tariefsaanpassing aftrekbare kosten eigen woning
  - – heffingskorting
  - – te conserveren inkomen
  - – over te conserveren inkomen verschuldigde belasting
  - gezamenlijk bedrag van voorheffingen op belastbaar inkomen uit werk en woning vermeerderd met daarbij in aanmerking genomen heffingskorting genomen, indien geen aanslag is vastgesteld.
- Bij herrekende belasting en premie volksverzekeringen op belastbaar inkomen uit werk en woning wordt geen rekening gehouden met
  - tariefsaanpassing aftrekbare kosten eigen woning
  - heffingskorting
  - te conserveren inkomen
  - over te conserveren inkomen verschuldigde belasting
  - regels wel of geen aanslag (zie § 1.87).
- Voor bel.pl. die in een jaar van middelingstijdvak AOW-leeftijd bereikt, wordt middelingsteruggaaf berekend alsof in gehele middelingstijdvak volledige premieplicht AOW bestaat.
- (*T/m 2016*) middelingsteruggaaf kan niet worden verkregen voor aan bel. pl. verplicht uit te keren bovenmatige pensioenaanspraken uit beschikbarepremieregeling.

1. Art. 3.154-3.155 Wet IB 2001; art. 24 Uitv.reg. IB 2001; besluit 23-6-2014, nr. BLKB2013/2058M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.58; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.24; Fiscaal Memo App, IB/PH werk en woning (box 1).

1.49 Verklaring arbeidsrelatie (VAR) (t/m 30-4-2016)[1]

- Bepalingen omtrent VAR zijn per 1-5-2016 vervallen, hierna gegeven bepalingen gelden t/m 30-4-2016.
- Inspecteur geeft
  - op verzoek van bel.pl.
  - bij voor bezwaar vatbare beschikking (verklaring arbeidsrelatie/VAR)

  aan of voordelen uit arbeidsrelatie(s) van bel.pl. in kalenderjaar worden aangemerkt als
  - winst uit onderneming (VAR-winst), of
  - loon (VAR-loon), of
  - resultaat uit overige werkzaamheden (VAR-row).
- Inspecteur geeft
  - op verzoek van bel.pl. met aanmerkelijk belang (zie § 1.53)
  - bij voor bezwaar vatbare beschikking (verklaring arbeidsrelatie/VAR)

  aan of werkzaamheden binnen arbeidsrelatie(s) van bel.pl. worden aangemerkt als werkzaamheden uitsluitend verricht voor rekening en risico van onderneming van a.b.-vennootschap (VAR-dga).
- VAR
  - moet binnen 8 weken na ontvangst aanvraag worden afgegeven (verlenging mogelijk met redelijke termijn)
  - geldt voor termijn van maximaal 1 kalenderjaar (voor starters: niet eerder dan aanvangsdag werkzaamheden), echter VAR afgegeven voor periode die begint op of na 1-1-2013 geldt tot 1-5-2016.
- Bel.pl. moet feitelijke omstandigheden die afwijken van door bel.pl. gepresenteerde omstandigheden direct melden aan inspecteur.
- Inspecteur kan afgegeven VAR herzien indien feitelijke omstandigheden daartoe aanleiding geven.
- VAR-winst/VAR-dga leidt ertoe dat
  - voor opdrachtgever geen inhoudingsplicht LB/PH ontstaat, mits
  - – opdrachtgever beschikt over afschrift van VAR, en
  - – in VAR-winst/VAR-dga aangeduide werkzaamheden overeenkomen met daadwerkelijk te verrichten werkzaamheden, en
  - – werkzaamheden vallen
    - in tijdvak waarvoor VAR-winst/VAR-dga geldt, of
    - in kalenderjaar aansluitend op tijdvak waarvoor VAR-winst/VAR-dga geldt (overeenkomst voor werkzaamheden moet uiterlijk 1 november vóór dat kalenderjaar zijn aangegaan en ook vóór dagtekening nieuwe VAR)
  - – opdrachtgever identiteit van bel.pl. heeft vastgesteld en aard/nummer/afschrift van identiteitsbewijs in administratie bewaart
  - bel.pl. niet verzekerd is voor ZW/WIA/WAO/WW (en er dus geen premieplicht en geen uitkeringsrechten ontstaan).

1. Art. 3.156-3.157 Wet IB 2001; art. 6a Wet LB 1964; art. 4, 6 ZW; art. 4, 6 WAO; art. 4, 6 WW; art. VIII Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving 2016, § 1.59.

1.50-1.52 **Gereserveerd**

AANMERKELIJK BELANG (BOX 2)

1.53 **Aanmerkelijk belang/meesleep- en meetrekregeling**[1]

- Bel.pl. heeft a.b. indien bel.pl.
  - al dan niet tezamen met partner

  direct/indirect
  - voor ten minste 5% van geplaatste kapitaal houder is van (1 soort) aandelen in vennootschap met in aandelen verdeeld kapitaal
  - koopoptie heeft op (indirect) ten minste 5% van geplaatste kapitaal van (1 soort) aandelen in vennootschap
  - winstbewijzen heeft die betrekking hebben op
  - – ten minste 5% van jaarwinst, of
  - – ten minste 5% van liquidatie-uitkering
  - ten minste 5% van stemmen in algemene vergadering van coöperatie/vereniging op coöperatieve grondslag uit mag brengen

  waarbij geldt dat
  - prioriteitsaandelen (dus niet: preferente aandelen) samen met gewone aandelen als 1 soort worden beschouwd
  - met ingekocht nog in te trekken kapitaal bij vaststelling a.b. geen rekening wordt gehouden.
- Meesleepregeling
  - indien bel.pl. a.b. heeft behoren tot a.b. ook zijn overige aandelen in en winstbewijzen van vennootschap/coöperatie.
- Meetrekregeling
  - tot vermogen van bel.pl. behorende aandelen in en winstbewijzen van vennootschap/coöperatie waarin
  - – geen a.b. wordt gehouden door bel.pl., maar
  - – wel direct a.b. wordt gehouden door
    - partner van bel.pl.
    - bloed- of aanverwant in rechte lijn van bel.pl./partner

  behoren voor bel.pl. tot a.b.
- Op fictief a.b. is volledige regime van a.b. van toepassing, tenzij bel.pl. om afrekening en toepassing box 3 verzoekt.

1. Art. 4.5a, 4.6-4.11 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.65.

1.54 Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)[1]

Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)	
bestanddelen	
reguliere voordelen[a]	.....
af: aftrekbare kosten	..... –
belastbare reguliere voordelen	.....
vervreemdingsvoordelen[b]	..... +
sub-totaal[c]	.....
af: persoonsgebonden aftrek (zie § 1.66)[d]	..... –
inkomen uit aanmerkelijk belang[e]	.....
af: te verrekenen verliezen uit aanmerkelijk belang[f]	..... –
belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)	.....

a. Bijvoorbeeld dividend; indien bel.pl. aandelen/winstbewijzen krachtens erfrecht heeft verkregen en daarbij bij erflater inkomen uit aanmerkelijk belang in aanmerking is genomen, worden (op verzoek) binnen 24 maanden na overlijden van erflater door bel.pl. genoten reguliere voordelen uit die aandelen/winstbewijzen of uit aandelen/winstbewijzen van dezelfde soort in dezelfde vennootschap genoemd inkomen uit aanmerkelijk belang bij erflater) niet als inkomen uit aanmerkelijk belang beschouwd, maar afgeboekt op verkrijgingsprijs aandelen/winstbewijzen.
b. Overdrachtsprijs ¯/_ verkrijgingsprijs bij (fictieve) vervreemding.
c. Bestanddeel van gemeenschappelijke inkomensbestanddelen, zie § 1.4.
d. Voor gedeelte dat niet in aftrek kan komen op inkomen uit werk en woning (zie § 1.11) en belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (zie § 1.56); resterende persoonsgebonden aftrek kan inkomen uit aanmerkelijk belang niet verder dan tot nihil verminderen, eventueel restant kan in volgende kalenderjaren worden afgetrokken.
e. Bestanddeel van verzamelinkomen, zie § 1.5; (*vanaf 1-4-2017*) afkoop of omzetting in oudedagsverplichting van pensioen in eigen beheer leidt niet tot genieten van inkomen uit aanmerkelijk belang.
f. Verlies uit aanmerkelijk belang wordt verrekend met inkomens uit aanmerkelijk belang van voorafgaande en 6 (*t/m 2018: 9*) volgende kalenderjaren; verrekening vindt plaats in volgorde waarin verliezen zijn ontstaan en inkomens zijn genoten, echter in 2019 geleden verlies wordt verrekend vóór verliezen uit 2017 en 2018 en in 2020 geleden verlies vóór verlies uit 2018.

1. Art. 4.1, 4.12, 4.12a, 4.19, 4.49, 6.2, 10a.18 Wet IB 2001; art. XXXVI Belastingplan 2019.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.66-1.69, 1.71; Fiscaal Memo App, IB aanmerkelijk belang (box 2).

1.55 Forfaitair voordeel uit VBI[1]

Forfaitair voordeel uit VBI/buitenlandse beleggingsvennootschap				
tarief	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
forfaitair voordeel[a,b]	5,6%	5,38%	5,39%	4%

a. Van waarde in economisch verkeer van aandelen/winstbewijzen (tegenbewijs niet mogelijk) bij aanvang kalenderjaar (of bij oprichting vennootschap indien opgericht in kalenderjaar); op forfaitair voordeel komt in mindering (niet verder dan nihil) werkelijke in aanmerking genomen reguliere voordelen uit genoemde aandelen/winstbewijzen.
b. Voordeel tijdsgelang berekenen als aandelen/winstbewijzen niet gehele kalenderjaar tot a.b. hebben behoord (gedeelten van kalendermaanden tellen niet mee).

1. Art. 4.13, 4.14 Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.67.

SPAREN EN BELEGGEN (BOX 3)

1.56 Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)[1]

Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)	
bestanddelen	
rendementsgrondslag op peildatum[a]	.....
af: heffingvrij vermogen (zie tabel)	..... –
grondslag sparen en beleggen (niet negatief)[b]	.....
voordeel uit sparen en beleggen (= forfaitair rendement)[c]	.....
af: persoonsgebonden aftrek (zie § 1.66)[d]	..... –
belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)[e]	.....

a. Peildatum voor rendementsgrondslag is 1 januari van kalenderjaar; peildatum 1 januari geldt ook indien bel.pl. op 1 januari nog niet binnenlands belastingplichtig is of indien binnenlandse belastingplicht gedurende kalenderjaar anders dan door overlijden eindigt.
b. Voor bel.pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner bestaat grondslag sparen en beleggen uit toegerekende deel (zie § 1.4) van gezamenlijke grondslag sparen en beleggen.
c. Forfaitair rendement bedraagt op jaarbasis vast percentage van grondslag sparen en beleggen, (*vanaf 2017*) met onderscheid naar rendementsklasse I (sparen) en II (beleggen); forfaitair rendement wordt tijdsgelang over hele kalendermaanden van binnenlandse belastingplicht bepaald.
d. Voor gedeelte dat niet in aftrek kan komen op inkomen uit werk en woning (zie § 1.11); resterende persoonsgebonden aftrek kan belastbaar inkomen uit sparen en beleggen niet verder dan tot nihil verminderen, eventueel restant komt voor zover mogelijk in mindering op inkomen uit aanmerkelijk belang (zie § 1.54).
e. Bestanddeel van verzamelinkomen, zie § 1.5.

Voordeel uit sparen en beleggen (forfaitair rendement box 3)

rendementsklasse[a]	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
rendementsklasse I (sparen)	0,13%	0,36%	1,63%	4%
rendementsklasse II (beleggen)	5,60%	5,38%	5,39%	4%

a. Onderscheid vermogensmix in rendementsklassen sparen (I) en beleggen (II) geldt vanaf 1-1-2017.

Rendementsklassen grondslag sparen beleggen (vermogensmix) (*vanaf 2017*)

grondslag sparen en beleggen[a]		*vermogensmix*	
meer dan	niet meer dan	rendementsklasse I	rendementsklasse II
2019			
–	€ 71 650	67%	33%
€ 71 650	989 736	21%	79%
989 736	–	0%	100%
2018			
–	€ 70 800	67%	33%
€ 70 800	978 000	21%	79%
978 000	–	0%	100%
2017			
–	€ 75 000	67%	33%
€ 75 000	975 000	21%	79%
975 000	–	0%	100%

a. Grondslag sparen en beleggen = rendementsgrondslag ¯/_ heffingvrij vermogen.

Forfaitair rendement vermogensmix en effectief belastingtarief in box 3

rendementsgrondslag (box 3-vermogen)		*forfaitair rendement vermogensmix*[a]	*effectief belastingtarief in box 3*[b]
meer dan	niet meer dan		
2019			
€ 30 360	€ 102 010	1,94%	0,58%
102 010	1 020 096	4,45%	1,34%
1 020 096	–	5,60%	1,68%
2018			
€ 30 000	€ 100 800	2,02%	0,60%
100 800	1 008 000	4,33%	1,30%
1 008 000	–	5,38%	1,61%
2017			
€ 25 000	€ 100 000	2,87%	0,86%
100 000	1 000 000	4,60%	1,38%
1 000 000	–	5,39%	1,62%
2016			
€ 24 437	–	4,00%	1,20%

a. (*Vanaf 2017*) forfaitair rendement vermogensmix is totaal van forfaitair rendement × vermogensmix per rendementsklasse (afgerond op 2 decimalen); (t/m 2016) forfaitair rendement vermogensmix is vast percentage 4% over totale box 3-vermogen.
b. Effectief belastingtarief in box 3 is forfaitair rendement vermogensmix × vast tarief forfaitaire rendementsheffing 30% (zie § 1.3).

Forfaitair rendement en belastingheffing in box 3 – 2019/2018/2017

	grondslag sparen en beleggen		*voordeel uit sparen en beleggen*		*belastingheffing in box 3* tarief	belasting
2019						
1e schijf	€ 71 650		€ 1 386		30%	€ 415
2e schijf	918 086		40 866		30%	12 259
		€ 989 736		€ 42 252		€ 12 674
3e schijf	meerdere boven	989 736			30%	
2018						
1e schijf	€ 70 800		€ 1 427		30%	€ 428
2e schijf	907 200		39 243		30%	11 772
		€ 978 000		€ 40 670		€ 12 200
3e schijf	meerdere boven	978 000			30%	
2017						
1e schijf	€ 75 000		€ 2 153		30%	€ 645
2e schijf	900 000		41 403		30%	12 420
		€ 975 000		€ 43 556		€ 13 065
3e schijf	meerdere boven	975 000			30%	

Rendementsgrondslag

bestanddelen		
onroerende zaken[a]		.....
rechten die (indirect) op onroerende zaken betrekking hebben[b]		.....
bepaalde roerende zaken[c]		.....
rechten op roerende zaken[d]		.....
rechten die niet op zaken betrekking hebben[e]		.....
overige vermogensrechten[f]		..... +
bezittingen[g]		.....
schulden[h]	.....	
af: drempel[i]	..... –	
af: in aanmerking te nemen schulden (niet negatief)		..... –
rendementsgrondslag (= nettovermogen)		.....

a. Behalve eigen woning en tot ondernemingsvermogen of aanmerkelijk belang behorende onroerende zaken.
b. Bijvoorbeeld recht van erfpacht/recht van opstal/recht van beklemming/appartementsrecht/recht van vruchtgebruik, gebruik of bewoning van onroerende zaak.
c. Hieronder vallen roerende zaken die
   - door bel.pl. en tot zijn huishouden behorende personen niet voor persoonlijke doeleinden worden gebruikt/verbruikt
   - wel voor persoonlijke doeleinden worden gebruikt/verbruikt maar hoofdzakelijk als belegging dienen.
d. Bijvoorbeeld termijncontracten voor edelmetalen, landbouwproducten, vreemde valuta.
e. Bijvoorbeeld chartaal en giraal geld, effecten, schuldvorderingen, winstrechten, cryptovaluta, kapitaalverzekeringen (voor bepaalde kapitaalverzekeringen geldt een tijdelijke vrijstelling, zie § 1.57).
f. Bijvoorbeeld in trust ondergebracht vermogen.
g. Mits bezitting waarde heeft in economisch verkeer; (buitenlandse) belastingvorderingen blijven buiten rendementsgrondslag, behalve vorderingen (buitenlandse) erfbelasting inclusief successierecht van vóór 2010 en (buitenlandse) belastingrente en invorderingsrente daarover; er zijn nog meer vrijgestelde bezittingen, zie § 1.57.
h. Schulden zijn verplichtingen met waarde in economisch verkeer, waarbij geldt dat
   - niet tot schulden behoren
   - verplichtingen die kunnen leiden tot uitgaven voor persoonsgebonden aftrekpost (zie § 1.66)
   - (*vanaf 2017*) verplichtingen tot het doen van periodieke uitkeringen/verstrekkingen aan bloed- of aanverwanten in rechte lijn of tweede graad zijlijn (bijvoorbeeld kinderalimentatie) en vergelijkbare in rechte vorderbare verplichtingen tot het doen van periodieke uitkeringen/verstrekkingen aan deze verwanten of personen die tot huishouden van schuldenaar behoren en die niet tegenwaarde van prestatie vormen
   - kortlopende termijnen (minder dan 1 jaar) van schulden
   - belastingschulden (zie echter hierna voor erfbelastingschulden)
   - wel tot schulden behoren
   - schulden waarvan rente niet aftrekbaar is in box 1 (zie § 1.14, 1.40, 1.41) of box 2
   - te betalen (buitenlandse) erfbelasting inclusief successierecht van vóór 2010 en (buitenlandse) belastingrente en invorderingsrente daarover, exclusief niet terstond invorderbare erfbelasting over verkrijging landgoed Natuurschoonwet 1928.
i. Drempel bedraagt € 3100 (2018/2017/2016: € 3000); voor bel.pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner geldt gezamenlijke drempel van € 6200 (2018/2017/2016: € 6000).

Heffingvrij vermogen

bestanddelen	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
basisbedrag[a]	€ 30 360	€ 30 000	€ 25 000	€ 24 437

a. Voor bel.pl. met partner geldt basisbedrag voor ieder afzonderlijk.

- Niet tot rendementsgrondslag behoren niet-opeisbare geldvorderingen op echtgenoot van overleden ouder van bel.pl. (achtergelaten echtgenoot)
  - die voortvloeien uit verdeling van nalatenschap van overleden ouder

- die voortvloeien uit door achtergelaten echtgenoot schuldig gebleven vergoeding voor legaat tegen inbreng van waarde, op grond van testament van overleden ouder
- die anderszins voortvloeien uit testament van overleden ouder
- ontstaan door niet-opeisbare legitieme portie van bel.pl.

met dien verstande dat
- daarmee corresponderende schulden niet tot rendementsgrondslag van achtergelaten echtgenoot behoren
- niet tot bezittingen van bel.pl. behoren goederen waarop vruchtgebruik ten behoeve van achtergelaten echtgenoot rust
- op grond van testament van overleden ouder of buitenlands wettelijk erfrecht
- doordat bel.pl. wilsrecht op hertrouwende ouder of stiefouder heeft uitgeoefend
- in geval van (voormalige) echtelijke woning en andere goederen van nalatenschap die achtergelaten echtgenoot voor verzorging nodig heeft

waarbij geldt dat
- niet tot schulden behoren schulden die deel uitmaken van algemeenheid waarop genoemd vruchtgebruik rust/is gevestigd
- goederen en schulden bij achtergelaten echtgenoot voor volle eigendomswaarde in box 3 worden belast (defiscalisering)
- defiscalisering met terugwerkende kracht geldt vanaf eerste peildatum voor box 3 na openvallen nalatenschap, mits vruchtgebruik binnen 2 jaar na overlijden juridisch is gevestigd
- deze toedeling overeenkomstig geldt
- in gevallen van plaatsvervulling of verdere vererving in rechte neergaande lijn
- voor partner die voor erfbelasting met echtgenoot wordt gelijkgesteld (zie § 12.5)
- indien echtgenoot van ouder van bel.pl. is overleden (defiscalisering geldt daardoor ook voor stiefouder, stiefkind, quasi-stiefkind).
- voor renteloze geldvordering van kind op achtergelaten echtgenoot.

- Met wettelijk vruchtgenot van vermogen van minderjarig kind wordt in Wet IB 2001 geen rekening gehouden.
- Indien inspecteur langer dan gebruikelijk, dat is
  - meer dan 8 weken na verzoek om (nadere) voorlopige aanslag
  - meer dan 13 weken na indiening aangifte

  over opleggen (nadere) voorlopige aanslag doet
  - waardoor bel.pl. niet meer vóór peildatum belastingschuld kan betalen

  mag bij bepaling rendementsgrondslag op peildatum, belastingschuld als betaald worden beschouwd, onder navolgende voorwaarden
  - af te trekken bedrag
  - komt in mindering op bezittingen van box 3 (niet negatief)
  - bedraagt bedrag van te laat opgelegde (nadere) voorlopige aanslag, maar maximaal daadwerkelijk verschuldigde en binnen betalingstermijn betaalde bedrag.

1. Art. 5.1-5.6, 5.12, 6.2, 2.14, derde lid, 2.15, eerste lid Wet IB 2001; onderdeel 2.1, 3.1, 3.2, 3.3 besluit 31-10-2016, nr. 2016-113962.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.77; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2017, § 1.22; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 1.20; Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3), AOW-leeftijd.

1.57 Vrijgestelde bezittingen box 3[1]

Vrijgestelde bezittingen
vrijstellingen
bossen
natuurterreinen
ongebouwde gedeelte aangewezen landgoederen
voorwerpen van kunst en wetenschap[a], waaronder voorwerpen ter beschikking gesteld aan derden voor culturele en wetenschappelijke doeleinden
krachtens erfrecht bij bel.pl. opgekomen rechten op roerende zaken[b]
rechten uit begrafenisverzekering[c], mits verzekerd kapitaal in totaal maximaal € 7118 (2018: € 7033; 2017: € 6977; 2016: € 6956) per verzekerde bedraagt of (bij overschrijding) waarde van rechten in totaal maximaal € 7118 (2018: € 7033; 2017: € 6977; 2016: € 6956) per persoon bedraagt
rechten op kapitaalsuitkering uitsluitend ter zake van invaliditeit/ziekte/ongeval
rechten op termijnen van overdrachtsprijs aanmerkelijk belang, indien overdrachtsprijs uit 1 of meer termijnen bestaat waarvan op vervreemdingstijdstip aantal of omvang onbekend is
geld, chipkaart en vermogensrechten bestemd voor consumentenaankopen (zoals cadeaubon, beltegoed, strippenkaart) tot in totaal € 534 (2018: € 527; 2017: € 522; 2016: € 520)[d]
kortlopende termijnen (minder dan 1 jaar) van inkomsten uit vermogensbestanddeel van bel.pl.
groene beleggingen, tot in totaal maximaal € 58 540 (2018: € 57 845; 2017: € 57 385; 2016: € 57 213) (zie § 1.58)[e]
nettolijfrenten (zie § 1.61)
nettopensioen (zie § 1.62)
op 14-9-1999 bestaande kapitaalverzekeringen, tot in totaal maximaal € 123 428[f]
aandelen in/winstbewijzen van indertijd aangewezen particuliere participatiemaatschappijen, tot maximaal € 11 345

a. Tenzij voorwerpen hoofdzakelijk dienen als belegging; voorwerpen die deel uitmaken van verzameling worden niet door dit enkele feit aangemerkt als belegging.
b. Vrijstelling geldt
   - voor zover zaken door bel.pl. of tot zijn huishouden behorende personen voor persoonlijke doeleinden worden gebruikt/verbruikt
   - tenzij rechten hoofdzakelijk dienen als belegging.
c. Recht bestaat op
   - kapitaalsuitkering bij overlijden van bel.pl./partner/bloed- of aanverwant, of
   - verstrekkingen in natura ter verzorging uitvaart.
d. Voor bel.pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner geldt gezamenlijk totaal van € 1068 (2018: € 1054; 2017: € 1044; 2016: € 1040).
e. Voor bel.pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner geldt gezamenlijk totaal van € 117 080 (2018: € 115 690; 2017: € 114 770; 2016: € 114 426).

f. Vrijstelling geldt tot 14-9-2029 en is alleen van toepassing indien op of na 14-9-1999 verzekerd kapitaal niet is verhoogd en looptijd niet is verlengd; maximumbedrag wordt verminderd met reeds genoten vrijgestelde kapitaalsuitkeringen of vrijgestelde spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning; voor bel. pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner geldt gezamenlijk totaal van € 246 856; uitkering uit kapitaalverzekering bij leven wordt op gezamenlijk verzoek van bel.pl. en (fictief) gehele jaar dezelfde partner geacht bij beiden voor 50% op te komen, mits verzoek is gedaan in aangifte over jaar waarin kapitaalverzekering tot uitkering is gekomen (op verzoek kan niet worden teruggekomen).

1. Art. 5.7-5.12, 5.13, 5.16, 5.17 Wet IB 2001; art. 2.I.AN, 2.I.AP-2.I.APb, 2.I.AV Invoeringswet Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.78, 2.3; Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3).

1.58 Groene beleggingen[1]

- Groene beleggingen zijn vrijgestelde bezittingen, tot in totaal maximaal € 58 540 (2018: € 57 845; 2017: € 57 385; 2016: € 57 213).
- Voor bel.pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner geldt gezamenlijk totaal van € 117 080 (2018: € 115 690; 2017: € 114 770; 2016: € 114 426).
- Groene beleggingen
  - komen ook als heffingskorting in aanmerking (zie § 1.81)
  - zijn
  - – aandelen in
  - – winstbewijzen van
  - – geldleningen aan aangewezen groene fondsen.

Aangewezen groene fondsen per 1-1-2019

groenfonds	*datum aanwijzing*
ABN AMRO Groenbank BV[a]	01-04-1999
ASN Groenprojectenfonds	15-11-1995
Groenwoningen Fonds	15-03-2016
ING Groenbank NV[b]	20-05-1996
Rabo Groen Bank BV	25-10-2000
Regionaal Duurzaam 1	15-12-2012
Stichting Groenfonds	01-02-2008
Stichting NOTS RE Investments	01-12-2009
Triodos Groenfonds NV	26-06-1998

a. Voorheen Fortis Groenbank BV.
b. Voorheen Postbank Groen NV.

1. Art. 5.13-5.14 Wet IB 2001; art. 2.I.AV-2.I.AW Invoeringswet Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.79; Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3).

1.59-1.60 **Gereserveerd**

1.61 Nettolijfrenten[1]

- Nettolijfrenten zijn vrijgestelde bezittingen.
- Onder nettolijfrente wordt verstaan
  - lijfrente dienend ter compensatie van pensioentekort (zie § 1.43)
  - – oudedagslijfrente
  - – nabestaandenlijfrente
  - – tijdelijke oudedagslijfrente, met maximale jaartermijn € 10 491 (2018: € 10 323; 2017: € 10 230; 2016: € 10 200)
  - lijfrenterekening en lijfrentebeleggingsrecht (zie § 1.43), met jaartermijnbedrag € 10 491 (2018: € 10 323; 2017: € 10 230; 2016: € 10 200) (zonder mogelijkheid van afkoop van klein tegoed in 1 keer)

  mits
  - verschuldigde premie
  - – op bel.pl. heeft gedrukt, en
  - – niet (gedeeltelijk) in aanmerking is genomen als uitgave voor inkomensvoorzieningen (zie § 1.43), en
  - – binnen gestelde begrenzingen blijft, en
  - – niet (gedeeltelijk) is voldaan na kalenderjaar van bereiken AOW-leeftijd, en
  - bel.pl. nettolijfrente vrijwillig opbouwt, en
  - overeenkomst met aanbieder vermeldt dat sprake is van nettolijfrente.
- Nettofactor is 100% – 51,75% = 48,25% (2018: 100% – 51,95% = 48,05%; *t/m 2017:* 100% – 52% = 48%).
- Als aanbieder van nettolijfrente kan optreden (onder nader gegeven voorwaarden)
  - toegelaten aanbieder lijfrenteverzekeringen (behalve overnemende ondernemer/natuurlijke persoon)
  - bank
  - (*vanaf 2017*) beleggingsonderneming
  - beheerder van beleggingsinstelling.
- Jaarlijkse premie voor alle nettolijfrenten van bel.pl. gezamenlijk mag maximaal leeftijdsafhankelijk percentage (zie tabel) van premiegrondslag van voorafgaande kalenderjaar (zie § 1.43) boven € 107 593 (2018: € 105 075; 2017: € 103 317; 2016: € 101 519) bedragen.

Maximale premie nettolijfrente[a]

leeftijd[b]		*percentage*			
vanaf	tot	2019	2018	2017	2016
15	20	2,2	2,2	2,3	2,3
20	25	2,6	2,6	2,7	2,7
25	30	3,2	3,2	3,3	3,3
30	35	3,8	3,7	3,9	3,9
35	40	4,5	4,5	4,7	4,7
40	45	5,5	5,4	5,7	5,7
45	50	6,6	6,5	6,9	6,8
50	55	7,9	7,9	8,3	8,3
55	60	9,6	9,5	10,0	9,9
60	65	11,4	11,4	12,0	11,9
65	–	13,2	13,1	13,6	13,5

a. Nog te verminderen met in voorafgaande kalenderjaar ingelegde premie voor nettopensioenregeling.
b. Per einde kalenderjaar.

- Voor bel.pl. die in aan kalenderjaar voorafgaande 7 jaar jaarlijkse premie niet volledig heeft benut, mag alsnog premie volgens reserveringsruimte toepassen (zie § 1.43; percentage en maximum reserveringsruimte vermenigvuldigen met nettofactor).
- Bij staking van onderneming mag ondernemer op verzoek inkomensgegevens van huidige kalenderjaar nemen voor berekening premiegrondslag en maximale premie.
- Vrijstelling als bezitting in box 3 vervalt voor volledige waarde van aanspraak als besmette handeling wordt verricht, d.i.
  - niet langer voldoen aan voorwaarden nettolijfrente
  - (gedeeltelijke) afkoop, vervreemding, voorwerp van zekerheidsstelling
  - overgang verplichtingen op niet-toegelaten aanbieder
  - werkgever verstrekt aan bel.pl. bijdrage voor nettolijfrente, terwijl werkgever bijdrage niet in zelfde mate verstrekt aan overige werknemers

  met dien verstande dat
  - na vervallen van vrijstelling in voorafgaande kalenderjaar, tot bezittingen moet worden gerekend 50% waarde van aanspraken per 1 januari van voorafgaande kalenderjaar × jaarfactor (jaarfactor bedraagt uiteindelijk 10, vooralsnog geldt als jaarfactor 4 (2018: 3; 2017: 2; 2016: 1)) (bel.pl. kan tegenbewijs leveren dat werkelijk genoten belastingvoordeel lager is, in welk geval genoten belastingvoordeel × 100/1,2 tot bezittingen moet worden gerekend)
  - afkoop wegens langdurige arbeidsongeschiktheid onder voorwaarden is toegestaan (zie § 1.44)
  - vrijval aanspraak wegens einde binnenlandse belastingplicht niet als afkoop wordt beschouwd.
- Aanspraak op nettolijfrente mag worden omgezet in andere aanspraak op nettolijfrente.

1. Art. 5.16-5.16c, 10a.15 Wet IB 2001; art. 17bis Uitv.besl. IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.80; Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3).

1.62 Nettopensioen[1]

- Aanspraken ingevolge nettopensioenregeling zijn vrijgestelde bezittingen.
- Onder nettopensioenregeling wordt verstaan regeling die
  - als doel heeft treffen van ouderdoms-/partner-/wezenpensioen (zie § 3.13) of daarmee vergelijkbare voorziening ingevolge beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling of buitenlandse pensioenregeling, en
  - voldoet aan in Wet LB 1964 gegeven bepalingen omtrent afkoopverbod e.d., en
  - verzekerd is bij toegelaten verzekeraar of pensioenfonds (eigen beheer niet toegestaan), en
  - binnen gestelde begrenzingen blijft.
- Nettopensioenregeling kan voorzien in
  - netto-ouderdomspensioen
  - – wordt tijdsevenredig opgebouwd op basis van beschikbarepremieregeling
  - – is gericht op pensioen dat na 40 jaren opbouw maximaal 75% bedraagt van gemiddelde bedrag dat boven aftoppingsgrens pensioengevend loon (2019: € 107 593; 2018: € 105 075; 2017: € 103 317; 2016: € 101 519) valt × nettofactor
  - – voldoet aan in Wet LB 1964 gegeven bepalingen van ouderdomspensioen omtrent ingangsdatum
  - nettopartnerpensioen
  - – wordt tijdsevenredig opgebouwd op basis van beschikbarepremieregeling
  - – is gericht op pensioen dat na 40 jaren opbouw maximaal 52,5% bedraagt van gemiddelde bedrag dat boven aftoppingsgrens pensioengevend loon (2019: € 107 593; 2018: € 105 075; 2017: € 103 317; 2016: € 101 519) valt × nettofactor
  - – voldoet aan in Wet LB 1964 gegeven bepalingen van partnerpensioen omtrent leeftijd partner, bereikbaar pensioengevend loon, ontbrekende dienstjaren en ingangsdatum
  - nettowezenpensioen
  - – wordt tijdsevenredig opgebouwd op basis van beschikbarepremieregeling
  - – is gericht op pensioen dat na 40 jaren opbouw maximaal 10,5% bedraagt van gemiddelde bedrag dat boven aftoppingsgrens pensioengevend loon (2019: € 107 593; 2018: € 105 075; 2017: € 103 317; 2016: € 101 519) valt × nettofactor
  - – voldoet aan in Wet LB 1964 gegeven bepalingen van partnerpensioen omtrent bereikbaar pensioengevend loon en ontbrekende dienstjaren en van wezenpensioen omtrent ingangsdatum en volle wezen

  met dien verstande dat

  - overschrijding van maximumopbouw onder voorwaarden is toegestaan (zie § 3.13)
  - beschikbare premie voor opbouw van nettopensioenaanspraken uit netto loon moet worden voldaan
  - voor vaststelling premie gebruik kan worden gemaakt van nader gegeven premiestaffels.
- Nettofactor is 100% – 51,75% = 48,25% (*2018:* 100% – 51,95% = 48,05%; *t/m 2017:* 100% – 52% = 48%).
- Vrijstelling als bezitting in box 3 vervalt voor volledige waarde van aanspraak als besmette handeling wordt verricht, d.i.
  - niet langer voldoen aan voorwaarden nettopensioen
  - (gedeeltelijke) afkoop, vervreemding, voorwerp van zekerheidsstelling
  - overgang verplichtingen op niet-toegelaten verzekeraar
  - werkgever verstrekt aan bel.pl. bijdrage voor nettopensioen, terwijl werkgever bijdrage niet in zelfde mate verstrekt aan overige werknemers

  met dien verstande dat
  - na vervallen van vrijstelling in voorafgaande kalenderjaar, tot bezittingen moet worden gerekend 50% waarde van aanspraken per 1 januari van voorafgaande kalenderjaar × jaarfactor (jaarfactor bedraagt uiteindelijk 10, vooralsnog geldt als jaarfactor 4 (2018: 3; 2017: 2; 2016: 1)) (bel.pl. kan tegenbewijs leveren dat werkelijk genoten belastingvoordeel lager is, in welk geval genoten belastingvoordeel × 100/1,2 tot bezittingen moet worden gerekend)
  - vrijval aanspraak wegens einde binnenlandse belastingplicht niet als afkoop wordt beschouwd
  - in Wet LB 1964 gegeven uitzonderingen op afkoopverbod ook voor nettopensioen gelden.

1. Art. 5.17-5.17f, 10a.15 Wet IB 2001; art. 30 Uitv.reg. IB 2001; besluit 17-12-2014, nr. BLKB2014/2132M (oud); besluit 20-1-2017, nr. 2017-7168 (oud); besluit 23-11-2017, nr. 2017-187605 (oud); Staffelbesluit pensioenen 10-12-2018, nr. 2018-28515.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.81; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 3.6; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 3.7; Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3).

1.63 Waardering bezittingen en schulden[1]

- Bezittingen en schulden worden in aanmerking genomen naar waarde in economisch verkeer.
- Bezittingen en schulden die – al dan niet tezamen – als eenheid plegen te worden beschouwd, worden als eenheid in aanmerking genomen (bijvoorbeeld tot privévermogen behorende (negatieve) waarde van renteswap).
- Elke woning in box 3 wordt gewaardeerd tegen WOZ-waarde, met dien verstande dat
  - waarde van verhuurde woning die onder huurbescherming valt wordt gesteld op WOZ-waarde × leegwaarderatio (zie tabel leegwaarderatio hierna; tegenbewijs mogelijk als aldus berekende

waarde 10% of meer afwijkt van werkelijke waarde in economisch verkeer van woning in verhuurde staat op WOZ-waardepeildatum)
- waarde van duurzaam verpachte woning wordt gesteld op WOZ-waarde × leegwaarderatio (zie tabel leegwaarderatio hierna, met tegenbewijsmogelijkheid), met dien verstande dat
  - tabel moet worden toegepast met jaarlijkse pacht in plaats van jaarlijkse huur
  - onder duurzame verpachting wordt pachtovereenkomst verstaan die voor minimaal 12 jaar is aangegaan
- gekapitaliseerde waarde van toekomstige jaarlijkse erfpachtcanons van WOZ-waarde mag worden afgetrokken (zie tabel waarderingsregels hierna).

Leegwaarderatio verhuurde/verpachte woning

jaarlijkse huur/pacht[a] als percentage van WOZ-waarde[b] meer dan	niet meer dan	*leegwaarderatio[c]*
0,0%	1,0%	45%
1,0%	2,0%	51%
2,0%	3,0%	56%
3,0%	4,0%	62%
4,0%	5,0%	67%
5,0%	6,0%	73%
6,0%	7,0%	78%
7,0%	–	85%

a. Jaarlijkse huur/pacht bedraagt 12 × maandelijkse kale huurprijs/pachtprijs geldend bij begin van kalenderjaar; bij onzakelijke huurprijs/pachtprijs geldt jaarlijkse huurprijs/pachtprijs van 3,5% van WOZ-waarde.
b. Bij gedeeltelijke verhuur van WOZ-waarde van verhuurde deel van woning; indien WOZ-waarde van verhuurde deel niet is vastgesteld, geldt evenredig deel van totale WOZ-waarde naar rato van verhuurde vierkante meters.
c. Indien woning als aparte wooneenheid verhuurd is maar niet als afzonderlijk appartement vervreemd kan worden, wordt WOZ-waarde verlaagd met € 20 000.

- Aan genotsrecht dat tegen periodieke, gelijkmatige en zakelijke vergoeding wordt verleend wordt geen waarde toegekend (bijvoorbeeld huur- of pachtovereenkomst).
- Alimentatie in de vorm van woongenot (= genotsrecht) wordt op nihil gewaardeerd.
- Voor navolgende vorderingen op DSB Bank NV (DSB)
  - bij DSB aangehouden achtergestelde deposito
  - vordering op DSB, bestaande uit tegoed op DSB-spaarrekening voor zover tegoed meer bedraagt dan € 100 000

  geldt nominale waarde van restantbedrag als waarde van bezittingen in box 3.

Waarderingsregels box 3

waardering van	*waarderingsregel*
periodieke uitkeringen in geld[a]	
■ levenslang, ingegaan en afhankelijk van 1 leven	■ jaarlijks bedrag × factor tabel 1
■ levenslang, nog niet ingegaan en afhankelijk van 1 leven	■ jaarlijks bedrag × aantal uitkeringsjaren[b] × factor tabel 3[d]
■ afhankelijk van meer dan 1 leven en vervallende bij overlijden van	
– laatstlevende	■ waardering met jongste lijf minus 10 jaar
– eerststervende	■ waardering met oudste lijf plus 5 jaar
■ vervallende na bepaalde tijd én tevens	
– niet afhankelijk van een leven	■ jaarlijks bedrag × aantal uitkeringsjaren × factor tabel 2[c]
– ingegaan en afhankelijk van 1 leven	■ jaarlijks bedrag × aantal uitkeringsjaren × factor tabel 3[d]
– nog niet ingegaan en afhankelijk van 1 leven	■ jaarlijks bedrag × aantal uitkeringsjaren × factor tabel 3[d]
periodieke uitkeringen in geld[a]	
■ voor onbepaalde tijd en niet afhankelijk van enig leven	■ 24 × jaarlijks bedrag
overige periodieke uitkeringen	■ koopsom zodanige uitkering
genotsrechten	■ 4%
erfpachtcanon woning	■ 17 × jaarlijks bedrag
erfpachtcanon verhuurde wooneenheid	■ 20 × jaarlijks bedrag

a. Onzeker jaarlijks bedrag of uitkeringen niet in geld worden in aanmerking genomen naar geschatte bedrag.
b. Voor nog niet ingegane jaren geldt jaarlijks bedrag van nihil; in geval van levenslange periodieke uitkering maximaal 12 vijftaljaren in aanmerking nemen.
c. Waarde niet hoger dan 24 × jaarlijks bedrag.
d. Waarde niet hoger dan levenslange ingegane periodieke uitkering afhankelijk van 1 leven.

Tabel 1

leeftijd[a]	*factor*	*leeftijd*[a]	*factor*	*leeftijd*[a]	*factor*
tot 20 jaar	22	tot 50 jaar	16	tot 80 jaar	6
tot 25 jaar	22	tot 55 jaar	15	tot 85 jaar	4
tot 30 jaar	21	tot 60 jaar	13	tot 90 jaar	3
tot 35 jaar	20	tot 65 jaar	11	tot 95 jaar	2
tot 40 jaar	19	tot 70 jaar	9	vanaf 95 jaar	1
tot 45 jaar	18	tot 75 jaar	8		

a. Bij afhankelijkheid van 1 leven geldt voor vrouwen leeftijdsterugstelling van 5 jaar.

Tabel 2

vijftal jaren	*factor*	*vijftal jaren*	*factor*	*vijftal jaren*	*factor*
eerste	0,91	zesde	0,34	elfde	0,13
tweede	0,75	zevende	0,28	twaalfde	0,11
derde	0,61	achtste	0,23	volgende	0,09
vierde	0,50	negende	0,19		
vijfde	0,41	tiende	0,16		

Tabel 3

vijftal jaren factor[a]	*0-19*	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-100	100-
eerste	0,91	0,91	0,91	0,91	0,90	0,90	0,90	0,89	0,88	0,87	0,84	0,80	0,74	0,65	0,54	0,40	0,27	0,18
tweede	0,74	0,74	0,74	0,74	0,74	0,73	0,72	0,70	0,67	0,62	0,54	0,45	0,33	0,20	0,08	0,02		
derde	0,61	0,61	0,61	0,60	0,59	0,58	0,56	0,53	0,48	0,40	0,30	0,20	0,10	0,03				
vierde	0,50	0,50	0,49	0,49	0,48	0,46	0,43	0,38	0,31	0,22	0,14	0,06	0,02					
vijfde	0,41	0,40	0,40	0,39	0,37	0,35	0,30	0,24	0,17	0,10	0,04	0,01						
zesde	0,33	0,33	0,32	0,30	0,28	0,25	0,20	0,14	0,08	0,03	0,01							
zevende	0,27	0,26	0,25	0,23	0,20	0,16	0,11	0,06	0,02									
achtste	0,21	0,20	0,19	0,16	0,13	0,09	0,05	0,02										
negende	0,17	0,15	0,13	0,11	0,07	0,04	0,01											
tiende	0,13	0,11	0,09	0,06	0,03	0,01												
elfde	0,09	0,07	0,05	0,03	0,01													
twaalfde	0,06	0,04	0,02	0,01														
volgende	0,03	0,02	0,01															

a. Voor vrouwen geldt leeftijdsterugstelling van 5 jaar.

1. Art. 5.19-5.23 Wet IB 2001; art. 17a-19 Uitv.besl. IB 2001; HR 3-4-2015, nr. 13/04247, ECLI:NL:HR:2015:812; HR 2-2-2018, nr. 17/00057, ECLI:NL:HR:2018:123; onderdeel 4.1 besluit 31-10-2016, nr. 2016-113962.

◂ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.82; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2014, § 1.35; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.22; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2017, § 1.22; Fiscaal Memo App, IB sparen en beleggen (box 3).

1.64-1.65 Gereserveerd

PERSOONSGEBONDEN AFTREK

1.66 Persoonsgebonden aftrek[1]

Persoonsgebonden aftrek	
bestanddelen	
uitgaven voor onderhoudsverplichtingen	.....
verliezen op beleggingen in durfkapitaal	.....
uitgaven voor specifieke zorgkosten[a]	.....
weekenduitgaven voor gehandicapten	.....
scholingsuitgaven	.....
(*t/m 2018*) uitgaven voor monumentenpanden	.....
aftrekbare giften	..... +
persoonsgebonden aftrekposten	.....
nog te verrekenen persoonsgebonden aftrekposten voorgaande jaren	..... +
persoonsgebonden aftrek	.....

a. Aftrekbaar voor zover bel.pl. zich redelijkerwijs gedrongen heeft kunnen voelen tot doen van uitgave.

- Persoonsgebonden aftrek
  - kan niet tot negatief inkomen leiden
  - wordt in aanmerking genomen (eerst uitgaven voor specifieke zorgkosten, dan overige persoonsgebonden aftrekposten)
  - – eerst op inkomen uit werk en woning (verminderd met eventueel daarin begrepen te conserveren inkomen) (zie § 1.11)
  - – vervolgens voor eventueel restant op belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (zie § 1.56)
  - – vervolgens voor eventueel restant op inkomen uit aanmerkelijk belang (verminderd met eventueel daarin begrepen te conserveren inkomen) (zie § 1.54)
  - mag voor gedeelte dat niet kon worden afgetrokken, in volgende kalenderjaren worden afgetrokken.

1. Art. 6.1-6.2a Wet IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.91.

1.67 Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen[1]

Onderhoudsverplichtingen
bestanddelen
betaalde alimentatie[a,b]
betaalde afkoopsommen alimentatie aan ex-echtgenoot[c,d]
op bel.pl. verhaalde bijstand in levensonderhoud aan ex-echtgenoot
hetgeen vanwege (echt)scheiding wordt betaald[e] wegens verrekening van[c,f] ■ pensioenrechten ■ lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen
betaalde periodieke uitkeringen en verstrekkingen wegens wettelijk verplichte vergoeding gederfd levensonderhoud[a,b]
betaalde periodieke uitkeringen en verstrekkingen wegens dringend morele verplichting tot voorziening in levensonderhoud[a,b]

a. Niet aan bloed- en aanverwanten in rechte lijn en tweede graad zijlijn ((klein)kind/(groot)ouder/broer/zus) of personen die behoren tot huishouden bel.pl.
b. Verstrekking van woongenot door beperkt gerechtigde tot woning moet worden gewaardeerd volgens eigenwoningforfait.
c. Niet in aanmerking komt afkoopsom/verrekening in de vorm van lijfrente e.d., voor zover daarvoor betaalde premies c.a. als uitgaven voor inkomensvoorziening (zie § 1.43) zijn afgetrokken (zie noot d en f).
d. Toegestaan is afkoopsom in de vorm van betaling lijfrentepremie aan toegelaten verzekeraar, mits lijfrentetermijnen
   - toekomen aan ex-echtgenoot
   - onmiddellijk na betaling ingaan
   - uiterlijk bij overlijden ex-echtgenoot eindigen (sterftekans geldt niet) (bij lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht gaan uitkeringen over op erfgenamen ex-echtgenoot)

   met dien verstande dat
   - premie wordt aangemerkt als lijfrentepremie voor compensatie van pensioentekort (zie § 1.43)
   - (*vanaf 16-5-2019*) bedragen overgemaakt naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht ook kwalificeren (zie § 1.43)
   - niet langer voldoen aan voorwaarden wordt beschouwd als niet-toegestane handeling waarop regime negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen van toepassing is (zie § 1.44).
e. Niet het recht zelf maar de periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit dat recht.
f. Toegestaan is premiebetaling aan toegelaten verzekeraar voor fiscaal erkende lijfrente (zie § 1.43), met dien verstande dat
   - premie wordt aangemerkt als lijfrentepremie voor compensatie van pensioentekort (zie § 1.43)
   - (*vanaf 16-5-2019*) bedragen overgemaakt naar lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht ook kwalificeren (zie § 1.43)
   - lijfrente wordt beschouwd als lijfrente ter compensatie van pensioentekort (zie § 1.43) (waar bel.pl. staat moet worden gelezen (ex-)echtgenoot)
   - niet langer voldoen aan voorwaarden wordt beschouwd als niet-toegestane handeling waarop regime negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen van toepassing is (zie § 1.44).

1. Art. 6.3-6.7 Wet IB 2001; onderdeel 9.3.3-9.3.5 besluit 16-5-2019, nr. 2019-115021.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.92; Juridisch Memo, § 4.5.

1.68 Verliezen op beleggingen in durfkapitaal[1]

- Verlies op beleggingen in durfkapitaal
  - heeft betrekking op verlies op geldlening
  - verstrekt vóór 1-1-2011 aan beginnende ondernemer
  - bedraagt kwijtgescholden gedeelte van hoofdsom geldlening
  - in eerste 8 jaar na verstrekking geldlening (op verzoek verlenging mogelijk tot 12 weken na beëindiging faillissement/surseance beginnende ondernemer)
  - voor zover inspecteur
    - op verzoek
    - bij voor bezwaar vatbare beschikking
    - niet eerder dan 12 maanden na verstrekking geldlening

    verklaart dat kwijtgescholden gedeelte niet voor verwezenlijking vatbaar is
  - tot – te rekenen over 8-jarenperiode – maximaal € 46 984 per beginnende ondernemer
  - is aftrekbaar op
  - kwijtscheldingsdatum, dan wel
  - dagtekening beschikking oninbaarheid, indien deze later ligt.

1. Art. 10a.9 Wet IB 2001; art. 45e Uitv.reg. IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.93.

1.69 Gereserveerd

1.70 Uitgaven voor specifieke zorgkosten[1]

Uitgaven voor specifieke zorgkosten[a]
uitgaven wegen ziekte of invaliditeit van/door
bel.pl.
partner
kinderen jonger dan 27 jaar
thuiswonende ernstig gehandicapte personen van 27 jaar of ouder[b]
bij bel.pl. inwonende zorgafhankelijke ouders, broers, zusters[c]

a. Gezamenlijke uitgaven komen in aanmerking als specifieke zorgkosten voor zover inkomensafhankelijke drempel wordt overschreden (zie tabel); omvang van op bel.pl. drukkende uitgaven wordt niet beïnvloed door aanspraak op bijzondere bijstand die bel.pl. niet te gelde maakt, door TSZ of door tegemoetkoming arbeidsongeschikten WIA/WAO/WAZ/Wajong (zie § 28.7).
b. Ernstig gehandicapt is persoon die gelet op beperkingen, aanspraak maakt op opname in intramurale inrichting Wlz.
c. Zorgafhankelijk is persoon die anders aangewezen zou zijn op beroepsmatige hulp of verzorging in verzorgings- of verpleeginrichting.

- Bel.pl. die uitgaven voor specifieke zorgkosten door omvang niet (volledig) kan verzilveren, komt automatisch voor niet-verzilverde deel in aanmerking voor door belastingdienst uit te betalen tegemoetkoming specifieke zorgkosten (TSZ).
- TSZ over kalenderjaar bedraagt

- C – A, indien C kleiner dan B
- B – A, in andere gevallen

waarbij

- A = gecombineerde inkomensheffing over kalenderjaar
- B = over kalenderjaar zonder rekening te houden met maximering op gecombineerde inkomensheffing (zie § 1.81)
- C = gecombineerde inkomensheffing over kalenderjaar indien geen uitgaven voor specifieke zorgkosten in aanmerking zouden worden genomen, met fixatie van overige persoonsgebonden aftrekposten op bedrag opgenomen in factor A

met dien verstande dat

- indien bel.pl. (fictief) gehele kalenderjaar partner heeft, gezamenlijke bedragen van uitgaven voor specifieke zorgkosten, gecombineerde inkomensheffing en gecombineerde heffingskorting genomen moeten worden
- TSZ tot € 15 niet wordt vastgesteld
- TSZ binnen 6 maanden na onherroepelijk worden (beide) definitieve aanslag(en) IB wordt vastgesteld (als geen beschikking TSZ wordt ontvangen kan bel.pl. verzoek daartoe indienen, uiterlijk 19 maanden na onherroepelijk worden aanslag)
- door navorderingsaanslag IB of ambtshalve vermindering
- alsnog aanspraak op TSZ kan ontstaan, of
- TSZ kan worden teruggevorderd (doelmatigheidsgrens € 50)
- onterecht/onjuist vastgestelde TSZ wordt teruggevorderd (doelmatigheidsgrens € 50).

Drempel uitgaven voor specifieke zorgkosten

ongehuwd verzamelinkomen[b] meer dan	niet meer dan	drempel	*partner*[a] verzamelinkomen[b] meer dan	niet meer dan	drempel
2019					
–	€ 7 739	€ 133	–	€ 15 478	€ 266
€ 7 739	41 107	1,65%[b]	€ 15 478	41 107	1,65%[b]
41 107	–	€ 678 + 5,75%[c]	41 107	–	€ 678 + 5,75%[c]
2018					
–	€ 7 647	€ 131	–	€ 15 294	€ 262
€ 7 647	40 619	1,65%[b]	€ 15 294	40 619	1,65%[b]
40 619	–	€ 670 + 5,75%[c]	40 619	–	€ 670 + 5,75%[c]
2017					
–	€ 7 586	€ 129	–	€ 15 172	€ 258
€ 7 586	40 296	1,65%[b]	€ 15 172	40 296	1,65%[b]
40 296	–	€ 664 + 5,75%[c]	40 296	–	€ 664 + 5,75%[c]
2016					
–	€ 7 563	€ 128	–	€ 15 126	€ 256
€ 7 563	40 175	1,65%[b]	€ 15 126	40 175	1,65%[b]
40 175	–	€ 662 + 5,75%[c]	40 175	–	€ 662 + 5,75%[c]

a. Indien bel.pl. (fictief) gehele kalenderjaar partner heeft, moeten uitgaven voor specifieke zorgkosten worden samengevoegd en geldt gezamenlijk verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek.
b. Verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek (zie § 1.5).
c. Van meerdere boven grensbedrag verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek (zie § 1.5) (2019: € 41 107; 2018: € 40 619; 2017: € 40 296; 2016: € 40 175).

Uitgaven voor specifieke zorgkosten

uitgaven wegens ziekte of invaliditeit gedaan voor
genees- en heelkundige hulp[a,b]
vervoer[c]
op doktersvoorschrift verstrekte farmaceutische hulpmiddelen[c]
andere hulpmiddelen, voor zover van zodanige aard dat zij hoofdzakelijk door zieke of invalide worden gebruikt[c,d]
extra gezinshulp[c,e]
extra kosten voor dieet voorgeschreven in door arts/diëtist afgegeven dieetverklaring[c,f]
extra kleding en beddengoed en daarmee samenhangende extra uitgaven[c,g]
reizen wegens regelmatig ziekenbezoek[h]

a. Uitgezonderd zijn ooglaserbehandelingen ter vervanging van bril of contactlenzen.
b. Onder genees- en heelkundige hulp wordt verstaan
   - behandeling door arts
   - behandeling op voorschrift en begeleiding van arts door paramedicus
   - behandeling door fysiotherapeut, diëtist, ergotherapeut, logopedist, oefentherapeut, orthoptist, podotherapeut, mondhygiënist of huidtherapeut, mits voor behandeling verklaring door paramedicus is afgegeven.
c. Te verhogen met hierna genoemd percentage, mits (gezamenlijk) verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek (zie § 1.5) over huidig kalenderjaar maximaal € 34 817 (2018: € 34 404; 2017: € 34 130; 2016: € 34 027) bedraagt
   - indien bel.pl. of partner op 1 januari AOW-leeftijd heeft bereikt: 113%
   - indien bel.pl. op 1 januari jonger dan AOW-leeftijd: 40%.
d. Uitgezonderd zijn brillen, contactlenzen en overige hulpmiddelen ter ondersteuning van gezichtsvermogen, scootmobielen, rolstoelen en aanpassingen aan, in of om woning/woonboot/woonwagen of aanhorigheid daarvan; eerbiedigende werking geldt vanaf 2014 voor scootmobielen, rolstoelen en woningaanpassingen die in 2013 via afschrijving voor aftrek in aanmerking kwamen.
e. Voor zover meer dan drempel; zie tabel drempel extra gezinshulp.
f. Forfaitaire bedragen van dieetkostentabel; aan dieetverklaring zijn nadere voorwaarden gesteld.
g. Forfaitaire bedragen, zie tabel uitgaven voor extra kleding en beddengoed.
h. Zie tabel uitgaven voor reizen wegens regelmatig ziekenbezoek.

Beperking uitgaven voor specifieke zorgkosten

als uitgaven wegens ziekte of invaliditeit worden niet aangemerkt
premies/premievervangende belasting voor volksverzekeringen[a]
premies en bijdragen voor ziektekostenregeling[a]
eigen bijdragen Wlz
eigen bijdragen Wmo
eigen bijdragen Zvw

als uitgaven wegens ziekte of invaliditeit worden niet aangemerkt
uitgaven ten laste van verplicht/vrijwillig eigen risico Zvw
uitgaven voor zorg die onder wettelijk pakket van Zvw vallen
navolgende uitgaven voor zorg die niet meer onder wettelijk pakket van Zvw vallen ■ in-vitrofertilisatie (ivf) voor vrouw van 43 jaar of ouder ■ eerste 2 ivf-behandelingen, als meer dan 1 embryo per poging worden teruggeplaatst en vrouw jonger is dan 38 jaar ■ elleboogkruk, gipssteun, looprek, okselkruk, onderarmschaalkruk, rollator, loophulp met 3 of 4 poten ■ geestelijke gezondheidszorg voor persoon jonger dan 18 jaar ■ dyslexiezorg voor persoon jonger dan 18 jaar ■ combinatietest bij prenatale screening zonder medische indicatie
eigen bijdrage voor persoonsgebonden budget/financiële tegemoetkoming Wmo of Wlz
weekenduitgaven voor gehandicapten (zie § 1.71)

a. Alsmede uitgaven voor soortgelijke buitenlandse regelingen.

- Uitgaven voor extra gezinshulp komen in aanmerking
  - voor zover blijkend uit gedagtekende facturen die naam en adres gezinshulp vermelden, en
  - voor zover meer dan drempel (zie tabel).
- Na overlijden zieke partner kunnen nog maximaal 4 maanden (incl. overlijdensmaand) uitgaven wegens extra gezinshulp in aanmerking worden genomen.

Drempel extra gezinshulp

verzamelinkomen[a] meer dan	niet meer dan	*drempel*[a]
2019		
–	€ 31 744	0%
€ 31 744	47 615	1%
47 615	63 479	2%
63 479	–	3%
2018		
–	€ 31 367	0%
€ 31 367	47 050	1%
47 050	62 726	2%
62 726	–	3%
2017		
–	€ 31 118	0%
€ 31 118	46 676	1%
46 676	62 228	2%
62 228	–	3%
2016		
–	€ 31 024	0%
€ 31 024	46 536	1%
46 536	62 041	2%
62 041	–	3%

a. Verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek (zie § 1.5); indien bel. pl. (fictief) gehele kalenderjaar partner heeft, moeten uitgaven voor gezinshulp worden samengevoegd en geldt gezamenlijk verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek.

Dieetkostentabel 2019-2016

ziektebeeld/aandoening/dieettypering[a]	*extra kosten*[b]
algemene symptomen	
groeiachterstand bij kinderen	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 900
■ energieverrijkt	700
ondervoeding	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
■ energieverrijkt	700
decubitus	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
hartziekten	
decompensatio cordis, hartfalen	
■ natriumbeperkt	100
luchtwegen	
chronische obstructieve longziekten (COPD)	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
■ energieverrijkt	700
maag-, darm- en leverziekten	
dumping syndroom	
■ lactosebeperkt/lactosevrij	200
chronische pancreatitis	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
cystic fibrosis	
■ energieverrijkt	700
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
coeliakie en ziekte van Dühring	
■ glutenvrij	900
■ glutenvrij in combinatie met lactosebeperkt/lactosevrij	1050
short bowel syndroom	
■ energieverrijkt in combinatie met MCT-vetverrijkt	700
■ energieverrijkt in combinatie met MCT-vetverrijkt met vitaminepreparaat	750
prikkelbaredarmsyndroom	
■ fermenteerbare oligosachariden, disachariden, monosachariden en polyolen beperkt (FODMAP)	900
overige	
■ energieverrijkt met vitaminepreparaat	750
■ energieverrijkt	700
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt en lactosebeperkt/lactosevrij	1200

ziektebeeld/aandoening/dieettypering[a]	*extra kosten*[b]
metabole ziekten	
hypercholesterolemie	
■ verzadigd vetbeperkt in combinatie met fyto/plantensterolenverrijkt	100
vetstofwisselingsstoornis	
■ vetbeperkt in combinatie met MCT-vetverrijkt	700
fructose intolerantie	
■ fructosebeperkt	250
galactosemie	
■ galactosevrij/galactosebeperkt	200
sacharase isomaltase deficiëntie	
■ sterk sacharosebeperkt in combinatie met (iso) maltosebeperkt	800
eiwitstofwisselingsstoornis (bijvoorbeeld PKU en hyperlysinemie)	
■ sterk eiwitbeperkt	2700
glycogeenstapelingsziekte	
■ sacharosebeperkt, fructosebeperkt, lactosebeperkt en vetbeperkt	650
insulineresistentie	
■ sterk koolhydraatbeperkt, zonder energiebeperking	250
infectieziekten	
aids	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
nierziekten	
nierziekten	
■ natriumbeperkt	100
chronische nierinsufficiëntie met hemodialyse/peritoneale dialyse	
■ eiwitverrijkt in combinatie met natriumbeperkt	550
nefrotisch syndroom	
■ natriumbeperkt	100
oncologie	
oncologie	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
■ energieverrijkt	700
overig	
voedselovergevoeligheid	
■ koemelkeiwitvrij	300
■ kippenei-eiwitvrij	100
■ lactosebeperkt/lactosevrij	200
■ tarwevrij	600
■ tarwevrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij	700
■ koemelkeiwitvrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij	350
■ koemelkeiwitvrij in combinatie met sojaeiwitvrij	350
■ koemelkeiwitvrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij en sojaeiwitvrij	400
■ koemelkeiwitvrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij, sojaeiwitvrij en tarwevrij	950

ziektebeeld/aandoening/dieettypering[a]	*extra kosten*[b]
■ koemelkeiwitvrij in combinatie met glutenvrij	1100
■ koemelkeiwitvrij in combinatie met glutenvrij en tarwevrij	1100
brandwonden	
■ energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	900
lymfe lekkage	
■ eitwitverrijkt in combinatie met sterk (LCT-)vetbeperkt en MCT-vetverrijkt	700
epilepsie	
■ sterk koolhydraatbeperkt in combinatie met eiwitbeperkt en vetverrijkt	150

a. Indien zelfde dieet meerdere keren in aanmerking komt, geldt bedrag 1 keer; indien verschillende diëten in aanmerking komen bij zelfde ziektebeeld/aandoening geldt elk bedrag; indien verschillende diëten gedeeltelijk in aanmerking komen bij zelfde ziektebeeld/aandoening geldt alleen hoogste bedrag.
b. Tabelbedragen tijdsgelang nemen indien extra uitgaven niet gehele kalenderjaar worden gedaan.

- Uitgaven voor extra kleding en beddengoed en daarmee samenhangende extra uitgaven komen per zieke/invalide, eventueel naar tijdsgelang, naar forfaitaire bedragen (zie tabel) in aftrek, indien
  - ziekte/invaliditeit langer dan 1 jaar heeft geduurd of vermoedelijk zal duren
  - zieke/invalide behoort tot huishouden van bel.pl.

Uitgaven voor extra kleding en beddengoed

jaar	*extra uitgaven t/m*	*aftrek*	*extra uitgaven boven*	*aftrek*
2019	€ 600	€ 300	€ 600	€ 750
2018	€ 600	€ 300	€ 600	€ 750
2017	€ 600	€ 300	€ 600	€ 750
2016	€ 600	€ 300	€ 600	€ 750

- Uitgaven voor reizen wegens regelmatig ziekenbezoek komen in aanmerking (zie tabel) voor reizen
  - met enkele reisafstand van meer dan 10 km
  - naar wegens ziekte/invaliditeit langer dan 1 maand verpleegde personen, met wie bezoeker bij aanvang ziekte/invaliditeit gezamenlijke huishouding voerde.

Uitgaven voor reizen wegens regelmatig ziekenbezoek

methode van vervoer	*aftrekbaar*
auto (geen taxi), per km	€ 0,19
op andere wijze	werkelijke reiskosten

- Deel van pensionprijs wegens verblijf in verzorgingshuis (niet verzorgingstehuis Wlz) komt in aanmerking als uitgaven voor specifieke zorgkosten, voor zover in pensionprijs aanwijsbaar bedrag is begrepen

voor (eventuele) verpleging bij ziekte en lichamelijke verzorging die voortvloeit uit ziekte (geldt overeenkomstig voor serviceflats als in servicekosten aanspraak op verzorging bij ziekte/invaliditeit is begrepen).

1. Art. 6.16-6.20 Wet IB 2001; art. 19a-20 Uitv.besl. IB 2001; art. 37-39a Uitv.reg. IB 2001; art. XXXIIID Stb. 2013, 565; Besluit tegemoetkoming specifieke zorgkosten; vraag 2.2, 2.3 besluit 4-4-2013, nr. BLKB2013/473M; besluit 17-3-2014, nr. BLKB2014/285M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.95; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2014, § 1.39; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 1.30; Fiscaal Memo App, Uitgaven specifieke zorgkosten, AOW-leeftijd.

1.71 Weekenduitgaven voor gehandicapten[1]

- Weekenduitgaven voor gehandicapten
  - zijn extra uitgaven door bel.pl. voor verzorging van
  - – kind
  - – broer/zus
  - – onder mentorschap van bel.pl. gestelde persoon
  - – onder curatele van bel.pl. gestelde persoon voor zover bel.pl. als curator persoonlijke belangen behartigt

  mits gehandicapte
  - – ernstig gehandicapt is, en
  - – 21 jaar of ouder is, en
  - – gelet op beperkingen, aanspraak maakt op opname in intramurale inrichting Wlz en daar doorgaans verblijft
  - tot navolgende bedragen (ieder 50% indien zowel bel.pl. als partner uitgaven voor gehandicapte aftrekken)
  - – € 10 (2018/2017/2016: € 10) per verblijfdag bij bel.pl.
  - – € 0,19 per km, voor vervoer per auto door bel.pl. tussen verblijfplaats gehandicapte en verblijfplaats bel.pl.

1. Art. 6.25-6.26 Wet IB 2001; art. 20 Uitv.besl. IB 2001; art. 40 Uitv.reg. IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.96.

1.72 Scholingsuitgaven[1]

- Scholingsuitgaven zijn uitgaven
  - drukkend op bel.pl. of op partner
  - voor door bel.pl. volgen van opleiding of studie
  - met oogmerk verwerven van inkomen uit werk en woning.

Als scholingsuitgaven in aanmerking komende uitgaven
uitgaven voor
lesgeld, cursusgeld, collegegeld, examengeld
promotiekosten, bestaande uit kosten van publicatie proefschrift en voorgeschreven kleding promovendus en paranimfen bij promotieplechtigheid

uitgaven voor
door onderwijsinstelling verplicht gestelde ■ leermiddelen (geen computer en bijbehorende randapparatuur) ■ studiegerelateerde beschermingsmiddelen tegen verwonding persoon of beschadiging kleding
volgen van door Stichting Examenkamer (*t/m 2017:* Minister van OCW) erkende EVC-procedure

- Scholingsuitgaven zijn niet aftrekbaar
  - indien bel.pl. voor opleiding/studie aanspraak heeft op studiefinanciering WSF (ook oud-regime WSF)
  - indien bel.pl. vrijgestelde uitkeringen en verstrekkingen voor opleiding/studie ontvangt (zie § 1.40) (bijvoorbeeld afstudeersteun)
  - voor zover bel.pl. WTOS voor opleiding/studie ontvangt.
- Tot scholingsuitgaven behoren
  - uitgaven voor volgen van door Stichting Examenkamer (*t/m 2017:* Minister van OCW) erkende EVC-procedure
  - terugbetaling aan werkgever van vrije of onder werkkostenregeling (zie § 3.10) gericht vrijgestelde studiekostenvergoeding.
- Scholingsuitgaven zijn aftrekbaar voor zover drempel wordt overschreden en (buiten standaardstudieperiode) tot bepaald maximum (zie tabel).

Aftrekbare scholingsuitgaven 2019-2016

aftrekbare scholingsuitgaven	*bedrag*
drempel	€ 250
maximaal aftrekbaar buiten standaardstudieperiode[a]	15 000

a. Maximum geldt niet tijdens standaardstudieperiode; standaardstudieperiode is
   - aaneengesloten periode van maximaal 5 kalenderjaren voor bereiken leeftijd 30 jaar
   - waarin bel.pl. beschikbare tijd grotendeels besteedt aan opleiding met totale studielast van zodanige omvang dat daarnaast geen voltijds werk mogelijk is.

1. Art. 6.27-6.30, 10a.16 Wet IB 2001; art. 40a Uitv.reg. IB 2001; onderdeel 4 besluit 17-12-2014, nr. BLKB2014/1894M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.97; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 3.2.

1.73 Uitgaven voor monumentenpanden (t/m 2018)[1]

- Hierna gegeven bepalingen betreffen t/m 2018 geldende persoonsgebonden aftrek van uitgaven voor monumentenpanden.
- Als uitgaven voor monumentenpanden is t/m 2018 aftrekbaar 80% van op bel.pl. drukkende onderhoudskosten voor monumentenpand in box 1 of box 3.
- Monumentenpand moet erkend Nederlands rijksmonumentenpand zijn, dat ook in lidstaat EU/EER mag liggen.

- Monumentenpand in box 3 komt ook in aanmerking als bel.pl. economisch eigenaar is, mits met economisch eigendom overeenkomende waardeveranderingen bel.pl. (indirect) grotendeels aangaan.
- Onderhoudskosten zijn in redelijkheid gemaakte kosten van werkzaamheden aan monumentenpand voor zover strekkend tot in bruikbare staat herstellen of houden van bestaand pand.
- Niet aftrekbaar zijn zgn. huurderlasten, zoals
  - tuinonderhoud, tenzij sprake is van monumentale tuin/park
  - behangen
  - binnenverf- en witwerk, tenzij schilderwerk
  - – samenhangt met andere aftrekbare onderhoudswerkzaamheden, of
  - – bijzondere monumentale onderdelen betreft en door vele arbeidsuren duur is
  - kleinere reparaties.
- Kosten van in box 3 vrijgestelde monumentale tuin/park kunnen toch worden aangemerkt als persoonsgebonden aftrekpost, mits voldaan is aan alle overige eisen van aftrek van uitgaven voor monumentenpanden.
- Aftrekbaar zijn uitgaven voor parketvloer, als
  - bij aanvang werkzaamheden aanwezige vloer in bruikbare staat wordt gebracht, en
  - vloer vast aan ondergrond wordt bevestigd, en
  - geen sprake is van kleine reparatie.

1. Art. 6.31 Wet IB 2001 (oud); besluit 7-3-2016, nr. BLKB2016/360M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving 2018, § 1.98; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2017, § 1.25; Fiscaal Memo App, Monumentenpand.

1.74 Aftrekbare giften[1]

- Giften zijn
  - bevoordeling uit vrijgevigheid
  - verplichte bijdragen waar geen directe tegenprestatie tegenover staat.
- Bij regime aftrekbare giften wordt verstaan onder
  - instellingen (ANBI)
  - – door belastingdienst aangemerkte ANBI
    - begrip ANBI is nader omschreven in AWR[2]
    - ANBI kan zich door belastingdienst ook laten aanmerken als culturele instelling
  - vereniging: vereniging die
  - – volledig rechtsbevoegd is, en
  - – niet aan VPB onderworpen of van VPB vrijgesteld is
  - – ten minste 25 leden heeft
  - – gevestigd is in EU-lidstaat, Aruba, Curaçao, Sint Maarten, op BES eilanden of in ander aangewezen land
  - steunstichting SBBI
  - – door belastingdienst als zodanig aangemerkte stichting
    - begrippen SBBI en steunstichting SBBI zijn nader omschreven in AWR[2].

- Aftrekbare giften worden onderscheiden in
  - periodieke giften, dit zijn giften in de vorm van
    - vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen of verstrekkingen
    - uiterlijk eindigend bij overlijden
    - aan instellingen of verenigingen
  - andere giften, dit zijn giften
    - aan instellingen of steunstichtingen SBBI.
- Uitgestelde of schuldig gebleven giften zijn niet aftrekbaar, d.i. indien gift
  - pas betaald, verrekend of ter beschikking wordt gesteld bij of na overlijden van bel.pl. of op daarmee samenhangend tijdstip, of
  - niet betaald, verrekend of ter beschikking is gesteld, maar wel rentedragend is geworden.
- Giften die bestaan uit afzien door vrijwilliger van
  - vrijwilligersvergoeding, komen in aanmerking als
    - instelling vrijwilligersverklaring heeft afgegeven, en
    - bel.pl. aanspraak kan maken op vrijwilligersvergoeding (zie § 3.11), en
    - instelling bereid en in staat is vrijwilligersvergoeding uit te keren, en
    - bel.pl. vrijheid heeft over vrijwilligersvergoeding te beschikken
  - vergoeding van daadwerkelijk gemaakte kosten, komen in aanmerking
    - voor zover sprake is van kosten die naar algemeen aanvaarde maatschappelijke opvattingen behoren te worden vergoed (vervoer per auto (geen taxi) maximaal € 0,19 per km)
    - ook als instelling geen vergoedingsregeling heeft getroffen

  met dien verstande dat
  - bij samenloop bij zelfde instelling van vrijwilligersvergoeding en vergoeding van daadwerkelijk gemaakte kosten, alleen meerdere van daadwerkelijke gemaakte kosten in aanmerking komt.
- Periodieke giften zijn aftrekbaar indien
  - giften gedaan zijn bij
    - notariële akte van schenking, of
    - onderhandse akte van schenking, die voldoet aan gegeven vormvereisten (naam, adres en BSN schenker, naam en nummer handelsregister van begiftigde instelling/vereniging, jaarlijkse uitkeringen/verstrekkingen, startjaar en looptijd, door instelling/vereniging toe te kennen uniek transactienummer)
  - verplichting bestaat uitkeringen of verstrekkingen gedurende ten minste 5 jaar jaarlijks te verrichten (uitzondering geldt bij overlijden, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid van bel.pl. of bij faillissement of verlies ANBI-status).
- Andere giften zijn aftrekbaar
  - voor zover met schriftelijke bescheiden gestaafd, en
  - voor zover drempel wordt overschreden en tot bepaald maximum (zie tabel).
- Giften aan culturele instellingen worden bij berekening aftrekbare giften verhoogd met 25% (multiplier), waarbij verhoging maximaal € 1250 bedraagt.

Aftrekbaar bedrag andere giften 2019-2016

verzamelinkomen meer dan	niet meer dan	*aftrekbaar bedrag* meerdere boven	maximum[b]
–	€ 6000	€ 60	10%[a]
€ 6000	–	1%[a]	10%[a]

a. Verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek (zie § 1.5); indien bel.pl. (fictief) gehele kalenderjaar partner heeft, moeten andere giften worden samengevoegd en geldt gezamenlijk verzamelinkomen vóór toepassing persoonsgebonden aftrek.
b. Maximum wordt verhoogd met verhoging van andere giftenbedrag aan culturele instellingen.

1. Art. 6.32-6.39a Wet IB 2001; art. 41 Uitv.reg. IB 2001; besluit 19-12-2014, nr. BLKB2014/1415M.
2. Art. 5b-5d AWR; art. 1a-1f Uitv.reg. AWR 1994.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.98, 23.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.27; Fiscaal Memo App, Giften IB.

1.75-1.80 Gereserveerd

HEFFINGSKORTING

1.81 Heffingskorting[1]

Bestanddelen van standaardheffingskorting[a]

bestanddelen	
algemene heffingskorting	.....
arbeidskorting	.....
(*t/m 2017*) werkbonus	.....
inkomensafhankelijke combinatiekorting	.....
jonggehandicaptenkorting	.....
ouderenkorting	.....
alleenstaande-ouderenkorting	.....
levensloopverlofkorting[b]	.....
korting voor groene beleggingen	..... +
standaardheffingskorting	.....

a. Bij berekening van inhouding premie volksverzekeringen (dus via loonbelasting, zie § 3.15) worden bij berekening van heffingskorting voor volksverzekeringen bestanddelen van standaardheffingskorting die geen deel uitmaken van standaardloonheffingskorting (zie § 3.16) op nul gesteld.
b. Levensloopverlofkorting geldt alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).

Gecombineerde heffingskorting[a]

bestanddelen		
heffingskorting voor inkomstenbelasting		.....
heffingskorting voor AOW[b]	.....	
heffingskorting voor Anw[b]	.....	
heffingskorting voor Wlz[b]	..... +	
heffingskorting voor volksverzekeringen		..... +
basis-gecombineerde heffingskorting[c]		.....
verhoging bij minstverdienende partner[d,e]		..... +
gecombineerde heffingskorting		.....

a. Heffingskorting bedraagt gedeelte van standaardheffingskorting naar rato van heffingspercentages belasting en premie volksverzekeringen in eerste schijf (verdelingsbreuken).
b. Mits premieplichtig voor genoemde volksverzekering; bij berekening van inhouding premie volksverzekeringen worden bestanddelen van standaardheffingskorting die geen deel uitmaken van standaardloonheffingskorting (zie § 3.16) op nul gesteld; bij gedeeltelijke premieplicht in kalenderjaar (niet door overlijden) wordt heffingskorting tijdsevenredig verminderd.
c. Maximaal bedrag van gecombineerde inkomensheffing ná toepassing van regelingen ter voorkoming van dubbele belasting (zie § 1.2).
d. Verhoging tot (in beginsel) voor bel.pl. geldende toetsniveau van heffingskorting (zie hierna) volgt indien
   - bel.pl. in kalenderjaar gedurende meer dan 6 maanden dezelfde partner heeft, en
   - indien bel.pl. op 1 januari jonger is dan 21 jaar: bel.pl. niet gedurende meer dan 6 maanden in belangrijke mate is onderhouden door ouders (zie § 1.1), en
   - basis-gecombineerde heffingskorting door lage gecombineerde inkomensheffing is afgetopt beneden voor bel.pl. geldende toetsniveau van heffingskorting (zie hierna).
e. Waaronder ook bijzondere verhoging heffingskorting voor inkomstenbelasting voor niet-premieplichtige; bijzondere verhoging geldt alleen voor inwoner van andere EU-lidstaat, BES eilanden, andere mogendheid waarmee Nederland belastingverdrag gesloten heeft of Nederland (beperking tot genoemde landen geldt via toepassing bepalingen omtrent kwalificerende buitenlandse bel.pl.).

Verdelingsbreuken bestanddelen van standaardheffingskorting[a]

heffingskorting	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
inkomstenbelasting	9,00/36,65	8,90/36,55	8,90/36,55	8,40/36,55
AOW	17,90/36,65	17,90/36,55	17,90/36,55	17,90/36,55
Anw	0,10/36,65	0,10/36,55	0,10/36,55	0,60/36,55
Wlz	9,65/36,65	9,65/36,55	9,65/36,55	9,65/36,55

a. Verdelingsbreuken gelden niet voor ouderenkorting, alleenstaande ouderenkorting en korting voor groene beleggingen (zie tabel afwijkende verdelingsbreuken).

Afwijkende verdelingsbreuken[a]

heffingskorting	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
inkomstenbelasting	9,00/18,75	8,90/18,65	8,90/18,65	8,40/18,65
AOW	–	–	–	–
Anw	0,10/18,75	0,10/18,65	0,10/18,65	0,60/18,65
Wlz	9,65/18,75	9,65/18,65	9,65/18,65	9,65/18,65

a. Afwijkende verdelingsbreuken gelden alléén voor ouderenkorting, alleenstaande ouderenkorting en korting voor groene beleggingen.

Gecombineerde heffingskorting (belasting- en volledige premieplicht) – 2019

bestanddelen	*tot AOW-leeftijd*[a]	*vanaf AOW-leeftijd*[a]
algemene heffingskorting[b]	€ 2477	€ 1267
arbeidskorting[b]	3399	1740
inkomensafhankelijke combinatiekorting[b]	2835	1452
jonggehandicaptenkorting	737	–
ouderenkorting[b]	–	1596
alleenstaande ouderenkorting	–	429
levensloopverlofkorting[c]	215[d]	–
korting voor groene beleggingen	0,7%[e]	0,7%[e]

a. Op bestanddelen van standaardheffingskorting zijn alleen verdelingsbreuken toegepast; daadwerkelijke toepasselijkheid is afhankelijk van hierna genoemde voorwaarden; vermelde leeftijden gelden per 1 januari.
b. Maximaal.
c. Levensloopverlofkorting geldt alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).
d. Maximaal per kalenderjaar waarin levensloopverlofkorting is opgebouwd; kalenderjaren na 2011 blijven buiten beschouwing.
e. Van op peildatum in box 3 vrijgestelde bedrag.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.112.1; Sociaal Memo, § 1.2; Fiscaal Memo App, Heffingskortingen, AOW-leeftijd.

Gecombineerde heffingskorting (belasting- en volledige premieplicht) – 2018

bestanddelen	*tot AOW-leeftijd*[a]	*vanaf AOW-leeftijd*[a]
algemene heffingskorting[b]	€ 2265	€ 1156
arbeidskorting[b]	3249	1659
inkomensafhankelijke combinatiekorting[b]	2801	1431
jonggehandicaptenkorting	728	–
ouderenkorting		
■ verzamelinkomen maximaal € 36 346	–	1418
■ verzamelinkomen boven € 36 346	–	72
alleenstaande ouderenkorting	–	423
levensloopverlofkorting[c]	212[d]	–
korting voor groene beleggingen	0,7%[e]	0,7%[e]

a. Op bestanddelen van standaardheffingskorting zijn alleen verdelingsbreuken toegepast; daadwerkelijke toepasselijkheid is afhankelijk van hierna genoemde voorwaarden; vermelde leeftijden gelden per 1 januari.
b. Maximaal.
c. Levensloopverlofkorting geldt alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).
d. Maximaal per kalenderjaar waarin levensloopverlofkorting is opgebouwd; kalenderjaren na 2011 blijven buiten beschouwing.
e. Van op peildatum in box 3 vrijgestelde bedrag.

Gecombineerde heffingskorting (belasting- en volledige premieplicht) – 2017

bestanddelen	*tot AOW-leeftijd*[a]	*vanaf AOW-leeftijd*[a]
algemene heffingskorting[b]	€ 2254	€ 1150
arbeidskorting[b]	3223	1645
werkbonus[b]	1119	–
inkomensafhankelijke combinatiekorting[b]	2778	1419
jonggehandicaptenkorting	722	–
ouderenkorting		
■ verzamelinkomen maximaal € 36 057	–	1292
■ verzamelinkomen boven € 36 057	–	71
alleenstaande ouderenkorting	–	438
levensloopverlofkorting[c]	210[d]	–
korting voor groene beleggingen	0,7%[e]	0,7%[e]

a. Op bestanddelen van standaardheffingskorting zijn alleen verdelingsbreuken toegepast; daadwerkelijke toepasselijkheid is afhankelijk van hierna genoemde voorwaarden; vermelde leeftijden gelden per 1 januari.
b. Maximaal.
c. Levensloopverlofkorting geldt alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).
d. Maximaal per kalenderjaar waarin levensloopverlofkorting is opgebouwd; kalenderjaren na 2011 blijven buiten beschouwing.
e. Van op peildatum in box 3 vrijgestelde bedrag.

Gecombineerde heffingskorting (belasting- en volledige premieplicht) – 2016

bestanddelen	*tot AOW-leeftijd*[a]	*vanaf AOW-leeftijd*[a]
algemene heffingskorting[b]	€ 2242	€ 1144
arbeidskorting[b]	3103	1585
werkbonus[b]	1119	–
inkomensafhankelijke combinatiekorting[b]	2769	1414
jonggehandicaptenkorting	719	–
ouderenkorting		
■ verzamelinkomen maximaal € 35 949	–	1187
■ verzamelinkomen boven € 35 949	–	70
alleenstaande ouderenkorting	–	436
levensloopverlofkorting[c]	209[d]	–
korting voor groene beleggingen	0,7%[e]	0,7%[e]

a. Op bestanddelen van standaardheffingskorting zijn alleen verdelingsbreuken toegepast; daadwerkelijke toepasselijkheid is afhankelijk van hierna genoemde voorwaarden; vermelde leeftijden gelden per 1 januari.
b. Maximaal.
c. Levensloopverlofkorting geldt alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).
d. Maximaal per kalenderjaar waarin levensloopverlofkorting is opgebouwd; kalenderjaren na 2011 blijven buiten beschouwing.
e. Van op peildatum in box 3 vrijgestelde bedrag.

◢ Fiscaal Memo App, Heffingskortingen, AOW-leeftijd.

Verhoging bij minstverdienende partner[2]

- Gecombineerde heffingskorting
  - bedraagt (vóór toepassing verhoging) maximaal bedrag van gecombineerde inkomensheffing, d.i.
  - – som van belasting en premie volksverzekeringen in box 1, 2 en 3
  - – na toepassing van regelingen ter voorkoming van dubbele belasting
  - kan worden verhoogd
  - – tot voor bel.pl. geldende toetsniveau van heffingskorting, maar
  - – maximaal met bedrag van door partner verschuldigde gecombineerde inkomensheffing (na toepassing van regelingen ter voorkoming van dubbele belasting)¯/_ voor partner geldende gecombineerde heffingskorting
  - – echter onder aftrek van belastingvermindering door toepassing regelingen ter voorkoming van dubbele belasting

  indien
  - – bel.pl. in kalenderjaar gedurende meer dan 6 maanden (behoudens overlijden) dezelfde partner heeft, en
  - – door aftopping gecombineerde heffingskorting op bedrag van gecombineerde inkomensheffing, bel.pl. gecombineerde heffingskorting heeft van minder dan voor bel.pl. geldende toetsniveau van heffingskorting

  tenzij bel.pl.
  - – op 1 januari jonger is dan 21 jaar en in kalenderjaar gedurende meer dan 6 maanden in belangrijke mate door ouders is onderhouden (zie § 1.1).
- Toetsniveau van heffingskorting bedraagt som van
  - algemene heffingskorting, echter tot navolgend percentage
  - – 100%, indien bel.pl. geboren vóór 1-1-1963
  - – $26^2/_3$% (2018: $33^1/_3$%; 2017: 40%; 2016: $46^2/_3$%), voor overige bel.pl.
  - $26^2/_3$% (t/m 2018: 100%) van arbeidskorting
  - $26^2/_3$% (t/m 2018: 100%) van inkomensafhankelijke combinatiekorting
  - levensloopverlofkorting, alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).
- Voor niet-premieplichtigen geldt automatisch bijzondere verhoging heffingskorting voor inkomstenbelasting.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.112.2; Fiscaal Memo App, Heffingskortingen, AOW-leeftijd.

Heffingskortingen[3]

- Voor toepassing heffingskortingen
  - wordt onder arbeidsinkomen verstaan som van met tegenwoordige arbeid genoten
  - winst uit 1 of meer ondernemingen
  - loon
  - resultaat uit 1 of meer werkzaamheden
  - wordt onder arbeidsinkomen ook verstaan
  - loon genoten gedurende non-actiefstelling (zowel in private als publiekrechtelijke dienstbetrekking), gedurende maximaal 104 weken
  - bij oproep minimaal genoten garantieloon
  - loon genoten gedurende tijdelijke arbeidsongeschiktheid (ziekte/zwangerschap) (zowel in private als publiekrechtelijke dienstbetrekking) en ZW-uitkeringen
  - WAZO-uitkering en aanvulling door werkgever daarop
  - wordt onder arbeidsinkomen niet verstaan loon uit levensloopvoorziening (zie § 3.12.2) aan werknemer die op 1 januari 61 jaar of ouder is.
- Algemene heffingskorting
  - geldt voor iedere bel.pl.
  - bedraagt (bedragen 2019, zie tabel parameters)
  - tot AOW-leeftijd
    - € 2477
    - verminderd
      - met 5,147% van belastbaar inkomen uit werk en woning boven € 20 384, maar
      - niet verder dan tot nihil
  - vanaf AOW-leeftijd
    - € 1267
    - verminderd
      - met 2,632% van belastbaar inkomen uit werk en woning boven € 20 384, maar
      - niet verder dan tot nihil.

Algemene heffingskorting

parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
maximumbedrag heffingskorting voor afbouw				
■ tot AOW-leeftijd	€ 2477	€ 2 265	€ 2 254	€ 2 242
■ vanaf AOW-leeftijd	1267	1 156	1 150	1 144
afbouw heffingskorting				
■ percentage				
– tot AOW-leeftijd	5,147%	4,683%	4,787%	4,822%
– vanaf AOW-leeftijd	2,632%	2,389%	2,441%	2,460%
■ inkomensgrens afbouw	€ 20 384	€ 20 142	€ 19 982	€ 19 922

- Arbeidskorting
  - geldt voor bel.pl. die arbeidsinkomen geniet
  - bedraagt (bedragen 2019, zie tabel parameters)
  - – tot AOW-leeftijd
    - som van
    - - 1,754% van arbeidsinkomen, maar maximaal € 170, en
    - - 28,712% van arbeidsinkomen boven € 9694
  - – vanaf AOW-leeftijd
    - som van
    - - 0,898% van arbeidsinkomen, maar maximaal € 88, en
    - - 14,690% van arbeidsinkomen boven € 9694
  - – indien arbeidsinkomen maximaal € 34 060 bedraagt, ten minste in Wet LB 1964 toegekende arbeidskorting over reguliere loon (zie § 3.16), maar maximaal hierna vermeld maximumbedrag
  - – maximaal
    - tot AOW-leeftijd: € 3399
    - vanaf AOW-leeftijd: € 1740
  - – waarna maximum nog verminderd wordt
    - tot AOW-leeftijd
    - - met 6% van arbeidsinkomen boven € 34 060, maar
    - - niet verder dan tot nihil
    - vanaf AOW-leeftijd
    - - met 3,069% van arbeidsinkomen boven € 34 060, maar
    - - niet verder dan tot nihil.

Arbeidskorting

parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
opbouw arbeidskorting				
■ 1e percentage				
– tot AOW-leeftijd	1,754%	1,764%	1,772%	1,793%
– vanaf AOW-leeftijd	0,898%	0,901%	0,905%	0,916%
■ maximumbedrag 1e deel				
– tot AOW-leeftijd	€ 170	€ 167	€ 165	€ 164
– vanaf AOW-leeftijd	88	86	86	84
■ 2e percentage				
– tot AOW-leeftijd	28,712%	28,064%	28,317%	27,698%
– vanaf AOW-leeftijd	14,690%	14,321%	14,450%	14,134%
■ 2e percentage vanaf arbeidsinkomen	€ 9 694	€ 9 468	€ 9 309	€ 9 147
maximumbedrag heffingskorting voor afbouw				
■ tot AOW-leeftijd	3 399	3 249	3 223	3 103
■ vanaf AOW-leeftijd	1 740	1 659	1 645	1 585
afbouw heffingskorting				
■ percentage				
– tot AOW-leeftijd	6,000%	3,600%	3,600%	4,00%
– vanaf AOW-leeftijd	3,069%	1,836%	1,836%	2,04%
■ inkomensgrens afbouw	€ 34 060	€ 33 112	€ 32 444	€ 34 015

- (*T/m 2017*) werkbonus
  - geldt t/m 2017 voor bel.pl. die

  - arbeidsinkomen geniet, en
  - op 1 januari
    - (*alleen 2017*) 63 jaar is
    - (*alleen 2016*) 62 of 63 jaar is
  - bedraagt (bedragen 2017-2016)
  - 58,1% van arbeidsinkomen boven € 17 327, maar maximaal € 1119
  - waarna maximum nog verminderd wordt met
    - 10,567% van arbeidsinkomen boven € 23 104, maar
    - niet verder dan tot nihil.
- Inkomensafhankelijke combinatiekorting
  - geldt voor bel.pl. die
  - arbeidsinkomen heeft van meer dan € 4993 (2019)

  danwel
  - in aanmerking komt voor zelfstandigenaftrek (zie § 1.31)

  en
  - in kalenderjaar gedurende ten minste 6 maanden (behoudens overlijden) kind heeft dat
    - op 1 januari jonger dan 12 jaar is, en
    - gedurende die tijd op zelfde woonadres in basisregistratie personen staat ingeschreven (behoudens uitzonderingen bij co-ouderschap)

  en
  - in kalenderjaar
    - geen partner heeft, of
    - wel partner heeft en laagste arbeidsinkomen heeft genoten
    - bij gelijk arbeidsinkomen geldt inkomensafhankelijke combinatiekorting alleen voor oudste bel.pl.
    - als bel.pl. in kalenderjaar minder dan 6 maanden partner heeft geldt vereiste van laagste arbeidsinkomen niet
  - (*vanaf 2019*) bedraagt (bedragen 2019, zie tabel parameters)
  - tot AOW-leeftijd
    - 11,45% van arbeidsinkomen boven € 4993
    - maximaal € 2835
  - vanaf AOW-leeftijd
    - 5,859% van arbeidsinkomen boven € 4993
    - maximaal € 1452
  - (*t/m 2018*) bedraagt (bedragen 2018, zie tabel parameters)
  - tot AOW-leeftijd
    - som van
    - € 1052, en
    - 6,159% van arbeidsinkomen boven € 4934
    - maximaal € 2801
  - vanaf AOW-leeftijd
    - som van
    - € 538, en
    - 3,143% van arbeidsinkomen boven € 4934
    - maximaal € 1431.

Inkomensafhankelijke combinatiekorting				
parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
arbeidsinkomen	€ 4993	€ 4934	€ 4895	€ 4881
opbouw heffingskorting				
■ (*t/m* 2018) basisbedrag				
– tot AOW-leeftijd	–	1052	1043	1039
– vanaf AOW-leeftijd	–	538	533	531
■ percentage				
– tot AOW-leeftijd	11,450%	6,159%	6,159%	6,159%
– vanaf AOW-leeftijd	5,859%	3,143%	3,143%	3,144%
maximumbedrag heffingskorting na opbouw				
■ tot AOW-leeftijd	€ 2835	€ 2801	€ 2778	€ 2769
■ vanaf AOW-leeftijd	1452	1431	1419	1414

- Jonggehandicaptenkorting
  - geldt voor bel.pl. die
  - – in kalenderjaar recht heeft op toekenning Wajong-uitkering of Wajong-arbeidsondersteuning, en
  - – niet in aanmerking komt voor ouderenkorting
  - bedraagt vast bedrag (zie tabel).

Jonggehandicaptenkorting				
heffingskorting	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
jonggehandicaptenkorting	€ 737	€ 728	€ 722	€ 719

- Ouderenkorting
  - geldt voor bel.pl. die AOW-leeftijd heeft bereikt
  - – op 31 december, of
  - – bij einde belastingplicht, indien belastingplicht tijdens jaar eindigt
  - bedraagt
  - – (*vanaf 2019*) vast bedrag € 1596, verminderd
    - met 15% van verzamelinkomen boven € 36 783, maar
    - niet verder dan tot nihil
  - – (*t/m 2018*) vast bedrag afhankelijk van hoogte verzamelinkomen bel.pl. (t/m verzamelinkomen geldt hoge bedrag, anders lage bedrag; zie tabel).

Ouderenkorting				
parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
ouderenkorting				
■ t/m verzamelinkomen	€ 1 596	€ 1 418	€ 1 292	€ 1 187
■ (*t/m 2018*) boven verzamelinkomen	–	72	71	70

parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
(*vanaf 2019*) percentage afbouw heffingskorting	15%	–	–	–
verzamelinkomen	€ 36 783	€ 36 346	€ 36 057	€ 35 949

- Alleenstaande ouderenkorting
  - geldt voor bel.pl. die
  - – in kalenderjaar
    - recht heeft op AOW-uitkering voor ongehuwden, of
    - recht zou hebben op dergelijke AOW-uitkering bij voldoende verzekerde jaren
  - bedraagt vast bedrag (zie tabel).

Alleenstaande ouderenkorting				
heffingskorting	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
alleenstaande ouderenkorting	€ 429	€ 423	€ 438	€ 436

- Levensloopverlofkorting
  - geldt voor bel.pl. die
  - – onder per 1-1-2012 geldende overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2), en
  - – in kalenderjaar
    - gelden aanwendt uit levensloopvoorziening (ook bij bereiken AOW-leeftijd of ingang ouderdomspensioen, niet bij omzetting in pensioenaanspraak) (zie § 3.12.2)
    - tenzij sprake is van besmette handeling waardoor aanspraak als loon uit vroegere dienstbetrekking wordt aangemerkt
  - bedraagt
  - – uit levensloopvoorziening aangewend bedrag
  - – maximaal vast bedrag (zie tabel) per kalenderjaar waarin levensloopvoorziening is opgebouwd (kalenderjaren na 2011 blijven buiten beschouwing), verminderd met in eerdere kalenderjaren genoten levensloopverlofkorting.

Levensloopverlofkorting				
heffingskorting	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
levensloopverlofkorting	€ 215	€ 212	€ 210	€ 209

- Korting voor groene beleggingen (zie § 1.58)
  - geldt voor bel.pl. van wie groene beleggingen zijn vrijgesteld van rendementsgrondslag
  - geldt voor bel.pl. met (fictief) gehele jaar dezelfde partner over gezamenlijk vrijstelde groene beleggingen
  - bedraagt 0,7% van op peildatum vrijgestelde groene beleggingen.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.112.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2012, § 1.35; Fiscaal Memo App, Heffingskortingen, AOW-leeftijd.

1. Art. 8.1-8.9a, 10a.11 Wet IB 2001; art. 44a (oud) Uitv.reg. IB 2001; art. 12 Wfsv; art. 2.6a Regeling Wfsv.
2. Art. 8.8-8.9a, 10a.11 Wet IB 2001.
3. Art. 8.1, 8.10-8.19, 10a.11 Wet IB 2001; art. 44b Uitv.reg. IB 2001; art. 2.I.AV Invoeringswet Wet IB 2001; vraag 3.2 besluit 11-11-2011, nr. BLKB2011/1208M.

1.82-1.85 Gereserveerd

WIJZE VAN HEFFING

1.86 Voorheffingen[1]

■ Voorheffingen worden uitsluitend verrekend met gewone aanslagen (niet met conserverende aanslagen).

Voorheffingen
voorheffingen
geheven loonbelasting/premie volksverzekeringen[a,b,c]
geheven dividendbelasting[d,e]
geheven kansspelbelasting op prijzen van kansspelen[f]
geheven bronbelasting op spaarrente[e,g]
geheven gemeenschapsbelasting op bezoldiging/uitkering Nederlands lid Europees Parlement voor zover Nederland daarover belasting mag heffen[f]

a. Uitgezonderd als eindheffing geheven loonbelasting/premie volksverzekeringen.
b. Indien bel.pl. deel uitmaakt van buitenlands gezelschap, evenredig deel van geheven loonbelasting over door buitenlands gezelschap ontvangen gage.
c. Als ingehouden Nederlandse loonbelasting wordt aangemerkt verleende algemene en bijzondere compensatie in belastingverdrag met België en verleende compensatie in nieuwe belastingverdrag met Duitsland.
d. Tenzij bel.pl. ten laste van wie dividendbelasting is geheven niet uiteindelijk gerechtigde is van opbrengst waarover dividendbelasting wordt geheven of tenzij dividendbelasting is ingehouden op opbrengst die deel uitmaakt van levensloopvoorziening (uitvoerder levensloopregeling dient dividendbelasting in levensloopvoorziening van bel.pl. te storten) of tenzij dividendbelasting is ingehouden op opbrengst die deel uitmaakt van spaarrekening eigen woning/beleggingsrecht eigen woning/lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht of van stamrechtspaarrekening/stamrechtbeleggingsrecht (bank/beleggingsonderneming/beheerder beleggingsinstelling dient dividendbelasting ten gunste van bel.pl. te laten komen).
e. Voor buitenlandse bel.pl. alleen geheven dividendbelasting/bronbelasting betrekking hebbend op bestanddelen van verzamelinkomen (zie § 1.5).
f. Betrekking hebbend op bestanddelen van verzamelinkomen (zie § 1.5).
g. Bronheffing moet voldoen aan bepalingen van per 1-1-2016 ingetrokken EU-spaarrenterichtlijn en afkomstig zijn uit Andorra, Curaçao, Liechtenstein, Monaco, Oostenrijk, San Marino, Sint Maarten of Zwitserland.

1. Art. 9.2, 10bis.5, 10a.11, 10a.13, 10a.17 Wet IB 2001; art. 45a Uitv.reg. IB 2001; art. 25, 34b Wet VPB 1969.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.117.

1.87 Wel of geen aanslag[1]

- Aanslag wordt vastgesteld indien
  - verschuldigde belasting/ voorheffingssaldo meer dan € 46 (2018: € 46; 2017/2016: € 45) bedraagt, tenzij bel.pl.
  - in kalenderjaar AOW-leeftijd bereikt en verzamelinkomen (zie § 1.5) heeft dat uitsluitend bestaat uit AOW-uitkering, echter aanslag wordt wel vastgesteld indien voorlopige teruggaaf is vastgesteld
    - waarbij ook rekening is gehouden met negatieve bestanddelen van belastbaar inkomen, of
    - waarbij (gedeeltelijk) ten onrechte of meer dan maximumbedrag aan verhoging gecombineerde heffingskorting bij minstverdienende partner (zie § 1.81) is genoten (kan bij aangifte van partner worden aangegeven)

  of
  - niet in Nederland wonende artiest/beroepssporter is of lid buitenlands gezelschap is, en verzamelinkomen heeft dat uitsluitend bestaat uit gage
  - bel.pl. binnen 5 jaar aangifte doet, echter indien voorheffingssaldo/ verschuldigde belasting maximaal € 15 (2018/2017/2016: € 14) bedraagt, wordt
  - nihilaanslag opgelegd
  - verzamelinkomen bij voor bezwaar vatbare beschikking vastgesteld, en
  - voorheffingssaldo niet verrekend.
- In alle andere gevallen
  - wordt geen aanslag vastgesteld, en
  - worden voorheffingen (zie § 1.86) niet verrekend.
- Voorheffingssaldo is saldo van
  - gezamenlijke voorheffingen (zie § 1.86), en
  - voorlopige teruggaven.
- Bepalingen voor wel of geen aanslag gelden voor gecombineerde heffing van inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen.

1. Art. 9.4 Wet IB 2001; art. 45 Uitv.reg. IB 2001.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 1.118.

2. Gereserveerd

3. Loonbelasting

3.1 Schema bruto-/nettoberekening per 1-1-2019

Bruto-/nettoberekening		
bestanddelen		
brutoloon in geld[a]		.....
bij: loon in natura		.....
bij: uitkering uit levensloopregeling		.....
bij: waardering privégebruik auto van de zaak	.....	
af: werknemersbijdrage in privégebruik auto van de zaak	.....	
bij: bijtelling privégebruik auto van de zaak		.....
loon		.....
af: werknemersbijdrage pensioen-, VUT-, ao-premie e.d.		.....
af: werknemersbijdrage levensloopregeling[b]		.....
loon voor premies werknemersverzekeringen		.....
bij: voor premies werknemersverzekeringen vrijgesteld loon		.....
loon voor loonbelasting/premie volksverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw		.....
af: inhouding loonbelasting/premie volksverzekeringen[c]	.....	
af: inhouding inkomensafhankelijke bijdrage Zvw[d]	.....	
af: loon in natura	.....	
af: waardering privégebruik auto van de zaak	.....	
af: bronheffing bestuursrechtelijke premie Zvw	.....	
af: werknemersbijdrage nettopensioenpremie	.....	
af: overige netto-inhoudingen	.....	
netto-inhoudingen		.....
		.....
bij: gerichte vrijstellingen werkkostenregeling		.....
bij: overig fiscaal vrijgesteld loon		.....
nettoloon		.....

a. Exclusief vrijgesteld loon (zie § 3.4); inclusief vergoedingen/verstrekkingen (zie § 3.2).
b. Opbouw op of na 1-1-2012 in levensloopregeling kan alleen als waarde van levensloopaanspraak op 31-12-2011 minimaal € 3000 bedraagt (zie § 3.12.2).

c. Af te lezen op basis van loon voor loonheffing uit witte en groene loonbelastingtabellen; loonheffingskorting is in loonbelastingtabellen verwerkt (behalve jonggehandicaptenkorting en levensloopverlofkorting) en al op loonheffing in mindering gebracht.
d. Inhouding inkomensafhankelijke bijdrage Zvw geldt alleen voor bepaalde verzekeringsplichtige voor zover werkgever over loon inkomensafhankelijke bijdrage niet verschuldigd is (zie § 28.12).

3.2 Loonbegrip[1]

- Loon is al hetgeen uit tegenwoordige of vroegere dienstbetrekking wordt genoten, met dien verstande dat vergoedingen en verstrekkingen in het kader van dienstbetrekking (niet: vergoeding van intermediaire kosten) ook onder loonbegrip vallen.
- Geschenk
  - is loon, als verstrekking/betaling duidelijk gerelateerd is aan dienstbetrekking
  - is geen loon
  - als verstrekking niet uit hoofde van dienstbetrekking maar uit wellevendheid, sympathie, piëteit, op grond van persoonlijke relatie verstrekt wordt
  - als werkgever persoonlijke attentie aan werknemer geeft in situaties waarin ook anderen dergelijke attentie plegen te geven bij desbetreffende gelegenheid en geschenk
    - geen geld/waardebon is, en
    - maximale factuurwaarde (incl. OB) van € 25 heeft.
- Voor vrijgesteld loon, zie § 3.4.
- Bij bepaling omvang loon wordt geen rekening gehouden met over loon verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage Zvw of soortgelijke in buitenland verschuldigde bijdrage.
- Loonbelasting wordt geheven over belastbaar loon.
- Aftrek van werkelijke kosten is niet mogelijk.
- Loonbegrip voor premieheffing werknemersverzekeringen (loon voor socialeverzekeringswetten) is gelijk aan loonbegrip voor loonheffing (fiscaal loon), met dien verstande dat in afwijking met fiscaal loon aanvullend enkele loonbestanddelen zijn vrijgesteld (zie § 3.4).

1. Art. 9, 10, 11d Wet LB 1964; onderdeel 3.5 besluit 17-12-2014, nr. BLKB2014/1894M; art. 16 Wfsv.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 3.2; Sociaal Memo, § 1.3.1.

3.3 Aandelenoptierechten[1]

- Aandelenoptierecht is recht om
  - 1 of meer aandelen (of daarmee gelijk te stellen rechten)
  - in (verbonden) vennootschap van werkgever
  - te verwerven.
- Indien met werknemer binnen (vroegere) dienstbetrekking aandelenoptierecht is overeengekomen
  - behoort waarde van aandelenoptierecht niet tot loon, maar

  - behoort wel tot loon verschil tussen (niet negatief)
  - hetgeen werknemer door uitoefening of vervreemding van aandelenoptierecht geniet, en
  - aan werknemer in rekening gebracht bedrag voor aandelenoptierecht.
- Indien tegenprestatie bij vervreemding
  - ontbreekt, of
  - is bedongen bij niet onder normale omstandigheden gesloten overeenkomst

  wordt als genoten bedrag aangemerkt waarde in economisch verkeer die bij vervreemding van aandelenoptierecht kan worden toegekend.
- (*Vanaf 2018*) 75% van bedrag uit aandelenoptierechten wordt als loon in aanmerking genomen
  - voorzover tot loon te rekenen bedrag uit aandelenoptierechten maximaal € 50 000 bedraagt, en
  - mits aandelenoptierechten minimaal 12 maanden en maximaal 5 kalenderjaren geleden zijn toegekend, en
  - mits werkgever
  - in toekenningsjaar van aandelenoptierechten beschikte over S&O-verklaring voor in dat kalenderjaar verricht S&O waarop verhoogd starterspercentage van S&O-afdrachtvermindering van toepassing was, en
  - met zijn onderneming beneden toegestane maximumbedrag aan staatssteun (de-minimisplafond) blijft
    - bedrag waarmee wordt afgeweken van hoofdregel wordt als staatsteun beschouwd en wordt gesteld op forfaitair bedrag per werknemer die verzekerd is voor ZW/WIA/WAO/WW
    - werkgever moet vooraf de-minimisverklaring via website van RVO indienen, die daarop aan werkgever meldt of de-minimisplafond wordt overschreden (over kalenderjaar 2018 moet de-minimisverklaring uiterlijk 1-3-2019 worden ingediend).

1. Art. 10a Wet LB 1964; art. 3.0 Uitv.reg. LB 2011; art. XXVIII Stcrt. 2018, 72059.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.5.2.

3.4 Vrijgesteld loon

Vrijgesteld fiscaal loon[1]

Vrijgesteld fiscaal loon
tot fiscaal loon behoren niet
aanspraken ingevolge pensioenregeling (zie § 3.13), tenzij ■ loon nihil of aanzienlijk lager dan gebruikelijk is ■ pensioenregeling niet bij aangewezen lichaam verzekerd is
aanspraken ingevolge VUT-regeling (nieuwe definitie) (zie § 3.13) (voor op 31-12-2004 bestaande VUT-regeling (oude definitie) blijft t/m 2004 geldende fiscale regime in 2005 onverkort en vanaf 2006 alleen nog voor bepaalde werknemers (zie § 3.13) van toepassing)
(*vanaf 1-4-2017*) aanspraak ingevolge oudedagsverplichting voortgekomen uit prijsgegeven pensioen in eigen beheer (zie § 3.13)
aanspraken ingevolge ZW/WIA/WAO/WW/WAZO en soortgelijke aanspraken
aanspraken op uitkeringen wegens overlijden/invaliditeit ten gevolge van ongeval
aanspraken op eenmalige uitkering bij beëindigen dienstbetrekking, anders dan in geval van arbeidsongeschiktheid, overlijden, bereiken pensioengerechtigde leeftijd of VUT
aanspraken op eenmalige uitkering bij beëindiging dienstbetrekking in geval van arbeidsongeschiktheid of bereiken pensioengerechtigde leeftijd, indien uitkering maximaal 3 × maandloon
ingehouden bijdragen voor[a] ■ pensioenregeling (zowel verplichte als vrijwillige bijdrage) ■ VUT-regeling (oude definitie), voor 100% mits vallend onder overgangsrecht ■ met ZW/WIA/WAO/WW/WAZO overeenkomende regelingen ■ aanspraken op uitkeringen wegens overlijden/invaliditeit ten gevolge van ongeval ■ levensloopregeling, mits werknemer op 31-12-2011 aanspraak uit levensloopregeling heeft van minimaal € 3000
uitkeringen/verstrekkingen voor vergoeding van in dienstbetrekking geleden schade aan of verlies van persoonlijke eigendommen
voorzieningen Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers
eenmalige uitkeringen/verstrekkingen wegens overlijden werknemer, partner[b], (pleeg) kind (maximaal 3 × maandloon) alsmede aanspraken hierop
uitkeringen/verstrekkingen uit fonds waaraan werknemer laatste 5 jaar ten minste evenveel bijdraagt als werkgever[c]
eenmalige uitkering/verstrekking wegens dienstjubileum van 25 of 40 jaar (maximaal 1 × maandloon)
arbeidsbeloning tot € 5000 die werknemer ontvangt voor meewerken in onderneming van partner (bij partner is arbeidsbeloning niet aftrekbaar van winst, zie § 1.14)
aanspraken (zie § 3.12) ■ op vakantieverlof/compensatieverlof, voor zover totale aanspraken op 31 december overeenkomen met maximaal arbeidsdagen per week × 50 weken (meerdere wordt geacht te zijn genoten op 31 december/bij einde dienstbetrekking) ■ op verlof dat voor specifieke doeleinden wordt toegekend (bijv. zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof) ■ op verlof tijdens rust- en feestdagen ■ ingevolge levensloopregeling, mits werknemer op 31-12-2011 aanspraak uit levensloopregeling heeft

tot fiscaal loon behoren niet

aanspraken op transitievergoeding bij ontslag

een- of tweemalige premie in het kader van gemeentelijke voorziening gericht op arbeidsinschakeling, mits in zelfde kalenderjaar geen vrijgestelde vergoeding voor vrijwilligerswerk is ontvangen

a. Verhaal door werkgever van gedifferentieerde Whk-/WGA-premie (zie § 28.7), kosten van WGA-eigenrisico (zie § 28.7) en van werknemer nageheven premies werknemersverzekeringen (zie § 3.9) komt in mindering op nettoloon van werknemer.
b. In huidige of vorige kalenderjaar; voor begrip partner, zie § 1.1.
c. Geen uitkeringen/verstrekkingen ter zake van ziekte, invaliditeit, bevalling, adoptie, overlijden; geen uitkeringen/verstrekkingen ingevolge vrijgestelde aanspraak.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.4.1; Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

Vrijgesteld loon premieheffing werknemersverzekeringen[2]

Vrijgesteld loon voor premieheffing werknemersverzekeringen

tot loon voor premieheffing werknemersverzekeringen behoren niet

loon uit vroegere dienstbetrekking, met uitzondering van
- uitkeringen op grond van verplichte verzekering ZW/WIA/WAO/WW al dan niet vermeerderd met toeslag TW[a]
- wachtgeld aan overheidswerknemer
- aanvullingen op hiervoor genoemde uitkeringen genoten van degene tot wie werknemer in dienstbetrekking staat
- toeslag TW

eindheffingsbestanddelen, met uitzondering van loonbestanddelen waarover naheffingsaanslag LB/PH is opgelegd aan werkgever (zie § 3.21.1)

tegemoetkoming arbeidsongeschikten WIA/WAO

a. Waaronder ook toeslag TW ontvangen door werknemer aan wie geen ziekengeld wordt uitgekeerd wegens loondoorbetalingsplicht bij ziekte.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.4.1.

Grondslag vrijstelling[3]

- Voor toepassing van vrijstelling voor
  - eenmalige uitkering/verstrekking wegens overlijden werknemer c.s. (maximaal 3 × maandloon)
  - eenmalige uitkering/verstrekking wegens dienstjubileum van 25 of 40 jaar (maximaal 1 × maandloon)
  - aanspraken op eenmalige uitkering bij beëindiging dienstbetrekking in geval van arbeidsongeschiktheid of bereiken pensioengerechtigde leeftijd (indien uitkering maximaal 3 × maandloon)

  geldt als loongrondslag het loon inclusief 1/12 vakantiegeld en vaste gegarandeerde bijzondere beloningen
  - zonder aftrek van inhoudingen die op loon in mindering mogen worden gebracht (pensioenpremie e.d.)

- zonder rekening te houden met
  - tantièmes
  - toevallige bijzondere beloningen
  - vrijgestelde aanspraken.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.4.1.

1. Art. 11-11c, 19, 19b, 32ba, 37, 38c, 38n, 39d Wet LB 1964; art. 3.1a, 3.3, 3.3a, 3.5 Uitv. reg. LB 2011.
2. Art. 16 Wfsv.
3. Art. 3.1 Uitv.reg. LB 2011.

3.5 Gebruikelijk en fictief loon[1]

- Werknemer die arbeid verricht voor lichaam
  - waarin werknemer a.b. (zie § 1.53) heeft, of
  - waarin partner van werknemer a.b. (zie § 1.53) heeft

  wordt geacht
  - in kalenderjaar
  - van dat lichaam

  minimaal bepaald loon te genieten (gebruikelijk loon).
- Gebruikelijk loon bedraagt hoogste van navolgende bedragen (hoofdregel)
  - 75% van loon uit meest vergelijkbare dienstbetrekking, of
  - hoogste loon van overige werknemers van (verbonden) lichaam, of
  - € 45 000 (t/m 2016: € 44 000)

  met dien verstande dat, in afwijking van hoofdregel, loon bedraagt
  - 75% van loon uit meest vergelijkbare dienstbetrekking, mits werkgever dit lagere loon aannemelijk maakt, maar
  - minimaal laagste van
    - € 45 000 (t/m 2016: € 44 000), en
    - loon van meest vergelijkbare dienstbetrekking.
- (*Vanaf 2017*) gebruikelijk loon bedraagt, in afwijking van hoofdregel, minimaal laagste van
  - brutominimumloon inclusief vakantietoeslag op jaarbasis (2019: € 20 941; 2018: € 20 450; 2017: € 20 108), en
  - loon uit meest vergelijkbare dienstbetrekking, mits werkgever dit lagere loon aannemelijk maakt (bijv. deeltijd)

  indien werkgever
  - beschikt over S&O-verklaring voor in kalenderjaar verricht S&O waarop verhoogd starterspercentage van S&O-afdrachtvermindering van toepassing is, en
  - met zijn onderneming beneden toegestane maximumbedrag aan staatssteun (de-minimisplafond) blijft
    - bedrag waarmee wordt afgeweken van hoofdregel wordt als staatsteun beschouwd en wordt gesteld op forfaitair bedrag per werknemer die verzekerd is voor ZW/WIA/WAO/WW en voor wie gebruikelijk loon geldt
    - werkgever moet vooraf de-minimisverklaring via website van RVO indienen, die daarop aan werkgever meldt of de-minimisplafond wordt overschreden.

- Gebruikelijk loon voor medisch specialisten bedraagt
  - 2018: € 130 950 (= 75% van € 174 600)
  - 2017: € 120 000 (= 75% van € 160 000)

  nog te verhogen met 75% van bijdrage aan beroepspensioenfonds, als medisch specialist deze zelf betaalt.
- Meest vergelijkbare dienstbetrekking is dienstbetrekking die van alle dienstbetrekkingen
  - waarbij a.b. geen rol speelt
  - die bekend zijn bij werkgever en inspecteur
  - waarvan loon bekend is of in redelijkheid geschat kan worden
  - waarvan loon niet op ander bedrag is vastgesteld dan in economisch verkeer gebruikelijk

  meest vergelijkbaar is met dienstbetrekking van werknemer die gebruikelijkloonregeling moet toepassen.
- Als inspecteur aannemelijk maakt dat 75% van loon uit meest vergelijkbare dienstbetrekking hoger is dan door werkgever gehanteerde loon, moet inspecteur ten minste criteria aan werkgever overleggen op basis waarvan is vastgesteld dat door inspecteur aangedragen dienstbetrekking meest vergelijkbare dienstbetrekking is.
- Bij toepassing doorbetaaldloonregeling mag gebruikelijk loon uit werkzaamheden verricht voor andere lichamen worden verantwoord bij lichaam dat geacht wordt loon te verstrekken.
- Gebruikelijkloonregeling geldt niet indien aldus vast te stellen loon in kalenderjaar maximaal € 5000 bedraagt voor arbeid in
  - lichaam
  - met lichaam verbonden lichamen.
- Verschil (= fictief loon) tussen (lagere) werkelijk genoten loon en gebruikelijk loon wordt geacht te zijn genoten op 31 december/bij einde dienstbetrekking.
- Belastingdienst geeft vooraf op verzoek binnen 8 weken standpunt over hoogte in aanmerking te nemen loon.
- Omtrent uitvoering afspraken over gebruikelijk loon vanaf 1-1-2015 is navolgende bepaald door kabinet
  - alleen afspraken met gebruikelijk loon van meer dan € 44 000 zijn per 1-1-2015 opgezegd
  - ingeval van opgezegde afspraak mag werkgever gebruikelijk loon van 2014 × 75/70 toepassen, mits sprake is van gelijkblijvende omstandigheden (belastingdienst zal geen correctie toepassen) (werkgever mag ook nieuwe gebruikelijkloonregeling toepassen)
  - nieuwe afspraak is pas nodig wanneer inspecteur of werkgever contact daarover opneemt of wanneer bestaande afspraak afloopt.

1. Art. 12a, 13a Wet LB 1964; art. 3.6a Uitv.reg. LB 2011; besluit 22-5-2001, nr. CPP2000/3172M (oud).

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.6; Fiscaal Memo 3 2002, § 3.11.

3.6 Loon in natura

- Loon in natura wordt gewaardeerd op
  - waarde in economisch verkeer
  - factuurwaarde incl. OB, indien derde (geen verbonden vennootschap) aan werkgever voor loon in natura bedrag in rekening heeft gebracht.
- Op waarde loon in natura komt eigen bijdrage werknemer in mindering (niet verder dan nihil).
- Waardering product uit eigen bedrijf wordt gesteld op voor product geldende consumentenprijs.
- Voor verstrekking van aangewezen voorzieningen die (gedeeltelijk) op werkplek gebruikt of verbruikt worden (werkplekvoorzieningen) geldt lagere waardering dan waardering in economisch verkeer of factuurwaarde (zie tabel waardering werkplekvoorzieningen).
- Werkplek is iedere plaats (bezien vanuit werknemer)
  - die voor arbeid wordt gebruikt, en
  - waarop voor werkgever Arbeidsomstandighedenwet geldt

  met dien verstande dat niet als werkplek wordt aangemerkt werkruimte in woning/woonboot/woonwagen (incl. aanhorigheden) van werknemer.

Waardering werkplekvoorzieningen – werkkostenregeling

verstrekking	*waardering*
(gedeeltelijk) op werkplek gebruikt/verbruikt[a]	
voorzieningen waarvan niet gebruikelijk is deze elders te gebruiken/verbruiken[b]	nihil
werkkleding, d.i. ter beschikking gestelde kleding die ■ (nagenoeg) uitsluitend geschikt is om tijdens vervulling dienstbetrekking te dragen, of ■ achterblijft op werkplek, of ■ is voorzien van 1 of meer duidelijk zichtbare bedrijfslogo's met gezamenlijke oppervlakte van ten minste 70 cm^2 per kledingstuk	nihil
consumpties (geen maaltijd)	nihil
huisvesting en inwoning, incl. eventueel genot van energie/water/bewassing, ter vervulling dienstbetrekking[c]	nihil
op werkplek gebruikt/verbruikt	
maaltijden	per maaltijd ■ 2019: € 3,35 ■ 2018: € 3,35 ■ 2017: € 3,30 ■ 2016: € 3,25
huisvesting en inwoning[d], incl. eventueel genot van energie/water/bewassing	per dag ■ 2019: € 5,55 ■ 2018: € 5,55 ■ 2017: € 5,50 ■ 2016: € 5,45

verstrekking	*waardering*
door werkgever verrichte kinderopvang	aantal uren kinderopvang × maximumuurtarief (zie § 26.1)

a. Mits in redelijkheid verstrekt.
b. Voor parkeerplaats op bedrijfsterrein van werkgever geldt nihilwaardering; hieronder vallen voor personeelsfestiviteiten met gezamenlijk karakter alle werkplekken van werknemers binnen concernverband (zie § 3.21.1).
c. Mits werknemer niet op werkplek woont en zich redelijkerwijs niet aan voorziening kan onttrekken (bijvoorbeeld parate dienst in ziekenhuis of slaapdienst in gehandicaptenzorg).
d. Geen dienstwoning.

Waardering loon in natura – werkkostenregeling

loonbestanddeel	*waardering*
privégebruik ter beschikking gestelde OV-kaart/voordeelurenkaart[a]	nihil
rentevoordeel personeelslening (elektrische) fiets/elektrische scooter	nihil
dienstwoning	waarde economisch verkeer[b]
aanspraak op uitkeringen/verstrekkingen	bij derden te storten bedragen ter dekking aanspraak[d]
aanspraak ziektekostenregeling voor minimaal 25 (gewezen) werknemers	gemiddelde uitkering[d]
aanspraak wettelijke Belgische ziektekostenverzekering	maximaal som van standaardpremie en maximumbedrag inkomensafhankelijke bijdrage Zvw (zie § 28.12)[c,d]

a. Mits kaart mede dient voor zakelijke reizen en/of woonwerkverkeer.
b. Maximaal 18% van jaarloon (exclusief genot van woning) bij overeengekomen arbeidsduur van 36 uur per week.
c. Bij meeverzekerde echtgenoot 2 × standaardpremie nemen.
d. Waarde aanspraak ziektekostenregeling van maximaal € 27 wordt op nihil gesteld.

Afwaardering beursgenoteerde aandelen waarop vervreemdingsverbod (lock up) rust

vervreemdingsverbod in volledige jaren	*marginale afwaardering*	*cumulatieve afwaardering*
1	5,5%	5,5%
2	4,5%	10,0%
3	3,5%	13,5%
4	2,5%	16,0%
5 of meer	2,5%	18,5%

■ Voor waardering aandelenoptierechten, zie § 3.3, voor waardering privégebruik auto, zie § 3.9 en voor waardering vakantiebonnen, zie § 3.11.

1. Art. 13 Wet LB 1964; art. 1.2, 3.7-3.12 Uitv.reg. LB 2011; toelichting Staatssecretaris van Financiën bij Hof Amsterdam 29-3-2012, nr. 09/00340, ECLI:NL:GHAMS:2012:BW1517; onderdeel 3.6 besluit 17-12-2014, nr. BLKB2014/1894M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.5.1; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 3.2.

3.7 Gereserveerd[1]

3.8 Carpoolen[1]

- Bij carpoolen is € 0,19 per km gericht vrijgesteld/vrije vergoeding, welk bedrag werkgever onbelast kan betalen
  - bij carpoolen geregeld door werkgever met privéauto
  - alleen aan chauffeur
  - voor totale reisafstand inclusief omrijkilometers
  - bij carpoolen op basis van onderlinge afspraken tussen werknemers met privéauto
  - aan zowel chauffeur als alle meerijders (meerijders kunnen vergoeding zonder fiscale gevolgen aan chauffeur geven)
  - voor totale reisafstand exclusief omrijkilometers
  - bij carpoolen op basis van onderlinge afspraken tussen werknemers met ter beschikking gestelde auto
  - alleen aan meerijders, niet aan chauffeur
  - voor totale reisafstand exclusief omrijkilometers.
- Bij carpoolen geregeld door werkgever met ter beschikking gestelde auto kan geen onbelaste kilometervergoeding worden gegeven.

1. Art. 31a Wet LB 1964; art. 16 Wfsv; onderdeel 5.1 besluit 20-3-2015, nr. BLKB2015/0188M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.26.2; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.13; Sociaal Memo, § 1.3.1.

3.9 Waardering privégebruik auto[1]

- Voordeel van privégebruik van ter beschikking gestelde auto
  - is loon voor loonbelasting/premie volksverzekeringen, inkomensafhankelijke bijdrage Zvw en premies werknemersverzekeringen (bijtelling)
  - wordt op kalenderjaarbasis forfaitair gewaardeerd op bepaald percentage (zie tabel) van waarde auto, bij privégebruik van meer dan 500 km op kalenderjaarbasis
  - kan alleen in specifieke gevallen (gedeeltelijk) als eindheffingsbestanddeel voor rekening van werkgever komen (zie § 3.21.1).
- Bijtelling geldt ter zake van privégebruik van ter beschikking gestelde
  - personenauto
  - bestelauto, tenzij bestelauto
  - (nagenoeg) uitsluitend geschikt is voor goederenvervoer, of
  - buiten werktijd niet gebruikt kan worden, of

  - via schriftelijk verbod door werkgever is uitgesloten van privégebruik (werkgever moet schriftelijke vastlegging bij loonadministratie bewaren, voldoende toezicht op naleving verbod houden en passende sanctie bij overtreding verbod opleggen).
- Auto wordt automatisch geacht ook voor privédoeleinden ter beschikking te staan, tenzij blijkt dat auto op kalenderjaarbasis voor maximaal 500 km privé is gebruikt (privégebruik kan met voorgeschreven rittenregistratie (zie model hierna) of anderszins worden aangetoond).
- Privégebruik bedraagt automatisch niet meer dan 500 km voor als zodanig ingerichte, kenbare en uitsluitend bedrijfsmatig in gebruik zijnde politieauto, brandweerauto, (dieren)ambulance, lijkwagen, gevangenenauto, geldtransportauto.
- Woon-werkverkeer wordt niet aangemerkt als privégebruik.

Privégebruik ter beschikking gestelde auto (bijtellingspercentage op kalenderjaarbasis)[a,b,c,d]

jaar	*bijtellingscategorie CO_2-uitstoot*[e]				
	nulemissie	vrijwel nulemissie	zeer laag	laag	overige
2019	4[f]	22	22	22	22
2018	4	22	22	22	22
2017	4	22	22	22	22
2016	4	15	21	21	25
2015	4	7	14	20	25
2014	4	7	14	20	25
2013	0	0	14	20	25
2012	0	0	14	20	25

a. Verlaagd bijtellingspercentage is formeel vormgegeven als vermindering op regulier bijtellingspercentage (2019/2018/2017: 18%; 2016: 21%, 10% of 4%; 2015/2014: 21%, 18%, 11% of 5%; 2013/2012: 25%, 11% of 5%); eenmaal vastgesteld bijtellingspercentage geldt gedurende bepaalde periode (zie hierna).
b. Van waarde auto, d.i.
   - tot 15 jaar oud: catalogusprijs inclusief OB/BPM
   - ouder dan 15 jaar: waarde economisch verkeer; voor deze auto geldt 35% als regulier bijtellingspercentage waarop vermindering in verband met CO_2-uitstoot nog mag worden toegepast.
c. Niet tot catalogusprijs van op of na 1-7-2006 op kenteken gestelde personenauto of bestelauto wordt gerekend waarde van bijzondere uitvoering/extra accessoires die niet door of namens fabrikant/importeur zijn aangebracht (zie § 18.1).
d. Op bijtelling mag alleen door werknemer onvoorwaardelijk verschuldigde vergoeding voor privégebruik in mindering worden gebracht (op kalenderjaarbasis niet verder dan nihil); indien waarde werkelijk privégebruik hoger is, wordt meerdere ook bijgeteld.
e. (*Vanaf 2017*) CO_2-uitstoot zoals vermeld in kentekenregister.
f. (*Vanaf 2019*) voor waterstofauto geldt verlaagd bijtellingspercentage over totale waarde; voor niet-waterstofauto geldt boven waarde € 50 000 regulier bijtellingspercentage (vermindering bijtelling met 18% bedraagt maximaal € 9000).

CO_2-uitstoot in gram per kilometer

bijtellingscategorie	*vermindering bijtellingspercentage*	*diesel*	*andere brandstof*
vanaf 1-1-2017			
nulemissie	18[a]	0 g/km	0 g/km
vrijwel nulemissie, (zeer) laag, overige	0	meer dan 0 g/km	meer dan 0 g/km
vanaf 1-1-2016 t/m 31-12-2016			
nulemissie	21	0 g/km	0 g/km
vrijwel nulemissie	10	meer dan 0 t/m 50 g/km	meer dan 0 t/m 50 g/km
(zeer) laag	4	meer dan 50 t/m 106 g/km	meer dan 50 t/m 106 g/km
overige	0	meer dan 106 g/km	meer dan 106 g/km
vanaf 1-1-2015 t/m 31-12-2015			
nulemissie	21	0 g/km	0 g/km
vrijwel nulemissie	18	meer dan 0 t/m 50 g/km	meer dan 0 t/m 50 g/km
zeer laag	11	meer dan 50 t/m 82 g/km	meer dan 50 t/m 82 g/km
laag	5	meer dan 82 t/m 110 g/km	meer dan 82 t/m 110 g/km
overige	0	meer dan 110 g/km	meer dan 110 g/km
vanaf 1-1-2014 t/m 31-12-2014			
nulemissie	21	0 g/km	0 g/km
vrijwel nulemissie	18	meer dan 0 t/m 50 g/km	meer dan 0 t/m 50 g/km
zeer laag	11	meer dan 50 t/m 85 g/km	meer dan 50 t/m 88 g/km
laag	5	meer dan 85 t/m 111 g/km	meer dan 88 t/m 117 g/km
overige	0	meer dan 111 g/km	meer dan 117 g/km
vanaf 1-1-2013 t/m 31-12-2013			
(vrijwel) nulemissie	25	0 t/m 50 g/km	0 t/m 50 g/km
zeer laag	11	meer dan 50 t/m 88 g/km	meer dan 50 t/m 95 g/km
laag	5	meer dan 88 t/m 112 g/km	meer dan 95 t/m 124 g/km
overige	0	meer 112 g/km	meer dan 124 g/km
vanaf 1-7-2012 t/m 31-12-2012			
(vrijwel) nulemissie	25	0 t/m 50 g/km	0 t/m 50 g/km
zeer laag	11	meer dan 50 t/m 91 g/km	meer dan 50 t/m 102 g/km
laag	5	meer dan 91 t/m 114 g/km	meer dan 102 t/m 132 g/km
overige	0	meer 114 g/km	meer dan 132 g/km

bijtellingscategorie	*vermindering bijtellingspercentage*	*diesel*	*andere brandstof*
vanaf 1-1-2012 t/m 30-6-2012			
(vrijwel) nulemissie	25	0 t/m 50 g/km	0 t/m 50 g/km
zeer laag	11	meer dan 50 t/m 95 g/km	meer dan 50 t/m 110 g/km
laag	5	meer dan 95 t/m 116 g/km	meer dan 110 t/m 140 g/km
overige	0	meer 116 g/km	meer dan 140 g/km

a. (*Vanaf 2019*) voor niet-waterstofauto bedraagt verlaging bijtelling maximaal € 9000.

- (*Vanaf 2017*) na eerste wijziging van CO_2-grens of wijziging van verlaging bijtellingspercentage na datum eerste toelating auto, blijft direct voorafgaand aan die wijziging geldende verlaging van bijtellingspercentage van toepassing
  - gedurende 60 maanden vanaf 1e dag van maand volgend op datum eerste toelating.
- (*Vanaf 2017*) voor auto met datum eerste toelating vóór 1-1-2017
  - blijft regulier bijtellingspercentage 25% in plaats van 22% van toepassing
  - blijft bij eerste tenaamstelling geldende verlaging van bijtellingspercentage van toepassing
  - gedurende 60 maanden vanaf 1e dag van maand volgend op eerste tenaamstelling.
- Na aanpassing CO_2-grenzen geldt navolgend bijtellingspercentage op basis van CO_2-uitstoot van auto
  - (*t/m 2016*) voor auto met eerste tenaamstelling na 30-6-2012
  - gedurende 60 maanden vanaf 1e dag van maand volgend op eerste tenaamstelling: percentage dat geldt bij eerste tenaamstelling, en
  - daarna steeds voor daarop volgende perioden van 60 maanden: percentage dat geldt op laatste dag van voorafgaande 60-maandenperiode
  - (*t/m 2018*) voor auto met eerste tenaamstelling voor 1-7-2012 en die werknemer al voor en sinds 1-7-2012 onafgebroken ter beschikking staat: percentage dat geldt op 30-6-2012
  - (*t/m 2018*) voor auto waarvan kenteken op naam van eigenaar is gesteld voor 1-7-2012 en die werknemer op of na 1-7-2012 voor het eerst ter beschikking staat: percentage dat geldt op 30-6-2012
  - (*t/m 2018*) voor auto met eerste tenaamstelling voor 1-7-2012 en die op naam van nieuwe eigenaar is gesteld op of na 1-7-2012
  - gedurende 60 maanden vanaf 1-7-2012: percentage dat geldt op 30-6-2012, en
  - daarna steeds voor daarop volgende perioden van 60 maanden: percentage dat geldt op laatste dag van voorafgaande 60-maandenperiode

  maar zolang terbeschikkingstelling aan dezelfde werknemer voortduurt verandert percentage door eigendomswisseling niet

- (*t/m 2016*) voor auto met eerste tenaamstelling op of na 1-1-2012 en die CO_2-uitstoot heeft van maximaal 50 g/km
  - gedurende 60 maanden vanaf 1e dag van maand volgend op eerste tenaamstelling: percentage dat geldt bij eerste tenaamstelling, en
  - daarna steeds voor daarop volgende perioden van 60 maanden: percentage dat geldt op laatste dag van voorafgaande 60-maandenperiode
- (*t/m 2016*) voor auto met eerste tenaamstelling voor 1-1-2012 en die CO_2-uitstoot heeft van 0 g/km
  - tot 1-1-2017: 0%, en
  - vanaf 1-1-2017: laagste percentage dat dan geldt
- (*t/m 2016*) voor auto met eerste tenaamstelling voor 1-1-2012 en die CO_2-uitstoot heeft van meer dan 0 g/km, maar maximaal 50 g/km
  - vanaf 1-1-2012 tot 1-1-2017: 0%, en
  - daarna steeds voor daarop volgende perioden van 60 maanden: percentage dat geldt op laatste dag van voorafgaande 60-maandenperiode.

Model rittenregistratie

merk:		***type:***	***kenteken:***	***periode van terbeschikkingstelling:***				
gegevens per rit								
datum rit	ritnummer per dag	beginstand kilometer-teller	eindstand kilometer-teller	beginadres	eindadres	gereden route[a]	karakter van rit[b]	privé-omrijkilo-meters[c]

a. Alleen invullen indien route afwijkt van gebruikelijke route.
b. Invullen of rit zakelijk of privé is.
c. Alleen invullen indien tijdens dezelfde rit zakelijk en privé wordt gereden.

- Vereenvoudigde rittenregistratie voor bestelauto 's is toegestaan, mits
  - werknemer vereenvoudigde rittenregistratie bijhoudt (zie model hierna)
  - privégebruik tijdens werk- en lunchtijd niet is toegestaan
  - werkgever zakelijke adressen in (project) administratie heeft.

Model vereenvoudigde rittenregistratie voor bestelauto's

merk:			***type:***			***kenteken:***		
			gegevens per dag					
datum	werktijd	beginstand kilometer-teller	eindstand kilometer-teller	project-na(a)m(en)[a]		adres van vertrek[b]	adres van aankomst[b]	karakter van rit[b,c]

a. Kolom alleen invullen indien volgorde waarin werknemer zakelijke adressen heeft bezocht niet in (project)administratie is opgenomen; invullen verwijzing naar zakelijk adressen in volgorde waarin deze zijn bezocht.
b. Kolom alleen invullen indien bestelauto voor privérit is gebruikt.
c. Invullen of rit zakelijk of privé is.

- Verklaring geen privégebruik
  - kan worden aangevraagd door werknemer bij inspecteur (inspecteur beslist bij voor bezwaar vatbare beschikking)
  - bevat vastlegging van mededeling door werknemer aan inspecteur dat privégebruik niet meer dan 500 km op kalenderjaarbasis bedraagt
  - moet door werknemer aan werkgever worden overgelegd
  - heeft tot gevolg dat werkgever bijtelling niet mag toepassen, tenzij werkgever van hoger privégebruik afweet
  - kan door inspecteur worden ingetrokken
  - – al dan niet op verzoek van werknemer
    - verzoek moet worden ingediend voordat met auto meer dan 500 km privé wordt gereden, via digitaal formulier van belastingdienst, op straffe van vergrijpboete (actieve informatieplicht)
  - – bij voor bezwaar vatbare beschikking
  - – voor zover nodig met terugwerkende kracht
  - kan ertoe leiden dat werknemer werkelijk privégebruik moet aantonen.
- Naheffingsaanslag
  - loonbelasting/premie volksverzekeringen, en
  - premies werknemersverzekeringen, en
  - inkomensafhankelijke bijdrage Zvw

  als gevolg van
  - intrekking verklaring geen privégebruik, of
  - niet aantonen door werknemer dat werkelijk privégebruik niet meer dan 500 km op kalenderjaarbasis bedraagt

  wordt niet opgelegd aan werkgever, maar aan werknemer (tenzij werkgever van hoger privégebruik afwist).
- Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto
  - bevat mededeling door werknemer aan inspecteur dat bestelauto uitsluitend zakelijk wordt gebruikt door werknemer (inspecteur bevestigt ontvangst verklaring)

  - moet via werkgever worden gedaan, met digitaal formulier van belastingdienst (werkgever moet door werknemer ondertekende afdruk van verklaring in administratie bewaren)
  - heeft tot gevolg dat werkgever bijtelling niet mag toepassen (rittenregistratie niet noodzakelijk), tenzij werkgever van onjuistheid van verklaring afweet
  - werkgever moet kennis/vermoeden van privégebruik terwijl werknemer verklaring niet intrekt schriftelijk mededelen aan inspecteur (naam/LB-nummer van werkgever en naam/adres/BSN en kenteken), op straffe van vergrijpboete (actieve informatieplicht)
  - verklaring wordt geacht te zijn ingetrokken op dag na dagtekening van voor bezwaar vatbare beschikking die inspecteur afgeeft na ontvangst schriftelijke mededeling van werkgever
  - kan door werknemer worden ingetrokken, via werkgever, met digitaal formulier van belastingdienst (inspecteur bevestigt mededeling van intrekking verklaring)
  - werknemer moet verklaring intrekken vóór daadwerkelijk privégebruik van bestelauto, op straffe van vergrijpboete (actieve informatieplicht)
  - als werknemer verklaring intrekt vóór daadwerkelijk privégebruik van bestelauto, wordt bestelauto tot moment van intrekking geacht 0 km privé te zijn gebruikt (rittenregistratie niet noodzakelijk)

  waarbij geldt dat
  - inspecteur bij vermoeden van privérit, werkgever en werknemer kan verzoeken zakelijkheid van rit aan te tonen
  - als zakelijkheid niet wordt aangetoond
    - wordt bestelauto geacht op kalenderjaarbasis voor meer dan 500 km privé te worden gebruikt, en
    - volgt naheffingsaanslag, opgelegd
    - aan werknemer, of
    - aan werkgever, als werkgever afwist van onjuiste verklaring of niet onmiddellijk schriftelijke mededeling aan inspecteur heeft gedaan over door werknemer ten onrechte niet intrekken van verklaring.
- Werknemer met ter beschikking gestelde auto voor wachtdienst mag tijdens wachtdienst gereden kilometers als zakelijk aanmerken, mits werknemer
  - geen invloed heeft op keuze auto
  - beschikt over privéauto die voor privégebruik ten minste gelijkwaardig is
  - tijdens wachtdienst binnen redelijke afstand van woonplaats moet blijven
  - registratie bijhoudt van
  - aantal tijdens wachtdienst gereden kilometers
  - aantal en plaats van werkzaamheden van oproepen.
- Voor werknemer(s) van autodealer (en vergelijkbare werkgevers) mag afspraak met inspecteur van werkgever worden gemaakt inzake bijtelling privégebruik ter beschikking gestelde auto (zie bijvoorbeeld door belastingdienst gepubliceerde Handreiking bijtelling privégebruik auto voor de autobranche).

- (Vergoeding voor) plaatsen van laadpaal voor (semi-)elektrische auto in of bij woning werknemer maakt deel uit van terbeschikkingstelling auto en heeft derhalve geen gevolgen voor loonheffingen (geldt niet voor benodigde elektriciteit).

1. Art. 13bis, 31, 36c Wet LB 1964; art. 8-9 Uitv.besl. LB 1965; art. 3.13 Uitv. reg. LB 2011; art. 10a AWR; art. 42-43, 49 Zvw; HR 13-8-2010, nr. 08/02970, ECLI:NL:HR:2010: BK4555; HR 9-1-2015, nr. 13/05872, ECLI:NL:HR:2015:31; punt 3g besluit 9-4-2004, nr. CPP2004/19M (oud); onderdeel 5.2, 5.3 besluit 20-3-2015, nr. BLKB2015/0188M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.7; Fiscaal Memo 3 2005, § 1.16.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.13, 3.3; Sociaal Memo, § 1.3.1, 80.4; Fiscaal Memo App, Privégebruik auto van de zaak.

3.10 Werkkostenregeling[1]

- Werkkostenregeling is op diverse plaatsen in Wet LB 1964 verwerkt
  - loonbegrip (zie § 3.1-3.2)
  - – uitbreiding loonbegrip met vergoedingen/verstrekkingen, behalve met vergoeding van intermediaire kosten
  - vrijgesteld loon (zie § 3.4)
  - – verplaatsing van enkele vrijgestelde loonbestanddelen naar gericht vrijgestelde vergoedingen/verstrekkingen (zie § 3.21.1) en vervallen van enkele vrijgestelde loonbestanddelen
  - – vervallen van vrije vergoedingen en vrije verstrekkingen
  - loon in natura (zie § 3.6)
  - – waardering op economische waarde, factuurwaarde, nihil of forfaitaire waarde
  - – waardering werkplekvoorzieningen
  - eindheffing (zie § 3.21.1)
  - – vrije ruimte 1,2%
  - – eindheffingstarief 80%
  - – van eindheffing uitgesloten vergoedingen/verstrekkingen
  - – gericht vrijgestelde vergoedingen/verstrekkingen.

1. Art. 10, 11, 13, 13a, 31, 31a Wet LB 1964.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.3, 3.4, 3.5, 3.8, 3.26.

3.11 Diverse cijfers loonbelasting[1]

Diverse cijfers loonbelasting 2019-2016

onderwerp	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
vrijwilliger[a]				
■ per jaar	€ 1700	€ 1700	€ 1700	€ 1700
■ per maand	170	150	150	150
■ per uur[b]				
– tot 21 jaar	2,75	2,50	2,50	2,50
– 21 jaar of ouder	5,00	4,50	4,50	4,50

onderwerp	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
uitkeringen stakingskas	vrij	vrij	vrij	vrij
vakantiebonnen	99%	99%	99%	99%

a. Vrijwilliger is degene die niet beroepsmatig werk verricht
   - voor door belastingdienst aangemerkte ANBI, of
   - voor sportorganisatie, of
   - voor ander lichaam dat niet aan VPB is onderworpen of van VPB is vrijgesteld.

b. *(T/m 30-6-2019)* 22 jaar; *(t/m 30-6-2017)* 23 jaar.

1. Art. 2, 13 Wet LB 1964; besluit 27-4-2007, nr. DGB2007/2160.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.1.1, 3.5; Fiscaal Memo 3 2008, § 3.2.

3.12 Verlof

3.12.1 *Verlofaanspraken*[1]

- Hoofdregel: onder aanspraken worden mede verstaan rechten op geheel of gedeeltelijk betaald verlof (dus loon, voor LB en Wfsv).
- Afwijking op hoofdregel: tot loon behoren niet
  - ingehouden bedragen als bijdrage voor levensloopregeling, mits werknemer op 31-12-2011 aanspraak uit levensloopregeling heeft van minimaal € 3000
  - aanspraken (dus omkeerregel)
  - – op vakantieverlof/compensatieverlof, voor zover totale aanspraken op 31 december overeenkomen met maximaal arbeidsdagen per week × 50 weken (meerdere wordt geacht te zijn genoten op 31 december/bij einde dienstbetrekking)
  - – op verlof dat voor specifieke doeleinden wordt toegekend, zoals
    - buitengewoon verlof
    - zwangerschaps-, bevallings-, kraamverlof
    - ouderschapsverlof
    - bindingsverlof, adoptieverlof
    - calamiteitenverlof
    - zorgverlof, palliatief verlof
    - educatief verlof
    - politiek verlof
  - – op verlof tijdens rust- en feestdagen
  - – ingevolge levensloopregeling, mits werknemer op 31-12-2011 aanspraak uit levensloopregeling heeft.
- Bepalingen gelden niet voor op 31-12-2000 bestaande rechten op vakantieverlof/compensatieverlof (eerbiedigende werking bestaande verlofstuwmeren) (voor LB en Wfsv).

1. Art. 10, 11, 36a, 39d Wet LB 1964; art. 3.3 Uitv.reg. LB 2011; art. 16 Wfsv.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.9; Sociaal Memo, § 1.3.1.

3.12.2 *Levensloopregeling*[1]

- Levensloopregeling
  - is per 1-1-2012 vervallen
  - geldt vanaf 1-1-2012 alleen nog voor werknemer die op 31-12-2011 aanspraak uit levensloopregeling heeft (overgangsbepaling).
- Overgangsbepaling levensloopregeling
  - als waarde van levensloopaanspraak op 31-12-2011 minimaal € 3000 bedraagt
  - – kan vanaf 2012 nog tot 2022 in levensloopregeling worden opgebouwd (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving 2011, § 3.12), waarbij geldt dat opbouw in kalenderjaar
    - maximaal 12% van huidig brutojaarloon bedraagt (maximumopbouw van 12% geldt voor werknemers- en werkgeversbijdrage tezamen)
    - alleen mogelijk is indien totale levensloopaanspraken (bij huidige en verbonden vennootschappen) per 1 januari minder bedragen dan 2,1 × jaarloon vorig kalenderjaar

    met dien verstande dat enkele specifiek in 2005 aangewezen werknemers in kalenderjaar meer dan 12% van brutojaarloon mogen opbouwen, voor zover totale levensloopaanspraken op 31 december door jaaropbouw niet meer bedragen dan 2,1 jaar extra verlof
  - – mag totale levenslooptegoed alleen in 2013 en 2015 ineens worden opgenomen (opname is bestedingsvrij), waarna overgangsbepaling niet meer geldt
    - inhouding geschiedt over totale tegoed, waarbij
    - in 2013 waarde van tegoed op 31-12-2011 voor 80% in aanmerking komt
    - in 2015 waarde van tegoed op 31-12-2013 voor 80% in aanmerking komt
  - als waarde van levensloopaanspraak op 31-12-2011 minder dan € 3000 bedraagt
  - – vanaf 2012 niet meer in levensloopregeling kan worden opgebouwd
  - – totale levenslooptegoed op 1-1-2013 als loon uit tegenwoordige arbeid ineens moet worden opgenomen (opname is bestedingsvrij), waarna overgangsbepaling niet meer geldt
    - inhouding geschiedt over totale tegoed, waarbij
    - waarde van tegoed op 31-12-2011 voor 80% in aanmerking komt.

1. Art. 11 (oud), 19g (oud), 39d Wet LB 1964; art. 5.1-5.11, 12.5 Uitv.reg. LB 2011 (oud); art. 16 Wfsv; art. XIII, onderdeel D-E, Stb. 2005, 115.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.12; Sociaal Memo, § 1.3.1; Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.13 Pensioen en VUT[1]

- Fiscaal gefacilieerd (aanspraak onbelast; premie aftrekbaar; uitkering belast) zijn navolgende inkomensvoorzieningen.
- Pensioen
  - ouderdomspensioen
  - levenslange inkomensvoorziening bij ouderdom voor (gewezen) werknemers
  - partnerpensioen
  - inkomensvoorziening na overlijden (gewezen) werknemer voor
    - (gewezen) echtgenoot, of
    - degene met wie duurzaam gezamenlijke huishouding wordt (werd) gevoerd (geen bloed-/aanverwant eerste graad)
  - wezenpensioen
  - inkomensvoorziening na overlijden (gewezen) werknemer voor (pleeg) kinderen jonger dan 30 jaar
  - deelnemingsjarenpensioen
  - levenslang ouderdomspensioen na bereiken van $41^1/_3$ (2018: 41; 2017: $40^3/_4$; 2016: $40^1/_2$; 2015: $40^1/_4$; 2014: $40^1/_6$; t/m 2013: 40) deelnemingsjaren
  - (*t/m 2004*) overbruggingspensioen
  - aanvulling op ouderdomspensioen omdat bij leeftijd jonger dan AOW-leeftijd
    - nog geen AOW-uitkering wordt ontvangen (AOW-compensatiedeel), en
    - hogere premie volksverzekeringen verschuldigd is (premiecompensatiedeel)
  - voor op 31-12-2004 bestaande overbruggingspensioenregeling blijft t/m 2004 geldende fiscale regime in 2005 onverkort van toepassing en vanaf 2006 alleen nog van toepassing voor werknemers die op 1-1-2005 55 jaar of ouder zijn
  - nabestaandenoverbruggingspensioen
  - aanvulling op partnerpensioen/wezenpensioen omdat
    - geen Anw-uitkering wordt ontvangen (Anw-hiaat), en
    - bij leeftijd jonger dan AOW-leeftijd hogere premie volksverzekeringen verschuldigd is (premiecompensatiedeel)
  - (*t/m 2004*) prepensioen
  - overgangsregeling ter vervanging van VUT-regeling (oude definitie)
  - voor op 31-12-2004 bestaande prepensioenregeling blijft t/m 2004 geldende fiscale regime in 2005 onverkort van toepassing en vanaf 2006 alleen nog van toepassing indien na 31-12-2005 alleen uitkeringen kunnen worden gedaan ingevolge vóór 1-1-2006 opgebouwde aanspraken of aan werknemers die op 1-1-2005 55 jaar of ouder zijn, mits regeling voorziet in actuariële herrekening bij uitstel van prepensionering en in deeltijdpensioen.
- Arbeidsongeschiktheidspensioen
  - inkomensvoorziening bij langdurige (ten minste 1 jaar) arbeidsongeschiktheid die niet uitgaat boven hetgeen naar maatschappelijke opvattingen redelijk moet worden geacht.

- VUT (nieuwe definitie (=RVU))
  - regeling die
  - – niet onder Pensioenwet valt (dus géén pensioentoezegging is) en ook geen pensioen (zie hiervoor) is
  - – (nagenoeg) uitsluitend voorziet in
    - inkomensvoorziening ter overbrugging van periode voorafgaand aan ingangsdatum pensioen of AOW-uitkering, of
    - aanvulling op pensioen
  - deeltijd-VUT, seniorendagen en uitkeringen met socialezekerheidskarakter worden onder voorwaarden niet beschouwd als VUT-regeling
  - zie handreiking belastingdienst voor interpretatie van begrip RVU.
- (*T/m 2004*) VUT-regeling (oude definitie)
  - regeling die
  - – voorziet in periodieke uitkeringen aan (gewezen) werknemers die uiterlijk eindigen bij bereiken AOW-leeftijd of eerder overlijden
  - – voorziening voor vervroegde uittreding inhoudt die niet uitgaat boven hetgeen naar maatschappelijke opvattingen (waaronder salaris-/diensttijdnorm) redelijk moet worden geacht
  - voor op 31-12-2004 bestaande VUT-regeling blijft t/m 2004 geldende fiscale regime in 2005 onverkort van toepassing en vanaf 2006 alleen nog van toepassing indien na 31-12-2005 alleen VUT-uitkeringen kunnen worden gedaan aan werknemers die vóór 1-1-2006 reeds VUT-uitkering genoten of aan werknemers die op 1-1-2005 55 jaar of ouder zijn, mits regeling voorziet in minimaal 50% actuariële herrekening bij uitstel van uittreding
  - aanspraak VUT-regeling (oude definitie) mag worden omgezet in ouderdomspensioen.
- Fiscale faciliëring geldt alleen voor gedeelte van regeling dat binnen wettelijke fiscale begrenzing blijft (zuivere regeling).

Kenmerken pensioenvormen

pensioenvorm	***opbouw per dienstjaar*** eindloon	middelloon	beschikbare premie	***maximum-opbouw***	***ingangs-datum***
ouderdomspensioen	1,657% (t/m 2014: 1,9%; t/m 2013: 2%)[a,b]	1,875% (t/m 2014: 2,15%; t/m 2013: 2,25%)[a,b]	tijdseven-redig[c]	x (t/m 2016: 100%[a])[d]	flexibel[e]
partnerpensioen[f]	1,16% (t/m 2014: 1,33%; t/m 2013: 1,4%)[a]	1,313% (t/m 2014: 1,51%; t/m 2013: 1,58%)[a]	conform ouderdoms-pensioen	x (t/m 2016:70%[a])[d]	overlijden werknemer[g]
wezenpensioen[f,h]	0,232%/ 0,464% (t/m 2014: 0,27% /0,54%; t/m 2013: 0,28%/ 0,56%)[a]	0,263%/0,526% (t/m 2014: 0,3% /0,6%;t/m 2013: 0,32%/ 0,64%)[a]	conform ouderdoms-pensioen	x (t/m 2016:14%/ 28%[a])[d]	overlijden werknemer[g]

pensioenvorm	***opbouw per dienstjaar*** eindloon	middelloon	beschikbare premie	***maximum-opbouw***	***ingangs-datum***
deelnemingsjaren-pensioen	–[i]	–[i]	–[i]	75%[a,d,i]	gelijk met ouderdoms-pensioen
overbruggings-pensioen	10%[j]	–	–[k]	100%[d,j]	gelijk met ouderdoms-pensioen[l]
nabestaandenover-bruggingspensioen	x	x	x	x[m]	overlijden werknemer[g,l]
prepensioen	8,5%[a,n]	9,15%[a,n]	conform ouderdoms-pensioen[n,o]	85%[d,n]	flexibel[l]

a. Van pensioengevend loon (= alle loonbestanddelen behalve vrijgesteld loon, auto van de zaak en fictief loon; individualiseerbare eindheffingsbestanddelen en spaarloon zijn wel pensioengevend loon; inhoudingen voor pensioen, VUT, ongevalsuitkering, werknemersverzekeringen en levensloop verlagen pensioengevend loon niet).
b. (*Vanaf 2014*) bij pensioenleeftijd lager dan pensioenrichtleeftijd (zie tabel hierna) gelden verlaagde maximale opbouwpercentages ouderdomspensioen in eindloon-/middelloonstelsel; (*vanaf 2018*) voor op 31-12-2017 bestaande pensioenregeling mag in plaats van verlaagde maximale opbouwpercentages ook verhoogde franchise of verlaagde pensioengrondslag worden toegepast, mits totale omvang van regeling binnen fiscale kaders blijft; ingangsdatum mag zonder actuariële herrekening op 1e dag van maand van bereiken pensioenleeftijd worden gesteld.
c. Tijdsevenredige opbouw gericht op pensioen dat (*vanaf 2015*) na 40 jaren opbouw maximaal 75% van gemiddeld pensioengevend loon bedraagt (*t/m 2014:* na 37 (*t/m 2013: 35*) jaren opbouw maximaal 70% van laatstgenoten pensioengevend loon bedraagt); toegestaan is opbouw conform middelloonstelsel volgens nader gegeven beschikbare-premiestaffels.
d. Onder voorwaarden mogen maxima worden overschreden door loon- en prijsontwikkeling, variatie in uitkeringshoogte, waarde-overdracht, onderlinge ruil pensioenvormen gebaseerd op opbouwregeling, (*vanaf 2014*) aanpassing ingangsdatum ouderdomspensioen aan pensioenrichtleeftijd, (*vanaf 1-9-2016 t/m 31-12-2016*) ontwikkeling levensverwachting, sterfteresultaten of beleggingsresultaten (geldt alleen voor op beschikbare premie gebaseerd ingegaan pensioen) en (*vanaf 2015 t/m 2016*) tot 2015 niet afgetopt pensioengevend loon; (*t/m 2016*) bij onderlinge ruil geldt voor deelnemingsjarenpensioen tezamen met ouderdomspensioen maximum van 100%; ook voor op 31-12-2005 bestaande aanspraken op pre-, overbruggings- en vroegpensioen uit collectieve regeling (inclusief individuele aanvullingen daarop) geldt ruimer fiscaal maximum; ook door conversie van opgebouwde pensioenaanspraken met recht op indexatie naar pensioenrichtleeftijd mogen maxima van ouderdoms- en partnerpensioen worden overschreden.
e. Ingangsdatum ligt uiterlijk 5 jaar na bereiken AOW-leeftijd, maar kan ook eerder liggen (pensioeningang moet samengaan met verminderde arbeidsinkomsten, behoudens uitzonderingen); (*t/m 2016*) pensioen moet in elk geval ingaan indien na AOW-leeftijd maximumopbouw 100% wordt bereikt; (*vanaf 2015 t/m 2016*) ingangsdatum klein pensioen mag worden uitgesteld tot eerste dag van maand na bereiken AOW-leeftijd.
f. Opbouw mag ook over door overlijden van werknemer ontbrekende dienstjaren en over binnen loopbaan bereikbaar pensioengevend loon; toezegging

partner-/wezenpensioen aan werknemer die op 1-1-2005 55 jaar of ouder is, blijft gebaseerd op op 31-12-2004 bestaande pensioenregeling.

g. Of na afloop van door overlijden werknemer ontvangen Anw-uitkering; (*vanaf 2017*) ingangsdatum mag op 1e van (volgende) maand worden gesteld.
h. Als tweede vermelde percentage geldt voor volle wees; in middelloonregeling is voor wezenpensioen in 2014 ook opbouwpercentage van 2,15% × 70% × 20% = 0,301% toegestaan, mits voor partnerpensioen opbouwpercentage van 2,15% × 70% = 1,505% wordt gehanteerd.
i. Opbouw mag pas na bereiken $41^1/_3$ (2018: 41; 2017: $40^3/_4$; 2016: $40^1/_2$; 2015: $40^1/_4$; 2014: $40^1/_6$; t/m 2013: 40) deelnemingsjaren beginnen; maximumopbouw geldt bij ingang ouderdomspensioen op (*vanaf 2017*: 1e van maand van bereiken leeftijd) $64^1/_3$ (2018: 64; 2017: $63^3/_4$; 2016: $63^1/_2$; 2015: $63^1/_4$; 2014: $63^1/_6$; t/m 2013: 63) jaar en wordt bepaald inclusief ouderdomspensioen, overbruggingspensioen, VUT-uitkeringen (oude definitie) en prepensioen.
j. Van AOW-uitkering voor gehuwden incl. AOW-toeslag en vakantie-uitkering + premiecompensatiedeel (= verschil tussen verschuldigde premie volksverzekeringen voor en na bereiken AOW-leeftijd (zie § 28.1)).
k. Toegestaan is opbouw met premiestaffels afgeleid van premiestaffels voor prepensioen.
l. Pensioen eindigt uiterlijk bij bereiken AOW-leeftijd.
m. Er geldt geen opbouw maar risicodekking; te verzekeren pensioen mag maximaal 8/7 × Anw-uitkering incl. vakantie-uitkering en premiecompensatiedeel bedragen; (*vanaf 2017*) voor wezen geldt geen premiecompensatiedeel en mag Anw-wezenuitkering 16 jarige worden genomen; voor halfwezen 50% daarvan.
n. Opbouw moet in ten minste 10 jaar onmiddellijk voorafgaand aan ingangsdatum prepensioen plaatsvinden; bij opbouw wordt rekening gehouden met ouderdomspensioen dat vóór leeftijd 65 jaar ingaat, overbruggingspensioen en VUT; bij uitstel van prepensioen tot na ingangsdatum prepensioen bedraagt maximumopbouw 100%.
o. Toegestaan is opbouw conform middelloonstelsel volgens nader gegeven beschikbare- premiestaffels.

Pensioenrichtleeftijd

vanaf	*pensioenrichtleeftijd*
1-1-2018	68
1-1-2014	67
1-1-2005[a]	65

a. Voor op 31-12-2004 bestaande pensioenregeling gaat verhoging pensioenrichtleeftijd van 60 naar 65 jaar in per 1-1-2006 en geldt deze verhoging niet voor werknemer die op 1-1-2005 55 jaar of ouder is.

■ Pensioengevend loon is vanaf 1-1-2015 gemaximeerd.

Aftopping pensioengevend loon

jaar	*maximum pensioengevend loon*[a]
2019	€ 107 593
2018	€ 105 075
2017	€ 103 317
2016	€ 101 519
2015	€ 100 000

a. Nog te corrigeren met deeltijdfactor.

- Minimum AOW-inbouw (AOW-franchise)
  - pensioenfonds/verzekeraar: bruto AOW-uitkering voor gehuwden, zonder AOW-toeslag, inclusief vakantie-uitkering
  - (*t/m 2016*) in eigen beheer: bruto AOW-uitkering voor ongehuwden, inclusief vakantie-uitkering.

AOW-uitkering en AOW-franchise

burgerlijke staat	***AOW-uitkering***[a]	***AOW-franchise***[b]		
		basis[c,d]	EL: 1,483-1,570 ML: 1,701-1,788	EL: t/m 1,483 ML: t/m 1,701
2019				
gehuwd				
■ eindloon	€ 10 339	€ 15 599	€ 14 060	€ 12 456
■ middelloon	10 339	13 785	12 426	11 008
gehuwd met toeslag				
■ eindloon	20 678	31 198	–	–
■ middelloon	20 678	27 570	–	–
ongehuwd				
■ eindloon	15 157	22 867	–	–
■ middelloon	15 157	20 209	–	–
2018				
gehuwd				
■ eindloon	€ 10 008	€ 15 099	€ 13 610	€ 12 057
■ middelloon	10 008	13 344	12 028	10 655
gehuwd met toeslag				
■ eindloon	20 016	30 198	–	–
■ middelloon	20 016	26 687	–	–
ongehuwd				
■ eindloon	14 638	22 085	–	–
■ middelloon	14 638	19 518	–	–
2017				
gehuwd				
■ eindloon	€ 9 843	€ 14 850	€ 13 385	€ 11 858
■ middelloon	9 843	13 123	11 829	10 479
gehuwd met toeslag				
■ eindloon	19 685	29 699	–	–
■ middelloon	19 685	26 246	–	–
ongehuwd				
■ eindloon	14 393	21 716	–	–
■ middelloon	14 393	19 191	–	–
2016				
gehuwd				
■ eindloon	€ 9 715	€ 14 657	€ 13 211	€ 11 704
■ middelloon	9 715	12 953	11 675	10 343

burgerlijke staat	*AOW-uitkering*[a]	*AOW-franchise*[b]		
		basis[c,d]	EL: 1,483-1,570 ML: 1,701-1,788	EL: t/m 1,483 ML: t/m 1,701
gehuwd met toeslag				
■ eindloon	19 429	29 313	–	–
■ middelloon	19 429	25 905	–	–
ongehuwd				
■ eindloon	14 211	21 441	–	–
■ middelloon	14 211	18 948	–	–

a. Basis januari.
b. Indien verlaagd opbouwpercentage wordt toegepast, geldt ook lagere AOW-franchise; in kolomkoppen vermelde opbouwpercentages betreffen respectievelijk eindloonregeling (EL) en middelloonregeling (ML).
c. Franchisefactor eindloonregeling 100/66,28; franchisefactor middelloonregeling 100/75; AOW-franchises zijn afgestemd op opbouw in 40 jaar van volledig ouderdomspensioen van 75% van gemiddeld pensioengevend loon.
d. Bij combinatie van ouderdomspensioen volgens middelloon- of beschikbare premieregeling en op risicobasis verzekerd partner- of wezenpensioen volgens eindloonregeling mag ook voor partner- of wezenpensioen franchisefactor van middelloonregeling worden toegepast, mits pensioengrondslag wordt gemaximeerd op pensioengevend loon op overlijdenstijdstip werknemer.

Afkoop klein pensioen

jaar	*jaarbedrag ouderdomspensioen*
2019	€ 484,09
2018	€ 474,11
2017	€ 467,89
2016	€ 465,94

- (*Vanaf 1-4-2017*) opbouw pensioen in eigen beheer is niet mogelijk
  - bestaande aanspraak pensioen in eigen beheer moet worden bevroren
  - actuarieel oprenten en (mits overeengekomen) indexatie is wel verplicht

  met dien verstande dat per 1-4-2017 bestaande aanspraak pensioen in eigen beheer kan
  - in 2017, 2018 of 2019
  - zonder toepassing van per 31-12-2016 geldende sanctiebepaling
  - voor zover waarde in economisch verkeer van aanspraak (commerciële waarde) hoger is dan fiscale balanswaarde van tegenover aanspraak staande verplichting op moment van prijsgeven

  worden prijsgegeven, mits op zelfde tijdstip aanspraak geheel
  - wordt afgekocht
  - afkoopwaarde op moment van prijsgeven verminderd met korting (zie tabel) vormt loon uit vroegere dienstbetrekking
  - er is geen revisierente verschuldigd
  - inkomensafhankelijke bijdrage Zvw is verschuldigd, mits ook ander loon wordt genoten

    - t/m maand van bereiken AOW-leeftijd: door werkgever, mits ook verzekerd voor werknemersverzekeringen
    - vanaf maand na bereiken AOW-leeftijd: door werknemer via inhouding, mits niet verzekerd voor werknemersverzekeringen

  of
  - geruisloos wordt omgezet in niet tot loon behorende aanspraak ingevolge oudedagsverplichting (ODV)

  waarbij geldt dat
  - afwaardering aanspraak van waarde in economisch verkeer naar fiscale balanswaarde (prijsgeven) onbelast blijft
  - (ex)werknemer diverse gegevens aan belastingdienst moet verstrekken (via verplicht te gebruiken informatieformulier, dat binnen 1 jaar na afkoop/omzetting moet worden ingediend (bij afkoop/omzetting vóór 13-12-2017 moet informatieformulier uiterlijk 12-12-2018 zijn ingediend))
  - (ex)partner schriftelijk moet instemmen met afkoop/omzetting, door ondertekening informatieformulier belastingdienst
  - fiscale faciliteiten (prijsgeven; afkoop; omzetten) niet gelden voor eventuele pensioenopbouw in 2016 of 2017, voor zover opbouw in 2016 en 2017 gezamenlijk meer dan 150% hoger is dan opbouw in 2015 (percentage wordt tot moment van afkoop/omzetting naar rato verhoogd met maximaal 25%-punt voor gehele coulancetermijn)
  - uiterlijk 1-7-2017 (coulancetermijn) alle noodzakelijke handelingen voor beëindiging opbouw pensioen in eigen beheer per 1-4-2017 moeten zijn verricht (zoals premievrij maken, terughalen elders verzekerd deel naar eigenbeheerlichaam, aanpassing pensioenovereenkomst, notulen aandeelhoudersvergadering).
- (*Vanaf 1-4-2017*) oudedagsverplichting (ODV)
  - moet jaarlijks worden verhoogd met marktrente (zie § 31.3.3)
  - kan geruisloos worden omgezet in fiscaal toegestane lijfrente (zie § 1.43), waarbij geldt dat
  - omzetting voor toepassing van IB wordt beschouwd als uitgave voor inkomensvoorziening
  - oudedagsverplichting waarvan uitkeringen
    - nog niet zijn ingegaan, gedeeltelijk mag worden omgezet
    - zijn ingegaan, volledig moet worden omgezet
  - (voor zover niet omgezet in lijfrente/lijfrenterekening/lijfrentebeleggingsrecht) moet in 20 jaar in jaarlijkse termijnen als loon uit vroegere dienstbetrekking aan (ex)werknemer worden uitgekeerd
  - jaaruitkering bedraagt stand oudedagsverplichting per aanvang kalenderjaar gedeeld door aantal nog resterende uitkeringsjaren (in maanden nauwkeurig)
  - eerste jaaruitkering moet geschieden
    - niet eerder dan 5 jaar voorafgaande aan AOW-leeftijd, en
    - uiterlijk 2 maanden na bereiken AOW-leeftijd
  - als 1e jaaruitkering voor bereiken AOW-leeftijd geschiedt, wordt 20-jarentermijn vermeerderd met aantal jaren voorafgaand aan AOW-leeftijd
  - als omzetting naar oudedagsverplichting meer dan 2 maanden na bereiken AOW-leeftijd geschiedt, moet 1e jaaruitkering direct na

omzetting plaatsvinden onder vermindering 20-jarentermijn met aantal jaren na bereiken AOW-leeftijd
- als (ex)werknemer is overleden voor ingang jaaruitkeringen, moeten jaaruitkeringen
  - binnen 12 maanden na overlijden ingaan, en
  - aan erfgenamen worden gedaan, mits dit natuurlijke personen zijn (zie handreikingen van belastingdienst voor praktijkinformatie)
- vererft (na ingang jaaruitkeringen) naar erfgenamen van genieter jaaruitkeringen, mits dit natuurlijke personen zijn (zie handreikingen van belastingdienst voor praktijkinformatie)
- valt onder op 31-12-2016 geldende bepalingen van pensioen in eigen beheer (zoals sanctiebepalingen bij afkoop of prijsgeven, revisierente, conserverende aanslag bij emigratie, vrijstelling erfbelasting)
- kan in 2017, 2018 of 2019 met korting geheel worden afgekocht.

Korting afkoop pensioen in eigen beheer (*vanaf 2017 t/m 2019*)

jaar	*korting*[a]
2019	19,5%
2018	25,0%
2017	34,5%

a. Van fiscale balanswaarde pensioenverplichting op afkoopmoment of (als dat lager is) eindbalans 2015; voor afkoop van na 2015 ingegaan partnerpensioen kan beroep op hardheidsclausule worden gedaan.

- Voor overige vanaf 1-4-2017 geldende bepalingen omtrent uitfasering pensioen in eigen beheer, zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.11.7, 6.7.
- Voor verhoging AOW-leeftijd vanaf 2013, zie § 28.2.

1. Art. 18-19f, 32ba, 38c-38g, 38m (oud), 38u-38q Wet LB 1964; art. 10a-10b, 10c (oud), 10d, 12c Uitv. besl. LB 1965; art. 8.7, 12.3a Uitv.reg. LB 2011; art. 10a.18 Wet IB 2001; art. 66 Pensioenwet; art. IV, V, VI Stb. 2017, 115; besluit 17-12-2013, nr. BLKB2013/2201M; onderdeel 2.2 besluit 23-9-2014, nr. BLKB2014/1702M (oud); besluit 17-12-2014, nr. BLKB2014/2132M (oud); onderdeel 11.5 besluit 6-11-2015, nr. BLKB2015/830M (oud); besluit 20-1-2017, nr. 2017-7168 (oud); besluit 22-3-2017, nr. 2017-7412 (oud); besluit 23-11-2017, nr. 2017-187605 (oud); onderdeel 3.1 besluit 18-10-2018, nr. 2018-23862; Staffelbesluit pensioenen 10-12-2018, nr. 2018-28515; onderdeel 3.2, 3.8, 5.4, 6.4, 8.8, 8.9, 10.1, 10.3 besluit 11-12-2018, nr. 2018-28514; CAP V&A 14-008, 17-012, 17-027, 17-029, 17-031, 18-004, 19-002; CAP handreiking interpretatie begrip RVU, handreiking aanspraken oudedagsverplichting en overlijden, handreiking oudedagsverplichting en vererving van de termijnen.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.11, 6.7; Fiscaal Memo 3 2005, § 3.29; Fiscaal Memo 3 2006, § 3.19; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 3.5, 3.7.1; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 3.6; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2017, § 3.7; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 3.7, 3.9.2; Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.14 Gereserveerd

3.15 Verschuldigde loonbelasting[1]

- Over loontijdvak van 1 jaar verschuldigde loonbelasting bedraagt
  - over kalenderjaar berekende loonbelasting op belastbaar loon (zie § 3.2)

  verminderd met
  - bedrag heffingskorting voor loonbelasting (zie § 3.16).
- Voor tarief loonbelasting, zie § 1.3 (tarief box 1, zonder toepassing tariefsaanpassing aftrekbare kosten eigen woning) (door novelle op Belastingplan 2016 zijn er zowel loonbelastingtabellen per 1-1-2016 als per 1-4-2016, waardoor per saldo inhouding loonbelasting naar tarief 2016 wordt bereikt).
- Voor tabellen voor tantièmes, gratificaties en andere eenmalige bijzondere beloningen voor in Nederland wonende werknemer met volledige belasting- en premieplicht, zie § 3.18.
- Tarief anonieme werknemers bedraagt 52%.
- Tarief over afkoop lijfrente/periodieke uitkering ter zake van invaliditeit/ziekte/ongeval bedraagt 52% over afkoopsom.
- Heffing van loonbelasting en premie volksverzekeringen geschiedt in 1 bedrag/percentage.
- Heffing van premies werknemersverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw geschiedt gelijktijdig met heffing van loonbelasting, via 1 aangifte (aangifte loonheffingen).
- Voor uiterste data aangifte en betaling, zie § 31.6.

1. Art. 20-20b, 26, 26b, 27a-27d, 34 Wet LB 1964; art. 6-11 Wfsv; art. 49 Zvw; art. 11 Uitv. besl. LB 1965.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.14, 3.16; Sociaal Memo, § 1.2, 80.4.

3.16 Heffingskorting voor loonbelasting[1]

- Heffingskorting voor loonbelasting
  - is gedeelte van standaardloonheffingskorting naar rato van heffingspercentage loonbelasting in eerste schijf (verdelingsbreuken)
  - – voor gedeelte (alleenstaande) ouderenkorting in standaardloonheffingskorting moet heffingspercentage in eerste schijf worden verminderd met percentage AOW-premie in eerste schijf
  - bedraagt maximaal bedrag van verschuldigde loonbelasting (heffingskorting kan dus niet tot teruggave van belasting leiden)

  met dien verstande dat
  - (*vanaf 2019*) voor werknemer die in andere EU-lidstaat, EER-staat, Zwitserland of BES eilanden woont (zgn. landenkring, zie § 1.1) alleen arbeidskorting in aanmerking wordt genomen (voor werknemer die in België woont ook algemene heffingskorting)
  - (*vanaf 2019*) voor werknemer die niet in Nederland en landenkring woont (zgn. derde land) geen heffingskorting voor loonbelasting in aanmerking wordt genomen.

Bestanddelen van standaardloonheffingskorting	
bestanddelen	
algemene heffingskorting	.....
arbeidskorting	.....
(*t/m 2017*) werkbonus	.....
jonggehandicaptenkorting	.....
ouderenkorting	.....
alleenstaande ouderenkorting	.....
levensloopverlofkorting[a]	..... +
standaardloonheffingskorting	.....

- Levensloopverlofkorting geldt alleen voor werknemer die onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2).
- Voor opbouw heffingskorting en verdelingsbreuken, zie § 1.81.
- Algemene heffingskorting
  - geldt voor iedere werknemer
  - bedraagt (bedragen 2019, zie tabel parameters)
  - – tot AOW-leeftijd
    - € 2477
    - verminderd
    - - met 5,147% van belastbaar loon boven € 20 384, maar
    - - niet verder dan tot nihil
  - – vanaf AOW-leeftijd
    - € 1267
    - verminderd
    - - met 2,632% van belastbaar loon boven € 20 384, maar
    - - niet verder dan tot nihil.

Algemene heffingskorting				
parameter	***2019***	***2018***	***2017***	***2016***
maximumbedrag heffingskorting voor afbouw				
■ tot AOW-leeftijd	€ 2 477	€ 2 265	€ 2 254	€ 2 242
■ vanaf AOW-leeftijd	1 267	1 156	1 150	1 144
afbouw heffingskorting				
■ percentage				
– tot AOW-leeftijd	5,147%	4,683%	4,787%	4,822%
– vanaf AOW-leeftijd	2,632%	2,389%	2,441%	2,460%
■ loongrens afbouw	€ 20 384	€ 20 142	€ 19 982	€ 19 922

- Arbeidskorting
  - geldt voor werknemer met loon uit tegenwoordige arbeid (in berekening van arbeidskorting wordt onder loon verstaan loon uit tegenwoordige arbeid)
  - bedraagt (bedragen 2019, zie tabel parameters)
  - – tot AOW-leeftijd

    - som van
    - 1,754% van loon, maar maximaal € 170, en
    - 28,712% van loon op jaarbasis boven € 9694
  - vanaf AOW-leeftijd
    - som van
    - 0,898% van loon, maar maximaal € 88, en
    - 14,690% van loon op jaarbasis boven € 9694
  - maximaal
    - tot AOW-leeftijd: € 3399
    - vanaf AOW-leeftijd: € 1740
  - waarna maximum nog verminderd wordt
    - tot AOW-leeftijd
    - met 6% van loon op jaarbasis boven € 34 060, maar
    - niet verder dan tot nihil
    - vanaf AOW-leeftijd
    - met 3,069% van loon op jaarbasis boven € 34 060, maar
    - niet verder dan tot nihil.

Arbeidskorting

parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
opbouw arbeidskorting				
■ 1e percentage				
– tot AOW-leeftijd	1,754%	1,764%	1,772%	1,793%
– vanaf AOW-leeftijd	0,898%	0,901%	0,905%	0,916%
■ maximumbedrag 1e deel				
– tot AOW-leeftijd	€ 170	167	€ 165	€ 164
– vanaf AOW-leeftijd	88	86	86	84
■ 2e percentage				
– tot AOW-leeftijd	28,712%	28,064%	28,317%	27,698%
– vanaf AOW-leeftijd	14,690%	14,321%	14,450%	14,134%
■ 2e percentage vanaf loon op jaarbasis	€ 9 694	€ 9 468	€ 9 309	€ 9 147
maximumbedrag heffingskorting voor afbouw				
■ tot AOW-leeftijd	3 399	3 249	3 223	3 103
■ vanaf AOW-leeftijd	1 740	1 659	1 645	1 585
afbouw heffingskorting				
■ percentage				
– tot AOW-leeftijd	6,000%	3,600%	3,600%	4,00%
– vanaf AOW-leeftijd	3,069%	1,836%	1,836%	2,04%
■ loongrens afbouw op jaarbasis	€ 34 060	€ 33 112	€ 32 444	€ 34 015

- Voor toepassing heffingskortingen
  - wordt onder loon uit tegenwoordige arbeid ook verstaan
  - loon genoten gedurende non-actiefstelling (zowel in private als publiekrechtelijke dienstbetrekking), gedurende maximaal 104 weken
  - bij oproep minimaal genoten garantieloon
  - loon genoten gedurende tijdelijke arbeidsongeschiktheid (ziekte/zwangerschap) (zowel in private als publiekrechtelijke dienstbetrekking) en ZW-uitkeringen
  - WAZO-uitkering en aanvulling door werkgever daarop

  - wordt onder loon uit tegenwoordige arbeid niet verstaan loon uit levensloopvoorziening (zie § 3.12.2) aan werknemer die op 1 januari 61 jaar of ouder is.
- (*T/m 2017*) werkbonus
  - geldt t/m 2017 voor werknemer
  - met loon uit tegenwoordige arbeid
  - die op 1 januari
    - (*alleen 2017*) 63 jaar is
    - (*alleen 2016*) 62 of 63 jaar is
  - bedraagt (bedragen 2017-2016)
  - 58,1% van loon uit tegenwoordige arbeid boven € 17 327, maar maximaal € 1119
  - waarna maximum nog verminderd wordt
    - met 10,567% van loon uit tegenwoordige arbeid boven € 23 104, maar
    - niet verder dan tot nihil.
- Jonggehandicaptenkorting
  - geldt voor werknemer die Wajong-uitkering geniet of recht heeft op Wajong-arbeidsondersteuning
  - mag worden toegepast voor werknemer met slapend recht op Wajong-uitkering (Wajong-uitkering wordt wegens samenloop met ander inkomen niet uitbetaald)
  - bedraagt vast bedrag (zie tabel).

Jonggehandicaptenkorting

heffingskorting	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
jonggehandicaptenkorting	€ 737	€ 728	€ 722	€ 719

- Ouderenkorting
  - geldt voor werknemer die AOW-leeftijd heeft bereikt per einde kalendermaand van inhouding
  - bedraagt
  - (*vanaf 2019*) vast bedrag € 1596, verminderd
    - met 15% van loon op jaarbasis boven € 36 783, maar
    - niet verder dan tot nihil
  - (*t/m 2018*) bedraagt vast bedrag afhankelijk van hoogte loon op jaarbasis van werknemer (t/m loon op jaarbasis geldt hoge bedrag, anders lage bedrag; zie tabel).

Ouderenkorting

parameter	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
ouderenkorting				
■ t/m loon op jaarbasis	€ 1 596	€ 1 418	€ 1 292	€ 1 187
■ (*t/m 2018*) loon op jaarbasis	–	72	71	70
(*vanaf 2019*) percentage afbouw heffingskorting	15%	–	–	–
loongrens op jaarbasis	€ 36 783	36 346	36 057	35 949

- Alleenstaande ouderenkorting
  - geldt voor werknemer die AOW-uitkering voor ongehuwden geniet of (*vanaf 2018*) zou genieten bij voldoende verzekerde jaren
  - bedraagt vast bedrag (zie tabel).

Alleenstaande ouderenkorting				
heffingskorting	***2019***	***2018***	***2017***	***2016***
alleenstaande ouderenkorting	€ 429	€ 423	€ 438	€ 436

- Levensloopverlofkorting
  - geldt voor werknemer die
  - – onder overgangsbepaling van levensloopregeling valt (zie § 3.12.2), en
  - – gelden aanwendt uit levensloopvoorziening (ook bij bereiken AOW-leeftijd of ingang ouderdomspensioen, niet bij omzetting in pensioenaanspraak) (zie § 3.12.2)
  - bedraagt
  - – uit levensloopvoorziening aangewend bedrag
  - – maximaal vast bedrag (zie tabel) per kalenderjaar waarin levensloopvoorziening is opgebouwd (kalenderjaren na 2011 blijven buiten beschouwing), verminderd met in eerdere loontijdvakken genoten levensloopverlofkorting.

Levensloopverlofkorting				
heffingskorting	***2019***	***2018***	***2017***	***2016***
levensloopverlofkorting	€ 215	€ 212	€ 210	€ 209

- Heffingskorting kan over loontijdvakken die (gedeeltelijk) samenvallen doordat uit meer dan 1 dienstbetrekking loon wordt genoten, slechts bij 1 inhoudingsplichtige geldend worden gemaakt (uitzondering geldt voor jonggehandicaptenkorting die altijd moet worden toegepast door inhoudingsplichtige die Wajong-uitkering of Wajong-inkomensvoorziening uitbetaalt).
- Werknemer moet schriftelijk, gedagtekend en ondertekend verzoek om toepassing heffingskorting bij inhoudingsplichtige indienen (bewaarplicht tot 5 jaar na einde dienstbetrekking), behoudens uitzonderingen voor meewerkende kinderen en AOW-gerechtigden.
- Werknemer is niet verplicht gegevens omtrent heffingskorting aan inhoudingsplichtige te verstrekken, maar bij niet verstrekken wordt geen rekening gehouden met heffingskorting.

1. Art. 20-24, 29, 39d Wet LB 1964; art. 9, 12 Wfsv.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.15; Sociaal Memo, § 1.2.4; Fiscaal Memo App, Heffingskortingen, AOW-leeftijd.

3.17 Gereserveerd

3.18 Tarieven bijzondere beloningen[1]

- Tabellen bijzondere beloningen gelden
  - voor tantièmes, gratificaties, andere (bijzondere) beloningen
  - die gewoonlijk eens per jaar/eenmalig worden toegekend
  - alsmede (facultatief) voor zogenaamd overwerkloon.
- Indien toepassing tabel bijzondere beloningen tot hoger tarief leidt dan past bij loon over huidige jaar, doordat
  - loon (voor belangrijk deel) bestaat uit bijzondere beloningen, of
  - toe te passen jaarloon bijzondere beloningen in belangrijke mate hoger is dan jaarloon huidige jaar

  stelt inspecteur op verzoek van werknemer lager percentage bijzondere beloningen vast, mits
  - uit berekening blijkt dat inhouding LB/PH vermoedelijk verschuldigde IB/PH met ten minste 10% maar ten minste € 227 zal overtreffen
  - bij berekening van vermoedelijk verschuldigde IB/PH negatief saldo van uitsluitend onder IB/PH-heffing vallende inkomensbestanddelen van box 1 en box 2 buiten beschouwing is gebleven
  - verschil tussen inhouding LB/PH en vermoedelijk verschuldigde IB/PH niet veroorzaakt wordt door aftrekposten die kunnen leiden tot voorlopige teruggaaf.

1. Art. 26 Wet LB 1964; besluit 15-7-2016, nr. BLKB2016/764M.

◢ Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2017, § 3.11.

3.18.1 *Witte tabellen LB/PH*[1]

- Jaarloon is (tot jaarloon herleide) loon over gehele vorige kalenderjaar.
- Hierna opgenomen tabel geldt voor in Nederland wonende werknemer met volledige belasting- en premieplicht (afwijkende tabel voor werknemer woonachtig in landenkring (zie § 1.1) of derdeland is niet opgenomen).

Witte tabel bijzondere beloningen LB/PH

jaarloon[a]						***% LB/PH***
tot AOW-leeftijd		vanaf AOW-leeftijd				
		geboren op of na 1-1-1946		geboren voor 1-1-1946		
zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	
vanaf 1-1-2019						
	€ 0		€ 0		€ 0	0
		€ 0		€ 0		18,75
		20 385		20 385		20,2
			23 809		23 809	22,83
	7 099					34,9
	10 470					7,94
€ 0	19 390					36,65
20 385		34 301		34 818		38,1
	20 385					43,25
	34 061					49,25
			34 061		34 061	25,9
			34 301		34 818	43,8
			36 784		36 784	58,8
			47 423		47 423	43,8
			68 508		68 508	54,82
	68 508					57,75
68 508	97 967	68 508	97 967	68 508	97 967	51,75
vanaf 1-1-2018						
	€ 0		€ 0		€ 0	0
		€ 0		€ 0		18,65
		20 143		20 143		22,95
			22 029		22 029	25,34
	6 512					34,79
	10 226					8,49
€ 0	18 937					36,55
20 143		33 995		34 405		40,85
			33 113		33 113	27,18
			33 995		34 405	45,08
	20 143					45,53
	33 113					49,13
			68 508		68 508	53,79
	68 508					55,55
68 508	133 232	68 508	133 232	68 508	133 232	51,95

jaarloon[a] tot AOW-leeftijd		vanaf AOW-leeftijd geboren op of na 1-1-1946		geboren voor 1-1-1946		***% LB/PH***
zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	
vanaf 1-1-2017						
	€ 0		€ 0		€ 0	0
		€ 0		€ 0		18,65
		19 983		19 983		22,9
			21 411		21 411	25,34
	6 482					34,78
	10 054					8,23
€ 0	18 620					36,55
19 983		33 792		34 131		40,8
			32 445		32 445	27,18
			33 792		34 131	45,08
	19 983					45,59
	32 445					49,19
			67 063		67 063	53,84
	67 063					55,6
67 063	131 730	67 063	131 730	67 063	131 730	52
vanaf 1-4-2016						
	€ 0		€ 0		€ 0	0
		€ 0		€ 0		18,65
		19 923		19 923		22,5
			20 732		20 732	24,96
	6 451					34,76
	9 879					8,85
€ 0	18 296					36,55
19 923		33 716		34 028		40,4
			33 716			42,86
					34 016	27
			34 016		34 028	44,9
	19 923					45,22
	34 016					49,22
			66 422		66 422	54,04
	66 422					56
66 422	120 518	66 422	120 518	66 422	120 518	52

jaarloon[a]						***% LB/PH***
tot AOW-leeftijd		vanaf AOW-leeftijd				
		geboren op of na 1-1-1946		geboren voor 1-1-1946		
zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	
vanaf 1-1-2016						
	€ 0		€ 0		€ 0	0
		€ 0		€ 0		18,65
		19 923		19 923		22,3
			20 738		20 738	24,76
	6 451					34,76
	9 879					8,85
€ 0	18 296					36,55
19 923		33 716		34 028		40,2
			33 716			42,66
					34 016	26,8
			34 016		34 028	44,7
	19 923					45,02
	34 016					49,02
			66 422		66 422	54,04
	66 422					56
66 422	120 518	66 422	120 518	66 422	120 518	52

a. Voor niet-genoemde bedragen naastvermelde lagere jaarloon nemen.

1. Art. 26 Wet LB 1964; Art. 7 Uitv.besl. LB 1965; Regeling loonbelasting- en premietabellen 1990.

◢ Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.18.2 *Groene tabellen LB/PH*[1]

- Jaarloon is (tot jaarloon herleide) loon over gehele vorige kalenderjaar.
- Hierna opgenomen tabel geldt voor in Nederland wonende werknemer met volledige belasting- en premieplicht (afwijkende tabel voor werknemer woonachtig in landenkring (zie § 1.1) of derdeland is niet opgenomen).

Groene tabel bijzondere beloningen LB/PH

jaarloon[a] ***% LB/PH***

tot AOW-leeftijd		vanaf AOW-leeftijd geboren op of na 1-1-1946			geboren voor 1-1-1946			
zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	met lhk. incl. alleen-staande ouderen-korting	zonder lhk.	met lhk.	met lhk. incl. alleen-staande ouderen-korting	
vanaf 1-1-2019								
	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	0
		€ 0	15 275	17 563	€ 0	15 275	17 563	18,75
		20 385			20 385			20,2
			20 385	20 385		20 385	20 385	22,83
			34 301	34 301		34 818	34 818	40,73
			36 784	36 784		36 784	36 784	55,73
€ 0	6 759							36,55
	20 385							43,25
			47 423	47 423		47 423	47 423	40,73
20 385		34 301			34 818			38,1
68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	51,75
vanaf 1-1-2018								
	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	0
		€ 0	13 807	16 076	€ 0	13 807	16 076	18,65
		20 143			20 143			22,95
			20 143	20 143		20 143	20 143	25,34
€ 0	6 197							36,55
	20 143							45,53
			33 995	33 995		34 405	34 405	43,24
20 143		33 995			34 405			40,85
68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	68 508	51,95
vanaf 1-1-2017								
	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	0
		€ 0	13 100	15 448	€ 0	13 100	15 448	18,65
		19 983			19 983			22,9
			19 983	19 983		19 983	19 983	25,34
€ 0	6 167							36,55
	19 983							45,59
			33 792	33 792		34 131	34 131	43,24
19 983		33 792			34 131			40,8
67 073	67 073	67 073	67 073	67 073	67 073	67 073	67 073	52

jaarloon[a]								***% LB/PH***
tot AOW-leeftijd		vanaf AOW-leeftijd						
		geboren op of na 1-1-1946			geboren voor 1-1-1946			
zonder lhk.	met lhk.	zonder lhk.	met lhk.	met lhk. incl. alleen-staande ouderen-korting	zonder lhk.	met lhk.	met lhk. incl. alleen-staande ouderen-korting	
vanaf 1-4-2016								
	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	0
		€ 0	12 505	14 842	19 923	12 505	14 842	18,65
		19 923						22,5
			19 923	19 923		19 923	19 923	24,96
€ 0	6 135							36,55
	19 923							45,22
			33 716	33 716		34 028	34 028	42,86
19 923		33 716			34 028			40,4
66 422		66 422	66 422	66 422	66 422	66 422	66 422	52
vanaf 1-1-2016								
	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	0
		€ 0	12 505	14 842	€ 0	12 505	14 842	18,65
		19 923			19 923			22,3
			19 923	19 923		19 923	19 923	24,76
€ 0	6135							36,55
	19 923							45,02
			33 716	33 716		34 028	34 028	42,66
19 923		33 716			34 028			40,02
66 422	66 422	66 422	66 422	66 422	66 422	66 422	66 422	52

a. Voor niet-genoemde bedragen naastvermelde lagere jaarloon nemen.

1. Art. 26 Wet LB 1964; Art. 7 Uitv.besl. LB 1965; Regeling loonbelasting- en premietabellen 1990.

◢ Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.19 Gereserveerd

3.20 Bijzondere tabellen loonbelasting

3.20.1 *Aannemers van werk/thuiswerkers/gelijkgestelden/sekswerkers*[1]

Tabel LB/PH aannemers van werk/thuiswerkers/gelijkgestelden/ sekswerkers

vanaf	*percentage LB/PH*	
	zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting
1-1-2019		
■ tot AOW-leeftijd	36	8
■ vanaf AOW-leeftijd	18	0
1-1-2018		
■ tot AOW-leeftijd	36	9
■ vanaf AOW-leeftijd	18	0
1-1-2017		
■ tot AOW-leeftijd	36	9
■ vanaf AOW-leeftijd	18	0
1-1-2016		
■ tot AOW-leeftijd	36	9
■ vanaf AOW-leeftijd	18	0

■ Voor eindheffingstabellen, zie § 3.21.4.

1. Art. 3-4, 33 Wet LB 1964; art. 7 Uitv.besl. LB 1965; art. 2.2 Uitv.reg. LB 2011; Regeling loonbelasting- en premietabellen 1990.

◢ Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.20.2 *Artiesten en beroepssporters*[1]

Binnenlandse en buitenlandse artiest/beroepssporter en buitenlands gezelschap

vanaf	*percentage LB van gage*		
	binnenlandse artiest/ beroepssporter	buitenlandse artiest/ beroepssporter	buitenlands gezelschap
1-1-2019	36,65	20	20
1-1-2018	36,55	20	20
1-1-2017	36,55	20	20
1-1-2016	36,55	20	20

Kleinevergoedingsregeling				
	2019	***2018***	***2017***	***2016***
maximumbedrag	€ 163	€ 163	€ 163	€ 163

Consumpties tijdens werktijd[a]				
maximale vergoeding	***2019***	***2018***	***2017***	***2016***
per gewerkte dag	€ 0,55	€ 0,55	€ 0,55	€ 0,55

a. Geen deel uitmakend van maaltijd; geldt niet voor verstrekking van consumpties tijdens werktijd.

- Voor eindheffingstabellen, zie § 3.21.4.

1. Art. 35-35m Wet LB 1964; art. 10.1, 11.2 Uitv.reg. LB 2011; art. 16 Wfsv.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.30-3.31; Sociaal Memo, § 1.3.1.

3.21 Eindheffing

3.21.1 *Eindheffingsbestanddelen*

Algemene bepalingen eindheffing[1]

- LB/PH over eindheffingsbestanddelen (zie hierna)
  - wordt niet van werknemer maar van werkgever geheven (eindheffing)
  - wordt zowel van werknemer als van werkgever geheven (pseudo-eindheffing)

  met dien verstande dat eindheffing/pseudo-eindheffing voor werknemer niet verrekenbaar is met IB/PH.
- Eindheffing mag globaal voor alle werknemers tezamen worden vastgesteld, indien
  - meerdere werknemers in loontijdvak eindheffingsbestanddelen genieten, en
  - globale vaststelling leidt tot beduidende vereenvoudiging van vaststelling verschuldigde belasting, en
  - op globaal wijze bepaalde verschuldigde belasting redelijkerwijs overeenkomt met op individuele wijze bepaalde verschuldigde belasting.

Eindheffingsbestanddelen

looncategorie	*eindheffingstarief*
loonbestanddelen waarover naheffingsaanslag LB/PH is opgelegd aan werkgever[a]	tabeltarief
door inspecteur aangewezen loonbestanddelen, bij tijdelijke ernstige knelpunten in normale loonheffing[b]	tabeltarief
publiekrechtelijke uitkeringen (zie tabel)[b]	tabeltarief
verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers (zie tabel)[c]	maximaal € 136: 45% meer dan € 136: 75%

a. Tenzij werkgever om oplegging van op werknemer verhaalbare naheffingsaanslag verzoekt, of inspecteur beslist geen naheffing bij wijze van eindheffing op te leggen.
b. Vrij voor premieheffing werknemersverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw.
c. Mits niet op grond van andere bepaling al LB-inhoudingsplicht bestaat; eindheffing over economische waarde nemen (75%-tarief over volledige waarde nemen).

Publiekrechtelijke uitkeringen

tegen tabeltarief belaste eindheffingsbestanddelen[a]
uitkeringen Uitkeringswet tegemoetkoming twee-tot vijfjarige diensttijd veteranen
tegemoetkoming arbeidsongeschikten WIA/WAO/WAZ/Wajong (zie § 28.7)
uitkeringen Conterganstiftung für behinderte Menschen
uitkeringen Uitkeringsregeling Backpay
(*vanaf 2017*) als renteloze geldlening verleende bijstand aan zelfstandigen die is omgezet in bedrag om niet
uitkeringen Gesetz zur Zahlbarmachung von Renten aus Beschäftigungen in einem Ghetto
uitkeringen Bundesgesetz zur Entschädigung für auf dem Gebiet des ehemaligen Deutschen Reiches lebende Opfer der NS-Verfolgung
uitkeringen Härtefonds für rassisch Verfolgte nicht jüdischen Glaubens

a. Vrij voor premieheffing werknemersverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw.

Verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers[a]

eindheffingsbestanddelen
spaarpunten en dergelijke
promotionele goederen of diensten
verstrekkingen die tegelijkertijd en voor dezelfde gelegenheid aan eigen werknemers zijn verstrekt

a. Verstrekker moet ontvanger van verstrekking schriftelijk meedelen dat eindheffing is toegepast en aannemelijk kunnen maken wie die ontvanger is; voor ontvanger van verstrekking geldt vrijstelling in IB/VPB.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.26.1; Sociaal Memo, § 1.2.2, 1.3.1, 80.4.1.

Eindheffing onder werkkostenregeling[2]

Eindheffingsbestanddelen[a] **– werkkostenregeling**	
looncategorie	***eindheffingstarief***
privégebruik ter beschikking gestelde bestelauto[b]	€ 300 per bestelauto per jaar
bij tegenwoordige arbeid: door werkgever aangewezen (delen van) vergoedingen/verstrekkingen[c,d]	80%[f,g,h]
bij vroegere arbeid: vergoedingen voor producten uit eigen bedrijf en verstrekkingen[d,e]	80%[f,g,h]
toeslagen bijzondere wetten oorlogs- en vervolgingsslachtoffers (Wuv/Wubo)	enkelvoudig tarief

a. Vrij voor premieheffing werknemersverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw.
b. Bestelauto moet door aard van werk doorlopend afwisselend gebruikt worden door minimaal 2 werknemers waardoor bezwaarlijk is vast te stellen of en aan wie bestelauto voor privédoeleinden ter beschikking is gesteld.
c. Voor zover omvang van aangewezen vergoedingen/verstrekkingen niet in belangrijke mate groter is dan omvang van doorgaans aangewezen vergoedingen/verstrekkingen (gebruikelijkheidscriterium); belastingdienst beschouwt vergoedingen/verstrekkingen tot maximaal € 2400 per persoon per jaar in ieder geval als gebruikelijk.
d. Behalve van eindheffing uitgesloten vergoedingen/verstrekkingen (zie tabel).
e. Voor zover werkgever vergoedingen/verstrekkingen ook aan werknemers met inkomsten uit tegenwoordige arbeid geeft.
f. Eindheffing wordt per werkgever bepaald, waarbij totaalbedrag van aan werknemers in rekening gebrachte eigen bijdragen voor verstrekkingen in mindering komt op totaalbedrag van in aanmerking te nemen verstrekkingen (niet verder dan nihil); eindheffing mag ook voor alle gezamenlijk in concernverband opererende werkgevers in 1 bedrag worden bepaald en door in belastbaar loon gemeten grootste werkgever worden aangegeven en afgedragen (er gelden administratieve vereisten en hoofdelijke aansprakelijkheid); van concernverband is sprake bij gedurende gehele kalenderjaar aanwezig zijn van ten minste 95%-belang of bij gedurende gehele kalenderjaar in financieel, organisatorisch en economisch opzicht met elkaar verweven stichtingen.
g. Op vergoedingen/verstrekkingen komen voordat eindheffing wordt berekend in mindering (niet verder dan nihil)
   - vergoedingen/verstrekkingen die gericht zijn vrijgesteld (zie tabel) (vaste vergoedingen vooraf voor gerichte vrijstellingen en intermediaire kosten alleen na gericht onderzoek naar werkelijk gemaakte kosten), en
   - vrije ruimte van 1,2% van fiscaal loon
   - inclusief bijzondere beloningen en loon anonieme werknemers
   - exclusief loon uit vroegere dienstbetrekking, indien werkgever meer dan bijkomstig loon uit vroegere dienstbetrekking verstrekt
   - exclusief loon uit vrijgestelde aanspraak dat door andere inhoudingsplichtige dan eigen werkgever wordt verstrekt.
h. Eindheffing moet uiterlijk tegelijkertijd met aangifte en afdracht over eerste tijdvak van volgende kalenderjaar worden aangegeven en afgedragen; bij einde inhoudingsplicht uiterlijk met aangifte en afdracht over tijdvak waarin inhoudingsplicht eindigt.

Van eindheffing uitgesloten vergoedingen/verstrekkingen – werkkostenregeling

uitgesloten vergoeding/verstrekking[a]
ter beschikking gestelde auto (zie § 3.9)[b]
woning[b,c]
geldboeten opgelegd door strafrechter inclusief geldsom ter voorkoming/vermindering strafvervolging of verkrijging gratie, (buitenlandse) bestuurlijke boeten, wettelijk geregelde tuchtrechtelijke boeten, kosten naheffingsaanslagen parkeerbelasting en wielklemkosten
misdrijven[d]
illegale wapens en munitie
agressieve dieren[e]
rente-/kostenvoordeel personeelslening eigen woning[f]

a. Vergoeding/verstrekking behoort bij werknemer tot loon.
b. Behalve aan buitengewone beveiligingsmaatregelen toerekenbaar deel van voordeel.
c. Behalve huisvesting buiten woonplaats ter zake van dienstbetrekking.
d. Hieronder vallen misdrijven
   - waarvoor werknemer onherroepelijk door Nederlandse strafrechter is veroordeeld
   - waarvoor werknemer niet wordt vervolgd, maar die gevoegd zijn bij bepaling strafmaat veroordeling ander misdrijf
   - waarvoor aan werknemer uitgevaardigde strafbeschikking onherroepelijk is geworden.
e. Als dier wegens agressie krachtens onherroepelijke bestuursrechtelijke of strafrechtelijke maatregel niet mag worden gehouden.
f. Tijdens kalenderjaar mag van in redelijkheid geschat voordeel worden uitgegaan, gevolgd door afrekening in laatste loontijdvak; pensioenuitvoerder en oud-werkgever kunnen overeenkomen dat inhoudingsplicht op voordeel wordt verlegd naar pensioenuitvoerder.

Gericht vrijgestelde eindheffingsbestanddelen – werkkostenregeling

gericht vrijgestelde vergoedingen/verstrekkingen	*normering*
zakelijk vervoer (ook woon-werkverkeer)	
■ per taxi, vliegtuig, schip of vervoer vanwege inhoudingsplichtige[a]	■ vrij tot werkelijke kosten
■ werkelijke kosten van openbaar vervoer, mits vergoeding van werkelijke kosten die hoger is dan € 0,19 per km	■ vrij tot werkelijke kosten[b]
■ overige situaties	■ € 0,19 per km[c,d,e]
tijdelijke verblijfskosten[f]	■ vrij
maaltijden met meer dan bijkomstig zakelijk karakter[f,g]	■ vrij
onderhoud en verbetering van kennis en vaardigheden ter vervulling dienstbetrekking[h]	■ vrij
volgen van opleiding of studie met oogmerk verwerven van inkomen uit werk en woning[i]	■ vrij[j]
extra kosten van tijdelijk verblijf buiten herkomstland (extraterritoriale kosten)	■ vrij[k,l]

gericht vrijgestelde vergoedingen/verstrekkingen	*normering*
verhuizing[m]	
■ overbrengen inboedel	■ vrij
■ overige kosten	■ € 7750[n]
gereedschappen, computers, mobiele communicatiemiddelen en dergelijke apparatuur[o] die volgens werkgever redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor behoorlijke vervulling dienstbetrekking	■ vrij
(gedeeltelijk) op werkplek gebruikte/verbruikte voorzieningen	
■ voorzieningen die rechtstreeks voortvloeien uit arbobeleid van werkgever[p]	■ vrij
■ hulpmiddelen die ook elders gebruikt kunnen worden, met (nagenoeg) geheel zakelijk gebruik	■ vrij
producten uit eigen bedrijf[q]	■ vrij tot 20% van waarde producten, maximaal € 500 per werknemer per kalenderjaar

a. Vervoer vanwege inhoudingsplichtige is door inhoudingsplichtige georganiseerd vervoer en reizen per openbaar vervoer met door inhoudingsplichtige aangeschafte en verstrekte plaatsbewijzen; vrijstelling geldt niet voor vergoeding van vervoer vanwege inhoudingsplichtige.
b. Door vervoerder betaalde vertragingsvergoeding aan werknemer blijft buiten beschouwing.
c. Aan werknemer die op ten minste 128 dagen per kalenderjaar naar vaste werkplek reist, mag vaste vergoeding worden gegeven alsof werknemer op maximaal 214 dagen per kalenderjaar naar vaste werkplek reist, waarbij geldt dat 128 en 214 dagen moeten worden gecorrigeerd
   - met 80%, 60%, 40% of 20%, bij werkweek van 4, 3, 2 respectievelijk 1 dag
   - tijdsevenredig, bij wijziging reisafstand of aanvang of beëindiging reiskostenvergoeding tijdens kalenderjaar.
d. Aan werknemer die op jaarbasis doorgaans naar 1 of meer vaste arbeidsplaatsen reist, mag vaste reiskostenvergoeding zonder nacalculatie worden gegeven, waarbij geldt dat
   - reiskostenvergoeding op jaarbasis = a × b × c × € 0,19
   - a = aantal reguliere werkdagen per jaar verminderd met gemiddeld aantal dagen kortstondige afwezigheid (214)
   - b = totale reisafstand per dag (heen- en terugreis) (maximaal 150 km)
   - c = deeltijdfactor
   - van doorgaans reizen sprake is indien werknemer arbeidsplaats vermoedelijk ten minste 36 weken (70% × 52 weken) zal bezoeken (of 70% van aantal volle weken dat dienstbetrekking vermoedelijk duurt)
   - bij reisafstand boven 150 km nacalculatie dient te worden gemaakt
   - bij kortstondige afwezigheid gedurende maximaal 6 aaneengesloten weken reiskostenvergoeding mag worden doorbetaald
   - bij voorzienbare langdurige afwezigheid gedurende lopende en eerstvolgende kalendermaand reiskostenvergoeding mag worden doorbetaald (hervatting per 1e van kalendermaand na hersteldmaand).
e. Toetsing aan normbedrag per kilometer mag over totaal aantal vergoede kilometers per kalenderjaar (salderingsregeling), met afrekening in laatste aangifte over kalenderjaar.
f. Vaste verblijfskostenvergoeding is gericht vrijgesteld tot forfaitaire bedragen (gebaseerd op normen van Reisbesluit binnenland voor ambtenaren op dienstreis) (zie tabel hierna).

g. Bijvoorbeeld als thuis eten tussen 17:00 en 20:00 door werk niet kan, bij therapeutisch mee-eten, of maaltijden tijdens overwerk, koopavond, dienstreis, zakelijke bespreking met klant buiten vaste werkplek of tijdens werkzaamheden op niet-permanente locatie.
h. Waaronder inschrijving in beroepsregister en outplacement; bijvoorbeeld vakliteratuur, cursussen, congressen, seminars, excursies, studiereizen e.d.
i. Waaronder volgen van door Stichting Examenkamer (*t/m 2017:* Minister van OCW) erkende EVC-procedure; behalve voor (inrichting van) werk-/studeerruimte; voor terugbetaling studiekostenvergoeding, zie § 1.72.
j. Reiskostenvergoeding binnenlandse reizen zijn gericht vrijgesteld volgens normen van gerichte vrijstelling voor zakelijk vervoer.
k. Voor bepaalde aangewezen groepen werknemers (zowel naar Nederland ingekomen werknemers (maximaal 5 jaar (*t/m 2018*: 8 jaar; voor op 31-12-2018 bestaande gevallen geldt oude termijn t/m 31-12-2020)) als buiten Nederland uitgezonden werknemers) geldt bewijsregel dat vergoedingen/verstrekkingen voor verblijfkosten worden beschouwd als ter zake van extraterritoriale kosten tot 30% van grondslag alsmede tot bedrag schoolgeld; grondslag is loon uit tegenwoordige dienstbetrekking + vergoeding extraterritoriale kosten; tot grondslag behoren ook
   - loon in natura, mits dit loon uit tegenwoordige dienstbetrekking is
   - loon waarover wordt nageheven, mits dat expliciet in arbeidsovereenkomst is overeengekomen.
l. Bij toepassing bewijsregel geldt voor ingekomen werknemer vereiste dat
   - werknemer in meer dan $^{2}/_{3}$ van periode van 24 maanden vóór tewerkstelling in Nederland op afstand van meer dan 150 km van Nederlandse grens woonde (geldt niet voor doctor die uiterlijk 1 jaar na promotie wordt tewerkgesteld en niet voor ingekomen werknemer die meer dan $^{2}/_{3}$ van periode van 24 maanden vóór eerdere tewerkstelling in Nederland op afstand van meer dan 150 km van Nederlandse grens woonde terwijl die eerdere tewerkstelling niet eerder dan 8 jaar voor nieuwe tewerkstelling is aangevangen)
   - loon op jaarbasis (zie § 1.37) meer dan € 37 743 (2018: € 37 296; 2017: € 37 000; 2016: € 36 889) bedraagt (salarisnorm); voor master jonger dan 30 jaar geldt verlaagde salarisnorm van meer dan € 28 690 (2018: € 28 350; 2017: € 28 125; 2016: € 28 041), terwijl salarisnorm voor wetenschapper en arts in opleiding tot specialist niet geldt.
m. Mits in het kader van dienstbetrekking; hiervan is in elk geval sprake ingeval werknemer binnen 2 jaar na aanvaarding nieuwe dienstbetrekking/overplaatsing
   - verhuist uit woning op meer dan 25 km van nieuwe arbeidsplaats, en
   - door verhuizing reisafstand met ten minste 60% bekort.
n. Overige kosten behoeven niet te worden aangetoond, er geldt forfaitaire verhoging tot aangegeven maximum.
o. Inclusief bijbehorende datatransport en voor gebruik in dienstbetrekking benodigde programmatuur; vergoeding voor abonnement van vaste telefoon bij werknemer thuis is belast; vrijstelling geldt alleen als werknemer verplicht is voorziening terug te geven of restwaarde te vergoeden zodra volgens werkgever redelijkerwijs niet langer sprake is van noodzakelijkheid voor behoorlijke vervulling dienstbetrekking; vrijstelling geldt voor werknemer die werkzaamheden als bestuurder of commissaris van werkgever verricht alleen als werkgever gebruikelijkheid van voorziening aannemelijk maakt; vrijstelling geldt niet als voorziening in de plaats komt van ander loonbestanddeel (cafetariaregeling).
p. Bij thuiswerk ook in woning/woonboot/woonwagen (incl. aanhorigheden) van werknemer alsmede overige plaatsen waar arbobeleid van werkgever wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld parkeerplaats op bedrijfsterrein van werkgever of plaats van medische keuring).
q. Het betreft branche-eigen producten van bedrijf van werkgever of van bedrijf van met werkgever verbonden vennootschap.

Gericht vrijgestelde vaste verblijfskostenvergoeding per vol etmaal[a]

vanaf	*kleine uitgaven overdag (dagcomponent)*	*kleine uitgaven 's avonds (avondcomponent)[b]*	*lunch[c]*	*diner[c]*	*logies[c]*	*ontbijt[c]*
1-1-2019	€ 4,52	€ 9,05	€ 9,16	€ 22,99	€ 102,59	€ 10,13
1-1-2018	€ 4,41	€ 8,83	€ 8,93	€ 22,41	€ 100,68	€ 9,94
1-1-2017	€ 4,24	€ 8,50	€ 8,75	€ 21,95	€ 90,13	€ 8,90
1-1-2016	€ 4,15	€ 8,33	€ 8,55	€ 21,46	€ 89,15	€ 8,80

a. Indien (resterend deel van) dienstreis korter duurt dan etmaal mag vergoeding worden toegekend indien
   - dagcomponent: dienstreis (nog) ten minste 4 uur duurt
   - avondcomponent/ontbijt: dienstreis (nog) overnachting bevat
   - lunch/diner: tijd tussen 12.00-14.00/18.00-21.00 uur geheel in (rest van) dienstreis valt.

b. Gedurende eerste 8 avonden van aansluitende dienstreizen; voor ieder volgend etmaal 50% van avondcomponent.

c. Mits daadwerkelijk kosten worden gemaakt in daarvoor bestemde gelegenheid.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.26.2, 3.27; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2014, § 3.8.1; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 1.13, 3.2; Sociaal Memo, § 1.2.2, 1.3.1, 80.4.1.

Pseudo-eindheffing[3]

- Op werkgever drukkende uitkeringen uit en werkgeversbijdragen/-premie in VUT-regeling (nieuwe definitie, zie § 3.13) worden beschouwd als eindheffingsloon tegen enkelvoudig tarief 52% (RVU-heffing).
- Voor op 31-12-2004 bestaande VUT-regeling (oude definitie) is RVU-heffing in 2005 niet en vanaf 2006 voor bepaalde werknemers (zie § 3.13) niet van toepassing.
- Door werkgever aan werknemer toegekende excessieve vertrekvergoeding wordt beschouwd als eindheffingsloon tegen enkelvoudig tarief 75%, mits toetsloon meer is dan grensbedrag (zie tabel).

Toetsloon excessieve vertrekvergoeding

	2019	*2018*	*2017*	*2016*
toetsloon meer dan	€ 551 000	€ 544 000	€ 540 000	€ 538 000

- Excessieve vertrekvergoeding is meerdere van vertrekvergoeding boven toetsloon, waarbij geldt dat
  - onder toetsloon wordt verstaan, genoten loon bij werkgever in 2e kalenderjaar vóór ontslagjaar (indien dienstbetrekking pas in dat 2e kalenderjaar of later kalenderjaar is begonnen, moet (tot jaarloon herleid) jaarloon van dat 2e of latere kalenderjaar als toetsloon worden gehanteerd)
  - onder vertrekvergoeding wordt verstaan, som van
  - – A ˉ/_ vergelijkingsloon gecorrigeerd voor aantal dagen dat dienstbetrekking in ontslagjaar heeft bestaan (niet negatief), en

– B $^{-}/_{-}$ vergelijkingsloon (niet negatief)

waarin

– A = genoten loon in ontslagjaar + daarna nog van werkgever genoten loon
– B = genoten loon in kalenderjaar voorafgaande aan ontslagjaar
– vergelijkingsloon = toetsloon
- waarde op ontslagdatum van met werknemer in ontslagjaar of daaraan voorafgaande kalenderjaar overeengekomen aandelenoptierechten wordt in A resp. B meegeteld, mits aandelenoptierechten niet uiterlijk bij ontslag zijn uitgeoefend of vervreemd
- waarde van aan werknemer in ontslagjaar of daaraan voorafgaande of daarop volgende kalenderjaar toegekende stamrechtaanspraak wordt in A resp. B meegeteld (overgangsrecht stamrechtvrijstelling)
- geen sprake is van excessieve vertrekvergoeding
– voor zover werkgever aannemelijk maakt dat sprake is van loon door uitoefening of vervreemding van 2 kalenderjaren of langer geleden (*vanaf 2018:* onvoorwaardelijk toegekende of geworden; *t/m 2017:* toegekende) aandelenoptierechten, of
– voor zover pseudo-eindheffing over VUT-uitkering is toegepast
- vertrekvergoeding wordt beschouwd te zijn toegekend op ontslagdatum (bij nadien nog genoten loon volgt opnieuw berekening met verrekening).

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.26.3.

1. Art. 27a, 31, 32ab Wet LB 1964; art. 8.1, 8.5 Uitv.reg. LB 2011; art. 9.2 Wet IB 2001; art. 16 Wfsv; art. 42, 43 Zvw.
2. Art. 13a, 31, 31a, 32 Wet LB 1964; art. 10e-10ec, 11a Uitv.besl. LB 1965; art. 8.2, 8.4-8.4b, 9.8 Uitv.reg. LB 2011; art. 16 Wfsv; art. 42, 43 Zvw; art. 43a IW; art. XIV Belastingplan 2019; paragraaf 4.2, 20.1.1, 20.3.2 Handboek Loonheffingen; vraag 11, 19, 20 besluit 23-8-2013, nr. DGB2013/70M; onderdeel 3.3, 3.6 besluit 17-12-2014, nr. BLKB2014/1894M; onderdeel 4, 8 besluit 20-3-2015, nr. BLKB2015/0188M.
3. Art. 32ba-32bb, 38c, 39f Wet LB 1964.

3.21.2 *Eindheffingstabellen*[1]

- Jaarloon is (tot jaarloon herleide) loon over gehele vorige kalenderjaar.
- Hierna opgenomen tabel geldt voor in Nederland wonende werknemer met volledige belasting- en premieplicht (afwijkende tabel voor werknemer woonachtig in landenkring (zie § 1.1) of derdeland is niet opgenomen).
- Voor eindheffingstabellen voor bijzondere groepen, zie § 3.21.4.

Tabel eindheffing vanaf 1-1-2019

jaarloon[a] zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting	***percentage eindheffing*** tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
tot AOW-leeftijd			
	€ 0	0	0
€ 0	6 759	57,8	36,65
20 385	20 385	61,5	38,1
34 301	34 301	61,5	38,1
68 508	68 508	107,2	51,75
vanaf AOW-leeftijd/geboren op of na 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 759	23	18,75
20 385	20 385	25,3	20,2
34 301	34 301	61,5	38,1
68 508	68 508	107,2	51,75
73 jaar en ouder/geboren voor 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 759	23	18,75
20 385	20 385	25,3	20,2
34 818	34 818	61,5	38,1
68 508	68 508	107,2	51,75

a. Voor niet-genoemde bedragen naast vermelde lagere jaarloon nemen.

Tabel eindheffing vanaf 1-1-2018

jaarloon[a] zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting	***percentage eindheffing*** tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
tot AOW-leeftijd			
	€ 0	0	0
€ 0	6 197	57,6	36,55
20 143	20 143	69	40,85
33 995	33 995	69	40,85
68 508	68 508	108,1	51,95
vanaf AOW-leeftijd/geboren op of na 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 197	22,9	18,65
20 143	20 143	29,7	22,95
33 995	33 995	69	40,85
68 508	68 508	108,1	51,95
72 jaar en ouder/geboren voor 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 197	22,9	18,65
20 143	20 143	29,7	22,95
34 405	34 405	69	40,85
68 508	68 508	108,1	51,95

a. Voor niet-genoemde bedragen naast vermelde lagere jaarloon nemen.

Tabel eindheffing vanaf 1-1-2017

jaarloon[a] zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting	*percentage eindheffing* tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
tot AOW-leeftijd			
	€ 0	0	0
€ 0	6 167	57,6	36,55
19 983	19 983	68,9	40,8
33 792	33 792	68,9	40,8
67 073	67 073	108,3	52
vanaf AOW-leeftijd/geboren op of na 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 167	22,9	18,65
19 983	19 983	29,7	22,9
33 792	33 792	68,9	40,8
67 073	67 073	108,3	52
71 jaar en ouder/geboren voor 1-1-1946			
€	€ 0	0	0
0	6 167	22,9	18,65
19 983	19 983	29,7	22,9
34 131	34 131	68,9	40,8
67 073	67 073	108,3	52

a. Voor niet-genoemde bedragen naast vermelde lagere jaarloon nemen.

Tabel eindheffing vanaf 1-4-2016

jaarloon[a] zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting	*percentage eindheffing* tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
tot AOW-leeftijd			
	€ 0	0	0
€ 0	6 135	57,6	36,55
19 923	19 923	67,7	40,4
33 716	33 716	67,7	40,4
66 422	66 422	108,3	52

jaarloon[a] zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting	***percentage eindheffing*** tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
vanaf AOW-leeftijd/geboren op of na 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 135	22,9	18,65
19 923	19 923	29	22,5
33 716	33 716	67,7	40,4
66 422	66 422	108,3	52
70 jaar en ouder/geboren voor 1-1-1946			
	€ 0	0	0
€ 0	6 135	22,9	18,65
19 923	19 923	29	22,5
34 028	34 028	67,7	40,4
66 422	66 422	108,3	52

a. Voor niet-genoemde bedragen naast vermelde lagere jaarloon nemen.

Tabel eindheffing vanaf 1-1-2016

jaarloon[a] zonder loonheffingskorting	met loonheffingskorting	***percentage eindheffing*** tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
tot AOW-leeftijd			
	€ 0	0	0
€ 0	6 135	57,6	36,55
19 923	19 923	67,2	40,2
33 716	33 716	67,2	40,2
66 422	66 422	108,3	52
vanaf AOW-leeftijd/geboren op of na 1-1-1946			
	0	0	0
€ 0	€ 6 135	22,9	18,65
19 923	19 923	28,7	22,3
33 716	33 716	67,2	40,2
66 422	66 422	108,3	52
70 jaar en ouder/geboren voor 1-1-1946			
	0	0	0
€ 0	€ 6 135	22,9	18,65
19 923	19 923	28,7	22,3
34 028	34 028	67,2	40,2
66 422	66 422	108,3	52

a. Voor niet-genoemde bedragen naast vermelde lagere jaarloon nemen.

1. Art. 32a Wet LB 1964; Regeling loonbelasting- en premietabellen 1990.

◢ Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.21.3 *Afwijkende percentages eindheffingstarief*[1]

- Hierna opgenomen afwijkende percentages eindheffingstarief gelden voor werknemer die woont in Nederland en
  - uitsluitend premieplichtig is, of
  - uitsluitend belastingplichtig is.

Afwijkende eindheffingspercentages vanaf 1-1-2019

tabeltarief (gebruteerd)[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig	*enkelvoudig tarief*[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig
tot AOW-leeftijd					
57,8	38,2	9,8	36,65	27,65	9
61,5[b]	38,2	11,6	38,10[b]	27,65	10,45
61,5	0		38,10	0	
107,2	0		51,75	0	
vanaf AOW-leeftijd/geboren voor, op of na 1-1-1946					
23	10,8	9,8	18,75	9,75	9
25,3	10,8	11,6	20,2	9,75	10,45
61,5	0		38,1	0	
107,2	0		51,75	0	

a. Niet-vermelde percentages blijven ongewijzigd.
b. Tot jaarloon € 34 301.

Afwijkende eindheffingspercentages vanaf 1-1-2018

tabeltarief (gebruteerd)[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig	*enkelvoudig tarief*[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig
tot AOW-leeftijd					
57,6	38,2	9,7	36,55	27,65	8,9
69[b]	38,2	15,2	40,85[b]	27,65	13,2
69	0		40,85	0	
108,1	0		51,95	0	
vanaf AOW-leeftijd/geboren voor, op of na 1-1-1946					
22,9	10,8	9,7	18,65	9,75	8,9
29,7	10,8	15,2	22,95	9,75	13,2
69	0		40,85	0	
108,1	0		51,95	0	

a. Niet-vermelde percentages blijven ongewijzigd.
b. Tot jaarloon € 33 995.

Afwijkende eindheffingspercentages vanaf 1-1-2017

tabeltarief (gebruteerd)[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig	*enkelvoudig tarief*[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig
tot AOW-leeftijd					
57,6	38,2	9,7	36,55	27,65	8,9
68,9[b]	38,2	15,1	40,8[b]	27,65	13,15
68,9	0		40,8	0	
108,3	0		52	0	
vanaf AOW-leeftijd/geboren voor, op of na 1-1-1946					
22,9	10,8	9,7	18,65	9,75	8,9
29,7	10,8	15,1	22,9	9,75	13,15
68,9	0		40,8	0	
108,3	0		52	0	

a. Niet-vermelde percentages blijven ongewijzigd.
b. Tot jaarloon € 33 792.

Afwijkende eindheffingspercentages vanaf 1-4-2016

tabeltarief (gebruteerd)[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig	*enkelvoudig tarief*[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig
tot AOW-leeftijd					
57,6	39,1	9,1	36,55	28,15	8,4
67,7[b]	39,1	13,9	40,4[b]	28,15	12,25
67,7	0		40,4	0	
108,3	0		52	0	
vanaf AOW-leeftijd/geboren voor, op of na 1-1-1946					
22,9	11,4	9,1	18,65	10,25	8,4
29	11,4	13,9	22,5	10,25	12,25
67,7	0		40,4	0	
108,3	0		52	0	

a. Niet-vermelde percentages blijven ongewijzigd.
b. Tot jaarloon € 33 716.

Afwijkende eindheffingspercentages vanaf 1-1-2016

tabeltarief (gebruteerd)[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig	*enkelvoudig tarief*[a]	*te vervangen door indien werknemer uitsluitend* premie-plichtig	belasting-plichtig
tot AOW-leeftijd					
57,6	39,1	9,1	36,55	28,15	8,4
67,2[b]	39,1	13,7	40,2[b]	28,15	12,05
67,2	0		40,2	0	
108,3	0		52	0	
vanaf AOW-leeftijd/geboren voor, op of na 1-1-1946					
22,9	11,4	9,1	18,65	10,25	8,4
28,7	11,4	13,7	22,3	10,25	12,05
67,2	0		40,2	0	
108,3	0		52	0	

a. Niet-vermelde percentages blijven ongewijzigd.
b. Tot jaarloon € 33 716.

1. Art. 32a Wet LB 1964; Regeling loonbelasting- en premietabellen 1990.

◢ Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.21.4 *Eindheffingstabellen voor bijzondere groepen*[1]

Tabel eindheffing anonieme werknemers

vanaf	*percentage eindheffing* tabeltarief (gebruteerd)	enkelvoudig tarief
1-1-2019	108,3	52
1-1-2018	108,3	52
1-1-2017	108,3	52
1-1-2016	108,3	52

Tabel eindheffing aannemers van werk/thuiswerkers/ gelijkgestelden/sekswerkers

vanaf	*percentage eindheffing* tabeltarief (gebruteerd) zonder loonheffings-korting	met loonheffings-korting	enkelvoudig tarief zonder loonheffings-korting	met loonheffings-korting
1-1-2019				
■ tot AOW-leeftijd	56,2	8,6	36	8
■ vanaf AOW-leeftijd	21,9	0	18	0
1-1-2018				
■ tot AOW-leeftijd	56,2	9,8	36	9
■ vanaf AOW-leeftijd	21,9	0	18	0

vanaf	*percentage eindheffing*			
	tabeltarief (gebruteerd)		enkelvoudig tarief	
	zonder loonheffings-korting	met loonheffings-korting	zonder loonheffings-korting	met loonheffings-korting
1-1-2017				
■ tot AOW-leeftijd	56,2	9,8	36	9
■ vanaf AOW-leeftijd	21,9	0	18	0
1-1-2016				
■ tot AOW-leeftijd	56,2	9,8	36	9
■ vanaf AOW-leeftijd	21,9	0	18	0

1. Art. 33 Wet LB 1964; Regeling loonbelasting- en premietabellen 1990.

◢ Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

3.22 Afdrachtverminderingen LB/PH[1]

■ Af te dragen LB/PH kan worden verminderd (niet verder dan tot nul) met hierna aangegeven afdrachtverminderingen.

1. Art. 3 WVA.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.42.

3.22.1 *Afdrachtvermindering zeevaart*[1]

■ Afdrachtvermindering
  - geldt voor zeevarenden op zeeschip dat geregistreerd is in Nederland en Nederlandse vlag voert
  - bedraagt percentage van loon uit tegenwoordige dienstbetrekking exclusief eindheffingsloon
  - wordt niet toegepast op loon waarover S&O-afdrachtvermindering is toegepast.

Afdrachtvermindering zeevaart

zeevarende	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
in Nederland of lidstaat EU/EER woonachtig	40%	40%	40%	40%
niet in Nederland of lidstaat EU/EER woonachtig en LB-onderworpen of premieplichtig	10%	10%	10%	10%

1. Art. 1, 4, 5, 17-20 WVA; art. 16 Uitv.reg. afdrachtvermindering.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.43.

3.22.2 *Afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk*[1]

- Afdrachtvermindering
  - geldt voor S&O-inhoudingsplichtige die beschikt over S&O-verklaring over periode waarin aangiftetijdvak eindigt
  - bedraagt maximaal in S&O-verklaring vastgestelde totaalbedrag, welk totaalbedrag per aangiftetijdvak maximaal naar rato van aantal in periode resterende aangiftetijdvakken in aanmerking komt
  - – eventueel uiteindelijk te weinig benutte afdrachtvermindering kan in latere aangiftetijdvakken van zelfde kalenderjaar of via correctiebericht alsnog in eerdere aangiftetijdvakken van zelfde kalenderjaar worden verrekend
  - is afhankelijk van (zie tabel S&O-afdrachtvermindering)
  - – aantal S&O-uren in periode en gemiddeld S&O-uurloon, en
  - – bedrag aan kosten en uitgaven voor S&O in periode.
- S&O-inhoudingsplichtige
  - is inhoudingsplichtige die tevens onderneming drijft en geen publieke kennisinstelling is
  - kan S&O-verklaring aanvragen
  - – voor aaneengesloten periode van minimaal 3 en maximaal 12 kalendermaanden binnen 1 kalenderjaar, en
  - – voor maximaal 3 perioden per kalenderjaar
  - kan deel uitmaken van fiscale eenheid waarbinnen S&O-werk wordt uitbesteed.
- S&O-referentiejaar is tweede kalenderjaar voorafgaand aan kalenderjaar waarop S&O-afdrachtvermindering betrekking heeft.
- S&O-verklaring
  - moet ten minste 1 kalendermaand voorafgaand aan periode op elektronische wijze bij RVO zijn aangevraagd, waarbij indien S&O is verricht in S&O-referentiejaar, S&O-inhoudingsplichtige via website van RVO BSN moet opgeven van werknemers die S&O hebben verricht
  - kan over dezelfde kalendermaand niet meerdere keren worden afgegeven
  - wordt afgegeven door RVO te Zwolle namens minister van Economische Zaken en Klimaat
  - bevat navolgende gegevens
  - – omschrijving van S&O (voor begrip S&O, zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.44)
  - – periode waarvoor S&O-verklaring wordt verstrekt
  - – verwachte aantal S&O-uren dat werknemers van S&O-inhoudingsplichtige in periode zullen besteden
  - – verwachte bedrag aan kosten en uitgaven in periode voor S&O of forfaitaire bedrag aan kosten en uitgaven over periode
  - – (berekening van) bedrag van S&O-afdrachtvermindering.

S&O-afdrachtvermindering

jaar	*S&O-grens (per kalenderjaar)*	*S&O-afdrachtvermindering*[a,b] t/m S&O-grens[c]	boven S&O-grens
2019	€ 350 000	32%[d]	16%
2018	€ 350 000	32%[d]	14%
2017	€ 350 000	32%[d]	16%
2016	€ 350 000	32%[d]	16%

a. S&O-grondslag = (verwachte S&O-uren × gemiddeld S&O-uurloon) + kosten + uitgaven; S&O-inhoudingsplichtige kan kiezen voor forfaitaire berekening van bedrag aan kosten en uitgaven (zie hierna).
b. S&O-afdrachtvermindering = S&O-grondslag × S&O-percentage.
c. Hoge S&O-percentage kan per kalenderjaar 1× worden toegepast.
d. 40% (2018/2017/2016: 40%) indien S&O-inhoudingsplichtige in 5 voorafgaande kalenderjaren
   - ten minste 1 jaar geen inhoudingsplichtige was (starter), en
   - voor maximaal 2 jaar S&O-verklaring heeft verkregen; met overdracht van (gedeelte van) onderneming waarbinnen S&O wordt verricht door verbonden vennootschap of houder a.b. wordt rekening gehouden.

- S&O-uurloon is loon over S&O-uren
  - inclusief loon uit vroegere dienstbetrekking
  - exclusief eindheffingsbestanddelen (zie § 3.21.1).
- Gemiddeld S&O-uurloon is
  - in S&O-referentiejaar gemiddeld betaald S&O-uurloon waarvoor S&O-verklaring is verstrekt (afronden naar boven op hele euro's; bij berekening van gemiddeld betaald S&O-uurloon moeten S&O-uren worden vermenigvuldigd met 0,85; berekening wordt gebaseerd op gegevens per 1 april van voorafgaande kalenderjaar uit polisadministratie van UWV, tenzij dit leidt tot evident onjuiste uitkomst)
  - € 29 indien in S&O-referentiejaar geen S&O is verricht waarvoor over S&O-verklaring wordt beschikt.
- Uitgaven
  - kunnen slechts bij 1 S&O-inhoudingsplichtige tot S&O-grondslag gerekend worden
  - bestaan uit alles dat is betaald voor verwerving van nieuw vervaardigde bedrijfsmiddelen, voor zover
  - bedrijfsmiddelen
    - niet eerder in aanmerking zijn genomen voor S&O-verklaring of RDA-beschikking (behalve voor uitgaven van € 1 mln of meer, zie hierna)
    - niet eerder gebruikt zijn
    - dienstbaar en direct toerekenbaar zijn aan realisatie van S&O van S&O-inhoudingsplichtige
  - betalingen drukken
    - op S&O-inhoudingsplichtige, of
    - op lichaam dat deel uitmaakt van dezelfde fiscale eenheid als S&O-inhoudingsplichtige
  - omvatten niet
  - investeringen die in aanmerking komen voor energie-investeringsaftrek of milieu-investeringsaftrek (zie § 1.25)

  - komen in aanmerking in kalenderjaar waarin bedrijfsmiddel in gebruik is genomen

  met dien verstande dat
  - uitgaven die gedeeltelijk toerekenbaar zijn aan door S&O-inhoudingsplichtige verricht S&O slechts voor dat deel in aanmerking komen
  - uitgaven slechts in 1 S&O-verklaring kunnen worden opgenomen, maar uitgaven van € 1 mln of meer per bedrijfsmiddel, kunnen gedurende 5 jaar maximaal 1 × per kalenderjaar in S&O-verklaring worden opgenomen (voor uitgaven die in RDA-beschikking zijn opgenomen geldt overgangsrecht)
  - uitgaven van € 1 mln of meer per bedrijfsmiddel in enig kalenderjaar voor 20% in aanmerking komen.
- Kosten
  - kunnen slechts bij 1 S&O-inhoudingsplichtige tot S&O-grondslag gerekend worden
  - bestaan uit alles dat is betaald
  - door S&O-inhoudingsplichtige, of
  - door lichaam dat deel uitmaakt van dezelfde fiscale eenheid als S&O-inhoudingsplichtige

  voor realisatie van S&O van S&O-inhoudingsplichtige, voor zover betalingen
  - niet eerder in aanmerking zijn genomen voor S&O-verklaring of RDA-beschikking
  - uitsluitend dienstbaar en direct toerekenbaar zijn aan uitvoeren van S&O
  - drukken op S&O-inhoudingsplichtige/lichaam van fiscale eenheid
  - geen uitgaven zijn
  - omvatten niet
  - kosten van uitbesteed onderzoek
  - kosten van inhuur van arbeid
  - financieringskosten
  - kosten van grondverwerving of grondverbetering
  - kosten die vergoeding zijn voor ter beschikking stellen van bedrijfsmiddel waarvoor S&O-inhoudingsplichtige of ander lichaam eerder S&O-verklaring heeft ontvangen (er moet sprake zijn van gelieerdheid via leiding, toezicht of kapitaaldeelname tussen S&O-inhoudingsplichtige, lichaam dat kosten maakt en lichaam dat bedrijfsmiddel ter beschikking stelt)
  - loonkosten
  - komen in aanmerking indien kosten zijn betaald vóór door S&O-inhoudingsplichtige te verrichten mededeling gerealiseerde kosten en uitgaven.
- Bij aanvraag S&O-afdrachtvermindering over eerste periode van kalenderjaar kan S&O-inhoudingsplichtige kiezen voor forfaitaire berekening van bedrag aan uitgaven en kosten voor S&O, in welk geval bij berekening van S&O-grondslag als bedrag voor uitgaven en kosten wordt genomen
  - voor zover verwachte S&O-uren maximaal 1800: verwachte S&O-uren × € 10

  - voor zover verwachte S&O-uren meer dan 1800: verwachte S&O-uren × € 4.
- S&O-inhoudingsplichtige (*t/m 2017:* aan wie S&O-verklaring is afgegeven)
  - moet S&O-administratie bijhouden, volgens nader gegeven regels
  - moet aan RVO werkelijk aantal S&O-uren en gerealiseerde kosten en uitgaven over kalenderjaar elektronisch meedelen
  - binnen 3 kalendermaanden na afloop van kalenderjaar (of indien dat later is, 3 kalendermaanden na afgifte laatste S&O-verklaring van kalenderjaar of, bij eerdere beëindiging inhoudingsplicht, binnen 1 maand na die beëindiging)
  - in welk geval RVO correctie-S&O-verklaring ter hoogte van niet-bestede S&O-uren en niet-gerealiseerde kosten en uitgaven afgeeft, voor alle op kalenderjaar betrekking hebbende S&O-verklaringen gezamenlijk (*t/m 2017:* gespecificeerd per S&O-verklaring).
- Bestuurlijke boete kan worden opgelegd bij overtreding van bepalingen omtrent administratieplicht, mededelingsplicht of bij onjuiste/onvolledige verstrekking van gegevens of bescheiden ter verkrijging S&O-verklaring of (*vanaf 2017*) bij doen van mededeling.

1. Art. 1, 21-29, 47 WVA; Regeling S&O-afdrachtvermindering.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 3.44; Fiscaal Memo App, Afdrachtvermindering S&O.

4-5. Gereserveerd

6. Vennootschapsbelasting

6.1 Tarieven vennootschapsbelasting[1]

Tarief VPB (algemeen tarief)			
	belastbaar bedrag	*% van heffing*	*belasting*
2019			
1e schijf	€ 200 000	19,0%	€ 38 000
2e schijf	meerdere boven € 200 000	25,0%	
2018-2016			
1e schijf	€ 200 000	20,0%	€ 40 000
2e schijf	meerdere boven € 200 000	25,0%	

- Tarief fiscale beleggingsinstelling (voor zover niet vrijgesteld): 0%.
- Verhoging van verschuldigde VPB wegens
  - (*t/m 2017*) ongedaan maken van herkapitalisatie: 50% van kapitaalsverkleining
  - niet voldoen aan bepalingen pensioen/VUT in eigen beheer: 52% van waarde aanspraken
  - niet voldoen aan bepalingen periodieke uitkeringen ter vervanging gederfd of te derven loon (stamrechtvrijstelling) in eigen beheer: 52% van waarde aanspraken
  - niet langer voldoen aan gestelde voorwaarden door groene fondsen: 0,2% × aantal maanden tussen niet langer voldoen aan voorwaarden en intrekking aanwijzing × vermogenswaarde in economisch verkeer op tijdstip van niet langer voldoen aan voorwaarden.
- Door groenfonds verschuldigde lumpsumheffing tijdens ingroeiperiode bedraagt 0,2% per maand van niet naar fondsbestemming aangewende vermogen (incl. 30% marge).
- Deelnemingsverrekening beleggingsdeelnemingen: 5% van gezamenlijke gebruteerde voordelen (maximaal regulier verschuldigde belasting over netto gebruteerde deelnemingsvoordelen).
- Verrekening bij buitenlandse ondernemingswinsten: 5% van gezamenlijke bedrag aan winst uit buitenlandse onderneming waarop objectvrijstelling voor buitenlandse ondernemingswinsten niet van toepassing is (maximaal regulier verschuldigde belasting over gezamenlijke winst uit buitenlandse onderneming).
- (*Vanaf 2019*) verrekening bij voordelen uit gecontroleerd lichaam: 100% van door bel.pl. aan te tonen werkelijke bedrag aan winstbelasting dat over in aanmerking genomen voordelen door gecontroleerd lichaam is betaald (maximaal regulier verschuldigde belasting).

1. Art. 22-23e, 28, 34 (oud), 34b, 34e Wet VPB 1969; art. 9 Besluit beleggingsinstellingen.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 6.45-6.51, 6.57.5; Fiscaal Memo App, Vennootschapsbelasting.

6.2 Diverse cijfers vennootschapsbelasting[1]

Diverse cijfers vennootschapsbelasting				
cijfers	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
subjectieve vrijstellingen				
■ maximumwinst per jaar	€ 7 500	€ 7 500	€ 7 500	€ 7 500
■ maximumwinst per 5 jaar	37 500	37 500	37 500	37 500
vrijstelling verenigingen/stichtingen e.d.				
■ maximumwinst per jaar	15 000	15 000	15 000	15 000
■ maximumwinst per 5 jaar	75 000	75 000	75 000	75 000
aftrekbeperking gemengde kosten				
■ van belastbaar loon	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
■ minimumforfait	4 600	4 500	4 500	4 500
■ optioneel: van kosten	26,5%	26,5%	26,5%	26,5%
verlengstukwinst	2 269	2 269	2 269	2 269
loongrens stock appreciation rights	572 000	565 000	561 000	559 000
(*alleen 2018*) spoedreparatie fiscale eenheid				
■ drempel renteaftrekbeperking winstdrainage[a]	–	100 000	–	–
commissarisbeloning				
■ minimum	1 815	1 815	1 815	1 815
■ maximum	9 076	9 076	9 076	9 076
innovatiebox				
■ factor	7/25	7/25	5/25	5/25
■ (*vanaf 2017*) grens kleinere bel.pl.				
– voordelen per 5 jaar	37 500 000	37 500 000	37 500 000	–
– netto-omzet per 5 jaar	250 000 000	250 000 000	250 000 000	–
■ (*vanaf 2017*) verhogingsfactor	1,3	1,3	1,3	–
■ forfait				
– percentage	25%	25%	25%	25%
– maximum	25 000	25 000	25 000	25 000
buitenlandse beleggingsdeelneming/buitenlandse beleggingsonderneming				
■ brutering voordelen deelnemingsverrekening	100/95	100/95	100/95	100/95
■ factor verlaging winst bij negatieve winst	5/25	5/25	5/25	5/25
(*vanaf 2019*) gecontroleerd buitenlands lichaam (controlled foreign company)				
■ tarief winstbelasting per 1 oktober voorafgaand	9%	–	–	–
■ loonkostencriterium	100 000	–	–	–

cijfers	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
factor verrekenbaar verlies na geruisloze terugkeer	19/44	20/45	20/45	20/45
(*t/m 2018*) renteaftrekbeperking deelnemingsrente				
■ franchise	–	750 000	750 000	750 000
(*t/m 2018*) renteaftrekbeperking overnameschulden				
■ franchise	–	1 000 000	1 000 000	1 000 000
■ overnameschulden in % van verkrijgingsprijs				
– in overnamejaar	–	60%	60%	60%
– jaarlijkse afbouw	–	5%	5%	5%
– ondergrens	–	25%	25%	25%
(*vanaf 2019*) generieke renteaftrekbeperking				
■ percentage van gecorrigeerde winst	30%	–	–	–
■ nominaal plafond	1 000 000	–	–	–
giftenaftrek				
■ maximum				
– als percentage van winst	50%	50%	50%	50%
– bedrag	100 000	100 000	100 000	100 000
■ giften aan culturele instellingen				
– verhoging giften met multiplier	50%	50%	50%	50%
– maximum verhoging	2 500	2 500	2 500	2 500
(*vanaf 1-4-2018*) loonkostencriterium tussenhoudster[b]	100 000	100 000	–	–
verliesverrekening (aantal jaren)				
■ achterwaarts (carry back)	1	1	1	1
■ voorwaarts (carry forward)[c]	6	9	9	9
drempel country-by-country reporting verrekenprijzen (geconsolideerde groepsopbrengst)				
■ landenrapport	750 000 000	750 000 000	750 000 000	750 000 000
■ groepsdossier/lokaal dossier	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000

a. Per fiscale eenheid voor op 25-10-2017, 11:00 uur bestaande schulden.
b. Nog te vermenigvuldigen met woonlandfactor (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 6.42).
c. Verrekening vindt plaats in volgorde waarin verliezen zijn ontstaan en belastbare winsten of Nederlandse inkomens zijn genoten, echter in 2019 geleden verlies wordt verrekend vóór verliezen uit 2017 en 2018 en in 2020 geleden verlies vóór verlies uit 2018.

1. Art. 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12b-12bb, 12bd, 13aa, 13ab, 13l (oud), 15ad (oud), 15b, 15h, 16, 20, 29c, 29h Wet VPB 1969; art. 5-7, 7aa (oud) Uitv.besl. VPB 1971; art. 2d, 2e Uitv. besch. VPB 1971; art. III Wet spoedreparatie fiscale eenheid; art. 8.1 Wet bedrijfsleven 2019.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 6.3, 6.6, 6.11, 6.12, 6.15, 6.23, 6.24, 6.34, 6.37, 6.38, 6.41.2, 6.42, 6.44, 6.60, 6.61; Fiscaal Memo App, Giften VPB.

7. Dividendbelasting

7.1 Tarieven dividendbelasting[1]

Heffingspercentages dividendbelasting 2019-2016	
tarief	*% van heffing*
belasting voor rekening gerechtigde	15%
belasting voor rekening inhoudingsplichtige	(100/85) × 15%
dooruitdeling deelnemingsdividend	3%

1. Art. 5, 6, 11 Wet DB 1965.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 7.4, 7.6.

7.2 Inflatiebijstelling[1]

Inflatiebijstelling uitgekeerd dividend	
per	*tabelcorrectiefactor*
1-1-2019	1,012
1-1-2018	1,008
1-1-2017	1,003
1-1-2016	1,005
1-1-2015	1,009
1-1-2014	1,017
1-1-2013	1,022
1-1-2012	1,017
1-1-2011	1,006
1-1-2010	1,019
1-1-2009	1,017
1-1-2008	1,015

1. Art. 4c Wet DB 1965; art. 1aa Uitv.besch. DB 1965.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 7.3.

8-10. Gereserveerd

11. Omzetbelasting

11.1 Tarieven omzetbelasting[1]

Heffingspercentages omzetbelasting				
tarief	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
algemeen tarief				
■ exclusief	21	21	21	21
■ inclusief	17,36	17,36	17,36	17,36
verlaagd tarief (tabel I)				
■ exclusief	9	6	6	6
■ inclusief	8,26	5,66	5,66	5,66
nul-tarief (tabel II)	0	0	0	0
vrijstelling (art. 11 Wet)	–	–	–	–
(*t/m 2017*) landbouwforfait				
■ exclusief	–	–	5,71	5,71
■ inclusief	–	–	5,4	5,4
(*t/m 2017*) minerale olie tuinbouw	–	–	15	15

1. Art. 9, 17d, 20, 27 (oud) Wet OB 1968; art. 34b Uitv.besch. OB 1968 (oud).

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 11.6, 11.7; Fiscaal Memo App, Omzetbelasting.

11.2 Diverse cijfers omzetbelasting[1]

Diverse percentages omzetbelasting				
tarief	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
correctie privégebruik auto[a]	2,7	2,7	2,7	2,7
gebruik en onderhoud auto[b]	1,5	1,5	1,5	1,5
personeelskantines	9	6	6	6
sportkantines	13	11,5	11,5	11,5

a. Privégebruik wordt als fictieve dienst belast naar werkelijk privégebruik (incl. woonwerkverkeer) van auto, hetgeen ook forfaitair met 2,7% (vanaf 6e gebruiksjaar: 1,5%) van catalogusprijs (incl. OB/BPM) mag worden berekend; forfait bedraagt maximaal betaalde OB op gebruik en onderhoud en jaardeel betaalde OB over aanschafwaarde; forfait mag 1 × per jaar in laatste aangiftetijdvak op aangifte worden voldaan; auto(verhuur) bedrijf mag gemiddelde catalogusprijs hanteren; forfait tijdsgelang nemen naar aantal dagen dat auto voor privédoeleinden ter beschikking staat.

b. Indien geen vooraftrek over aanschaf auto heeft plaatsgevonden en geen administratie van privégebruik is bijgehouden; forfait bedraagt maximaal betaalde OB op gebruik en onderhoud.

Diverse bedragen omzetbelasting

bedrag	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
drempelbedragen				
■ verwervingen	€ 10 000	€ 10 000	€ 10 000	€ 10 000
■ afstandsverkopen	100 000	100 000	100 000	100 000
■ (*vanaf 2019*) grensoverschrijdende digitale diensten	10 000	–	–	–
maatschappelijk gebonden eigendom woning	240 000	240 000	240 000	240 000
(*t/m 2016*) personeel watersportorganisatie	–	–	–	4 538
vrijstelling fondswerving				
■ leveringen	68 067	68 067	68 067	68 067
■ diensten sportverenigingen	50 000	50 000	50 000	50 000
■ diensten andere instellingen	22 689	22 689	22 689	22 689
kantineregeling[a]	68 067	68 067	68 067	68 067
verlegging mobiele telefoons, geïntegreerde schakelingen, spelcomputers, tablet pc's, laptops	10 000	10 000	10 000	10 000
uitsluiting aftrek OB				
■ woonwerkfiets (incl. OB)	749	749	749	749
■ drempel	227	227	227	227
beleggingsgoud	10 000	10 000	10 000	10 000
verzoek teruggaaf buitenlandse ondernemer				
■ drempel algemeen	400	400	400	400
■ drempel kalenderjaar	50	50	50	50
inkoopverklaring margeregeling	500	500	500	500
reizigersvrijstelling (geen tabak/alcohol/brandstof)				
■ particuliere plezierlucht- of -zeevaart	300	300	300	300
■ overige reizigers	430	430	430	430
uitvoer door particulieren	50	50	50	50
omzetgrens opgaaf ICP per kwartaal	50 000	50 000	50 000	100 000

a. Muziekvereniging, speeltuinvereniging, instelling voor jeugdwerk, bejaardensociëteit, hobbyclub, buurtvereniging, dorpshuis, wijkcentrum, basisschool, school voor lager en middelbaar beroepsonderwijs en school voor algemeen voortgezet en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.

Forfaitaire bedragen verschuldigde OB op zonnepanelen[a]

opwekvermogen in Wattpiek per jaar van	t/m	*forfaitair verschuldigde OB*[b] *bij* niet-geïntegreerde zonnepanelen	geïntegreerde zonnepanelen[c]
–	1 000	€ 20	€ 5
1001	2 000	40	10
2001	3 000	60	20
3001	4 000	80	30
4001	5 000	100	40
5001	6 000	120	50
6001	7 000	140	60
7001	8 000	160	70
8001	9 000	180	80
9001	10 000	200	90

a. Geïntegreerde zonnepanelen hebben zowel functie van dakbedekking als stroomopwekking; niet-geïntegreerde zonnepanelen hebben alleen functie van stroomopwekking.
b. Bij gebruikmaking van forfait mag voor geleverde stroom geen OB aan energiebedrijf in rekening worden gebracht.
c. Op niet-geïntegreerde zonnepanelen kan 100% en op geïntegreerde zonnepanelen kan 33,3% van bij aanschaf en installatie in rekening gebrachte OB als voorbelasting worden afgetrokken.

1. Art. 1a, 4, 5a, 6h, 8, 11, eerste lid, onderdeel v, 12, 21b, 28n, 31, 32a, 37a Wet OB 1968; Besluit uitsluiting aftrek OB 1968; art. 4a, 23a, 24, 33b Uitv.besch. OB 1968; besluit 13-6-2007, nr. CPP2007/1078M (oud); onderdeel 2.1 besluit 16-3- 2011, nr. BLKB2011/445; besluit 11-7-2012, nr. BLKB2012/639M; onderdeel 2, 4 besluit 18-12-2013, nr. BLKB2013/2001M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 11.2, 11.4, 11.6, 11.7, 11.9, 11.12, 11.15, 11.18, 11.19; Fiscaal Memo 3 2008, § 11.14; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2012, § 13.3; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2013, § 11.25.2; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2015, § 11.20; Fiscaal Memo App, Omzetbelasting.

11.3 Kleineondernemersregeling[1]

Kleineondernemersregeling 2019-2016

verschuldigde OB per jaar van	t/m	*reductie per jaar*	*voorlopige vermindering*[a] *per* kwartaal	maand
–	€ 1345	verschuldigde OB	verschuldigde OB	
€ 1346	1475		€ 250	€ 83
1476	1611	2,5 × (€ 1883 minus	159	53
1612	1747	verschuldigde OB)	68	23
1748	1883		–	–
1884	–	–	–	–

a. Maximaal

- Voor toepassing kleineondernemersregeling geldt
  - verschuldigde OB = ná aftrek voorbelasting maar voor toepassing van voorlopige vermindering of reductie

  - voorlopige vermindering kan niet leiden tot teruggaaf over enig tijdvak
  - voldaan moet worden aan terzake geldende administratieve verplichtingen, tenzij ontheffing wordt verleend.
- (*Vanaf 1-7-2019*) ondernemer[2]
  - die vanaf 1-1-2020 geldende vrijstelling kleine ondernemers wil toepassen dient dit uiterlijk 20-11-2019 te melden aan inspecteur (inspecteur kan bij voor bezwaar vatbare beschikking vrijstelling kleine ondernemers weigeren)
  - die op 31-12-2019 ontheffing van administratieve verplichtingen heeft, wordt geacht melding vrijstelling kleine ondernemers te hebben gedaan, tenzij aannemelijk is dat ondernemer in 2020 niet gaat voldoen aan voorwaarden voor vrijstelling kleine ondernemers.

1. Art. 25 Wet OB 1968; art. 24 Uitv.besch. OB 1968; besluit 26-3-2013, nr. BLKB2013/400M.
2. Art. III Wet modernisering kleineondernemersregeling.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 11.13; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2014, § 11.35; Fiscaal Memo App, Omzetbelasting.

11.4 Factuurgegevens[1]

Verplichte vermeldingen op factuur[a]
factuurgegevens[b,c]
datum uitreiking
opeenvolgend factuurnummer, met 1 of meer reeksen, ter eenduidige identificatie van factuur
naam, adres en btw-identificatienummer ondernemer
naam, adres afnemer
btw-identificatienummer afnemer indien OB van afnemer wordt geheven of bij intracommunautaire levering
naam, adres en btw-identificatienummer fiscaal vertegenwoordiger, indien OB door hem wordt voldaan
hoeveelheid en aard geleverde goederen/omvang en aard verrichte diensten
datum levering/dienst of datum vooruitbetaling mits vast te stellen en afwijkend van datum uitreiking factuur
vergoeding per tarief (normaal/verlaagd/nihil/vrijgesteld), eenheidsprijs exclusief OB, eventuele niet in eenheidsprijs begrepen vooruitbetalings- en andere kortingen[d,e]
toegepast tarief[e]
te betalen OB in euro's[e]
voor zover van toepassing, aanduiding van vrijstelling, intracommunautaire levering of vermelding 'factuur uitgereikt door afnemer', 'btw verlegd', 'bijzondere regeling reisbureaus', 'bijzondere regeling - gebruikte goederen', 'bijzondere regeling - kunstvoorwerpen', 'bijzondere regeling - voorwerpen voor verzamelingen of antiquiteiten'
benodigde gegevens om te bepalen of sprake is van nieuw vervoermiddel (bij intracommunautaire levering)

a. Voor bepaalde gevallen geldt ontheffing of vereenvoudiging van bepaalde vermeldingen (openbaar vervoer, taxivervoer, spijzen- en drankenverstrekking in horeca, benzinebonnen, bonnen met verzamelfactuur, inruiltransacties, groothandelsbedrijven, acceptgirokaarten en automatische incasso).

b. Bedragen mogen in elke munteenheid voorkomen, mits te betalen OB in euro's is uitgedrukt.
c. Inspecteur kan uit controle-oogpunt Nederlandse vertaling van factuur eisen
   - inzake in Nederland verrichte prestaties, of
   - indien ontvangen door in Nederland gevestigde ondernemer.
d. Vergoeding moet incl. OB worden vermeld zonder aparte vermelding van OB bij margeregeling of reisbureauregeling.
e. Bij grensoverschrijdende afstandsverkopen mag volstaan worden met vermelding van hoeveelheid, omvang, aard van goederen/diensten en vergoeding daarvoor.

Verplichte vermelding op vereenvoudigde factuur[a,b]
factuurgegevens[c]
datum uitreiking
identiteit van ondernemer die goederenlevering of dienst verricht
aard van geleverde goederen of verrichte diensten
te betalen OB in euro's of gegevens waarmee OB kan worden uitgerekend

a. Vereenvoudigde factuur mag worden uitgereikt als
   - factuurbedrag maximaal € 100 bedraagt, of
   - uitgereikte factuur is aan te merken als document/bericht dat wijzigingen aanbrengt in, en specifiek en ondubbelzinnig verwijst naar oorspronkelijke factuur; in vereenvoudigde factuur moet ondubbelzinnig naar oorspronkelijke factuur worden verwezen met specifieke vermelding van aangebrachte wijzigingen.
b. Vereenvoudigde factuur mag niet worden uitgereikt
   - bij grensoverschrijdende afstandsverkopen, of
   - bij intracommunautaire leveringen tegen nultarief, of
   - als presterende ondernemer niet in lidstaat is gevestigd waar prestatie wordt verricht, of
   - als vaste inrichting in lidstaat waar prestatie wordt verricht niet betrokken is bij verrichten van prestatie en OB-schuld is verlegd naar afnemer.
c. Bedragen mogen in elke munteenheid voorkomen, mits te betalen OB in euro's is uitgedrukt.

- Factuur moet worden uitgereikt
  - uiterlijk 15e dag na maand van levering/dienst
  - bij vooruitbetaling: vóór tijdstip opeisbaar worden van vooruitbetaling

  hetgeen op 2 wijzen kan geschieden
  - op papier
  - elektronisch, mits afnemer elektronische uitreiking aanvaardt.

1. Art. 28h, 28zf, 34d, 34g, 35a, 35b Wet OB 1968; art. 33 Uitv.besch. OB 1968; onderdeel 3.3.6 besluit 6-12-2014, nr. BLKB2014/704M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 11.19; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 11.23; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 11.24.

12. Successiewet

12.1 Vrijstelling erfbelasting[1]

Vrijstelling erfbelasting				
verkrijger	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
partner				
■ vrijstelling	€ 650 913	€ 643 194	€ 638 089	€ 636 180
■ minimumvrijstelling na korting met onbelaste aanspraken[a]	168 155	166 161	164 842	164 348
kind				
■ ziek/gehandicapt[b]	61 840	61 106	60 621	60 439
■ overig	20 616	20 371	20 209	20 148
kleinkind	20 616	20 371	20 209	20 148
ouders	48 821	48 242	47 859	47 715
overige verkrijgers	2 173	2 147	2 129	2 122

a. Aanspraken op pensioen, lijfrente en periodieke uitkeringen bij overlijden komen voor 50% op basisvrijstelling in mindering.
b. Kind werd grotendeels op kosten van overledene onderhouden en is door ziekte of gebreken vermoedelijk eerstkomende 3 jaar niet in staat 50% van normaal inkomen uit arbeid te verwerven.

1. Art. 32 SW 1956.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 12.9; Juridisch Memo, § 5.2-5.3; Fiscaal Memo App, Erfbelasting.

12.2 Vrijstelling schenkbelasting[1]

Vrijstelling schenkbelasting				
verkrijger	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
door kind van ouders	€ 5 428	€ 5 363	€ 5 320	€ 5 304
door kind van 18 t/m 39 jaar van ouders[a,d,e]				
■ algemene vrijstelling[f]	26 040	25 731	25 526	25 449
■ kostbare studie of opleiding[f,g]	54 246	53 602	53 176	53 016
■ voor eigen woning[b,c,f,h]	102 010	100 800	100 000	53 016
■ voor eigen woning[b,c,h,i]	28 206	27 871	27 650	27 570
■ (*vanaf 2017 t/m 2018*) voor eigen woning[b,c,h,j]	–	47 198	46 824	–
overige verkrijgers	2 173	2 147	2 129	2 122
overige verkrijgers van 18 t/m 39 jaar[d]				
■ (*vanaf 2017*) voor eigen woning[a,b,c,h,k]	102 010	100 800	100 000	–

a. Eenmalig, op verzoek in aangifte; op verhoogde vrijstelling is 180-dagenregeling niet van toepassing.

b. Onder 'voor eigen woning' wordt verstaan schenking eigen woning en schenking bedrag voor
   - verwerving eigen woning (*vanaf 2017*: schenking kan ook via kwijtschelding koopsom)
   - verwerving leegstaande of in aanbouw zijnde woning die (aannemelijk te maken door bel.pl.) uitsluitend bestemd is om in kalenderjaar of in 1 van 3 volgende jaren als eigen woning aan bel.pl. ter beschikking te staan
   - verbetering of onderhoud van (toekomstige) eigen woning, in jaar van schenking of in 2 daaropvolgende kalenderjaren
   - afkoop van recht van erfpacht/opstal/beklemming van (toekomstige) eigen woning
   - aflossing of (*vanaf 2017*) kwijtschelding eigenwoningschuld
   - (*vanaf 2017*) aflossing of kwijtschelding (deel van) restschuld die verkrijger heeft door vervreemding eigen woning (ongeacht wanneer restschuld is ontstaan)
   - (*t/m 2016*) aflossing (deel van) restschuld vervreemde eigen woning (zie § 1.41.6) (voor tijdelijk verhoogde vrijstelling komt ook restschuld van voor 29-10-2012 in aanmerking).

c. Schenking moet zijn gedaan (*vanaf 2017*) onvoorwaardelijk of onder schriftelijk vastgelegde ontbindende voorwaarde (*t/m 2016:* onder opschortende/ontbindende voorwaarde) dat verkrijger schenking (*vanaf 2017*: uiterlijk 2e kalenderjaar volgend op schenkingsjaar) voor eigen woning besteedt; op verzoek moet schriftelijk worden bewezen (*t/m 2016*: aangetoond) dat schenking daadwerkelijk door schenker is betaald (*vanaf 2017*: of kwijtschelding heeft plaatsgevonden) en door verkrijger tijdig voor eigen woning is aangewend; (*vanaf 2017*) verkrijger moet uiterlijk op 31 mei van 3e kalenderjaar volgend op schenkingsjaar aan inspecteur melden dat in voorkomend geval niet is voldaan aan voorwaarden van verhoogde schenkingsvrijstelling; (*vanaf 2017*) na volledige ongedaanmaking schenking wegens intreden ontbindende voorwaarde, kan voor latere schenking hernieuwd beroep op verhoogde schenkingsvrijstelling worden gedaan.

d. Schenking op 40e verjaardag voldoet ook nog; eenmalig verhoogde vrijstelling kan ook worden toegepast als degene aan wie geschonken is, zelf niet aan leeftijdsvoorwaarden voldoet, maar zijn partner wel, tenzij verkrijger/partner voor andere schenking door (schoon)ouders al beroep heeft gedaan op eenmalig verhoogde vrijstelling.

e. (*T/m 2016*) vrijstelling geldt niet als kind in eerder jaar al tijdelijk verhoogde vrijstelling op een schenking van ouders heeft toegepast.

f. (*Vanaf 2017*) vrijstelling geldt niet als kind in hierna vermelde jaren al (tijdelijk) verhoogde vrijstelling op een schenking van ouders heeft toegepast
   - (*vanaf 2019*) in jaren 2010 t/m 2016
   - (*vanaf 2017 t/m 2018*) in jaren 2010 t/m 2014.

g. Kosten van studie of opleiding moeten, exclusief kosten voor levensonderhoud, ten minste € 20 000 per jaar bedragen; vrijstelling geldt niet voor aflossing van studieschulden; van schenking moet notariële akte zijn opgemaakt waarin is opgenomen voor welke studie/opleiding schenking bedoeld is alsmede verwachte omvang van kosten daarvan; schenking moet zijn gedaan onder ontbindende voorwaarde dat schenking vervalt voor zover schenking niet binnen 2 kalenderjaren na schenkingsjaar aan studie/opleiding is besteed; op verzoek moet schriftelijk worden aangetoond dat schenking daadwerkelijk door schenker is betaald en binnen 2-jarentermijn door begunstigde als zodanig is aangewend.

h. (*Vanaf 2017*) in kalenderjaar niet benutte deel van verhoogde vrijstelling mag in aansluitende 2 kalenderjaren op verzoek in aangifte alsnog worden aangewend voor schenking voor eigen woning van dezelfde schenker, mits verkrijger nog altijd jonger dan 40 jaar is; termijn voor opleggen aanslag is geen 3 maar 5 jaar.

i. Mits kind vóór 2010 ook al verhoogde vrijstelling voor kind van 18 t/m 34 jaar heeft toegepast en (*vanaf 2017*) in 2010 t/m 2016 geen (tijdelijk) verhoogde vrijstelling voor eigen woning heeft toegepast.

j. (*Vanaf 2017 t/m 2018*) mits kind in 2015 of 2016 al verhoogde vrijstelling op een schenking van ouders heeft toegepast.
k. (*Vanaf 2017*) vrijstelling geldt niet als op een schenking van dezelfde schenker of diens partner al eerder tijdelijk verhoogde vrijstelling is toegepast.

1. Art. 12, 33, 33a, 82a SW1956; art. 5, 6 Uitv.reg. schenk- en erfbelasting; art. XVA Stb. 2013, 565; onderdeel 8.1, 8.2.1, 8.2.2, 8.2.5 besluit 29-11-2018, nr. 2018- 194402.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 12.9; Fiscaal Memo App, Schenkbelasting.

12.3-12.4 Gereserveerd

12.5 Tarieven schenk- en erfbelasting[1]

Tarief schenk- en erfbelasting

gedeelte van belaste verkrijging		*verkrijger in tariefgroep*					
		I		Ia		II	
(1)	(2)	a	b	a	b	a	b
2019							
€ 0	€ 124 727	€ 0	10	€ 0	18	€ 0	30
124 727 e.v.		12 472	20	22 450	36	37 418	40
2018							
€ 0	€ 123 248	€ 0	10	€ 0	18	€ 0	30
123 248 e.v.		12 324	20	22 184	36	36 974	40
2017							
€ 0	€ 122 269	€ 0	10	€ 0	18	€ 0	30
122 269 e.v.		12 226	20	22 008	36	36 680	40
2016							
€ 0	€ 121 903	€ 0	10	€ 0	18	€ 0	30
121 903 e.v.		12 190	20	21 942	36	36 570	40

- Belasting bedraagt
  - bedrag kolom a, d.i. belasting over belaste verkrijging kolom 1, plus
  - percentage kolom b over gedeelte van belaste verkrijging dat ligt tussen bedragen van kolom 1 en kolom 2.
- Tariefgroepen
  - I: partner, kinderen
  - Ia (= I + 80%): afstammelingen in tweede of verdere graad ((achter) kleinkinderen)
  - II: alle overige verkrijgers.
- Tarieftoepassing
  - tabel vermeldt bedrag van belaste, dus met eventuele vrijstelling verminderde, verkrijging
  - onder tariefgroep I vallen ook stiefkinderen uit huwelijk of partnerschap, pleegkinderen, kinderen over wie door ander met ouder gezamenlijk gezag wordt uitgeoefend en kinderen over wie door 2 personen gezamenlijke voogdij wordt uitgeoefend

  - onder tariefgroep I vallen ook (tariefgroep I betreft alleen tarieftoepassing, niet vrijstelling)
  - – achtergebleven partner, indien aanstaande echtgenoot overlijdt binnen 6 maanden voor huwelijksvoltrekking
  - – ex-echtgenoot/ex-partner, indien schenking of verkrijging gevolg is van uitvoering van echtscheidingsregeling/van bij beëindiging samenwoning overeengekomen verdeling
  - – achtergebleven partner, indien door onvoorziene en onvoorzienbare omstandigheden niet aan 6-maandentermijn kan worden voldaan
  - – van tafel en bed gescheiden echtgenoot, indien wordt verkregen van overleden echtgenoot, mits beiden op dat overlijdenstijdstip geen partner hebben
  - verkrijgingen door partners worden samengeteld; naaste verwantschap tot erflater toepassen
  - partners voor berekening schenkbelasting als 1 persoon aanmerken; naaste verwantschap tussen schenker/partner en begiftigde/partner toepassen
  - bij onzekerheid omtrent verwantschap geldt hoogste belasting, met correctie als verwantschap later komt vast te staan
  - schenkingen door ouders aan kind in kalenderjaar gedaan, aanmerken als 1 schenking voor totaalbedrag
  - schenkingen door dezelfde schenker aan dezelfde begiftigde in kalenderjaar gedaan, aanmerken als 1 schenking voor totaalbedrag.
- Onder partners worden verstaan
  - echtgenoten
  - 2 ongehuwde personen, mits zij gedurende 6 maanden voorafgaand aan overlijden (schenking: 2 jaar voorafgaand aan schenking)
  - – beiden meerderjarig zijn
  - – op hetzelfde woonadres in basisregistratie personen staan ingeschreven
  - – wederzijdse zorgverplichting hebben die is aangegaan in notarieel samenlevingscontract
    - deze eis geldt niet voor personen die tot overlijden/schenking gedurende minimaal 5 jaar onafgebroken op hetzelfde woonadres in basisregistratie personen staan ingeschreven
    - aan 6-maandenvereiste voor erfbelasting wordt geacht te zijn voldaan indien (inhoudelijk correct) samenlevingscontract voor 1-1-2012 is verleden
  - – geen bloedverwanten in de rechte lijn zijn ((groot)ouders, (klein) kinderen)
    - deze eis geldt voor erfbelasting niet voor ouder/kind dat mantelzorgcompliment heeft genoten wegens in aan overlijden voorafgaande kalenderjaar verleende zorg aan overleden ouder/kind
  - – niet met andere persoon aan deze voorwaarden voldoen

  met dien verstande dat
  - iedere persoon op elk moment maar 1 partner kan hebben
  - – bij meerdere echtgenoten wordt alleen echtgenoot uit oudste verbintenis als partner aangemerkt

- samenlevingscontract met meer dan 1 persoon wordt niet in aanmerking genomen
- persoon die van tafel en bed is gescheiden als ongehuwd wordt aangemerkt
- ongehuwden als partners blijven aangemerkt (partnerschap kan desgewenst via schriftelijke kennisgeving worden beëindigd)
- indien inschrijving op hetzelfde woonadres niet langer mogelijk is door opname in verpleeghuis/verzorgingshuis wegens medische redenen of ouderdom
- zolang voor geen van beiden derde persoon als partner wordt aangemerkt.

1. Art. 1a, 19, 24-29 SW 1956; art. 5a AWR; art. VIII Stb. 2010, 873; besluit 5 -7-2010, nr. DGB2010/872M.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 12.3, 12.6, 12.9, 23.2; Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2011, § 12.3; Juridisch Memo, § 5.2-5.3; Fiscaal Memo App, Schenkbelasting, Erfbelasting.

12.6 Latente inkomstenbelastingschulden[1]

Aftrek van verkrijging	
ter zake van	***aftrek***
fiscale reserves/stille reserves	20%
oudedagsreserve (FOR)	30%
stamrechten	30%
aanmerkelijk belang	6,25%

1. Art. 20 SW 1956.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 12.7.

12.7 Waarderingsregels Successiewet[1]

Waarderingsregels Successiewet	
waardering van	***waarderingsregel***
woning	■ WOZ-waarde over verkrijgingsjaar (op verzoek daaropvolgende kalenderjaar), waarbij – waarde van verhuurde woning die onder huurbescherming valt wordt gesteld op WOZ-waarde × leegwaarderatio[a] – waarde van duurzaam verpachte woning wordt gesteld op WOZ-waarde × leegwaarderatio[a] – gekapitaliseerde waarde[b] van toekomstige jaarlijkse erfpachtcanons van WOZ-waarde mag worden afgetrokken – waarde van serviceflat wordt gesteld op waarde in economische verkeer op overlijdensdatum (bij serviceflat moet waarde in economische verkeer in belangrijke mate (30%) afwijken van WOZ-waarde)
periodieke uitkeringen in geld[c]	
■ afhankelijk van 1 leven	■ jaarlijks bedrag × factor tabel 1
■ afhankelijk van meer dan 1 leven en vervallende bij overlijden van	
– laatstlevende	■ jaarlijks bedrag × factor tabel 1 bij jongste lijf minus 5 jaar
– eerststervende	■ jaarlijks bedrag × factor tabel 1 bij oudste lijf plus 5 jaar
■ vervallende na bepaalde tijd én tevens	
– niet afhankelijk van een leven	■ jaarlijks bedrag × aantal uitkeringsjaren × factor tabel 2[d]
– afhankelijk van 1 leven	■ jaarlijks bedrag × aantal uitkeringsjaren × factor tabel 2[e]
periodieke uitkeringen in geld[c]	
■ voor onbepaalde tijd en niet afhankelijk van enig leven	■ 17 × jaarlijkse uitkering
overige periodieke uitkeringen	■ koopsom zodanige uitkering
vruchtgebruik	■ 6%

a. Zie tabel § 1.63, maar tegenbewijs mogelijk als aldus berekende waarde 10% of meer afwijkt van werkelijke waarde in economisch verkeer van woning in verhuurde/verpachte staat op tijdstip belastbare feit; leegwaarderatio bedraagt 1 indien woning wordt verkregen door huurder/pachter van woning of zijn partner.
b. 17 × jaarlijkse bedrag; ingeval van verhuurde wooneenheid 20 × jaarlijkse bedrag.
c. Onzeker jaarlijks bedrag of uitkeringen niet in geld worden in aanmerking genomen naar geschatte bedrag.
d. Waarde niet hoger dan 17 × jaarlijkse uitkering.
e. Waarde niet hoger dan periodieke uitkering afhankelijk van 1 leven en niet vervallend na bepaalde tijd.

Tabel 1

leeftijd	*factor*	*leeftijd*	*factor*	*leeftijd*	*factor*
tot 20 jaar	16	tot 60 jaar	11	tot 80 jaar	5
tot 30 jaar	15	tot 65 jaar	10	tot 85 jaar	4
tot 40 jaar	14	tot 70 jaar	8	tot 90 jaar	3
tot 50 jaar	13	tot 75 jaar	7	vanaf 90 jaar	2
tot 55 jaar	12				

Tabel 2

jaren	*indien uitkering afhankelijk is van leven van 1 persoon*			*indien uitkering niet van leven afhankelijk is*
	jonger dan 40 jaar	40 jaar of ouder, doch jonger dan 60 jaar	60 jaar of ouder	
eerste vijftal jaren	0,84	0,83	0,75	0,85
tweede vijftal jaren	0,62	0,60	0,40	0,64
derde vijftal jaren	0,46	0,42	0,15	0,48
vierde vijftal jaren	0,34	0,28	0,04	0,36
vijfde vijftal jaren	0,25	0,18	0,02	0,28
volgende jaren	0,12	0,06	–	0,15

1. Art. 21 SW 1956; art. 5-10b Uitv.besl. SW 1956; HR 23-9-2016, nr. 15/05738, ECLI:NL:HR:2016:2135.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 12.8.

12.8 Bedrijfsopvolging[1]

Vrijstelling waarde ondernemingsvermogen

jaar	*waarde objectieve onderneming*
2019	€ 1 084 851
2018	€ 1 071 987
2017	€ 1 063 479
2016	€ 1 060 298

1. Art. 35b SW 1956.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 12.10.

12.9 Overlevingstafels[1]

CBS Overlevingstafel 2018[a]					
leeftijd op 31 december	*levensverwachting* mannen	vrouwen	*leeftijd op 31 december*	*levensverwachting* mannen	vrouwen
0	80,16	83,33	43	38,76	41,60
1	79,93	83,06	44	37,80	40,63
2	78,97	82,09	45	36,85	39,67
3	77,99	81,11	46	35,90	38,71
4	76,99	80,11	47	34,95	37,75
5	76,01	79,12	48	34,01	36,80
6	75,01	78,13	49	33,08	35,85
7	74,02	77,14	50	32,15	34,89
8	73,02	76,15	51	31,21	33,95
9	72,03	75,15	52	30,28	33,02
10	71,03	74,15	53	29,37	32,09
11	70,04	73,16	54	28,45	31,16
12	69,04	72,16	55	27,55	30,24
13	68,04	71,16	56	26,65	29,33
14	67,05	70,16	57	25,76	28,42
15	66,06	69,17	58	24,88	27,53
16	65,07	68,17	59	24,02	26,64
17	64,08	67,18	60	23,15	25,76
18	63,10	66,19	61	22,30	24,89
19	62,11	65,21	62	21,46	24,02
20	61,13	64,21	63	20,63	23,16
21	60,16	63,23	64	19,81	22,32
22	59,17	62,24	65	19,01	21,46
23	58,20	61,25	66	18,21	20,63
24	57,22	60,26	67	17,43	19,80
25	56,24	59,27	68	16,65	18,97
26	55,26	58,27	69	15,88	18,14
27	54,29	57,29	70	15,13	17,32
28	53,31	56,30	71	14,38	16,52
29	52,34	55,31	72	13,65	15,72
30	51,36	54,33	73	12,94	14,94
31	50,38	53,34	74	12,24	14,18
32	49,42	52,36	75	11,56	13,43
33	48,44	51,38	76	10,90	12,68
34	47,47	50,39	77	10,24	11,95
35	46,49	49,41	78	9,60	11,23
36	45,52	48,43	79	8,97	10,54
37	44,55	47,45	80	8,37	9,85
38	43,59	46,46	81	7,80	9,18
39	42,62	45,49	82	7,23	8,53
40	41,65	44,51	83	6,72	7,90
41	40,68	43,54	84	6,21	7,32
42	39,72	42,56	85	5,73	6,75

leeftijd op 31 december	***levensverwachting*** mannen	vrouwen	***leeftijd op 31 december***	***levensverwachting*** mannen	vrouwen
86	5,27	6,21	93	3,05	3,40
87	4,87	5,72	94	2,82	3,14
88	4,48	5,26	95	2,65	2,89
89	4,14	4,82	96	2,50	2,69
90	3,82	4,44	97	2,41	2,48
91	3,55	4,05	98	2,30	2,35
92	3,30	3,71	99	2,23	2,20

a. Bron: CBS.

1. Art. 21 SW 1956; besluit 20-4-2015, nr. BLKB2015/488M.

◢ Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2016, § 12.3.

13. Belastingen van rechtsverkeer

13.1 Tarieven overdrachtsbelasting[1]

Heffingspercentages overdrachtsbelasting				
heffing over waarde[a]	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
woning[b]	2%	2%	2%	2%
overige onroerende zaken	6%	6%	6%	6%

a. Maatstaf van heffing naar beneden afronden op veelvoud van € 50.
b. Onder woning vallen ook aanhorigheden (tuin, garage, e.d.) die tot woning behoren of gaan behoren.

1. Art. 14 WBR; onderdeel 2 besluit 22-2-2017, nr. 2017-36415.

◢ Fiscaal Memo Arresten & Beleid 2018, § 13.1.

13.2 Tarief assurantiebelasting[1]

Heffingspercentages assurantiebelasting			
2019	*2018*	*2017*	*2016*
21%	21%	21%	21%

1. Art. 23 WBR.

14. Verhuurderheffing

14.1 Belastingplicht[1]

- Bel.pl. voor verhuurderheffing is degene (natuurlijk persoon, rechtspersoon of groep) die op 1 januari van heffingsjaar genot heeft van meer dan 50 (*t/m 2017:* 10) in Nederland gelegen huurwoningen
  - met kale huurprijs per maand die niet meer bedraagt dan maximale huurprijsgrens huurtoeslag (2019: € 720,42; 2018/2017/2016: € 710,68)
  - niet zijnde
  - vakantiewoningen die voor korte tijd worden verhuurd
  - (*vanaf 2018*) rijksmonumenten.
- Onder groep wordt verstaan combinatie van rechtspersonen, als rechtspersoon meer dan 50% (middellijk) deelname heeft aan leiding van, toezicht op of kapitaal in 1 van andere rechtspersonen in combinatie.
- Bij meerdere genothebbenden op huurwoning is bel.pl. degene aan wie WOZ-beschikking is bekendgemaakt (Hoge Raad vindt deze bepaling in strijd met Europese discriminatieverbod, maar laat aanpassing ervan aan wetgever over).

1. Art. 1.2-1.4 WMW; HR 2-3-2018, nr. 17/00527, ECLI:NL:HR:2018:290; HR 8-6-2018, nr. 16/04098, ECLI:NL:HR:2018:846.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 14.1; Sociaal Memo, § 23.2.4.

14.2 Grondslag en tarief verhuurderheffing[1]

Heffingsgrondslag en verschuldigde verhuurderheffing	
bestanddelen	
som van WOZ-waarden[a] van huurwoningen van bel.pl. op 1 januari van heffingsjaar[b]	.....
af: 50 (*t/m 2017:* 10) × gemiddelde WOZ-waarde[a] van huurwoningen op 1 januari van heffingsjaar	.....
belastbare bedrag	.....
verhuurderheffing: tarief × belastbare bedrag	.....
af: heffingsvermindering[c,d]	.....
verschuldigde verhuurderheffing[e]	.....

a. (*Vanaf 1-1-2018*) maximaal in aanmerking te nemen WOZ-waarde per huurwoning bedraagt € 270 000 (2018: € 250 000).
b. (*Vanaf 1-4-2017*) tenzij huurwoning is vrijgesteld van verhuurderheffing.

c. Mits bel.pl. of 1 rechtspersoon binnen groep beschikt over op naam gestelde definitieve investeringsverklaring met dagtekening tussen 1 januari van kalenderjaar 3 jaar voor heffingsjaar en 1 oktober van heffingsjaar.
d. Heffingsvermindering kan niet meer bedragen dan verhuurderheffing; eventueel niet gerealiseerde heffingsvermindering wordt doorgeschoven naar volgend heffingsjaar, maar uiterlijk naar 3e heffingsjaar na dagtekening definitieve investeringsverklaring; heffingsvermindering bedraagt gemiddeld maximaal € 15 mln per bel.pl. per jaar.
e. (*Vanaf 1-4-2017*) verhuurderheffing wordt verhoogd met bedrag waarmee heffingsvermindering wordt verlaagd wegens intrekking definitieve investeringsverklaring; verhoging geschiedt in eerstvolgende aanslagjaar na bekendmaking intrekkingsbesluit.

Heffingspercentage verhuurderheffing

grondslag	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
van belastbare bedrag	0,561%	0,591%	0,536%	0,491%

- (*Vanaf 1-4-2017*) vrijgesteld van verhuurderheffing
  - gedurende periode van 20 jaar na verwerving woning

  is huurwoning die
  - eigendom is van bel.pl. die toegelaten instelling sociale woningbouw is, en
  - door bel.pl. in eigendom is verworven tussen 1-1-2017 en 31-12-2021, en
  - ligt in aangewezen gemeente in krimpgebied (zie tabel heffingsvermindering), en
  - is opgenomen in stadsvernieuwingsplan, en
  - is vermeld in door bel.pl. bij RVO aan te vragen verklaring, die
  - uiterlijk 1 juli volgend op jaar van verwerving woning moet zijn ingediend
  - moet voldoen aan nader gestelde vereisten.

Heffingsvermindering verhuurderheffing 2019-2017 (*vanaf 1-4-2017*)

heffingsvermindering	*per huurwoning*	
	vanaf 1-2-2019	t/m 30-6-2018[i]
bouw van huurwoning		
■ huurwoning met huur vanaf lage aftoppingsgrens[a] (2019: € 607,46; 2018: € 597,30; 2017: € 592,55) (I)	€ -	€ 25 000
■ huurwoning met huur tot lage aftoppingsgrens[b] (II)	-	10 000
■ huurwoning met huur tot lage aftoppingsgrens[c] (III)	-	20 000
■ huurwoning met huur tot lage aftoppingsgrens[a]		
– gerealiseerd tussen 1-1-2014 en 31-12-2016 (IV)	-	25 000
– gerealiseerd vanaf 1-1-2017 (V)	-	35 000
grootschalige verbouw van huurwoning[a]	-	25 000
verbouw van niet voor bewoning bestemde ruimte tot huurwoning[d]	-	10 000
sloop van huurwoning[a,e,f]	-	25 000
kleinschalige verbouw van huurwoning[a]	-	10 000
samenvoeging van huurwoningen tot 1 of meer huurwoningen[a,e,f,g]	-	25 000
(*vanaf 1-2-2019*) verduurzaming van huurwoning[h]		
■ categorie 1	10 000	-
■ categorie 2	7 000	-
■ categorie 3	5 000	-
■ categorie 4	3 000	-

a. Geldt alleen voor op of na 1-1-2014 gerealiseerde investeringen in Rotterdamse gebieden Charlois, Feijenoord en IJsselmonde.
b. Geldt alleen voor op of na 1-1-2017 gerealiseerde investeringen, mits niet liggend in Rotterdamse gebieden Charlois, Feijenoord en IJsselmonde en niet liggend in schaarstegemeente (zie tabel).
c. Geldt alleen voor op of na 1-1-2017 gerealiseerde investeringen in schaarstegemeente (zie tabel).
d. Geldt alleen voor op of na 1-1-2014 gerealiseerde investeringen.
e. Geldt alleen voor op of na 1-1-2014 gerealiseerde investeringen in (krimpgebied) Appingedam, Beek, Beekdaelen, Brunssum, Delfzijl, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Het Hogeland, Hulst, Kerkrade, Landgraaf, Loppersum, Maastricht, Meerssen, voormalig Menterwolde, Oldambt, Pekela, Simpelveld, Sittard-Geleen, Sluis, Stadskanaal, Stein, Terneuzen, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Veendam en Voerendaal en Westerwolde.
f. Geldt alleen voor op of na 1-1-2017 gerealiseerde investeringen in (krimpgebied) Aalten, Achtkarspelen, Berkelland, Bronckhorst, Dantumadiel, Doetinchem, Montferland, Noardeast-Fryslân, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Tytsjerksteradiel en Winterswijk.
g. Per huurwoning waarmee aantal huurwoningen is verminderd.
h. Geldt alleen voor op of na 1-1-2019 gerealiseerde investeringen; zie voor categorie-indeling tabel hierna; wegens uitputting van budget is heffingsvermindering voor nieuwe aanvragen vanaf 1-7-2019 op nihil gesteld.
i. Wegens uitputting van budget zijn heffingsverminderingen voor nieuwe aanvragen vanaf 1-7-2018 op nihil gesteld.

Heffingsvermindering verhuurderheffing 2017-2016 (*t/m 31-3-2017*)

	per huurwoning
bouw van huurwoning[a]	€ 15 000
grootschalige verbouw van huurwoning[a]	15 000
verbouw van niet voor bewoning bestemde ruimte tot huurwoning	10 000
sloop van huurwoning[a,b]	15 000
kleinschalige verbouw van huurwoning[a]	10 000
samenvoeging van huurwoningen tot 1 of meer huurwoningen[a,b,c]	15 000

a. Geldt alleen voor gerealiseerde investeringen in deelgemeenten Charlois, Feijenoord en IJsselmonde.
b. Geldt alleen voor gerealiseerde investeringen in Appingedam, Beek, Bellingwedde, Brunssum, De Marne, Delfzijl, Eemsmond, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Hulst, Kerkrade, Landgraaf, Loppersum, Maastricht, Meerssen, Menterwolde, Nuth, Oldambt, Onderbanken, Pekela, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Sluis, Stadskanaal, Stein, Terneuzen, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Veendam, Vlagtwedde en Voerendaal.
c. Per huurwoning waarmee aantal huurwoningen is verminderd.

Categorie-indeling heffingsvermindering verduurzaming van huurwoning (*vanaf 1-2-2019*)

van energie-index[a]		*naar energie-index*[a]				
vanaf	t/m	1,4 of lager	1,2 of lager	0,8 of lager	0,6 of lager	0,4 of lager
0,81	1,4					4
1,21	1,8				4	
1,41	2,1			4		3
1,81	2,4		4		3	
2,11	2,7	4		3		2
2,41	2,7		3		2	
2,71	–	3		2		1

a. Energie-index is genormaliseerd energie-verbruikscijfer van gebouw.

Schaarstegemeenten 2019-2017 (*vanaf 1-4-2017*)

gemeente	*gemeente*	*gemeente*	*gemeente*
Aalsmeer	Eemnes	Landsmeer	Sint-Michielsgestel
Alkmaar	Eersel	Langedijk	Soest
Amersfoort	Eindhoven	Laren	Someren
Amstelveen	Elburg	Leiden	Son en Breugel
Amsterdam	Epe	Leiderdorp	Stichtse Vecht
Apeldoorn	Ermelo	Leusden	Teylingen
Asten	Geldrop-Mierlo	Lisse	Tiel
Baarn	Gemert-Bakel	Lopik	Uden
Barneveld	Gooise Meren	Maasdriel	Uithoorn
Beemster	Grave	Meierijstad	Utrecht
Bergeijk	Haaren	Mill en Sint Hubert	Utrechtse Heuvelrug
Bergen (Noord-Holland)	Haarlem	Montfoort	Valkenswaard
Bernheze	Haarlemmermeer	Neder-Betuwe	Veenendaal
Best	Harderwijk	Nieuwegein	Veldhoven
Bladel	Hattem	Nijkerk	Vijfheerenlanden
Blaricum	Heemstede	Noordwijk	Voorschoten
Bloemendaal	Heerde	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	Voorst
Boekel	Heerhugowaard	Nunspeet	Vught
Boxmeer	Heeze-Leende	Oegstgeest	Waalre
Boxtel	Heiloo	Oirschot	Wageningen
Bunnik	Helmond	Oldebroek	Waterland
Bunschoten	's-Hertogenbosch	Oostzaan	Weesp
Buren	Heusden	Oss	West Betuwe
Cranendonck	Hillegom	Ouder-Amstel	West Maas en Waal
Cuijk	Hilversum	Oudewater	Wijdemeren
Culemborg	Houten	Purmerend	Wijk bij Duurstede
De Bilt	Huizen	Putten	Woerden
de Ronde Venen	IJsselstein	Renswoude	Woudenberg
Deurne	Kaag en Braassem	Reusel-De Mierden	Zaltbommel
Diemen	Katwijk	Rhenen	Zandvoort
Edam-Volendam	Laarbeek	Scherpenzeel	Zeist
Ede	Landerd	Sint Anthonis	Zoeterwoude

- Heffingsvermindering geldt alleen indien gerealiseerde investeringskosten minimaal bepaald bedrag per huurwoning bedragen.

Minimale investeringskosten 2019-2016

per huurwoning	*vanaf 1-1-2019*	*vanaf 1-4-2017*	*t/m 31-3-2017*
bouw van huurwoning[a]	-	-	€ 37 500
■ categorie (I) en (IV)	€ 62 500	€ 62 500	-
■ categorie (II)	25 000	25 000	-
■ categorie (III)	50 000	50 000	-
■ categorie (V)	87 500	87 500	-
grootschalige verbouw van huurwoning[a,c]	62 500	62 500	37 500
verbouw van niet voor bewoning bestemde ruimte tot huurwoning[a]	25 000	25 000	25 000
sloop van huurwoning[b]	62 500	62 500	37 500
kleinschalige verbouw van huurwoning[b,d]	25 000	25 000	25 000
samenvoeging van huurwoningen tot 1 of meer huurwoningen[b,e]	62 500	62 500	37 500
(*vanaf 1-2-2019*) verduurzaming van huurwoning[b]			
■ categorie 1	25 000	-	-
■ categorie 2	17 500	-	-
■ categorie 3	12 500	-	-
■ categorie 4	7 500	-	-

a. Voorgenomen investering moet binnen 5 jaar na aanmelding zijn gerealiseerd.
b. Voorgenomen investering moet binnen 3 jaar na aanmelding zijn gerealiseerd.
c. Onder grootschalige verbouw wordt verstaan nader gegeven (combinatie) van werkzaamheden; onder grootschalige verbouw wordt ook verstaan combinatie van als kleinschalige verbouw aangemerkte werkzaamheden, voor zover investeringskosten daarvan meer bedragen dan € 62 500 (*t/m 31-3-2017*: € 45 000) per huurwoning.
d. Onder kleinschalige verbouw wordt verstaan nader gegeven (combinatie) van werkzaamheden, voor zover investeringskosten daarvan maximaal € 62 500 (*t/m 31-3-2017*: € 45 000) per huurwoning bedragen; onder kleinschalige verbouw wordt ook verstaan (combinatie van) als grootschalige en kleinschalige verbouw aangemerkte werkzaamheden, voor zover investeringskosten daarvan maximaal € 62 500 (*t/m 31-3-2017*: € 37 500) per huurwoning bedragen.
e. Per huurwoning waarmee aantal huurwoningen is verminderd.

- Definitieve investeringsverklaring
  - ■ is schriftelijke kennisgeving van RVO aan bel.pl. over
  - – gerealiseerde investering
  - – bedrag van heffingsvermindering
  - ■ wordt afgegeven
  - – na elektronische aanmelding door bel.pl. van gerealiseerde investering in huurwoning (er gelden termijnen van 3 of 5 jaar na melding voorgenomen investering), onder overlegging van relevante vergunning
  - – mits

- bel.pl. voornemen tot investering tijdig elektronisch heeft aangemeld (voorgenomen investering)
  - uiterlijk 31-12-2017 voor voorgenomen investering in verbouw van niet voor bewoning bestemde ruimte tot huurwoning met huur vanaf lage aftoppingsgrens
  - uiterlijk 31-12-2021 voor voorgenomen investering in bouw van huurwoning met huur tot lage aftoppingsgrens
  - uiterlijk 31-12-2019 voor voorgenomen andere investeringen, behalve verduurzaming van huurwoning
- (*vanaf 1-4-2017*) voorgenomen investering is aangevangen na tijdstip genoemd bij desbetreffende heffingsvermindering
- op voorgenomen investering voorlopige investeringsverklaring is afgegeven door RVO
- voorlopige investeringsverklaring niet is vervallen/ingetrokken
- voor (grootschalige/kleinschalige) verbouwde huurwoning niet eerder ook al soortgelijke definitieve investeringsverklaring is afgegeven
- (*vanaf 1-2-2019*) voor verduurzaming van huurwoning niet eerder ook al subsidie voor verbetering energieprestatie is vastgesteld.

1. Art. 1.2, 1.5-1.7, 1.10-1.13 WMW; Besluit vermindering verhuurderheffing 2014; art. 2-4 Regeling vermindering verhuurderheffing 2014.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 14.2.

14.3 Wijze van heffing[1]

- Verhuurderheffing
  - is verschuldigd op 1 januari van heffingsjaar
  - wordt op elektronische aangifte voldaan
  - door natuurlijke persoon, rechtspersoon of door 1 van rechtspersonen van groep namens groep (andere groepsleden zijn ontheven van aangifteplicht)
  - aangiftetermijn wordt door inspecteur vastgesteld, maar verstrijkt niet voor 1 september van heffingsjaar
  - moet uiterlijk 1 september van heffingsjaar door bel.pl. aan ontvanger worden betaald.

1. Art. 1.8-1.9 WMW; art. 20 Uitv.reg. AWR.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 14.3.

15-17. **Gereserveerd**

18. Belasting van personenauto's en motorrijwielen

18.1 Tarieven BPM[1]

■ 2019

Tarief BPM personenauto[a] 2019

	CO_2-uitstoot		*tarief per g/km*	*BPM bedraagt op basis van CO_2-uitstoot[b]*
conventionele aandrijving				
	0 g/km			€ 360
1e schijf	71 g/km		€ 2	€ 142
		71 g/km		502
2e schijf	24 g/km		60	1 440
		95 g/km		1 942
3e schijf	44 g/km		131	5 764
		139 g/km		7 706
4e schijf	17 g/km		215	3 655
		156 g/km		11 361
5e schijf	meerdere boven	156 g/km	429	
plug-in hybride elektrische aandrijving				
	0 g/km			€ 0
1e schijf	30 g/km		€ 27	€ 810
		30 g/km		810
2e schijf	20 g/km		113	2 260
		50 g/km		3 070
3e schijf	meerdere boven	50 g/km	271	

a. Uitgezonderd bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.
b. Alleen voor dieselmotor BPM nog vermeerderen met € 88,43 per g/km CO_2-uitstoot boven 61 g/km CO_2-uitstoot.

Tarief BPM bestelauto[a] 2019

brandstof	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
diesel	37,7% +	€ 273
overig	37,7% -/-	1283

a. Tarief geldt ook voor bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.

Tarief BPM motorrijwiel 2019

nettocatalogusprijs	*BPM bedraagt* % van netto- catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
t/m € 2133	9,6%	-/- € 0
boven € 2133	19,4%	-/- 210

■ 2018

Tarief BPM personenauto[a] 2018

	CO_2-uitstoot		*tarief per g/km*	*BPM bedraagt op basis van CO_2-uitstoot*[b]
conventionele aandrijving				
	0 g/km			€ 356
1e schijf	73 g/km		€ 2	€ 146
		73 g/km		502
2e schijf	25 g/km		63	1 575
		98 g/km		2 077
3e schijf	46 g/km		139	6 394
		144 g/km		8 471
4e schijf	18 g/km		229	4 122
		162 g/km		12 593
5e schijf	meerdere boven	162 g/km	458	
plug-in hybride elektrische aandrijving				
	0 g/km			€ 0
1e schijf	30 g/km		€ 19	€ 570
		30 g/km		570
2e schijf	20 g/km		87	1 740
		50 g/km		2 310
3e schijf	meerdere boven	50 g/km	289	

a. Uitgezonderd bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.
b. Alleen voor dieselmotor BPM nog vermeerderen met € 87,38 per g/km CO_2-uitstoot boven 63 g/km CO_2-uitstoot.

Tarief BPM bestelauto[a] 2018

brandstof	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
diesel	37,7%	+ € 273
overig	37,7%	-/- 1283

a. Tarief geldt ook voor bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.

Tarief BPM motorrijwiel 2018

nettocatalogusprijs	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
t/m € 2133	9,6%	-/- € 0
boven € 2133	19,4%	-/- 210

■ 2017

Tarief BPM personenauto[a] 2017

	CO_2-uitstoot		*tarief per g/km*	*BPM bedraagt op basis van CO_2-uitstoot[b]*	
conventionele aandrijving					
	0 g/km				€ 353
1e schijf	76 g/km		€ 2	€ 152	
		76 g/km			505
2e schijf	26 g/km		66	1 716	
		102 g/km			2 221
3e schijf	48 g/km		145	6 960	
		150 g/km			9 181
4e schijf	18 g/km		238	4 284	
		168 g/km			13 465
5e schijf	meerdere boven	168 g/km	475		
plug-in hybride elektrische aandrijving					
	0 g/km				€ 0
1e schijf	30 g/km		€ 20	€ 600	
		30 g/km			600
2e schijf	20 g/km		90	1 800	
		50 g/km			2 400
3e schijf	meerdere boven	50 g/km	300		

a. Uitgezonderd bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.
b. Alleen voor dieselmotor BPM nog vermeerderen met € 86,69 per g/km CO_2-uitstoot boven 65 g/km CO_2-uitstoot.

Tarief BPM bestelauto[a] 2017

brandstof	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
diesel	37,7%	+ € 273
overig	37,7%	-/- 1283

a. Tarief geldt ook voor bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.

Tarief BPM motorrijwiel 2017

nettocatalogusprijs	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
t/m € 2133	9,6%	-/- € 0
boven € 2133	19,4%	-/- 210

■ 2016

Tarief BPM personenauto[a] 2016

	CO_2-uitstoot		*tarief per g/km*	*BPM bedraagt op basis van CO_2-uitstoot[b]*	
	0 g/km				€ 175
1e schijf	79 g/km		€ 6	€ 474	
		79 g/km			649
2e schijf	27 g/km		69	1 863	
		106 g/km			2 512
3e schijf	49 g/km		124	6 076	
		155 g/km			8 588
4e schijf	19 g/km		239	4 541	
		174 g/km			13 129
5e schijf	meerdere boven	174 g/km	478		

a. Uitgezonderd bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.
b. Alleen voor dieselmotor BPM nog vermeerderen met € 86,43 per g/km CO_2-uitstoot boven 67 g/km CO_2-uitstoot.

Tarief BPM bestelauto[a] 2016

brandstof	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
diesel	37,7%	+ € 273
overig	37,7%	-/- 1283

a. Tarief geldt ook voor bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.

Tarief BPM motorrijwiel 2016

nettocatalogusprijs	*BPM bedraagt* % van netto-catalogusprijs	verminderd/vermeerderd met
t/m € 2133	9,6%	-/- € 0
boven € 2133	19,4%	-/- 210

- Nettocatalogusprijs is door fabriek/importeur
  - (*vanaf 2018*) publiekelijk kenbaar gemaakte
  - (*t/m 2017*) aan wederverkopers kenbaar gemaakte

  adviesprijs
  - exclusief OB/BPM
  - inclusief waarde van bijzondere uitvoering of extra accessoires, behalve indien deze niet door of namens fabrikant/importeur zijn aangebracht.
- BPM op personenauto, bestelauto en motorrijwiel met nihiluitstoot bedraagt nihil, met dien verstande dat voor personenauto met dieselmotor nihiltarief wordt verhoogd met toeslag op basis van CO_2-uitstoot.

Tarief BPM bij nihiluitstoot

motorrijtuig[a]	*BPM-tarief*
(*t/m 2020*) motorrijtuig[b] met CO_2-uitstoot van 0 g/km	nihil

a. Uitgezonderd bijzondere personenauto zoals gepantserde auto of kampeerauto.
b. Personenauto, bestelauto en motorrijwiel.

- Vermindering van belasting (afschrijving)
  - mag zelf worden bepaald op werkelijke afschrijving
  - – onder opgaaf bij aangifte van gehanteerde gegevens van
    - koerslijst, of
    - taxatierapport, alleen te gebruiken als voertuig meer dan normale gebruiksschade heeft of als voor motorrijtuig koerslijst ontbreekt
  - – motorrijtuig moet op verzoek van inspecteur in ongewijzigde staat ter controle worden aangeboden
  - mag bij aangifte ook worden bepaald met forfaitaire afschrijving (zie tabellen afschrijving van belasting), onder opgaaf bij aangifte van voor toepassing van tabel relevante gegevens
  - wordt voor motorrijtuigen van politie/brandweer/rolstoelvervoer bepaald met versnelde forfaitaire afschrijving (zie tabel versnelde afschrijving van belasting)

  met dien verstande dat
  - afschrijving wordt gebaseerd op nettocatalogusprijs verhoogd met BPM
  - afschrijving 100% bedraagt voor
  - – bestelauto's van 5 jaar of ouder
  - – personenauto's/motorrijwielen van 25 jaar of ouder
  - bij aangifte gehanteerde gegevens bepalend zijn voor afschrijving, waardoor afschrijving na aangifte niet meer op andere gegevens gebaseerd kan worden
  - indien gebruikt motorrijtuig essentiële gebreken vertoont waardoor met motorrijtuig niet kan/mag worden deelgenomen aan verkeer, afschrijving niet wordt vastgesteld dan nadat gebreken zijn hersteld, waarbij van essentiële gebreken in elk geval sprake is zolang motorrijtuig blijkens registervermelding bestemd is voor sloop/keuring

- afschrijving bij zgn. 'hagelschadeconstructie' wordt bepaald met forfaitaire afschrijving (zie tabel afschrijving belasting)
- (*t/m 2017*) afschrijving bij ombouw van (niet) geregistreerd motorrijtuig tot personenauto, motorrijwiel of bestelauto wordt bepaald met forfaitaire afschrijving (zie tabel afschrijving belasting)
- bij gebruikt motorrijtuig laagste BPM-bedrag gehanteerd mag worden (BPM-bedrag zoals dat geldt bij eerste ingebruikneming, BPM-bedrag zoals dat geldt in tussenliggende jaren of BPM-bedrag van actuele wetgeving).

Afschrijving van belasting

gebruiksduur na eerste ingebruikneming vanaf (I)	minder dan (II)	***% afschrijving***[a] % (III)	vermeerderd met (IV)
–	1 maand	0	8
1 maand	3 maanden	8	3
3 maanden	5 maanden	14	2,5
5 maanden	9 maanden	19	2,25
9 maanden	1,5 jaar	28	1,444
1,5 jaar	2,5 jaar	41	0,917
2,5 jaar	3,5 jaar	52	0,833
3,5 jaar	4,5 jaar	62	0,75
4,5 jaar	5,5 jaar	71	0,416
5,5 jaar	6,5 jaar	76	0,416
6,5 jaar	7,5 jaar	81	0,333
7,5 jaar	8,5 jaar	85	0,333
8,5 jaar	9,5 jaar	89	0,25
9,5 jaar	–	92	0,083

a. Afschrijvingspercentage = percentage III + (percentage IV × aantal (gedeeltelijk) verstreken gebruiksmaanden sinds I).

Versnelde afschrijving van belasting

motorrijtuig	***% afschrijving per maand***[a] eerste 3 maanden[b]	elke volgende maand
politie/brandweer	6	2,5
rolstoelvervoer	1,5	1,5

a. Na eerste ingebruikneming als zodanig motorrijtuig.
b. Indien dat voordeliger is mag ook normale afschrijving worden toegepast.

Afschrijving van belasting bij export gebruikt motorrijtuig[a]

gebruiksduur na eerste ingebruikneming[b] vanaf	minder dan	*% afschrijving voor die maand*[c]
–	1 maand	8
1 maand	3 maanden	3
3 maanden	5 maanden	2,5
5 maanden	9 maanden	2,25
9 maanden	1,5 jaar	1,444
1,5 jaar	2,5 jaar	0,917
2,5 jaar	3,5 jaar	0,833
3,5 jaar	4,5 jaar	0,75
4,5 jaar	5,5 jaar	0,416
5,5 jaar	6,5 jaar	0,416
6,5 jaar	7,5 jaar	0,333
7,5 jaar	8,5 jaar	0,333
8,5 jaar	9,5 jaar	0,25
9,5 jaar	–	0,083

a. Afschrijving is som van percentages voor elke (gedeeltelijk) verstreken gebruiksmaand tussen verschuldigd worden van BPM en einde tenaamstelling/niet langer ter beschikking staan.
b. Gebruiksduur per aanvang van maand.
c. Indien sinds verschuldigd worden van BPM minder dan 3 maanden zijn verstreken, wordt afschrijving van nog niet verstreken maand naar rato per dag berekend (maand = 30 dagen).

1. Art. 9-10c Wet BPM 1992; art. 8, 8d Uitv.reg. BPM 1992.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 18.5, 18.8; Fiscaal Memo App, BPM.

19. Belasting zware motorrijtuigen

19.1 Tarieven BZM1

Eurovignet								
emissienorm	*vrachtwagen[a] met aantal assen[b]*							
	t/m 3 assen				4 of meer assen			
	jaar	maand	week	dag	jaar	maand	week	dag
vanaf 1-7-2019								
euro 0	€ 1407	€ 140	€ 37	€ 12	€ 2359	€ 235	€ 62	€ 12
euro I	1223	122	32	12	2042	204	54	12
euro II	1065	106	28	12	1776	177	47	12
euro III	926	92	24	12	1543	154	41	12
euro IV	842	84	22	12	1404	140	37	12
euro V	750	75	20	12	1250	125	33	12
euro VI en schoner	750	75	20	12	1250	125	33	12
t/m 30-6-2019								
euro 0	€ 960	€ 96	€ 26	€ 8	€ 1550	€ 155	€ 41	€ 8
euro I	850	85	23	8	1400	140	37	8
euro II en schoner	750	75	20	8	1250	125	33	8

a. Toegestane maximummassa inclusief eventuele aanhanger/oplegger 12 000 kg of meer.
b. Inclusief eventuele aanhanger/oplegger.

- Teruggaaf van belasting wordt verleend
  - op verzoek aan houder van motorrijtuig
  - over op datum van indiening verzoek nog niet verstreken aantal dagen van tijdvak waarover belasting is betaald
  - verminderd met administratiekosten (zie tabel), behoudens uitzonderingen.

Administratiekosten			
2019	*2018*	*2017*	*2016*
€ 25	€ 25	€ 25	€ 25

1. Art. 10, 14, 16 Wet BZM.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 19.4, 19.8.

20-24. Gereserveerd

25. Kindgebonden budget

25.1 Kindgebonden budget[1]

Kindgebonden budget[a,b]				
jaar	*1 kind*	*2 kinderen*	*3 kinderen*	*4 of meer kinderen*
2019	€ 1166	€ 2155	€ 2447	€ 2447 + € 292[c]
2018	€ 1152	€ 2129	€ 2417	€ 2417 + € 288[c]
2017	€ 1142	€ 2040	€ 2325	€ 2325 + € 285[c]
2016	€ 1038	€ 1866	€ 2150	€ 2150 + € 284[c]

a. Recht op kindgebonden budget
   - ■ heeft ouder die (ouders hebben gezamenlijk 1 recht)
   - – verzekerde is voor AKW, en
   - – kinderbijslag krijgt uitbetaald (of uitbetaald zou krijgen als uitsluitingsgrond kinderbijslagrecht voor 16-/17-jarigen niet zou gelden, zie § 28.4)
   - ■ voor kind
   - – vanaf maand na maand van geboorte of opname in huishouden
   - – tot en met maand waarin kind 18 jaar wordt.

b. Geen recht op kindgebonden budget bestaat als (gezamenlijke) grondslag sparen en beleggen (zie § 1.56) in berekeningsjaar, verhoogd met eventueel vrijgestelde groene beleggingen (zie § 1.58), meer bedraagt dan € 84 416 (2018: € 83 415; 2017: € 82 752; 2016: € 82 504); ook buitenlands vermogen dat niet in grondslag sparen en beleggen is begrepen moet worden meegeteld.

c. Voor ieder extra kind boven 3 kinderen.

Verhoging kindgebonden budget – kind 12 t/m 17 jaar[a]				
leeftijd kind	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
12-15 jaar	€ 239	€ 236	€ 234	€ 233
16-17 jaar	427	421	417	415

a. Per kind vanaf kalendermaand na maand waarin kind 12 jaar wordt.

Verhoging kindgebonden budget – alleenstaande-ouderkop				
	2019	*2018*	*2017*	*2016*
ouder zonder partner	€ 3139	€ 3101	€ 3076	€ 3066

Vermindering kindgebonden budget

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a] meer dan	niet meer dan	*vermindering*[b,c]
2019		
–	€ 20 941	–
€ 20 941	–	6,75%[a] van meerdere boven € 20 941
2018		
–	€ 20 451	–
€ 20 451	–	6,75%[a] van meerdere boven € 20 451
2017		
–	€ 20 109	–
€ 20 109	–	6,75%[a] van meerdere boven € 20 109
2016		
–	€ 19 759	–
€ 19 759	–	6,75%[a] van meerdere boven € 19 759

a. Toetsingsinkomen
   - is op berekeningsjaar betrekking hebbende authentieke inkomensgegeven uit basisregistratie inkomen (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.16)
   - moet worden verhoogd met bij beschikking vastgesteld niet in Nederland belastbaar inkomen.

b. Vermindering nemen over totaalbedrag kindgebonden budget inclusief eventuele verhogingen.

c. Toetsingsinkomen waarbij kindgebonden budget tot nihil is verminderd bedraagt
   - 2019: 1 kind: € 37 874; 2 kinderen: € 52 526; 3 kinderen: € 56 852; voor ieder kind boven 3 kinderen ligt inkomensgrens € 4326 hoger dan € 56 852; voor ieder kind van 12-15 jaar ligt inkomensgrens € 3541 hoger; voor ieder kind van 16-17 jaar ligt inkomensgrens € 6326 hoger; voor alleenstaande ouder ligt inkomensgrens € 46 504 hoger
   - 2018: 1 kind: € 37 176; 2 kinderen: € 51 650; 3 kinderen: € 55 917; voor ieder kind boven 3 kinderen ligt inkomensgrens € 4267 hoger dan € 55 917; voor ieder kind van 12-15 jaar ligt inkomensgrens € 3497 hoger; voor ieder kind van 16-17 jaar ligt inkomensgrens € 6237 hoger; voor alleenstaande ouder ligt inkomensgrens € 45 941 hoger
   - 2017: 1 kind: € 36 686; 2 kinderen: € 49 990; 3 kinderen: € 54 212; voor ieder kind boven 3 kinderen ligt inkomensgrens € 4222 hoger dan € 54 212; voor ieder kind van 12-15 jaar ligt inkomensgrens € 3467 hoger; voor ieder kind van 16-17 jaar ligt inkomensgrens € 6178 hoger; voor alleenstaande ouder ligt inkomensgrens € 45 570 hoger
   - 2016: 1 kind: € 34 796; 2 kinderen: € 47 062; 3 kinderen: € 51 270; voor ieder kind boven 3 kinderen ligt inkomensgrens € 4207 hoger dan € 51 270; voor ieder kind van 12-15 jaar ligt inkomensgrens € 3451 hoger; voor ieder kind van 16-17 jaar ligt inkomensgrens € 6148 hoger; voor alleenstaande ouder ligt inkomensgrens € 45 422 hoger.

- Kindgebonden budget wordt verlaagd met kostenniveaupercentage (woonlandfactor) als kind woont in land buiten EU/EER/Zwitserland, met dien verstande dat als meerdere kinderen in verschillende landen wonen, kostenniveaupercentages op voordeligste wijze over kinderen verdeeld worden.

1. Art. 1-2, 6 WKB; art. 7, 8 AWIR.

◢ Sociaal Memo, § 20.3, 21.2.

26. Kinderopvangtoeslag

26.1 Kinderopvangtoeslag[1]

Maximumuurtarief				
kinderopvang[a]	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
dagopvang	€ 8,02	€ 7,45	€ 7,18	€ 6,89
buitenschoolse opvang	6,89	6,95	6,69	6,42
gastouderopvang	6,15	5,91	5,75	5,52

a. Aantal uren kinderopvang dat voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt bedraagt voor ieder kind
   - maximaal 230 uren per kalendermaand, en
   - per berekeningsjaar
   - – maximaal 140% van aantal gewerkte uren voor dagopvang en gastouderopvang aan kind van 0 tot 4 jaar gezamenlijk
   - – maximaal 70% van aantal gewerkte uren voor buitenschoolse opvang en gastouderopvang aan kind van 4 jaar en ouder gezamenlijk
   - – maximaal duur van voorziening die gericht is op arbeidsinschakeling/scholing/opleiding/cursus uitgedrukt in kalendermaanden × 230 uren per kalendermaand

   met dien verstande dat
   - reistijd niet als gewerkte uren wordt aangemerkt
   - voor aantal uren uitgegaan wordt van aantal uren van ouder/partner die in dat berekeningsjaar minste uren heeft gewerkt of gebruik heeft gemaakt van voorziening die gericht is op arbeidsinschakeling/scholing/opleiding/cursus
   - indien ouder/partner op zelfde moment in berekeningsjaar zowel werkt als gebruik maakt van voorziening, hoogste aantal uren mag worden genomen
   - indien ouder/partner tijdens werkloosheid van ouder/partner aanspraak op kinderopvangtoeslag behoudt, aantal gewerkte uren door ouder/partner voorafgaand aan beëindiging van werk mag worden gehanteerd.

Kinderopvangtoeslag 2019

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a]		*kinderopvangtoeslag*[b]	
van	t/m	eerste kind[c]	ieder volgend kind
€ -	€ 19 433	96,0%	96,0%
19 434	20 728	96,0%	96,0%
20 729	22 020	96,0%	96,0%
22 021	23 315	96,0%	96,0%
23 316	24 610	96,0%	96,0%
24 611	25 903	95,6%	95,7%
25 904	27 197	94,5%	95,5%
27 198	28 487	93,5%	95,3%
28 488	29 879	92,6%	95,1%
29 880	31 269	92,0%	95,0%
31 270	32 662	91,0%	94,8%
32 663	34 053	90,5%	94,6%
34 054	35 447	89,7%	94,6%
35 448	36 838	88,9%	94,6%
36 839	38 262	88,3%	94,6%
38 263	39 689	87,5%	94,6%
39 690	41 116	86,8%	94,6%
41 117	42 542	86,1%	94,6%
42 543	43 971	85,2%	94,6%
43 972	45 398	84,7%	94,6%
45 399	46 824	83,9%	94,6%
46 825	48 251	83,3%	94,6%
48 252	49 810	82,4%	94,6%
49 811	52 868	80,9%	94,6%
52 869	55 924	80,1%	94,2%
55 925	58 982	79,0%	93,6%
58 983	62 041	76,8%	93,2%
62 042	65 097	74,5%	92,9%
65 098	68 156	72,3%	92,2%
68 157	71 213	69,9%	91,7%
71 214	74 271	67,6%	91,2%
74 272	77 331	65,4%	90,5%
77 332	80 387	63,1%	90,0%
80 388	83 447	60,9%	89,6%
83 448	86 504	58,4%	89,3%
86 505	89 560	56,2%	88,6%
89 561	92 618	54,0%	88,2%
92 619	95 737	51,6%	87,7%
95 738	98 869	49,6%	87,0%
98 870	102 000	47,5%	86,5%
102 001	105 131	45,4%	86,1%
105 132	108 261	43,3%	85,8%
108 262	111 393	41,4%	85,1%
111 394	114 527	39,5%	84,5%
114 528	117 658	37,6%	84,1%
117 659	120 787	35,7%	83,5%
120 788	123 919	34,1%	83,2%

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a]		*kinderopvangtoeslag*[b]	
van	t/m	eerste kind[c]	ieder volgend kind
123 920	127 051	33,3%	82,5%
127 052	130 182	33,3%	81,9%
130 183	133 313	33,3%	80,9%
133 314	136 444	33,3%	80,6%
136 445	139 576	33,3%	79,8%
139 577	142 710	33,3%	78,9%
142 711	145 839	33,3%	78,3%
145 840	148 971	33,3%	77,4%
148 972	152 101	33,3%	76,9%
152 102	155 234	33,3%	76,2%
155 235	158 366	33,3%	75,5%
158 367	161 497	33,3%	74,8%
161 498	164 628	33,3%	73,8%
164 629	167 757	33,3%	73,3%
167 758	170 890	33,3%	72,6%
170 891	174 021	33,3%	71,8%
174 022	177 154	33,3%	71,1%
177 155	180 285	33,3%	70,5%
180 286	183 416	33,3%	69,8%
183 417	186 548	33,3%	69,0%
186 549	189 678	33,3%	68,5%
189 679	-	33,3%	67,6%

a. Toetsingsinkomen
   - is op berekeningsjaar betrekking hebbende authentieke inkomensgegeven uit basisregistratie inkomen (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.16)
   - moet worden verhoogd met bij beschikking vastgesteld niet in Nederland belastbaar inkomen.

b. In % van kinderopvangkosten.

c. Eerste kind is kind
   - met hoogste aantal uren kinderopvang, of
   - met hoogste kinderopvangkosten, indien meerdere kinderen zelfde aantal uren kinderopvang genieten
   - dat als eerste kind door belastingdienst is aangewezen, indien voor meerdere kinderen zowel aantal uren als kosten kinderopvang gelijk zijn.

Kinderopvangtoeslag 2018

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a] van	t/m	*kinderopvangtoeslag*[b] eerste kind[c]	ieder volgend kind
–	€ 18 849	94,0%	95,0%
€ 18 850	20 105	94,0%	95,0%
20 106	21 358	94,0%	95,0%
21 359	22 614	94,0%	95,0%
22 615	23 870	94,0%	95,0%
23 871	25 124	93,8%	94,9%
25 125	26 379	92,8%	94,8%
26 380	27 630	92,0%	94,7%
27 631	28 981	91,2%	94,6%
28 982	30 329	90,4%	94,4%
30 330	31 680	89,3%	94,2%
31 681	33 029	88,7%	94,0%
33 030	34 381	87,7%	94,0%
34 382	35 730	86,8%	94,0%
35 731	37 112	86,0%	94,0%
37 113	38 496	85,1%	94,0%
38 497	39 880	84,3%	94,0%
39 881	41 263	83,4%	94,0%
41 264	42 649	82,3%	94,0%
42 650	44 033	81,8%	94,0%
44 034	45 416	80,8%	94,0%
45 417	46 800	80,1%	94,0%
46 801	48 312	79,0%	94,0%
48 313	51 278	77,2%	94,0%
51 279	54 242	76,3%	93,5%
54 243	57 209	74,9%	92,9%
57 210	60 176	72,3%	92,4%
60 177	63 140	69,6%	92,1%
63 141	66 107	66,9%	91,3%
66 108	69 072	64,1%	90,8%
69 073	72 038	61,3%	90,2%
72 039	75 006	58,7%	89,4%
75 007	77 970	56,0%	88,9%
77 971	80 938	53,3%	88,4%
80 939	83 903	50,4%	88,1%
83 904	86 867	47,7%	87,3%
86 868	89 833	45,1%	86,9%
89 834	92 858	42,3%	86,3%
92 859	95 896	39,8%	85,5%
95 897	98 933	37,4%	85,0%
98 934	101 970	34,8%	84,6%
101 971	105 006	33,3%	84,2%
105 007	108 044	33,3%	83,4%
108 045	111 083	33,3%	82,8%
111 084	114 120	33,3%	82,3%
114 121	117 155	33,3%	81,7%
117 156	120 193	33,3%	81,3%

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a]		*kinderopvangtoeslag*[b]	
van	t/m	eerste kind[c]	ieder volgend kind
120 194	123 231	33,3%	80,5%
123 232	126 268	33,3%	79,9%
126 269	129 305	33,3%	78,8%
129 306	132 341	33,3%	78,4%
132 342	135 379	33,3%	77,6%
135 380	138 419	33,3%	76,5%
138 420	141 454	33,3%	75,9%
141 455	144 492	33,3%	74,9%
144 493	147 528	33,3%	74,3%
147 529	150 566	33,3%	73,5%
150.567	153 604	33,3%	72,8%
153 605	156 641	33,3%	72,0%
156 642	159 678	33,3%	70,9%
159 679	162 713	33,3%	70,3%
162 714	165 752	33,3%	69,5%
165 753	168 789	33,3%	68,7%
168 790	171 827	33,3%	67,9%
171 828	174 864	33,3%	67,2%
174 865	177 901	33,3%	66,4%
177 902	180 939	33,3%	65,6%
180 940	183 975	33,3%	65,0%
183 976	–	33,3%	64,0%

a. Toetsingsinkomen
- is op berekeningsjaar betrekking hebbende authentieke inkomensgegeven uit basisregistratie inkomen (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.16)
- moet worden verhoogd met bij beschikking vastgesteld niet in Nederland belastbaar inkomen.

b. In % van kinderopvangkosten.

c. Eerste kind is kind
- met hoogste aantal uren kinderopvang, of
- met hoogste kinderopvangkosten, indien meerdere kinderen zelfde aantal uren kinderopvang genieten
- dat als eerste kind door belastingdienst is aangewezen, indien voor meerdere kinderen zowel aantal uren als kosten kinderopvang gelijk zijn.

Kinderopvangtoeslag 2017

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a] van	t/m	*kinderopvangtoeslag*[b] eerste kind[c]	ieder volgend kind
–	€ 18 485	94,0%	95,0%
€ 18 486	19 716	94,0%	95,0%
19 717	20 945	94,0%	95,0%
20 946	22 177	94,0%	95,0%
22 178	23 408	94,0%	95,0%
23 409	24 638	93,8%	94,9%
24 639	25 869	92,8%	94,8%
25 870	27 096	92,0%	94,7%
27 097	28 421	91,2%	94,6%
28 422	29 743	90,4%	94,4%
29 744	31 067	89,3%	94,2%
31 068	32 390	88,7%	94,0%
32 391	33 716	87,7%	94,0%
33 717	35 039	86,8%	94,0%
35 040	36 394	86,0%	94,0%
36 395	37 752	85,1%	94,0%
37 753	39 109	84,3%	94,0%
39 110	40 465	83,4%	94,0%
40 466	41 824	82,3%	94,0%
41 825	43 182	81,8%	94,0%
43 183	44 538	80,8%	94,0%
44 539	45 895	80,1%	94,0%
45 896	47 378	79,0%	94,0%
47 379	50 286	77,2%	94,0%
50 287	53 193	76,3%	93,5%
53 194	56 103	74,9%	92,9%
56 104	59 012	72,3%	92,4%
59 013	61 919	69,6%	92,1%
61 920	64 829	66,9%	91,3%
64 830	67 736	64,1%	90,8%
67 737	70 645	61,3%	90,2%
70 646	73 556	58,7%	89,4%
73 557	76 462	56,0%	88,9%
76 463	79 373	53,3%	88,4%
79 374	82 281	50,4%	88,1%
82 282	85 187	47,7%	87,3%
85 188	88 096	45,1%	86,9%
88 097	91 062	42,3%	86,3%
91 063	94 042	39,8%	85,5%
94 043	97 020	37,4%	85,0%
97 021	99 998	34,8%	84,6%
99 999	102 976	33,3%	84,2%
102 977	105 955	33,3%	83,4%
105 956	108 935	33,3%	82,8%
108 936	111 913	33,3%	82,3%
111 914	114 890	33,3%	81,7%
114 891	117 869	33,3%	81,3%

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a]		*kinderopvangtoeslag*[b]	
van	t/m	eerste kind[c]	ieder volgend kind
117 870	120 848	33,3%	80,5%
120 849	123 826	33,3%	79,9%
123 827	126 805	33,3%	78,8%
126 806	129 782	33,3%	78,4%
129 783	132 761	33,3%	77,6%
132 762	135 742	33,3%	76,5%
135 743	138 719	33,3%	75,9%
138 720	141 698	33,3%	74,9%
141 699	144 675	33,3%	74,3%
144 676	147 655	33,3%	73,5%
147 656	150 634	33,3%	72,8%
150 635	153 612	33,3%	72,0%
153 613	156 590	33,3%	70,9%
156 591	159 567	33,3%	70,3%
159 568	162 547	33,3%	69,5%
162 548	165 525	33,3%	68,7%
165 526	168 504	33,3%	67,9%
168 505	171 483	33,3%	67,2%
171 484	174 461	33,3%	66,4%
174 462	177 440	33,3%	65,6%
177 441	180 418	33,3%	65,0%
180 419	–	33,3%	64,0%

a. Toetsingsinkomen
   - is op berekeningsjaar betrekking hebbende authentieke inkomensgegeven uit basisregistratie inkomen (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.16)
   - moet worden verhoogd met bij beschikking vastgesteld niet in Nederland belastbaar inkomen.

b. In % van kinderopvangkosten.

c. Eerste kind is kind
   - met hoogste aantal uren kinderopvang, of
   - met hoogste kinderopvangkosten, indien meerdere kinderen zelfde aantal uren kinderopvang genieten
   - dat als eerste kind door belastingdienst is aangewezen, indien voor meerdere kinderen zowel aantal uren als kosten kinderopvang gelijk zijn.

Kinderopvangtoeslag 2016

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a] van	t/m	*kinderopvangtoeslag*[b] eerste kind[c]	ieder volgend kind
–	€ 18 176	93,0%	94,0%
€ 18 177	19 386	93,0%	94,0%
19 387	20 595	93,0%	94,0%
20 596	21 806	93,0%	94,0%
21 807	23 017	92,5%	94,0%
23 018	24 226	91,8%	94,0%
24 227	25 437	90,8%	94,0%
25 438	26 643	90,0%	94,0%
26 644	27 946	89,2%	94,0%
27 947	29 246	88,4%	94,0%
29 247	30 548	87,3%	94,0%
30 549	31 849	86,7%	94,0%
31 850	33 152	85,7%	94,0%
33 153	34 453	84,8%	94,0%
34 454	35 786	84,0%	94,0%
35 787	37 121	83,1%	94,0%
37 122	38 455	82,3%	94,0%
38 456	39 789	81,4%	94,0%
39 790	41 125	80,3%	94,0%
41 126	42 460	79,8%	94,0%
42 461	43 794	78,8%	94,0%
43 795	45 128	78,1%	94,0%
45 129	46 586	77,0%	94,0%
46 587	49 445	75,2%	94,0%
49 446	52 304	74,3%	93,5%
52 305	55 165	72,9%	92,9%
55 166	58 026	70,3%	92,4%
58 027	60 884	67,6%	92,1%
60 885	63 745	64,9%	91,3%
63 746	66 604	62,1%	90,8%
66 605	69 464	59,3%	90,2%
69 465	72 326	56,7%	89,4%
72 327	75 184	54,0%	88,9%
75 185	78 046	51,3%	88,4%
78 047	80 906	48,4%	88,1%
80 907	83 763	45,7%	87,3%
83 764	86 623	43,1%	86,9%
86 624	89 540	40,3%	86,3%
89 541	92 470	37,8%	85,5%
92 471	95 398	35,4%	85,0%
95 399	98 326	32,8%	84,6%
98 327	101 255	30,2%	84,2%
101 256	104 184	27,5%	83,4%
104 185	107 114	24,8%	82,8%
107 115	110 042	23,8%	82,3%
110 043	112 970	23,8%	81,7%
112 971	115 899	23,8%	81,3%

(gezamenlijk) toetsingsinkomen[a]		*kinderopvangtoeslag*[b]	
van	t/m	eerste kind[c]	ieder volgend kind
115 900	118 828	23,8%	80,5%
118 829	121 756	23,8%	79,9%
121 757	124 685	23,8%	78,8%
124 686	127 613	23,8%	78,4%
127 614	130 542	23,8%	77,6%
130 543	133 473	23,8%	76,5%
133 474	136 400	23,8%	75,9%
136 401	139 329	23,8%	74,9%
139 330	142 257	23,8%	74,3%
142 258	145 187	23,8%	73,5%
145 188	148 116	23,8%	72,8%
148 117	151 044	23,8%	72,0%
151 045	153 972	23,8%	70,9%
153 973	156 900	23,8%	70,3%
156 901	159 830	23,8%	69,5%
159 831	162 758	23,8%	68,7%
162 759	165 687	23,8%	67,9%
165 688	168 617	23,8%	67,2%
168 618	171 545	23,8%	66,4%
171 546	174 474	23,8%	65,6%
174 475	177 402	23,8%	65,0%
177 403	–	23,8%	64,0%

a. Toetsingsinkomen
   - is op berekeningsjaar betrekking hebbende authentieke inkomensgegeven uit basisregistratie inkomen (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.16)
   - moet worden verhoogd met bij beschikking vastgesteld niet in Nederland belastbaar inkomen.

b. In % van kinderopvangkosten.

c. Eerste kind is kind
   - met hoogste aantal uren kinderopvang, of
   - met hoogste kinderopvangkosten, indien meerdere kinderen zelfde aantal uren kinderopvang genieten
   - dat als eerste kind door belastingdienst is aangewezen, indien voor meerdere kinderen zowel aantal uren als kosten kinderopvang gelijk zijn.

1. Art. 1.7, 1.8 Wko; art. 3, 4, 6, 8, 8a Besluit kinderopvangtoeslag; art. 8 AWIR.

◢ Sociaal Memo, § 20.3, 22.4.

27. Studiefinanciering

27.1 Normbedragen WSF[1]

Normbedragen WSF 2019				
per maand	*hoger onderwijs*		*beroepsonderwijs WEB*	
	uitwonend 1-9/31-12	thuiswonend 1-9/31-12	uitwonend 1-8/31-12	thuiswonend 1-8/31-12
budget				
levensonderhoud			€ 724,68	€ 513,11
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 882,47	€ 882,47		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	882,47	670,87		
lesgeld			97,33	97,33
toeslag eenouder	255,32	255,32	255,32	255,32
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	295,63	106,18	273,17	83,70
basislening			182,34	182,34
■ studievoorschot hoger onderwijs	486,08	486,08		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	303,73	303,73		
aanvullende beurs/aanvullende lening			366,50	344,40
■ studievoorschot hoger onderwijs	396,39	396,39		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	283,11	260,96		
collegegeldkrediet[a]	173,58	173,58		
waarde reisrecht OV-chipkaart	95,51	95,51	95,51	95,51
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	14 682,96	14 682,96	14 682,96	14 682,96

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-1/31-8	thuiswonend 1-1/31-8	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-1/31-7	thuiswonend 1-1/31-7
budget				
levensonderhoud			€ 724,68	€ 513,11
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 882,47	€ 882,47		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	882,47	670,87		
lesgeld			96,25	96,25
toeslag eenouder	255,32	255,32	255,32	255,32
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	295,63	106,18	273,17	83,70
basislening			182,34	182,34
■ studievoorschot hoger onderwijs	486,08	486,08		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	303,73	303,73		
aanvullende beurs/aanvullende lening			365,42	343,32
■ studievoorschot hoger onderwijs	396,39	396,39		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	283,11	260,96		
collegegeldkrediet	171,67	171,67		
waarde reisrecht OV-chipkaart	95,51	95,51	95,51	95,51
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	14 682,96	14 682,96	14 682,96	14 682,96

a. (*Vanaf 1-9-2019*) voor eerstejaars associate degree- of bachelorstudent bedraagt collegegeldkrediet eerste 12 maanden 50%; voor student aan lerarenopleiding geldt halvering nogmaals 12 maanden.

Normbedragen WSF 2018

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-9/31-12	*hoger onderwijs* thuiswonend 1-9/31-12	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-8/31-12	*beroepsonderwijs WEB* thuiswonend 1-8/31-12
budget				
levensonderhoud			€ 714,82	€ 506,13
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 870,46	€ 870,46		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	870,46	661,74		
lesgeld			96,25	96,25
toeslag eenouder	251,84	251,84	251,84	251,84
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	291,61	104,73	269,45	82,56
basislening			179,86	179,86
■ studievoorschot hoger onderwijs	479,46	479,46		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	299,60	299,60		
aanvullende beurs/ aanvullende lening			361,76	339,96
■ studievoorschot hoger onderwijs	391,00	391,00		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	279,25	257,41		
collegegeldkrediet	171,67	171,67		
waarde reisrecht OV-chipkaart	91,72	91,72	91,72	91,72
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	14 456,00	14 456,00	14 456,00	14 456,00

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-1/31-8	*hoger onderwijs* thuiswonend 1-1/31-8	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-1/31-7	*beroepsonderwijs WEB* thuiswonend 1-1/31-7
budget				
levensonderhoud			€ 714,82	€ 506,13
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 870,46	€ 870,46		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	870,46	661,74		
lesgeld			94,75	94,75
toeslag eenouder	251,84	251,84	251,84	251,84

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-1/31-8	*hoger onderwijs* thuiswonend 1-1/31-8	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-1/31-7	*beroepsonderwijs WEB* thuiswonend 1-1/31-7
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	291,61	104,73	269,45	82,56
basislening			179,86	179,86
■ studievoorschot hoger onderwijs	481,30	481,30		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	301,44	301,44		
aanvullende beurs/aanvullende lening			360,26	338,46
■ studievoorschot hoger onderwijs	389,16	389,16		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	277,41	255,57		
collegegeldkrediet	167,17	167,17		
waarde reisrecht OV-chipkaart	91,72	91,72	91,72	91,72
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	14 456,00	14 456,00	14 456,00	14 456,00

Normbedragen WSF 2017

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-9/31-12	*hoger onderwijs* thuiswonend 1-9/31-12	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-8/31-12	*beroepsonderwijs WEB* thuiswonend 1-8/31-12
budget				
levensonderhoud			€ 712,54	€ 504,52
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 867,68	€ 867,68		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	867,68	659,63		
lesgeld			94,75	94,75
toeslag eenouder	251,54	251,54	251,54	251,54
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	290,68	104,40	268,59	82,30
basislening			179,29	179,29
■ studievoorschot hoger onderwijs	479,76	479,76		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	300,48	300,48		

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-9/31-12	thuiswonend 1-9/31-12	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-8/31-12	thuiswonend 1-8/31-12
aanvullende beurs/aanvullende lening			359,41	337,68
■ studievoorschot hoger onderwijs	387,92	387,92		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	276,52	254,75		
collegegeldkrediet	167,17	167,17		
waarde reisrecht OV-chipkaart	89,07	89,07	89,07	89,07
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	14 215,75	14 215,75	14 215,75	14 215,75

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-1/31-8	thuiswonend 1-1/31-8	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-1/31-7	thuiswonend 1-1/31-7
budget				
levensonderhoud			€ 712,54	€ 504,52
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 867,68	€ 867,68		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	867,68	659,63		
lesgeld			94,75	94,75
toeslag eenouder	251,54	251,54	251,54	251,54
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	290,68	104,40	268,59	82,30
basislening			179,29	179,29
■ studievoorschot hoger onderwijs	481,60	481,60		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	302,32	302,32		
aanvullende beurs/aanvullende lening			359,41	337,68
■ studievoorschot hoger onderwijs	386,08	386,08		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	274,68	252,91		
collegegeldkrediet	165,33	165,33		
waarde reisrecht OV-chipkaart	89,07	89,07	89,07	89,07
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	14 215,75	14 215,75	14 215,75	14 215,75

Normbedragen WSF 2016

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-9/31-12	*hoger onderwijs* thuiswonend 1-9/31-12	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-8/31-12	*beroepsonderwijs WEB* thuiswonend 1-8/31-12
budget				
levensonderhoud			€ 708,29	€ 501,51
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 862,50	€ 862,50		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	862,50	655,70		
lesgeld			94,75	94,75
toeslag eenouder	249,54	249,54	249,54	249,54
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studie-voorschot hoger onderwijs)	288,95	103,78	266,99	81,81
basislening			178,22	178,22
■ studievoorschot hoger onderwijs	480,57	480,57		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	300,52	300,52		
aanvullende beurs/aanvul-lende lening			357,83	336,23
■ studievoorschot hoger onderwijs	383,77	383,77		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	273,03	251,40		
collegegeldkrediet	165,33	165,33		
waarde reisrecht OV-chipkaart	99,66	99,66	99,66	99,66
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	13 989,13	13 989,13	13 989,13	13 989,13

per maand	*hoger onderwijs* uitwonend 1-1/31-8	thuiswonend 1-1/31-8	*beroepsonderwijs WEB* uitwonend 1-1/31-7	thuiswonend 1-1/31-7
budget				
levensonderhoud			€ 708,29	€ 501,51
■ studievoorschot hoger onderwijs	€ 862,50	€ 862,50		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	862,50	655,70		
lesgeld			94,25	94,25
toeslag eenouder	249,54	249,54	249,54	249,54
studiefinanciering				
basisbeurs (geen studievoorschot hoger onderwijs)	288,95	103,78	266,99	81,81
basislening			178,22	178,22
■ studievoorschot hoger onderwijs	480,57	480,57		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	302,36	302,36		
aanvullende beurs/aanvullende lening			357,33	335,73
■ studievoorschot hoger onderwijs	381,93[a]	381,93[a]		
■ geen studievoorschot hoger onderwijs	271,19	249,56		
collegegeldkrediet	162,58	162,58		
waarde reisrecht OV-chipkaart	99,66	99,66	99,66	99,66
bijverdiengrens (geen studievoorschot hoger onderwijs)	13 989,13	13 989,13	13 989,13	13 989,13

a. Waarvan € 110,74 onafhankelijk van hoogte ouderlijk inkomen.

1. Art. 3.1-3.6, 3.8, 3.15-3.16a, 3.17, 3.18, 4.8, 5.3, 12.14, 12.16, 12.17 (oud), 12.19, 12.26 WSF; art. 2.4b Uitv.besl. WHW 2008; Regeling normen WSF 2000, WTOS en WSF BES.

28. Sociale verzekeringen

28.1 Premieheffing volksverzekeringen

Premie-inkomen, premiepercentages, premiebedragen[1]

Heffingspercentages en premiebedragen[a] premie volksverzekeringen				
jaar	*geboren op of na 1-1-1946*		*geboren voor 1-1-1946*	
	percentage	bedrag[b]	percentage	bedrag[b]
2019				
premie-inkomen[c]		€ 34 300		€ 34 817
AOW	17,90	6 139	–	–
Anw	0,10	34	0,10	34
Wlz	9,65	3 309	9,65	3 359
totaal	27,65	9 483	9,75	3 394
2018				
premie-inkomen[c]		€ 33 994		€ 34 404
AOW	17,90	6 084	–	–
Anw	0,10	33	0,10	34
Wlz	9,65	3 280	9,65	3 319
totaal	27,65	9 399	9,75	3 354
2017				
premie-inkomen[c]		€ 33 791		€ 34 130
AOW	17,90	6 048	–	–
Anw	0,10	33	0,10	34
Wlz	9,65	3 260	9,65	3 293
totaal	27,65	9 343	9,75	3 327
2016				
premie-inkomen[c]		€ 33 715		€ 34 027
AOW	17,90	6 034	–	–
Anw	0,60	202	0,60	204
Wlz	9,65	3 253	9,65	3 283
totaal	28,15	9 490	10,25	3 487

a. Exclusief heffingskorting AOW, Anw, Wlz.
b. Maximum.
c. Belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1, zie § 1.2).

◢ Fiscaal Memo App, IB/PH werk en woning (box 1), Heffingskortingen, Premieheffing volksverzekeringen, AOW-leeftijd.

Percentages premie en belasting[2]

Percentages IB/LB/PH					
jaar	***volksverzekeringen***	***belasting***		***totaal***	
		1e schijf	2e schijf	1e schijf	2e schijf
2019					
Wlz	9,65%				
Anw	0,10%				
vanaf AOW-leeftijd	9,75%	9,00%	10,45%	18,75%	20,20%
AOW	17,90%				
tot AOW-leeftijd	27,65%	9,00%	10,45%	36,65%	38,10%
2018					
Wlz	9,65%				
Anw	0,10%				
vanaf AOW-leeftijd	9,75%	8,90%	13,20%	18,65%	22,95%
AOW	17,90%				
tot AOW-leeftijd	27,65%	8,90%	13,20%	36,55%	40,85%
2017					
Wlz	9,65%				
Anw	0,10%				
vanaf AOW-leeftijd	9,75%	8,90%	13,15%	18,65%	22,90%
AOW	17,90%				
tot AOW-leeftijd	27,65%	8,90%	13,15%	36,55%	40,80%
2016					
Wlz	9,65%				
Anw	0,60%				
vanaf AOW-leeftijd	10,25%	8,40%	12,25%	18,65%	22,50%
AOW	17,90%				
tot AOW-leeftijd	28,15%	8,40%	12,25%	36,55%	40,40%

1. Art. 7, 8, 10, 11 Wfsv.
2. Art. 10, 58 Wfsv; art. 2.10-2.10a Wet IB 2001; art. 20a-20b, 27b Wet LB 1964.

◢ Sociaal Memo, § 1.2, 1.5; Fiscaal Memo App, IB/PH werk en woning (box 1), Premieheffing volksverzekeringen, AOW-leeftijd.

28.2 Algemene Ouderdomswet (AOW)[1]

AOW pensioengerechtigde leeftijd

kalenderjaar[a,b]	*AOW-leeftijd*[c]	*personen geboren* van	tot
2012 of eerder	65	–	01-01-1948
2013	65 en 1 maand	01-01-1948	01-12-1948
2014	65 en 2 maanden	01-12-1948	01-11-1949
2015	65 en 3 maanden	01-11-1949	01-10-1950
2016	65 en 6 maanden	01-10-1950	01-07-1951
2017	65 en 9 maanden	01-07-1951	01-04-1952
2018	66	01-04-1952	01-01-1953
2019	66 en 4 maanden	01-01-1953	01-09-1953
2020	66 en 4 maanden	01-09-1953	01-09-1954
2021	66 en 4 maanden	01-09-1954	01-09-1955
2022	66 en 7 maanden	01-09-1955	01-06-1956
2023	66 en 10 maanden	01-06-1956	01-03-1957
2024	67	01-03-1957	–

a. Op AOW-gerechtigde die in bepaald kalenderjaar AOW-leeftijd heeft bereikt is AOW-leeftijd van latere kalenderjaren niet van toepassing.
b. Voor kalenderjaren vanaf 2025 wordt eventuele verdere verhoging AOW-leeftijd bepaald op basis van door CBS geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd.
c. Aanvangsleeftijd AOW-verzekering 15 jaar verschuift per kalenderjaar in zelfde mate als AOW-leeftijd (17 jaar in 2024).

Uitkeringsbedragen AOW bruto

jaar/tijdvak	*ongehuwd*[a] (70%)	*gehuwd met maximale toeslag* (100%)	*gehuwd*[b] (50%)
2019			
1-1/30-06	€ 1 190,58	€ 1 619,62	€ 809,81
1-7/31-12	1 202,99	1 637,10	818,55
inkomensondersteuning[c]	25,23	25,23	25,23
vakantie-uitkering	855,00	1 221,52	610,76
jaartotaal	*15 519,18*	*21 064,60*	*10 683,68*
2018			
1-1/30-06	€ 1 148,40	€ 1 565,90	€ 782,95
1-7/31-12	1 156,43	1 579,62	789,81
inkomensondersteuning[c]	24,93	24,93	24,93
vakantie-uitkering	850,46	1 214,84	607,42
jaartotaal	*14 978,60*	*20 387,12*	*10 343,14*

jaar/tijdvak	*ongehuwd*[a] (70%)	*gehuwd met maximale toeslag* (100%)	*gehuwd*[b] (50%)
2017			
1-1/30-06	€ 1 127,79	€ 1 538,06	€ 769,03
1-7/31-12	1 136,13	1 550,98	775,49
inkomensondersteuning[c]	25,56	25,56	25,56
vakantie-uitkering	864,44	1 234,92	617,46
jaartotaal	*14 754,68*	*20 075,88*	*10 191,30*
2016			
1-1/30-06	€ 1 112,67	€ 1 516,78	€ 758,39
1-7/31-12	1 119,24	1 526,66	763,33
inkomensondersteuning[c]	25,48	25,48	25,48
vakantie-uitkering	852,14	1 217,20	608,60
jaartotaal	*14 549,36*	*19 783,60*	*10 044,68*

a. Alsmede gehuwd zonder toeslag met AOW-uitkering ontstaan vóór 1-2-1994.
b. Alsmede voor ongehuwde die in land woont waar geen AOW-uitkering kan worden genoten op grond van Wet BEU alsmede voor ongehuwde die niet voldoe t aan informatieplicht omtrent leefsituatie en feitelijke woonsituatie.
c. Inkomensondersteuning geldt voor betrokkene die
   - recht op AOW-uitkering heeft en in Nederland woont of geacht wordt in Nederland te wonen, of
   - recht op AOW-uitkering heeft en in buitenland woont (buitenlandse bel.pl.), op grondgebied van
   - lidstaat EU/EER (niet Nederland) of Zwitserland
   - Aruba, Curaçao, Sint Maarten of BES eilanden
   - land waarmee Nederland verdrag inzake sociale zekerheid heeft afgesloten of waar besluit van volkenrechtelijke organisatie inzake sociale zekerheid geldt.

Vakantie-uitkering AOW per maand

vanaf	*ongehuwd*[a] (70%)	*gehuwd met maximale toeslag* (100%)	*gehuwd*[b] (50%)
1-7-2019	€ 69,97	€ 99,96	€ 49,98
1-1-2019	€ 72,44	€ 103,50	€ 51,75
1-7-2018	€ 70,40	€ 100,58	€ 50,29
1-1-2018	€ 71,42	€ 102,02	€ 51,01
1-7-2017	€ 70,26	€ 100,36	€ 50,18
1-1-2017	€ 71,61	€ 102,30	€ 51,15
1-7-2016	€ 72,48	€ 103,54	€ 51,77
1-1-2016	€ 71,56	€ 102,24	€ 51,12

a. Alsmede gehuwde zonder toeslag met AOW-uitkering ontstaan vóór 1-2-1994.
b. Alsmede voor ongehuwde die in land woont waar geen AOW-uitkering kan worden genoten op grond van Wet BEU alsmede voor ongehuwde die niet voldoet aan informatieplicht omtrent leefsituatie en feitelijke woonsituatie.

- Recht op toeslag heeft
  - AOW-gerechtigde indien
  - AOW-gerechtigde vóór 1-1-2015
    - gehuwd is, en

    - recht heeft op ouderdomspensioen
  - echtgenoot
    - jonger dan AOW-leeftijd is, en
    - inkomen heeft van maximaal volledige brutotoeslag (= bruto gehuwdenpensioen)
  - AOW-gerechtigde indien
  - AOW-gerechtigde
    - voor 1-1-2015 gehuwd is, en
    - in november 2014 of december 2014 65 jaar wordt, en
  - echtgenoot
    - jonger dan AOW-leeftijd is, en
    - inkomen heeft van maximaal volledige brutotoeslag (= bruto gehuwdenpensioen)

  met dien verstande dat vanaf 1-1-2015 geen recht op toeslag ontstaat door
  - wijziging van inkomen echtgenoot, maar
  - toeslag kan herleven als toeslag was geëindigd uitsluitend door incidentele stijging inkomen
  - wijziging van leefvorm, waardoor niet langer sprake is van ongehuwd zijn
  - gaan wonen in Nederland of land waar wel Nederlandse uitkering kan worden genoten
  - invrijheidstelling na detentie of niet langer voortvluchtig zijn
  - (*vanaf 1-10-2017*) niet langer bestaan van vermoeden dat AOW-gerechtigde of diens partner zich buiten Nederland bevindt om zich aan te sluiten bij terroristische organisatie.
- (*Vanaf 1-10-2017*) recht op ouderdomspensioen respectievelijk toeslag ontstaat niet indien betrokkene respectievelijk partner uitreiziger is.
- Regeling inkomenstoets ter bepaling van grootte van toeslag vindt plaats vanaf 1-4-1988; maximale toeslag 50% (*tot 1-2-1994: 30%*) wordt verminderd met niet-vrijgestelde deel van inkomen van jongere echtgenoot/partner.
- Vrijgesteld van inkomen uit arbeid is
  - 15% van bruto wettelijk minimumloon (zie tabel maximale toeslag en vrijlating)
  - in maand van bereiken AOW-leeftijd naar rato van aantal dagen
    - als AOW-gerechtigde AOW-leeftijd bereikt: aantal dagen vanaf bereiken AOW-leeftijd
    - als partner AOW-leeftijd bereikt: aantal dagen tot AOW-leeftijd

  plus
  - 1/3 van meerdere inkomen uit arbeid boven 15% van bruto wettelijk minimumloon.
- Voor per 30-6-1996 bestaande AOW-gerechtigden geldt vrijlating tevens voor inkomen in verband met arbeid.
- Op toeslag wordt korting toegepast tot 10%
  - voor zover totale gezamenlijke inkomen door korting niet lager wordt dan 162% van bruto minimumloon incl. vakantiebijslag per maand (zie tabel maximale toeslag en vrijlating)
  - totale gezamenlijke inkomen = toeslag + gezamenlijk inkomen uit arbeid en overig inkomen van AOW-gerechtigde en partner + bruto AOW-uitkering

Maximale toeslag en vrijlating per maand

vanaf	*maximale toeslag*[a] (30%)	(50%)	*vakantie-uitkering*[a] (30%)	(50%)	*15% bruto minimumloon*	*162% bruto minimumloon*
1-7-2019	€ 434,11	€ 818,55	€ 29,99	€ 49,98	€ 245,34	€ 2861,65
1-1-2019	€ 429,04	€ 809,81	€ 31,06	€ 51,75	€ 242,37	€ 2827,00
1-7-2018	€ 423,19	€ 789,81	€ 30,18	€ 50,29	€ 239,13	€ 2789,21
1-1-2018	€ 417,50	€ 782,95	€ 30,60	€ 51,01	€ 236,70	€ 2760,87
1-7-2017	€ 414,85	€ 775,49	€ 30,10	€ 50,18	€ 234,81	€ 2738,82
1-1-2017	€ 410,27	€ 769,03	€ 30,69	€ 51,15	€ 232,74	€ 2714,68
1-7-2016	€ 407,42	€ 763,33	€ 31,06	€ 51,77	€ 230,58	€ 2689,49
1-1-2016	€ 404,11	€ 758,39	€ 30,68	€ 51,12	€ 228,69	€ 2667,44

a. Per 1-2-1994 is verhouding basispensioen gehuwden en maximale toeslag gewijzigd van 70%/30% naar 50%/50%; per 1-2-1994 reeds bestaande uitkeringsrechten zijn niet gewijzigd.

Uitkeringsbedragen AOW bruto/netto 2019

ouderdomspensioen[a]	*brutobedrag*	*ingehouden Zvw-bijdrage*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
gehuwd (50%)[b]				
■ zonder lhk.	€ 10 683,68	€ 608,89	€ 1 997,49	€ 8 077,30
■ met lhk.	10 683,68	608,89	0,00	10 074,79
gehuwd met maximale toeslag (100%)				
■ zonder lhk.	21 064,60	1 200,63	3 962,24	15 901,73
■ met lhk.	21 064,60	1 200,63	1 130,87	18 733,10
ongehuwd (70%)[c]				
■ zonder lhk.	15 519,18	884,54	2 903,81	11 730,84
■ met lhk.	15 519,18	884,54	0,00	14 634,65
■ met lhk. incl. alleenstaande ouderenkorting	15 519,18	884,54	0,00	14 634,65

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse inkomensondersteuning en vakantie-uitkering.
b. Alsmede voor ongehuwde die in land woont waar geen AOW-uitkering kan worden genoten op grond van Wet BEU alsmede voor ongehuwde die niet voldoet aan informatieplicht omtrent leefsituatie en feitelijke woonsituatie.
c. Alsmede gehuwd zonder toeslag met AOW-uitkering ontstaan vóór 1-2-1994.

Uitkeringsbedragen AOW bruto/netto 2018

ouderdomspensioen[a]	*brutobedrag*	*ingehouden Zvw-bijdrage*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
gehuwd (50%)[b]				
■ zonder lhk.	€ 10 343,14	€ 584,34	€ 1 925,28	€ 7 833,52
■ met lhk.	10 343,14	584,34	0,00	9 758,80
gehuwd met maximale toeslag (100%)				
■ zonder lhk.	20 387,12	1 151,82	3 796,56	15 438,74
■ met lhk.	20 387,12	1 151,82	1 221,60	18 013,70

ouderdomspensioen[a]	*brutobedrag*	*ingehouden Zvw-bijdrage*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
ongehuwd (70%)[c]				
■ zonder lhk.	14 978,60	846,23	2 786,61	11 345,76
■ met lhk.	14 978,60	846,23	211,59	13 920,78
■ met lhk. incl. alleenstaande ouderenkorting	14 978,60	846,23	0,00	14 132,37

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse inkomensondersteuning en vakantie-uitkering.
b. Alsmede voor ongehuwde die in land woont waar geen AOW-uitkering kan worden genoten op grond van Wet BEU alsmede voor ongehuwde die niet voldoet aan informatieplicht omtrent leefsituatie en feitelijke woonsituatie.
c. Alsmede gehuwd zonder toeslag met AOW-uitkering ontstaan vóór 1-2-1994.

Uitkeringsbedragen AOW bruto/netto 2017

ouderdomspensioen[a]	*brutobedrag*	*ingehouden Zvw-bijdrage*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
gehuwd (50%)[b]				
■ zonder lhk.	€ 10 191,30	€ 550,24	€ 1 897,15	€ 7 743,91
■ met lhk.	10 191,30	550,24	0,00	9 641,06
gehuwd met maximale toeslag (100%)				
■ zonder lhk.	20 075,88	1 084,05	3 739,35	15 252,48
■ met lhk.	20 075,88	1 084,05	1 296,27	17 695,56
ongehuwd (70%)[c]				
■ zonder lhk.	14 754,68	796,74	2 749,19	11 208,75
■ met lhk.	14 754,68	796,74	307,19	13 650,75
■ met lhk. incl. alleenstaande ouderenkorting	14 754,68	796,74	0,00	13 957,94

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse inkomensondersteuning en vakantie-uitkering.
b. Alsmede voor ongehuwde die in land woont waar geen AOW-uitkering kan worden genoten op grond van Wet BEU alsmede voor ongehuwde die niet voldoet aan informatieplicht omtrent leefsituatie en feitelijke woonsituatie.
c. Alsmede gehuwd zonder toeslag met AOW-uitkering ontstaan vóór 1-2-1994.

Uitkeringsbedragen AOW bruto/netto 2016

ouderdomspensioen[a]	*brutobedrag*	*ingehouden Zvw-bijdrage*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
gehuwd (50%)[b]				
■ zonder lhk.	€ 10 044,68	€ 552,41	€ 1 870,48	€ 7 621,79
■ met lhk.	10 044,68	552,41	0,00	9 492,27
gehuwd met maximale toeslag (100%)				
■ zonder lhk.	19 783,60	1 088,03	3 681,02	15 014,55
■ met lhk.	19 783,60	1 088,03	1 349,00	17 346,57

ouderdomspensioen[a]	*brutobedrag*	*ingehouden Zvw-bijdrage*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
ongehuwd (70%)[c]				
■ zonder lhk.	14 549,36	800,11	2 706,46	11 042,79
■ met lhk.	14 549,36	800,11	375,34	13 373,91
■ met lhk. incl. alleenstaande ouderenkorting	14 549,36	800,11	0,00	13 749,25

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse inkomensondersteuning en vakantie-uitkering.
b. Alsmede voor ongehuwde die in land woont waar geen AOW-uitkering kan worden genoten op grond van Wet BEU alsmede voor ongehuwde die niet voldoet aan informatieplicht omtrent leefsituatie en feitelijke woonsituatie.
c. Alsmede gehuwd zonder toeslag met AOW-uitkering ontstaan vóór 1-2-1994.

■ Voor AOW-inbouw (franchise) in pensioenregelingen, zie § 3.13.

◢ Sociaal Memo, § 10.3, 10.4, 10.6; Fiscaal Memo App, Premieheffing volksverzekeringen, AOW-leeftijd.

Overbruggingsuitkering AOW[2]

Uitkeringsbedragen[a] overbruggingsuitkering en partneruitkering bruto

vanaf	*ongehuwd* (70%)	*gehuwd met partneruitkering* (100%)	*gehuwd zonder partneruitkering* (50%)
1-7-2019	€ 1203,35	€ 1544,90	€ 772,45
1-1-2019	€ 1195,54	€ 1535,12	€ 767,56
1-7-2018	€ 1177,30	€ 1524,62	€ 762,31
1-1-2018	€ 1171,48	€ 1515,40	€ 757,70
1-7-2017	€ 1163,94	€ 1506,52	€ 753,26
1-1-2017	€ 1158,80	€ 1498,24	€ 749,12
1-7-2016	€ 1152,79	€ 1489,34	€ 744,67
1-1-2016	€ 1145,46	€ 1480,10	€ 740,05

a. Exclusief 8% vakantie-uitkering per maand.

Inkomens- en vermogenstoets/vrijlating inkomen en vermogen

vanaf	*inkomenstoets* ongehuwd (200%)	gehuwd	*vermogenstoets* ongehuwd	gehuwd	*vrijlating* inkomen (15%)	aanvullend pensioenvermogen zelfstandige
1-7-2019	€ 3271,20	€ 4906,80	€ 30 360	€ 60 720	€ 245,34	€ 127 820
1-1-2019	€ 3231,60	€ 4847,40	€ 30 360	€ 60 720	€ 242,37	€ 126 970
1-7-2018	€ 3188,40	€ 4782,60	€ 30 000	€ 60 000	€ 239,13	€ 123 379
1-1-2018	€ 3156,00	€ 4734,00	€ 30 000	€ 60 000	€ 236,70	€ 122 717
1-7-2017	€ 3130,80	€ 4696,20	€ 25 000	€ 50 000	€ 234,81	€ 122 082
1-1-2017	€ 3103,20	€ 4654,80	€ 25 000	€ 50 000	€ 232,74	€ 121 474

vanaf	*inkomenstoets* ongehuwd (200%)	gehuwd	*vermogenstoets* ongehuwd	gehuwd	*vrijlating* inkomen (15%)	aanvullend pensioenvermogen zelfstandige
1-7-2016	€ 3074,40	€ 4611,60	€ 24 437	€ 48 874	€ 230,58	€ 120 654
1-1-2016	€ 3049,20	€ 4573,80	€ 24 437	€ 48 874	€ 228,69	€ 120 161

◢ Sociaal Memo, § 11.3.

1. Art. 7-12, 17, 28-29, 33a, 64b AOW; Besluit inkomensondersteuning AOW-ers; Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd.
2. Art. 3, 4, 4a, 6, 8, 23, 32 TROA.

28.3 Algemene nabestaandenwet (Anw)[1]

Uitkeringsbedragen Anw bruto – nabestaandenuitkering/ overgangsrecht AWW

jaar/tijdvak	*nabestaanden-uitkering* (70%)	*nabestaanden-uitkering kostendeler*[a] (50%)	*nabestaanden-uitkering hulp-behoevenden* (50%)	*nabestaanden-uitkering minimaal* (30)[b]
2019				
1-1/30-06	€ 1 204,39	€ 767,11	€ 767,11	€ 484,74
1-7/31-12	1 214,09	773,38	773,38	490,68
tegemoetkoming	17,12	17,12	17,12	17,12
vakantie-uitkering	1 025,28	780,82	732,36	460,42
jaartotaal	*15 741,60*	*10 229,20*	*10 180,74*	*6518,38*
2018				
1-1/30-06	€ 1 178,38	€ 862,24	€ 755,84	€ 473,40
1-7/31-12	1 186,73	867,92	762,73	478,26
tegemoetkoming	16,92	16,92	16,92	16,92
vakantie-uitkering	1 019,08	849,10	727,96	451,38
jaartotaal	*15 412,78*	*11 433,10*	*10 042,42*	*6364,38*
2017				
1-1/30-06	€ 1 164,89	€ 956,59	€ 746,64	€ 465,48
1-7/31-12	1 172,78	962,16	753,28	469,62
tegemoetkoming	16,79	16,79	16,79	16,79
vakantie-uitkering	1 033,98	935,56	738,54	443,48
jaartotaal	*15 261,48*	*12 649,54*	*9 939,54*	*6255,56*
2016				
1-1/30-06	€ 1 150,91	€ 1 047,47	€ 737,26	€ 457,38
1-7/31-12	1 156,32	1 052,62	741,52	461,16
tegemoetkoming	16,74	16,74	16,74	16,74
vakantie-uitkering	1 024,42	985,22	731,68	435,60
jaartotaal	*15 068,68*	*13 786,64*	*9 805,24*	*6147,72*

a. Voor nabestaande vanaf 21 jaar die met 1 of meer personen vanaf 21 jaar in zelfde woning hoofdverblijf heeft, wordt nabestaandenuitkering verlaagd naar 50% (2018: 55%; 2017: 60%; 2016: 65%) (kostendelersnorm); kostendelersnorm geldt niet bij commerciële relaties (zoals huur, kostgangers) en studerenden.
b. Van brutominimumloon.

Bruto Anw-wezenuitkering

jaar/tijdvak	*wees t/m 9 jaar*	*wees 10 t/m 15 jaar*	*wees 16 t/m 20 jaar*
2019			
1-1/30-06	€ 385,40	€ 578,11	€ 770,81
1-7/31-12	388,51	582,76	777,02
tegemoetkoming	17,12	17,12	17,12
vakantie-uitkering	328,10	492,16	656,20
jaartotaal	*5177,00*	*7662,82*	*10 148,62*
2018			
1-1/30-06	€ 377,08	€ 565,62	€ 754,16
1-7/31-12	379,75	569,63	759,51
tegemoetkoming	16,92	16,92	16,92
vakantie-uitkering	326,08	489,18	652,24
jaartotaal	*5070,10*	*7503,72*	*9 937,30*
2017			
1-1/30-06	€ 372,76	€ 559,15	€ 745,53
1-7/31-12	375,29	562,93	750,58
tegemoetkoming	16,79	16,79	16,79
vakantie-uitkering	330,86	496,32	661,74
jaartotaal	*5020,64*	*7430,28*	*9 839,88*
2016			
1-1/30-06	€ 368,29	€ 552,44	€ 736,58
1-7/31-12	370,02	555,03	740,04
tegemoetkoming	16,74	16,74	16,74
vakantie-uitkering	327,82	491,72	655,60
jaartotaal	*4958,56*	*7337,42*	*9 716,20*

Vakantie-uitkering Anw per maand – nabestaandenuitkering/ overgangsrecht AWW

vanaf	*nabestaanden-uitkering* (70%)	*nabestaanden-uitkering kostendeler*[a] (50%)	*nabestaanden-uitkering hulpbehoevenden* (50%)	*nabestaanden-uitkering minimaal* (30%)[b]
1-7-2019	€ 84,45	€ 60,33	€ 60,33	€ 39,26
1-1-2019	€ 86,94	€ 62,11	€ 62,11	€ 38,78
1-7-2018	€ 84,43	€ 66,34	€ 60,30	€ 38,26
1-1-2018	€ 85,47	€ 67,17	€ 61,06	€ 37,87
1-7-2017	€ 84,29	€ 72,25	€ 60,21	€ 37,57
1-1-2017	€ 85,73	€ 73,48	€ 61,23	€ 37,24

vanaf	*nabestaanden-uitkering* (70%)	*nabestaanden-uitkering kostendeler*[a] (50%)	*nabestaanden-uitkering hulpbehoevenden* (50%)	*nabestaanden-uitkering minimaal* (30%)[b]
1-7-2016	€ 86,66	€ 80,46	€ 61,90	€ 36,89
1-1-2016	€ 85,55	€ 79,44	€ 61,11	€ 36,59

a. Voor nabestaande vanaf 21 jaar die met 1 of meer personen vanaf 21 jaar in zelfde woning hoofdverblijf heeft, wordt vakantie-uitkering verlaagd naar 50% (2018: 55%; 2017: 60%; 2016: 65%) (kostendelersnorm); kostendelersnorm geldt niet bij commerciële relaties (zoals huur, kostgangers) en studerenden.
b. Van brutominimumloon.

Vakantie-uitkering Anw-wezenuitkering

vanaf	*wees t/m 9 jaar*	*wees 10 t/m 15 jaar*	*wees 16 t/m 20 jaar*
1-7-2019	€ 27,02	€ 40,54	€ 54,05
1-1-2019	€ 27,82	€ 41,73	€ 55,64
1-7-2018	€ 27,02	€ 40,53	€ 54,04
1-1-2018	€ 27,35	€ 41,03	€ 54,70
1-7-2017	€ 26,97	€ 40,46	€ 53,95
1-1-2017	€ 27,43	€ 41,15	€ 54,87
1-7-2016	€ 27,73	€ 41,60	€ 55,46
1-1-2016	€ 27,38	€ 41,06	€ 54,75

- Uitkeringsbedragen worden verlaagd met kostenniveaupercentage (woonlandfactor) als nabestaande/wees woont in land buiten EU/EER/Zwitserland, met dien verstande dat (*t/m 2016*) nabestaandenuitkering voor kostendeler niet wordt verlaagd.
- Op nabestaandenuitkering wordt inkomen in mindering gebracht.
- Vrijgesteld is van inkomen uit arbeid
  - 50% van bruto wettelijk minimumloon (zie tabel vrijlating), in maand van bereiken AOW-leeftijd naar rato van aantal dagen tot AOW-leeftijd, plus
  - 1/3 van meerdere inkomen uit arbeid boven 50% van bruto wettelijk minimumloon.
- Per 30-6-1996 rechthebbende op AWW-weduwenuitkering heeft recht op nabestaandenuitkering conform Anw-bepalingen, met dien verstande dat nabestaandenuitkering wordt gekort met overig inkomen, waarbij geldt dat
  - nabestaandenuitkering tot 30% van brutominimumloon (zie nabestaandenuitkering minimaal in tabel bruto uitkeringsbedragen) niet wordt gekort
  - van overig inkomen vrijgelaten wordt
  - – 70% van bruto wettelijk minimumloon (zie tabel vrijlating), in maand van bereiken AOW-leeftijd naar rato van aantal dagen tot AOW-leeftijd, plus
  - – (mits overig inkomen (mede) bestaat uit inkomen uit arbeid) 1/3 van meerdere inkomen uit arbeid boven 70% van bruto wettelijk minimumloon.

- Vrijgelaten inkomen wordt verlaagd met kostenniveaupercentage (woonlandfactor) als nabestaande woont in land buiten EU/EER/Zwitserland.

Vrijlating		
vanaf	*50%*	*70%*
1-7-2019	€ 817,80	€ 1144,92
1-1-2019	€ 807,90	€ 1131,06
1-7-2018	€ 797,10	€ 1115,94
1-1-2018	€ 789,00	€ 1104,60
1-7-2017	€ 782,70	€ 1095,78
1-1-2017	€ 775,80	€ 1086,12
1-7-2016	€ 768,60	€ 1076,04
1-1-2016	€ 762,30	€ 1067,22

Uitkeringsbedragen Anw bruto/netto 2019			
uitkering[a]	*bruto-bedrag*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
nabestaandenuitkering (70%)			
■ zonder lhk.	€ 15 741,60	€ 5 758,30	€ 9 983,30
■ met lhk.	15 741,60	2 986,90	12 754,70
nabestaandenuitkering kostendeler (50%)			
■ zonder lhk.	10 229,20	3 739,17	6 490,03
■ met lhk.	10 229,20	1 038,01	9 191,19
nabestaandenuitkering hulpbehoevende (50%)			
■ zonder lhk.	10 180,74	3 721,40	6 459,34
■ met lhk.	10 180,74	1 231,61	8 949,13
nabestaandenuitkering minimaal (30%)			
■ zonder lhk.	6 518,38	2 374,77	4 143,61
■ met lhk.	6 518,38	0,00	6 518,38
wezenuitkering			
■ wees t/m 9 jaar			
– zonder lhk.	5 177,00	1 891,26	3 285,74
– met lhk.	5 177,00	0,00	5 177,00
■ wees 10 t/m 15 jaar			
– zonder lhk.	7 662,82	2 802,37	4 860,45
– met lhk.	7 662,82	316,78	7 346,04
■ wees 16 t/m 20 jaar			
– zonder lhk.	10 148,62	3 713,47	6 435,15
– met lhk.	10 148,62	1 225,01	8 923,61

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse tegemoetkoming en vakantie-uitkering.

Uitkeringsbedragen Anw bruto/netto 2018

uitkering[a]	*bruto-bedrag*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
nabestaandenuitkering (70%)			
■ zonder lhk.	€ 15 412,78	€ 5 621,93	€ 9 790,85
■ met lhk.	15 412,78	3 356,93	12 055,85
nabestaandenuitkering kostendeler (55%)			
■ zonder lhk.	11 433,10	4 168,34	7 264,76
■ met lhk.	11 433,10	1 903,34	9 529,76
nabestaandenuitkering hulpbehoevende (50%)			
■ zonder lhk.	10 042,42	3 660,56	6 381,86
■ met lhk.	10 042,42	1 395,56	8 646,86
nabestaandenuitkering minimaal (30%)			
■ zonder lhk.	6 364,38	2 315,97	4 048,41
■ met lhk.	6 364,38	164,97	6 199,41
wezenuitkering			
■ wees t/m 9 jaar			
– zonder lhk.	5 070,10	1 845,68	3 224,42
– met lhk.	5 070,10	0,00	5 070,10
■ wees 10 t/m 15 jaar			
– zonder lhk.	7 503,72	2 734,31	4 769,41
– met lhk.	7 503,72	469,31	7 034,41
■ wees 16 t/m 20 jaar			
– zonder lhk.	9 937,30	3 622,87	6 314,43
– met lhk.	9 937,30	1 357,87	8 579,43

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse tegemoetkoming en vakantie-uitkering.

Uitkeringsbedragen Anw bruto/netto 2017

uitkering[a]	*bruto-bedrag*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
nabestaandenuitkering (70%)			
■ zonder lhk.	€ 15 261,48	€ 5 568,45	€ 9 693,03
■ met lhk.	15 261,48	3 314,37	11 947,11
nabestaandenuitkering kostendeler (60%)			
■ zonder lhk.	12 649,54	4 614,42	8 035,12
■ met lhk.	12 649,54	2 360,40	10 289,14

uitkering[a]	*bruto-bedrag*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
nabestaandenuitkering hulpbehoevende (50%)			
■ zonder lhk.	9 939,54	3 624,95	6 314,59
■ met lhk.	9 939,54	1 370,93	8 568,61
nabestaandenuitkering minimaal (30%)			
■ zonder lhk.	6 255,56	2 283,09	3 972,47
■ met lhk.	6 255,56	0,00	6 255,56
wezenuitkering			
■ wees t/m 9 jaar			
– zonder lhk.	5 020,64	1 827,92	3 192,72
– met lhk.	5 020,64	0,00	5 020,64
■ wees 10 t/m 15 jaar			
– zonder lhk.	7 430,28	2 697,38	4 732,90
– met lhk.	7 430,28	443,42	6 986,86
■ wees 16 t/m 20 jaar			
– zonder lhk.	9 839,88	3 586,86	6 253,02
– met lhk.	9 839,88	1 332,84	8 507,04

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse tegemoetkoming en vakantie-uitkering.

Uitkeringsbedragen Anw bruto/netto 2016

uitkering[a]	*bruto-bedrag*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
nabestaandenuitkering (70%)			
■ zonder lhk.	€ 15 068,68	€ 5 495,42	€ 9 573,26
■ met lhk.	15 068,68	3 253,40	11 815,28
nabestaandenuitkering kostendeler (65%)			
■ zonder lhk.	13 786,64	5 027,13	8 759,51
■ met lhk.	13 786,64	2 785,05	11 001,59
nabestaandenuitkering hulpbehoevenden (50%)			
■ zonder lhk.	9 805,24	3 572,94	6 232,30
■ met lhk.	9 805,24	1 330,92	8 474,32
nabestaandenuitkering minimaal (30%)			
■ zonder lhk.	6 147,72	2 241,15	3 906,57
■ met lhk.	6 147,72	0,00	6 147,72

uitkering[a]	*bruto-bedrag*	*ingehouden loonheffing*	*nettobedrag*
wezenuitkering			
■ wees t/m 9 jaar			
– zonder lhk.	4 958,56	1 796,81	3 161,75
– met lhk.	4 958,56	0,00	4 958,56
■ wees 10 t/m 15 jaar			
– zonder lhk.	7 337,42	2 675,66	4 661,76
– met lhk.	7 337,42	433,70	6 903,72
■ wees 16 t/m 20 jaar			
– zonder lhk.	9 716,20	3 545,08	6 171,12
– met lhk.	9 716,20	1 303,12	8 413,08

a. Bruto-uitkeringsbedragen zijn inclusief maandelijkse tegemoetkoming en vakantie-uitkering.

1. Art. 14, 17, 18, 22, 25, 26, 29-32, 67, 70 (oud) Anw.

◢ Sociaal Memo, § 12.3.3, 12.4, 12.6; Fiscaal Memo App, Premieheffing volksverzekeringen, AOW-leeftijd.

28.4 Algemene Kinderbijslagwet (AKW)[1]

Kinderbijslag (per kwartaal per kind)[a]			
jaar/tijdvak	*0 t/m 5 jaar*	*6 t/m 11 jaar*	*12 t/m 17 jaar*
	70%	85%	100%
2019			
■ 3e en 4e kwartaal	€ 221,49	€ 268,95	€ 316,41
■ 1e en 2e kwartaal	€ 219,97	€ 267,10	€ 314,21
2018			
■ 3e en 4e kwartaal	€ 202,23	€ 245,57	€ 288,90
■ 1e en 2e kwartaal	€ 201,05	€ 244,13	€ 287,21
2017			
■ 3e en 4e kwartaal	€ 200,59	€ 243,57	€ 286,55
■ 1e en 2e kwartaal	€ 198,38	€ 240,89	€ 283,40
2016			
■ 3e en 4e kwartaal	€ 197,51	€ 239,84	€ 282,16
■ 1e en 2e kwartaal	€ 197,67	€ 240,03	€ 282,39

a. Kinderbijslagbedrag wordt verlaagd met kostenniveaupercentage (woonlandfactor) als kind woont in land buiten EU/EER/Zwitserland (zie Sociaal Memo, § 12.3.3).

Extra kinderbijslag wegens thuiswonend kind met intensieve zorg (per jaar per verzekerde)[a]

jaar	*extra kinderbijslag*
2019	€ 2163,22
2018	€ 2040,19
2017	€ 2013,21
2016	€ 2005,99

a. Kinderbijslagbedrag wordt verlaagd met kostenniveaupercentage (woonlandfactor) als kind woont in land buiten EU/EER/Zwitserland (zie Sociaal Memo, § 12.3.3).

Kinderbijslag/onderhoudsvoorwaarden

kind/leeftijd per begin kwartaal	*onderhoudsvereiste*[a] minimaal € 425[b]	meer dan € 1129[c]
kind t/m 2 jaar		
■ behoort tot huishouden verzekerde	1×	1×
■ behoort tot huishouden van ander	1×	1×
■ wordt door verzekerde onderhouden	1×	2×[g]
kind[d] 3 t/m 15 jaar		
■ behoort tot huishouden verzekerde		
– niet aangewezen op intensieve zorg	1×	1×
– wel aangewezen op intensieve zorg	2×[f]	2×[f]
■ behoort tot huishouden van ander	1×	1×
■ wordt door verzekerde onderhouden	1×	2×[g]
kind[d,e] 16 of 17 jaar		
■ behoort tot huishouden verzekerde		
– niet aangewezen op intensieve zorg	1×	1×
– wel aangewezen op intensieve zorg	2×[f]	2×[f]
■ behoort tot huishouden van ander	1×	1×
■ wordt door verzekerde onderhouden	1×	2×[g]

a. Door verzekerde te leveren bijdrage in onderhoud van kind per kwartaal; tot onderhoudsbijdrage behoort forfaitaire onderhoudsbijdrage van € 10 per dag dat kind bij verzekerde verblijft of verzekerde bij kind verblijft; door meerdere personen (ook huisgenoten van verzekerde) voor kind geleverde onderhoudsbijdragen mogen worden opgeteld.
b. 2018: € 422; t/m 2017: € 416.
c. 2018: € 1120; t/m 2017: € 1103.
d. Geen recht op kinderbijslag bestaat voor kind dat op eerste dag van kalenderkwartaal recht heeft op WSF-uitkering; (*vanaf 2017*) reisvoorziening aan deelnemer beroepsonderwijs WEB die jonger is dan 18 jaar wordt niet beschouwd als WSF-uitkering.
e. Kind
   - ■ geniet maximaal € 1296 (2018: € 1285; 2017: € 1265; 2016: € 1266) netto per kwartaal aan eigen inkomen (daarnaast is netto-inkomen uit zomervakantiewerk tot € 1330 (2018: € 1319; 2017: € 1299; 2016: € 1300) vrijgesteld), en
   - ■ volgt onderwijs of heeft onderwijs met succes afgerond, d.i.
   - – voldoet aan leerplicht of kwalificatieplicht in Leerplichtwet 1969 of is daarvan vrijgesteld, of

- staat als leerling/deelnemer ingeschreven bij buitenlandse onderwijsinrichting die vergelijkbaar is met school/instelling die volledig dagonderwijs of bij wet geregelde combinatie van werken en leren verzorgt en bezoekt deze regelmatig of is daarvan vrijgesteld, of
- heeft startkwalificatie behaald (of vergelijkbaar resultaat in buitenland).

f. Kind is blijkens positief medisch advies van CIZ aangewezen op intensieve zorg; recht op extra kinderbijslag (per verzekerde) bestaat indien verzekerde over kalenderjaar (*vanaf 2018*: tot uitbetaling gekomen) recht heeft gehad op 2× kinderbijslag wegens intensieve zorg en (deel van dat kalenderjaar) geen fiscale partner heeft of wel fiscale partner heeft en verzekerde of partner maximaal € 4993 (2018: € 4934; 2017: € 4895; 2016: € 4881) aan belastbare winst uit onderneming, belastbaar loon of belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden heeft genoten.

g. Kind behoort niet tot huishouden verzekerde/ander
   - wegens ziekte of gebreken van kind, of
   - voor volgen van onderwijs of beroepsopleiding
   - op meer dan 25 km van woonadres van verzekerde of ander tot wiens huishouden kind laatstelijk behoorde
     - op dichtstbijzijnde aangewezen school voor voortgezet onderwijs voor toptalent dans en muziek of topsporttalent, of
     - op dichtstbijzijnde aangewezen specifieke beroepsopleiding (*vanaf 1-10-2017*: vereiste van dichtstbijzijnde beroepsopleiding geldt niet als kind niet-bekostigde beroepsopleiding volgt of als dichtstbijzijnde beroepsopleiding niet bekostigd wordt), of
     - (*vanaf 1-10-2016*) in (v)mbo en als topsporter op minimaal toptalentniveau opleiding volgt op dichtstbijzijnde aangewezen CTO/NTC, of
   - wegens beroep verzekerde (binnenschipper, kermisexploitant, circusartiest), of
   - wegens woonplaats verzekerde/ander op Waddeneiland anders dan Texel of op zodanige plaats in buitenland dat dagelijks heen en weer reizen niet van kind verwacht kan worden, of
   - wegens woonplaats verzekerde in Curaçao, Sint Maarten, Aruba, BES eilanden of land waar werkzaamheden in algemeen belang worden verricht, of
   - op meer dan 25 km van woonadres van verzekerde of ander tot wiens huishouden kind laatstelijk behoorde, op dichtstbijzijnde aangewezen vmbo-school voor Rijn-, binnen- en kustvaart (kilometervereiste geldt niet als kind gedurende schooljaar meer dan 3 nachten per kalenderweek intern moet verblijven).

1. Art. 6b-7aa, 12, 41a (oud) AKW; Besluit uitvoering kinderbijslag; Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen; Regeling uitvoering dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg.

◢ Sociaal Memo, § 12.3.3, 13.3.

28.5 Gereserveerd

28.6 Ziektewet (ZW)[1]

Uitkeringsloon ZW 2019/2018

	2019			*2018*		
	1e hj	2e hj	jaar	1e hj	2e hj	jaar
aantal dagen	129	132	261	130	131	261
uitkeringsdagloon[a]	€ 214,28	€ 216,90	€ x	€ 209,26	€ 211,42	€ x
uitkeringsloon[a]	27 642,12	28 630,80	56 272,92	27 203,80	27 696,02	54 899,82

a. Maximum.

Uitkeringsloon ZW 2017/2016

	2017			*2016*		
	1e hj	2e hj	jaar	1e hj	2e hj	jaar
aantal dagen	130	130	260	130	131	261
uitkeringsdagloon[a]	€ 205,77	€ 207,60	€ x	€ 202,17	€ 203,85	€ x
uitkeringsloon[a]	26 750,10	26 988,00	53 738,10	26 282,10	26 704,35	52 986,45

a. Maximum.

1. Art. 15 ZW.

◢ Sociaal Memo, § 70.6.2.

28.7 Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)[1]

Uitkeringsloon WIA 2019/2018

	2019			*2018*		
	1e hj	2e hj	jaar	1e hj	2e hj	jaar
uitkeringsdagloon[a]	€ 214,28	€ 216,90	€ x	€ 209,26	€ 211,42	€ x
uitkeringsloon[a]	27 963,54	28 305,45	56 268,99	27 308,43	27 590,31	54 898,74

a. Maximum.

Uitkeringsloon WIA 2017/2016

	2017			*2016*		
	1e hj	2e hj	jaar	1e hj	2e hj	jaar
uitkeringsdagloon[a]	€ 205,77	€ 207,60	€ x	€ 202,17	€ 203,85	€ x
uitkeringsloon[a]	26 852,99	27 091,80	53 944,79	26 383,19	26 602,43	52 985,61

a. Maximum.

Tegemoetkoming arbeidsongeschikten

vanaf	*per kalenderjaar*
1-1-2019	€ 178,81
1-1-2018	€ 177,68
1-7-2017	€ 176,27
1-1-2017	€ 212,70
1-1-2016	€ 212,06

Premieloon/gemiddeld premieplichtig loon

	2019	*2018*	*2017*	*2016*
aantal dagen	260	260	260	260
premieloon[a]				
■ per dag	€ 215,10	€ 210,05	€ 206,54	€ 202,93
■ per week	1 075,51	1 050,26	1 032,71	1 014,67
■ per 4 weken	4 302,07	4 201,07	4 130,84	4 058,69
■ per maand	4 660,58	4 551,16	4 475,08	4 396,91
■ per kwartaal	13 981,75	13 653,50	13 425,25	13 190,75
■ per jaar	55 927,00	54 614,00	53 701,00	52 763,00
gemiddeld premieplichtig loon	33 100,00	32 800,00	32 200,00	31 900,00
grensbedrag kleine/middel-grote werkgever	331 000,00	328 000,00	322 000,00	319 000,00
grensbedrag middelgrote/grote werkgever	3 310 000,00	3 280 000,00	3 220 000,00	3 190 000,00

a. Maximum.

Basispremie WAO/WIA[a]

jaar	*basispremie WAO/WIA*
2019	6,46
2018	6,27
2017	6,16
2016	5,88

a. Basispremie WAO/WIA is voor alle bedrijven gelijk en alleen verschuldigd door werkgever; exclusief opslag (2019: 0,5; 2018/2017/2016: 0,5) als verplichte werkgeversbijdrage kinderopvangtoeslag (zie § 26.1).

Gedifferentieerde premie Werkhervattingskas (Whk-premie)[a]

premie-component	*rekenpremie*	*gemiddelde premie*	*grote werkgever* min.	max.
2019				
WGA[b]	0,77	0,75	0,18	3,00
ZW-flex[b]	0,47	0,43	0,10	1,72[d]
2018				
WGA[b]	0,77	0,75	0,18	3,00
ZW-flex[b]	0,45	0,41	0,10	1,64[d]
2017				
WGA[b]	0,76	0,74	0,18	2,96
ZW-flex[b]	0,40	0,35	0,08	1,40[d]
2016				
WGA-vast[b]	0,48	0,47	0,11	1,88
WGA-flex	0,25	0,24	0,06	0,96[c]
ZW-flex[b]	0,39	0,36	0,09	1,44[d]

a. Gedifferentieerde premie Werkhervattingskas (Whk-premie)
■ bestaat uit som van

- (*vanaf 2017*) 2 afzonderlijke premiecomponenten: WGA en ZW-flex
- (*t/m 2016*) 3 afzonderlijke premiecomponenten: WGA-vast, WGA-flex en ZW-flex
  - is verschuldigd door werkgever; werkgever mag maximaal 50% van door werkgever verschuldigde gedifferentieerde Whk-premie die betrekking heeft op premiecomponent WGA (*t/m 2016*: WGA-vast en WGA-flex) verhalen op nettoloon werknemer
  - is afhankelijk van omvang premieplichtig loon (klein, middelgroot, groot) individuele werkgever
  - wordt voor kleine werkgever categoriaal per sector per premiecomponent vastgesteld (zie tabel Sectorale gedifferentieerde Whk-premie kleine werkgevers hierna)
  - wordt voor grote werkgever individueel per premiecomponent vastgesteld, afhankelijk van individueel werkgeversrisico, bestaande uit opslag/korting op rekenpremie, welke opslag/korting moet worden vermenigvuldigd met correctiefactor
  - wordt voor middelgrote werkgever individueel per premiecomponent vastgesteld, op basis van gewogen gemiddelde van sectorale en individuele gedifferentieerde Whk-premie
  - is zowel naar beneden als naar boven begrensd.

b. Voor eigenrisicodrager WGA bedraagt WGA 0% (*t/m 2016*: WGA-vast 0%); voor eigenrisicodrager ZW bedraagt ZW-flex 0%; eigenrisicodrager WGA mag maximaal 50% van premie voor private verzekering van WGA-eigenrisico verhalen op nettoloon werknemer; indien eigenrisicodrager WGA geen private verzekering heeft afgesloten mag 50% van evenredig deel van betaalde WGA-uitkeringen tot maximaal 1,5 × maximum premiecomponent WGA (*t/m 2016*: WGA-vast) worden verhaald; als voor grote of middelgrote eigenrisicodrager ZW eigen risico dragen eindigt, geldt in eerste 2 jaren van terugkeer als individuele ZW-flex premiecomponent minimaal helft van sectorale gedifferentieerde ZW-flex-premie (geldt voor alle na 20-3-2014 terugkerende eigenrisicodragers ZW).

c. (*T/m 2016*) voor grote werkgever in sector 52. uitzendbedrijven geldt afwijkende maximumpremie WGA-flex (2016: 6,32).

d. Voor grote werkgever in sector 52. uitzendbedrijven geldt afwijkende maximumpremie ZW-flex (2019: 8,48; 2018: 8,03; 2017: 6,89; 2016: 7,10).

Gemiddeld werkgeversrisico/correctiefactoren gedifferentieerde premie

premiecomponent	*gemiddeld werkgeversrisico*	*correctiefactor opslag/korting*	*correctiefactoren geen werkgeversschap* 1 jaar niet	2 jaar niet	3 jaar niet	4 jaar niet
2019						
WGA	0,41	1,42	1,25	1,66	2,50	5,00
ZW-flex	0,26	1,39	1,00	1,00	1,00	2,00
2018						
WGA	0,41	1,42	1,25	1,66	2,50	5,00
ZW-flex	0,24	1,45	1,00	1,00	1,00	2,00
2017						
WGA	0,39	1,47	1,25	1,66	2,50	5,00
ZW-flex	0,22	1,42	1,00	1,00	1,00	2,00

premiecom-ponent	*gemiddeld werkgevers-risico*	*correctie-factor opslag/korting*	*correctiefactoren geen werkgeversschap* 1 jaar niet	2 jaar niet	3 jaar niet	4 jaar niet
2016						
WGA-vast	0,27	1,34	1,25	1,66	2,50	5,00
WGA-flex	0,09	2,00	1,00	1,00	1,50	3,00
ZW-flex	0,23	1,30	1,00	1,00	1,00	2,00

Sectorale gedifferentieerde Whk-premie voor kleine werkgevers 2019/2018/2017

nr.	*sector*	*WGA* 2019	2018	2017	*ZW-flex* 2019	2018	2017
1.	agrarisch bedrijf	0,59	0,67	0,70	0,27	0,28	0,27
2.	tabakverwerkende industrie	0,93	0,91	0,60	0,20	0,22	0,31
3.	bouwbedrijf	0,86	0,99	1,11	0,24	0,25	0,34
4.	baggerbedrijf	0,52	0,37	0,48	0,09	0,08	0,06
5.	houten emballage-industrie, houtwaren- en borstelindustrie	0,79	0,87	1,35	0,27	0,25	0,26
6.	timmerindustrie	0,65	0,81	1,12	0,18	0,30	0,20
7.	meubel- en orgelbouwindustrie	0,74	0,88	0,87	0,28	0,27	0,37
8.	groothandel in hout, zagerijen, schaverijen en houtbereidingsindustrie	0,79	1,13	1,14	0,24	0,41	0,26
9.	grafische industrie	0,61	0,71	0,74	0,26	0,29	0,44
10.	metaalindustrie	0,49	0,49	0,47	0,28	0,28	0,24
11.	elektrotechnische industrie	0,29	0,27	0,41	0,72	0,58	0,37
12.	metaal- en technische bedrijfstakken	0,73	0,78	0,82	0,34	0,36	0,33
13.	bakkerijen	1,20	1,31	1,32	0,39	0,45	0,40
14.	suikerverwerkende industrie	1,15	1,26	1,19	0,37	0,36	0,35
15.	slagersbedrijven en poeliers	1,32	1,51	1,47	0,34	0,36	0,47
16.	slagers overig	0,86	0,93	0,95	0,54	0,48	0,53
17.	detailhandel en ambachten	0,82	0,86	0,87	0,44	0,48	0,44
18.	reiniging	2,12	2,05	2,27	0,71	0,85	0,75
19.	grootwinkelbedrijf	0,83	0,99	0,86	0,39	0,41	0,33
20.	havenbedrijven	0,59	0,60	0,66	0,99	1,02	0,73
21.	havenclassificeerders	0,88	0,84	0,72	0,55	0,59	0,91
22.	binnenscheepvaart	0,64	0,69	0,55	0,39	0,32	0,40
23.	visserij	0,61	0,65	0,59	0,69	0,38	0,21
24.	koopvaardij	0,41	0,34	0,46	0,46	0,63	0,44
25.	vervoer KLM	1,53	1,55	1,64	0,68	0,63	0,47
26.	vervoer NS	0,84	0,87	0,85	0,68	0,63	0,47
27.	vervoer posterijen	0,81	0,61	0,37	0,84	0,34	0,37
28.	taxivervoer	2,15	2,35	1,78	1,09	1,59	1,51
29.	openbaar vervoer	0,86	0,73	0,45	1,25	1,18	0,62
30.	besloten busvervoer	0,99	1,19	1,25	0,70	0,70	0,59

nr.	*sector*	*WGA*			*ZW-flex*		
		2019	2018	2017	2019	2018	2017
31.	overig personenvervoer te land en in de lucht	0,48	0,47	0,40	0,77	0,81	0,53
32.	overig goederenvervoer te land en in de lucht	0,76	0,82	0,89	0,63	0,57	0,39
33.	horeca algemeen	0,67	0,73	0,73	0,56	0,57	0,55
34.	horeca catering	1,22	0,98	0,93	0,62	0,65	0,73
35.	gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen	0,80	0,77	0,72	0,33	0,33	0,34
36-37.	vervallen	–	–	–	–	–	–
38.	banken	0,39	0,34	0,31	0,16	0,13	0,12
39.	verzekeringswezen	0,48	0,50	0,50	0,11	0,11	0,10
40.	uitgeverij	0,77	0,66	0,82	0,28	0,23	0,23
41.	groothandel I	0,54	0,56	0,57	0,27	0,26	0,21
42.	groothandel II	0,61	0,63	0,66	0,27	0,28	0,29
43.	zakelijke dienstverlening I	0,50	0,53	0,49	0,14	0,12	0,14
44.	zakelijke dienstverlening II	0,34	0,36	0,37	0,28	0,29	0,26
45.	zakelijke dienstverlening III	0,56	0,56	0,56	0,50	0,56	0,49
46.	zuivelindustrie	0,51	0,57	0,68	0,66	0,67	0,41
47.	textielindustrie	0,64	0,59	0,54	0,05	0,18	0,08
48.	steen-, cement-, glas- en keramische industrie	1,08	1,21	1,46	0,34	0,35	0,38
49.	chemische industrie	0,85	0,85	0,77	0,24	0,18	0,17
50.	voedingsindustrie	0,70	0,71	0,66	0,45	0,36	0,30
51.	algemene industrie	0,57	0,62	0,64	0,92	0,62	0,32
52.	uitzendbedrijven	1,15	1,15	1,14	4,85	4,59	3,94
53.	bewakingsondernemingen	1,26	1,15	1,02	0,96	1,05	0,84
54.	culturele instellingen	0,62	0,63	0,58	0,35	0,32	0,29
55.	overige takken van bedrijf en beroep	0,94	1,00	1,10	0,43	0,36	0,41
56.	schildersbedrijf	1,82	2,08	2,04	0,22	0,47	0,56
57.	stukadoorsbedrijf	1,79	2,74	3,05	0,34	0,36	0,71
58.	dakdekkersbedrijf	1,81	1,77	2,17	0,52	0,38	0,45
59.	mortelbedrijf	0,98	1,22	1,54	0,06	0,02	0,15
60.	steenhouwersbedrijf	1,79	2,26	2,25	0,34	0,56	0,36
61.	overheid, onderwijs en wetenschappen	0,94	0,92	0,88	0,10	0,10	0,09
62.	overheid, rijk, politie en rechterlijke macht	1,02	0,81	0,64	0,01	0,01	0,03
63.	overheid, defensie	0,00	0,00	0,00	0,04	0,03	0,01
64.	overheid, provincies, gemeenten en waterschappen	0,82	0,81	0,80	0,04	0,05	0,06
65.	overheid, openbare nutsbedrijven	0,30	0,29	0,37	0,04	0,10	0,08
66.	overheid, overige instellingen	1,60	1,08	0,92	0,15	0,22	0,23
67.	werk en (re)integratie	3,31	3,29	3,33	1,30	1,19	1,13
68.	railbouw	0,83	1,13	1,01	0,14	0,12	0,06
69.	telecommunicatie	0,75	0,69	0,53	0,30	0,30	0,26

Sectorale gedifferentieerde Whk-premie voor kleine werkgevers 2016

nr.	*sector*	*WGA-vast*	*WGA-flex*	*ZW-flex*
1.	agrarisch bedrijf	0,51	0,18	0,32
2.	tabakverwerkende industrie	0,31	0,05	0,24
3.	bouwbedrijf	0,79	0,32	0,48
4.	baggerbedrijf	0,36	0,10	0,20
5.	hout- en emballageindustrie, houtwaren- en borstelindustrie	1,21	0,28	0,44
6.	timmerindustrie	0,69	0,43	0,50
7.	meubel- en orgelbouwindustrie	0,55	0,37	0,48
8.	groothandel in hout, zagerijen, schaverijen en houtbereidingsindustrie	0,54	0,45	0,37
9.	grafische industrie	0,46	0,34	0,47
10.	metaalindustrie	0,32	0,14	0,22
11.	elektrotechnische industrie	0,25	0,12	0,14
12.	metaal- en technische bedrijfstakken	0,57	0,22	0,37
13.	bakkerijen	0,91	0,40	0,43
14.	suikerverwerkende industrie	0,73	0,35	0,35
15.	slagersbedrijven en poeliers	1,09	0,40	0,63
16.	slagers overig	0,82	0,30	0,51
17.	detailhandel en ambachten	0,54	0,35	0,50
18.	reiniging	1,40	0,60	0,88
19.	grootwinkelbedrijf	0,60	0,27	0,41
20.	havenbedrijven	0,40	0,23	0,57
21.	havenclassificeerders	0,67	0,24	0,85
22.	binnenscheepvaart	0,34	0,25	0,48
23.	visserij	0,55	0,23	0,07
24.	koopvaardij	0,47	0,06	0,29
25.	vervoer KLM	0,86	0,04	0,51
26.	vervoer NS	0,48	0,09	0,59
27.	vervoer posterijen	0,48	0,25	0,53
28.	taxivervoer	0,95	0,85	1,57
29.	openbaar vervoer	0,32	0,15	0,37
30.	besloten busvervoer	0,67	0,58	0,59
31.	overig personenvervoer te land en in de lucht	0,14	0,23	0,53
32.	overig goederenvervoer te land en in de lucht	0,56	0,39	0,53
33.	horeca algemeen	0,40	0,39	0,67
34.	horeca catering	0,20	0,67	0,76
35.	gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen	0,43	0,23	0,36
36-37.	vervallen	–	–	–
38.	banken	0,15	0,11	0,19
39.	verzekeringswezen	0,34	0,15	0,15
40.	uitgeverij	0,33	0,27	0,31
41.	groothandel I	0,40	0,18	0,26
42.	groothandel II	0,41	0,23	0,31
43.	zakelijke dienstverlening I	0,33	0,15	0,15
44.	zakelijke dienstverlening II	0,19	0,18	0,28
45.	zakelijke dienstverlening III	0,35	0,24	0,44

nr.	*sector*	*WGA-vast*	*WGA-flex*	*ZW-flex*
46.	zuivelindustrie	0,33	0,12	0,48
47.	textielindustrie	0,63	0,11	0,14
48.	steen-, cement-, glas- en keramische industrie	1,13	0,38	0,48
49.	chemische industrie	0,57	0,16	0,20
50.	voedingsindustrie	0,47	0,22	0,25
51.	algemene industrie	0,48	0,16	0,17
52.	uitzendbedrijven	0,17	1,58	4,06
53.	bewakingsondernemingen	0,48	0,62	1,12
54.	culturele instellingen	0,36	0,23	0,33
55.	overige takken van bedrijf en beroep	0,66	0,35	0,51
56.	schildersbedrijf	1,38	0,62	0,80
57.	stukadoorsbedrijf	1,96	1,25	1,25
58.	dakdekkersbedrijf	1,58	0,72	0,72
59.	mortelbedrijf	1,22	0,35	0,11
60.	steenhouwersbedrijf	1,01	1,64	1,31
61.	overheid, onderwijs en wetenschappen	0,73	0,10	0,10
62.	overheid, rijk, politie en rechterlijke macht	0,20	0,04	0,02
63.	overheid, defensie	0,00	0,04	0,02
64.	overheid, provincies, gemeenten en waterschappen	0,62	0,10	0,07
65.	overheid, openbare nutsbedrijven	0,51	0,11	0,03
66.	overheid, overige instellingen	0,67	0,13	0,22
67.	werk en (re)integratie	1,49	2,69	1,34
68.	railbouw	0,73	0,06	0,06
69.	telecommunicatie	0,27	0,20	0,27

■ Voor premiekorting (bonus), zie § 28.10.

1. Art. 13, 63a WIA; art. 17, 34-38a, 41, 122c Wfsv; art. 2.5-2.7, 2.10, 2.16, 2.17a-2.17b Besluit Wfsv; art. 3.17, 3.18 Regeling Wfsv; art. 11c Wet LB 1964; art. 1.10 Wko.

◢ Sociaal Memo, § 1.3.1, 1.3.3, 71.10.3, 71.13.

28.8 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)[1]

■ Voor maximum uitkeringsloon, zie § 28.6, voor tegemoetkoming arbeidsongeschikten, premieloon en premieheffing, zie § 28.7, voor premiekorting (bonus), zie § 28.10.

1. Art. 14, 65l WAO.

◢ Sociaal Memo, § 72.7.2, 72.10.

28.9 Werkloosheidswet (WW)[1]

Premieloon/WW-premie

	2019	*2018*	*2017*	*2016*
aantal dagen	260	260	260	260
premieloon[a]				
■ per dag	€ 215,10	€ 210,05	€ 206,54	€ 202,93
■ per week	1 075,51	1 050,26	1 032,71	1 014,67
■ per 4 weken	4 302,07	4 201,07	4 130,84	4 058,69
■ per maand	4 660,58	4 551,16	4 475,08	4 396,91
■ per kwartaal	13 981,75	13 653,50	13 425,25	13 190,75
■ per jaar	55 927,00	54 614,00	53 701,00	52 763,00
AWF-premie[b]	3,60%	2,85%	2,64%	2,44%
sectorpremie[c]	0,77%	1,28%	1,36%	1,78%
UFO-premie overheidssector[b]	0,78%	0,78%	0,78%	0,78%

a. Maximum.
b. Premie is voor alle sectoren gelijk en alleen verschuldigd door werkgever.
c. Gemiddeld; sectorpremie verschilt per sector (zie tabel Sectorpremie per sector hierna) en is alleen verschuldigd door werkgever.

Sectorpremie per sector

nr.	*sector*	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
1.	agrarisch bedrijf	–	1,08	0,85	1,89
	■ contractduur korter dan 1 jaar	2,58	2,78	2,31	6,06
	■ contractduur 1 jaar of langer	0,58	0,66	0,59	1,02
2.	tabakverwerkende industrie	1,23	2,50	1,27	0,63
3.	bouwbedrijf	–	1,63	1,58	1,82
	■ contractduur korter dan 1 jaar	0,00	5,74	5,48	6,07
	■ contractduur 1 jaar of langer	0,00	1,30	1,32	1,47
4.	baggerbedrijf	0,79	0,65	0,58	0,63
5.	houten emballage-industrie, houtwaren- en borstelindustrie	0,00	0,59	1,50	1,50
6.	timmerindustrie	0,00	0,14	0,24	0,92
7.	meubel- en orgelbouwindustrie	0,24	0,72	0,79	2,04
8.	groothandel in hout, zagerijen, schaverijen en houtbereidingsindustrie	0,54	0,40	1,19	1,14
9.	grafische industrie	0,51	1,49	1,59	2,20
	■ algemeen	–	–	1,59	2,20
	■ fotografisch	–	–	1,59	2,18
10.	metaalindustrie	0,11	0,94	0,73	0,91
11.	elektrotechnische industrie	0,38	1,00	1,37	1,34
12.	metaal- en technische bedrijfstakken	0,29	0,70	0,70	1,31
13.	bakkerijen	0,59	1,08	1,22	1,58
14.	suikerverwerkende industrie	0,97	0,71	0,75	0,66
15.	slagersbedrijven en poeliers	0,85	0,76	1,38	1,38
16.	slagers overig	0,79	1,43	1,50	1,20
17.	detailhandel en ambachten	1,43	1,42	2,06	2,31

nr.	*sector*	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
18.	reiniging	0,74	2,00	2,00	2,50
19.	grootwinkelbedrijf	0,59	1,10	2,47	1,55
20.	havenbedrijven	0,59	1,84	2,34	3,29
21.	havenclassificeerders	0,42	0,50	1,16	0,95
22.	binnenscheepvaart	0,76	0,48	0,94	1,51
23.	visserij	0,00	0,00	1,61	0,80
24.	koopvaardij	0,05	1,38	0,93	0,76
25.	vervoer KLM	0,00	0,36	0,93	0,35
26.	vervoer NS	0,48	0,32	0,35	0,24
27.	vervoer posterijen	1,37	1,47	2,58	1,69
28.	taxivervoer	0,35	2,43	4,92	5,73
29.	openbaar vervoer	0,50	0,61	0,54	0,96
30.	besloten busvervoer	0,00	2,00	2,30	2,40
31.	overig personenvervoer te land en in de lucht	0,14	1,39	3,67	3,40
32.	overig goederenvervoer te land en in de lucht	0,23	0,86	0,92	1,15
33.	horeca algemeen	–	1,53	1,58	2,37
	■ contractduur korter dan 1 jaar	0,03	2,92	3,10	5,56
	■ contractduur 1 jaar of langer	0,03	0,72	0,82	1,32
34.	horeca catering	0,91	0,98	1,78	2,06
35.	gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen	0,47	0,64	0,94	1,72
36-37.	vervallen	–	–	–	–
38.	banken	2,19	3,86	1,38	1,37
39.	verzekeringswezen	1,93	1,27	1,47	1,79
40.	uitgeverij	2,19	1,54	3,51	2,77
41.	groothandel I	0,69	1,11	1,30	1,38
42.	groothandel II	1,16	1,30	1,45	1,77
43.	zakelijke dienstverlening I	0,40	0,80	1,01	1,00
44.	zakelijke dienstverlening II	0,97	1,34	1,22	1,32
45.	zakelijke dienstverlening III	1,09	1,97	1,48	2,05
46.	zuivelindustrie	0,16	0,75	0,99	1,62
47.	textielindustrie	0,00	1,50	1,98	1,35
48.	steen-, cement-, glas- en keramische industrie	0,51	0,37	0,88	1,08
49.	chemische industrie	0,56	0,77	0,84	0,99
50.	voedingsindustrie	0,92	1,20	0,85	1,20
51.	algemene industrie	1,46	2,95	1,19	1,05
52.	uitzendbedrijven	–	2,93	4,07	5,59
	■ intermediaire diensten	1,90	2,18	3,40	4,06
	■ detacheringsbedrijven	1,90	2,66	3,51	4,31
	■ uitzendbedrijven I A	2,56	2,70	3,68	4,69
	■ uitzendbedrijven II A	2,69	3,24	4,40	6,32
	■ uitzendbedrijven I B en II B	2,33	2,81	3,96	5,33
53.	bewakingsondernemingen	0,76	1,65	1,42	2,84
54.	culturele instellingen	–	2,06	2,18	2,62
	■ contractduur korter dan 1 jaar	3,95	5,39	6,13	7,28
	■ contractduur 1 jaar of langer	0,87	1,19	1,37	1,60
55.	overige takken van bedrijf en beroep	0,71	1,38	1,14	2,27

nr.	*sector*	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
56.	schildersbedrijf	–	0,72	3,50	5,14
	■ contractduur korter dan 1 jaar	3,17	1,75	12,38	17,83
	■ contractduur 1 jaar of langer	0,71	0,64	2,81	3,95
57.	stukadoorsbedrijf	0,20	0,32	0,88	2,04
58.	dakdekkersbedrijf	0,00	2,00	4,17	4,30
59.	mortelbedrijf	0,41	0,21	0,00	0,00
60.	steenhouwersbedrijf	0,00	0,16	0,52	2,01
61-66.	overheid	0,04	0,42	0,83	1,89
67.	werk en (re)integratie	1,25	1,92	3,84	4,62
68.	railbouw	0,64	0,31	0,60	0,81
69.	telecommunicatie	1,54	1,83	2,20	1,45

■ Voor maximum uitkeringsloon, zie § 28.6 en voor premiekorting (bonus), zie § 28.10.

1. Art. 45 WW; art. 17, 23, 25-31 Wfsv; art. 2.1-2.4 Besluit Wfsv.

◢ Sociaal Memo, § 1.3.1, 1.3.2, 50.6.3.

28.10 Premiekortingen (t/m 2017)[1]

Premiekorting (bonus) WAO/WIA/WW/UFO[a] (*t/m 2017*)		
werknemer	***2017***	***2016***
oudere werknemer[b]	€ 7000	€ 7000
■ werknemer 56 jaar of ouder[c,d,e]		
arbeidsgehandicapte werknemer[f]		
■ arbeidsgehandicapte (hoofdregel)[e]	7000	7000
■ doelgroep banenafspraak en (*alleen 2017*) scholingsbelemmerden[e]	2000	2000
jongere werknemer[g,h]	3500	3500

a. Premiekorting is per 1-1-2018 vervangen door loonkostenvoordeel (zie § 29.1); premiekorting wordt per aangiftetijdvak toegepast en kan niet tot negatieve premie leiden.
b. Premiekorting vervangt t/m 2008 geldende premievrijstelling basispremie WAO/WIA.
c. Werknemer is bij indiensttreding 56 jaar of ouder en had direct voorafgaand aan dienstbetrekking uitkering WW/WAO/WIA/Wajong/WAZ/WAMIL/Participatiewet/WWB/IOW/IOAW/IOAZ/APPA/wachtgeld of had gedurende minimaal 2 jaar uitkering Anw en geen arbeidsinkomsten of had recht op inkomensondersteuning Wajong; korting geldt gedurende eerste 3 jaar van dienstbetrekking.
d. Premiekorting oudere werknemer
   - ■ geldt niet als voor werknemer premiekorting arbeidsgehandicapte werknemer wordt of is toegepast
   - ■ geldt alleen als werkgever vooraf over doelgroepverklaring beschikt
   - ■ geldt niet vanaf eerste dag van maand waarin werknemer AOW-leeftijd bereikt
   - ■ geldt niet als dienstbetrekking is aangevangen binnen 6 maanden na eindigen dienstbetrekking met dezelfde werknemer.
e. Maximum, nog te corrigeren met deeltijdfactor op basis van volledige arbeidsduur van 36 uur.
f. Premiekorting arbeidsgehandicapte werknemer
   - ■ geldt gedurende 3 respectievelijk 1 jaar als werkgever arbeidsgehandicapte werknemer in dienst neemt of houdt (onder voorwaarden)

- geldt niet vanaf eerste dag van maand waarin werknemer AOW-leeftijd bereikt
- geldt niet als dienstbetrekking is aangevangen binnen 6 maanden na eindigen dienstbetrekking met dezelfde werknemer.

g. Werknemer is tussen 1-1-2014 en 1-1-2016 bij werkgever in dienst getreden voor minimaal 6 maanden met arbeidsduur van minimaal 32 uur per week (bij dienstbetrekking aangegaan op of na 1-7-2015: 24 uur per week), is bij indiensttreding 18 jaar of ouder, maar jonger dan 27 jaar en had direct voorafgaand aan dienstbetrekking uitkering WW/Participatiewet/WWB; premiekorting wordt voor duur dienstbetrekking toegepast (mits minimumomvang in stand blijft), maar maximaal gedurende 2 jaar (voor dienstbetrekking aangevangen vóór 1-7 -2014 te rekenen vanaf 1-7-2014).

h. Premiekorting jongere werknemer
- geldt niet als voor werknemer premiekorting arbeidsgehandicapte werknemer wordt of is toegepast
- geldt alleen als werkgever vooraf over doelgroepverklaring beschikt.

1. Art. 47-50c, 122c Wfsv (oud); art. 2.19 Besluit Wfsv (oud); art. 3.19, 3.19a, 3.29 Regeling Wfsv (oud).

◢ Sociaal Memo 2018, § 1.3.5.

28.11 Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)[1]

Uitkeringsgrondslagen per dag[a]

vanaf	*23 jr. en ouder*	*22 jr.*	*21 jr.*	*20 jr.*	*19 jr.*	*18 jr.*
1-7-2019	€ 75,20	€ 75,20	€ 75,20	€ 60,16	€ 45,12	€ 37,60
1-1-2019	€ 74,29	€ 74,29	€ 63,15	€ 52,00	€ 40,86	€ 35,29
1-7-2018	€ 73,30	€ 73,30	€ 62,30	€ 51,31	€ 40,31	€ 34,82
1-1-2018	€ 72,55	€ 72,55	€ 61,67	€ 50,79	€ 39,90	€ 34,46
1-7-2017	€ 71,97	€ 71,97	€ 61,18	€ 50,38	€ 39,58	€ 34,19
1-1-2017	€ 71,34	€ 60,64	€ 51,72	€ 43,87	€ 37,45	€ 32,46
1-7-2016	€ 70,68	€ 60,07	€ 51,24	€ 43,47	€ 37,11	€ 32,16
1-1-2016	€ 70,10	€ 59,58	€ 50,82	€ 43,11	€ 36,80	€ 31,89

a. Recht op WAZ-uitkering bestaat alleen nog voor zelfstandige, beroepsbeoefenaar of meewerkende partner die vóór 1-8-2004 arbeidsongeschikt is geworden.

■ Voor tegemoetkoming arbeidsongeschikten, zie § 28.7.

1. Art. 8, 67i WAZ.

◢ Sociaal Memo, § 73.1, 73.2.

28.12 Zorgverzekeringswet (Zvw)[1]

Premie/bijdrage/bijdrage-inkomen

	2019	*2018*	*2017*	*2016*
nominale premie[a]				
standaardpremie[b]	€ 1 609,00	€ 1 546,00	€ 1 530,00	€ 1 468,00
(*vanaf 2017*) inhouding minimumloon[c] (per maand)	119,35	114,25	103,42	–

	2019	*2018*	*2017*	*2016*
bestuursrechtelijke premie (per maand)				
■ wanbetalers	138,50	136,67	134,38	127,91[i]
■ ambtshalve verzekerden	134,08	128,83	127,50	122,33
verplicht eigen risico[c]	385,00	385,00	385,00	385,00
inkomensafhankelijke bijdrage[d]				
grondslag[c,e,f]				
■ per dag	€ 215,10	€ 210,05	€ 206,54	€ 202,93
■ per week	1 075,51	1 050,26	1 032,71	1 014,67
■ per 4 weken	4 302,07	4 201,07	4 130,84	4 058,69
■ per maand	4 660,58	4 551,16	4 475,08	4 396,91
■ per kwartaal	13 981,75	13 653,50	13 425,25	13 190,75
■ per jaar	55 927,00	54 614,00	53 701,00	52 763,00
hoge bijdrage				
■ tarief	6,95%	6,90%	6,65%	6,75%
■ per jaar[c]	€ 3 886,00	€ 3 768,00	€ 3 571,00	€ 3 561,00
lage bijdrage[g]				
■ tarief	5,70%	5,65%	5,40%	5,50%
■ per jaar[c]	€ 3 187,00	€ 3 085,00	€ 2 899,00	€ 2 901,00
nihilbijdrage[h]	0%	0%	0%	0%

a. Nominale premie is alleen verschuldigd voor Zvw-verzekerde van 18 jaar of ouder.
b. Geraamde gemiddelde nominale premie verschuldigd aan zorgverzekeraar, vermeerderd met geraamde gemiddelde verplichte eigen risico.
c. Maximum.
d. Inkomensafhankelijke bijdrage is verschuldigd door Zvw-verzekeringsplichtige en door werkgever; militairen en gemoedsbezwaarden zijn niet verzekeringsplichtig.
e. Werkgever is inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd over door werkgever verstrekt loon aan verzekeringsplichtige/gemoedsbezwaarde
   - uit tegenwoordige dienstbetrekking (maar niet over eindheffingsbestanddelen (behalve loon in naheffingsaanslag), voordeel privégebruik auto dat via aan werknemer opgelegde naheffingsaanslag als loon in aanmerking komt, opting-in loon van pseudo-werknemer, loon van dga), en
   - (tot eerste dag van kalendermaand na maand van bereiken AOW-leeftijd) uit vroegere arbeid (maar niet over AOW-uitkering, inkomensondersteuning AOW, pensioen, VUT-uitkering, lijfrente-uitkeringen, stamrechtuitkeringen, bijstand aan ouderen en nog enkele aangewezen uitkeringen)

   waarbij geldt dat door werkgever verschuldigde bijdrage niet mag worden verhaald op werknemer.
f. Verzekeringsplichtige is inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd over bijdrage-inkomen; bijdrage-inkomen is som van over kalenderjaar genoten
   - loon Wet LB 1964 (verminderd met loon waarover werkgever inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd is en eindheffingsbestanddelen (behalve loon in naheffingsaanslag))
   - met loon gelijkgestelde inkomsten
   - belastbare winst uit onderneming (*vanaf 23-11-2018:* verminderd met omzetting FOR in lijfrente)
   - belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden (exclusief resultaat uit ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen)
   - belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen

   waarbij geldt dat inkomensafhankelijke bijdrage over loon conform regels Wet LB 1964 op loon van werknemer wordt ingehouden, voor restant (na aftrek loon

waarover werkgever inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd is) tot maximumgrondslag volgt heffing via aanslag.

g. Lage bijdrage is verschuldigd over bijdrage-inkomen waarover verzekeringsplichtige inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd is.

h. Inkomensafhankelijke bijdrage is niet verschuldigd over rechtstreeks van ex-partner ontvangen alimentatie indien alimentatie ook al in 2005 werd ontvangen en is niet verschuldigd door zeevarenden.

i. € 127,91 geldt vanaf 1-7-2016 t/m 31-12-2016; voor periode 1-1-2016 t/m 30-06-2016 bedraagt bestuursrechtelijke premie voor wanbetalers € 159,03.

1. Art. 16, 18d, 18e, 19, 41-45, 49 Zvw; art. 5.1-5.9, 6.5.2 Regeling zorgverzekering; HR 23-11-2018, nr. 17/03140, ECLI:NL:HR:2018:2175.

◢ Sociaal Memo, § 80.3.4, 80.3.5, 80.3.6, 80.4; Fiscaal Memo App, AOW-leeftijd.

28.13 Wet op de zorgtoeslag (Wzt)[1]

Zorgtoeslag[a]				
	2019	***2018***	***2017***	***2016***
standaardpremie[b]	€ 1 609	€ 1 546	€ 1 530	€ 1 468
normpremie[c]				
■ over drempelinkomen				
– alleenstaande Zvw-verzekerde	2,005%	1,990%	2,305%	2,38%
– Zvw-verzekerde met partner	4,315%	4,750%	5,055%	5,22%
■ over meerdere boven drempelinkomen	13,520%	13,490%	13,460%	13,43%
■ drempelinkomen	€ 20 941	€ 20 451	€ 20 109	€ 19 759
maximum toetsingsinkomen				
■ alleenstaande Zvw-verzekerde	29 561	28 720	27 854	27 015
■ Zvw-verzekerde met partner	37 882	35 999	35 112	33 768
maximum vermogen[d]	84 416	83 415	82 752	82 504
maximum zorgtoeslag				
■ alleenstaande Zvw-verzekerde	1 189	1 139	1 066	998
■ Zvw-verzekerde met partner	2 314	2 121	2 043	1 905

a. Zorgtoeslag = standaardpremie -/- normpremie (niet negatief); zorgtoeslag geldt alleen voor Zvw-verzekerde van 18 jaar of ouder; Zvw-verzekerde met partner hebben gezamenlijk 1 aanspraak op zorgtoeslag.

b. Voor verzekerde met partner wordt 2× standaardpremie genomen.

c. Hoogte van normpremie voor zorgverzekering is afhankelijk van (gezamenlijk) toetsingsinkomen; toetsingsinkomen is op berekeningsjaar betrekking hebbende authentieke inkomensgegeven uit basisregistratie inkomen (zie Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.16); toetsingsinkomen moet worden verhoogd met bij beschikking vastgesteld niet in Nederland belastbaar inkomen.

d. (Gezamenlijke) grondslag sparen en beleggen (zie § 1.56) in berekeningsjaar, verhoogd met eventueel vrijgestelde groene beleggingen (zie § 1.58); ook buitenlands vermogen dat niet in grondslag sparen en beleggen is begrepen moet worden meegeteld.

1. Art. 2-4 Wzt; art. 7, 8 AWIR.

◢ Sociaal Memo, § 20.3, 81.3.

29. Tegemoetkomingen loondomein

29.1 Loonkostenvoordelen (vanaf 2018)[1]

Loonkostenvoordelen[a,b] (vanaf 2018)		
werknemer	*loonkostenvoordeel* per verloond uur	per kalenderjaar[g]
oudere werknemer[c]/arbeidsgehandicapte werknemer[d]/herplaatsen arbeidsgehandicapte werknemer[e]	€ 3,05	€ 6000
doelgroep banenafspraak en scholingsbelemmerden[f]	1,01	2000

a. Werkgever heeft op verzoek in loonaangifte vanaf 1-1-2018 per werknemer die aan voorwaarden voldoet recht op loonkostenvoordeel indien bij werkgever werknemer in 1 of meerdere dienstbetrekkingen is die
   - niet op enig moment in periode van 6 maanden voorafgaand aan indienst-tredingsdatum in dienstbetrekking bij werkgever is geweest (geldt niet voor herplaatsen arbeidsgehandicapte werknemer), en
   - geldige doelgroepverklaring aan werkgever heeft overgelegd, die
   - door werknemer binnen 3 maanden na aanvang dienstbetrekking/hervatten werk moet worden aangevraagd bij UWV of (alleen oudere werknemer met uitkering via gemeente) B&W
   - door werkgever moet worden bewaard bij loonadministratie.

b. Loonkostenvoordeel
   - wordt door UWV berekend
   - met door werkgever uiterlijk op 1 mei volgend op kalenderjaar waarover loonkostenvoordeel geldt via loonaangiften verstrekte gegevens
   - wordt door belastingdienst toegekend
   - bij beschikking
   - overeenkomstig door UWV gemaakte berekening
   - uiterlijk 1 augustus volgend op kalenderjaar waarover loonkostenvoordeel geldt
   - wordt door belastingdienst uitbetaald
   - binnen 6 weken na dagtekening beschikking
   - is niet (langer) van toepassing indien
   - werknemer AOW-leeftijd heeft bereikt
   - werknemer in Wsw-dienstbetrekking werkt
   - werknemer beschut werk als bedoeld in Participatiewet verricht
   - duur van verstrekte loonkostenvoordeel is verstreken.

c. Loonkostenvoordeel oudere werknemer
   - geldt voor werknemer die
   - in maand (*t/m 2018*: kalendermaand) voorafgaand aan dienstbetrekking recht had op
     - uitkering WW/Participatiewet/IOW/IOAW/IOAZ/WIA/WAO/WAZ/Wajong/WAMIL of soortgelijke wettelijke uitkering van andere lidstaat EU/EER of Zwitserland, of
     - Wajong-arbeidsondersteuning, en
   - bij aanvang dienstbetrekking 56 jaar of ouder was

- wordt verstrekt
  - over aaneengesloten periode van maximaal 3 jaar (verminderd met duur van eventuele overeenkomstige premiekorting; zie § 28.10)
  - vanaf aanvang van eerste dienstbetrekking tussen werkgever en werknemer waarbij aan voorwaarden wordt voldaan.

d. Loonkostenvoordeel arbeidsgehandicapte werknemer
- geldt voor werknemer die
  - in maand (*t/m 2018*: kalendermaand) voorafgaand aan dienstbetrekking
    - recht had op WIA-uitkering of soortgelijke wettelijke uitkering van andere lidstaat EU/EER of Zwitserland, of
    - als REA-arbeidsgehandicapte zou zijn aangemerkt en dat ook al was voor 1-1-2006 wegens ontvangen van uitkering WAO/WAZ, of
  - binnen 5 jaar na afloop van (verlengde) WIA-wachttijd dienstbetrekking aangaat, terwijl werknemer
    - bij einde (verlengde) WIA-wachttijd minder dan 35% arbeidsongeschikt was en niet in staat was tot verrichten van werk bij oude werkgever, en
    - 11 weken voorafgaand aan einde (verlengde) WIA-wachttijd nog in dienstbetrekking stond bij oude werkgever
- wordt verstrekt
  - over aaneengesloten periode van maximaal 3 jaar (verminderd met duur van eventuele overeenkomstige premiekorting; zie § 28.10)
  - vanaf aanvang van eerste dienstbetrekking tussen werkgever en werknemer waarbij aan voorwaarden wordt voldaan.

e. Loonkostenvoordeel herplaatsen arbeidsgehandicapte werknemer
- geldt voor werknemer die
  - eigen arbeid (gedeeltelijk) hervat of andere functie bij zelfde werkgever gaat bekleden, en
  - in maand (*t/m 2018*: kalendermaand) voorafgaand aan dienstbetrekking
    - recht had op WIA-uitkering of soortgelijke wettelijke uitkering van andere lidstaat EU/EER of Zwitserland, of
    - als REA-arbeidsgehandicapte zou zijn aangemerkt en dat ook al was voor 1-1-2006 wegens ontvangen van uitkering WAO/WAZ
- wordt verstrekt
  - over aaneengesloten periode van maximaal 1 jaar (verminderd met duur van eventuele overeenkomstige premiekorting; zie § 28.10)
  - vanaf moment waarop werknemer eigen arbeid (gedeeltelijk) heeft hervat of andere functie bij dezelfde werkgever is gaan bekleden waarbij aan voorwaarden wordt voldaan.

f. Loonkostenvoordeel doelgroep banenafspraak en scholingsbelemmerden
- geldt voor werknemer die
  - in maand (*t/m 2018*: kalendermaand) voorafgaand aan dienstbetrekking of (vanaf 2019) op eerste dag van dienstbetrekking
    - tot doelgroep banenafspraak behoort (zie Sociaal Memo, § 2.3.4), of
    - wegens ziekte/gebrek belemmering heeft ondervonden bij volgen van onderwijs en binnen 5 jaar na afronding onderwijs arbeid in dienstbetrekking is gaan verrichten
- wordt verstrekt
  - over aaneengesloten periode van maximaal 3 jaar (verminderd met duur van eventuele overeenkomstige premiekorting; zie § 28.10)
  - vanaf aanvang van eerste dienstbetrekking tussen werkgever en werknemer waarbij aan voorwaarden wordt voldaan.

g. Maximum; bij samenloop van loonkostenvoordelen onderling en/of met Liv (zie § 29.2) wordt totale tegemoetkoming gemaximeerd op hoogste bedrag, waarbij bij gelijke hoogte slechts 1 tegemoetkoming wordt uitbetaald; bij samenloop van loonkostenvoordelen met jeugd-Liv (zie § 29.3) wordt totale tegemoetkoming

gemaximeerd op som van hoogste loonkostenvoordeel en jeugd-Liv, waarbij bij gelijke hoogte slechts 1 loonkostenvoordeel wordt uitbetaald.

1. Art. 1.1, 2.1-2.17, 4.1, 4.2, 4.4, 6.2 Wtl.

◢ Sociaal Memo, § 2.3, 2.6.

29.2 Lage-inkomensvoordeel (vanaf 2017)[1]

Lage-inkomensvoordeel (Liv)[a,b] (*vanaf 2017*)

gemiddeld uurloon[c] vanaf	t/m	*Liv* per verloond uur	per kalenderjaar[d]
2019			
–	€ 10,04	–	–
€ 10,05	11,07	€ 1,01	€ 2000
11,08	12,58	0,51	1000
12,59	–	–	–
2018			
–	€ 9,81	–	–
€ 9,82	10,81	€ 1,01	€ 2000
10,82	12,29	0,51	1000
12,30	–	–	–
2017			
–	€ 9,65	–	–
€ 9,66	10,63	€ 1,01	€ 2000
10,64	12,08	0,51	1000
12,09	–	–	–

a. Werkgever heeft automatisch vanaf 1-1-2017 per werknemer die aan voorwaarden voldoet recht op Liv indien bij werkgever werknemer in 1 of meerdere dienstbetrekkingen is van wie
   - ■ gemiddeld uurloon in kalenderjaar binnen in tabel gegeven grensbedragen ligt, en
   - ■ in kalenderjaar minimaal 1248 verloonde uren in loonaangifte zijn opgenomen.

b. Liv
   - ■ is niet (langer) van toepassing indien werknemer AOW-leeftijd heeft bereikt
   - ■ wordt door UWV berekend
   - – met door werkgever uiterlijk op 1 mei volgend op kalenderjaar waarover tegemoetkoming geldt via loonaangiften verstrekte gegevens
   - ■ wordt door belastingdienst toegekend
   - – bij beschikking
   - – overeenkomstig door UWV gemaakte berekening
   - – uiterlijk 1 augustus volgend op kalenderjaar waarover tegemoetkoming geldt
   - ■ wordt door belastingdienst uitbetaald
   - – binnen 6 weken na dagtekening beschikking.

c. Gemiddeld uurloon = jaarloon/verloonde uren.

d. Maximum; voor samenloop met loonkostenvoordeel, zie § 29.1.

1. Art. 1.1, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.4 Wtl.

◢ Sociaal Memo, § 2.4, 2.6.

29.3 Minimumjeugdloonvoordeel (vanaf 2018)[1]

Minimumjeugdloonvoordeel (jeugd-Liv)[a,b] (*vanaf 2018*)				
leeftijd[c]	***gemiddeld uurloon***[d]		***jeugd-Liv***	
	vanaf	t/m	per verloond uur	per kalenderjaar[e]
2019				
21	€ 9,36	€ 10,05	€ 0,91	€ 1892,80
20	7,59	10,05	0,59	1227,20
19	5,82	8,45	0,16	332,80
18	4,93	6,48	0,13	270,40
2018				
21	€ 8,40	€ 9,82	€ 1,58	€ 3286,40
20	6,91	9,34	1,02	2121,60
19	5,43	7,69	0,28	582,40
18	4,69	6,04	0,23	478,40

a. Werkgever heeft automatisch vanaf 1-1-2018 per werknemer die aan voorwaarden voldoet recht op jeugd-Liv indien bij werkgever werknemer in 1 of meerdere dienstbetrekkingen is
   - van wie gemiddeld uurloon in kalenderjaar binnen in tabel gegeven grensbedragen ligt, en
   - die op 31 december van voorafgaande kalenderjaar 18 jaar of ouder maar jonger dan 22 jaar is.

b. Jeugd-Liv
   - wordt door UWV berekend
   - – met door werkgever uiterlijk op 1 mei volgend op kalenderjaar waarover tegemoetkoming geldt via loonaangiften verstrekte gegevens
   - wordt door belastingdienst toegekend
   - – bij beschikking
   - – overeenkomstig door UWV gemaakte berekening
   - – uiterlijk 1 augustus volgend op kalenderjaar waarover tegemoetkoming geldt
   - wordt door belastingdienst uitbetaald
   - – binnen 6 weken na dagtekening beschikking.

c. Leeftijd van werknemer in kalenderjaar waarover jeugd-Liv wordt bepaald.

d. Gemiddeld uurloon = jaarloon/verloonde uren, maar (vanaf 2019) maximaal ondergrens minimum uurloon lage-inkomensvoordeel (Liv, zie § 29.2).

e. Maximum; voor samenloop met loonkostenvoordeel, zie § 29.1.

1. Art. 1.1, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.4, 6.2a Wtl.

◢ Sociaal Memo, § 2.5, 2.6.

30. Prijsindexcijfers

30.1 CPI-alle huishoudens[1]

Maandcijfers totaal (2015 = 100)

maand/jaar	*2019*[a]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*
januari	104,05	101,82	100,35	98,71	98,15
februari	104,97	102,31	101,09	99,30	98,69
maart	105,37	102,47	101,44	100,31	99,75
april	106,08	103,11	101,98	100,40	100,39
mei	105,94	103,42	101,65	100,58	100,61
juni	105,84	103,10	101,37	100,26	100,23
juli		104,28	102,11	100,76	101,00
augustus		104,40	102,27	100,88	100,69
september		103,95	102,03	100,57	100,50
oktober		104,32	102,17	100,83	100,41
november		104,07	102,00	100,49	99,85
december		103,97	101,97	100,71	99,73
totaal		*103,44*	*101,70*	*100,32*	*100,00*

a. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers totaal (2006 = 100[a])

maand/jaar	*2019*[b]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011* na	*2011* voor	*2010*
januari	121,32	118,72	117, 01	115,09	114,42	114,37	112,77	109,52	106,87	107,00	104,93
februari	122,39	119,29	117,87	115,78	115,04	114,86	113,66	110,35	107,68	107,74	105,68
maart	122,86	119,48	118,28	116,96	116,26	115,82	114,87	111,61	108,90	109,02	106,93
april	123,69	120,22	118,91	117,06	117,01	116,35	114,97	112,06	109,48	109,54	107,29
mei	123,52	120,58	118,52	117,27	117,26	115,95	115,00	111,90	109,57	109,71	107,25
juni	123,41	120,21	118,19	116,90	116,81	115,64	114,57	111,36	109,03	109,18	106,74
juli		121,59	119,06	117,48	117,77	116,58	115,54	112,09	109,58	109,23	106,44
augustus		121,73	119,24	117,62	117,40	116,50	115,39	112,24	109,76	109,38	106,60
september		121,20	118,96	117,26	117,18	116,48	115,46	112,70	110,15	110,17	107,26
oktober		121,63	119,13	117,56	117,07	116,34	115,13	113,36	110,20	110,15	107,35
november		121,34	118,93	117,17	116,42	115,65	114,56	112,90	109,86	110,01	107,22
december		121,23	118,89	117,42	116,28	115,42	114,62	112,74	109,58	109,54	106,99
totaal		*120,61*	*118,58*	*116,97*	*116,58*	*115,83*	*114,71*	*111,90*	*109,22*	*109,22*	*106,72*

a. Reeks 2006 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m december 2015; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; deze indexcijfers zijn vanaf januari 2011 volgens nieuwe methode berekend; indexcijfers 2011 na herberekening dienen voor vergelijking

met indexcijfers vanaf 2012; indexcijfers 2011 voor herberekening dienen voor vergelijking met indexcijfers uit eerdere maanden/jaren.
b. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers totaal (2000 = 100[a])

maand/ jaar	*2019*[b]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*
januari	139,01	136,03	134,07	131,87	131,10	131,05	129,21	125,49	122,60	120,23
februari	140,24	136,68	135,05	132,66	131,81	131,61	130,23	126,44	123,45	121,09
maart	140,77	136,90	135,52	134,01	133,21	132,71	131,62	127,88	124,91	122,52
april	141,72	137,75	136,24	134,13	134,07	133,31	131,73	128,40	125,51	122,93
mei	141,53	138,17	135,80	134,37	134,36	132,86	131,77	128,22	125,71	122,89
juni	141,40	137,74	135,43	133,95	133,84	132,50	131,28	127,60	125,10	122,30
juli		139,32	136,42	134,61	134,94	133,58	132,39	128,43	125,16	121,96
augustus		139,48	136,63	134,77	134,52	133,49	132,21	128,61	125,33	122,14
september		138,88	136,31	134,36	134,27	133,46	132,29	129,13	126,23	122,90
oktober		139,37	136,50	134,71	134,14	133,30	131,92	129,89	126,21	123,00
november		139,04	136,27	134,25	133,39	132,51	131,26	129,36	126,05	122,85
december		138,90	136,23	134,55	133,23	132,25	131,33	129,18	125,51	122,59
totaal		*138,19*	*135,87*	*134,03*	*133,58*	*132,72*	*131,44*	*128,22*	*125,14*	*122,28*

a. Reeks 2000 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m december 2006; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming.
b. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers totaal (1995 = 100[a])

maand/ jaar	*2019*[b]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*
januari	155,82	152,49	150,28	147,83	146,96	146,90	144,84	140,67	137,43	134,78
februari	157,20	153,22	151,39	148,71	147,76	147,53	145,99	141,74	138,39	135,74
maart	157,80	153,46	151,92	150,22	149,33	148,76	147,54	143,36	140,03	137,34
april	158,86	154,42	152,72	150,36	150,29	149,44	147,67	143,93	140,70	137,81
mei	158,66	154,88	152,23	150,63	150,61	148,93	147,71	143,73	140,92	137,76
juni	158,51	154,40	151,81	150,15	150,03	148,53	147,16	143,03	140,23	137,10
juli		156,17	152,92	150,90	151,27	149,74	148,40	143,97	140,30	136,72
augustus		156,35	153,16	151,08	150,79	149,63	148,21	144,16	140,49	136,92
september		155,68	152,80	150,61	150,51	149,61	148,30	144,75	141,51	137,77
oktober		156,23	153,01	151,00	150,37	149,43	147,88	145,60	141,48	137,88
november		155,85	152,75	150,49	149,53	148,54	147,14	145,01	141,30	137,72
december		155,71	152,71	150,82	149,35	148,25	147,22	144,81	140,70	137,42
totaal		*154,91*	*152,31*	*150,24*	*149,74*	*148,77*	*147,34*	*143,73*	*140,29*	*137,07*

a. Reeks 1995 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m december 2002; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming.
b. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers totaal (1990 = 100[a])

maand/ jaar	*2019*[b]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*
januari	178,63	174,80	172,28	169,46	168,47	168,40	166,04	161,26	157,54	154,49
februari	180,21	175,64	173,55	170,47	169,38	169,12	167,35	162,47	158,63	155,60
maart	180,89	175,92	174,15	172,21	171,18	170,53	169,13	164,33	160,52	157,44
april	182,11	177,01	175,07	172,36	172,28	171,31	169,28	164,99	161,28	157,97
mei	181,87	177,55	174,51	172,67	172,65	170,72	169,32	164,76	161,53	157,91
juni	181,70	177,00	174,03	172,12	171,99	170,27	168,69	163,96	160,75	157,16
juli		179,02	175,30	172,98	173,40	171,65	170,12	165,04	160,82	156,72
augustus		179,23	175,57	173,19	172,86	171,53	169,90	165,26	161,05	156,95
september		178,46	175,16	172,65	172,53	171,50	170,00	165,94	162,21	157,92
oktober		179,09	175,40	173,10	172,37	171,30	169,52	166,91	162,18	158,06
november		178,66	175,11	172,52	171,41	170,28	168,68	166,23	161,97	157,86
december		178,49	175,06	172,89	171,21	169,94	168,76	166,00	161,28	157,53
totaal		*177,58*	*174,59*	*172,22*	*171,65*	*170,55*	*168,90*	*164,76*	*160,81*	*157,13*

a. Reeks 1990 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m september 1997; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming.
b. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers totaal (1985 = 100[a])

maand/ jaar	*2019*[b]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*
januari	187,52	183,50	180,85	177,89	176,85	176,78	174,30	169,28	165,39	162,19
februari	189,18	184,38	182,18	178,96	177,81	177,53	175,68	170,57	166,53	163,35
maart	189,90	184,67	182,81	180,78	179,70	179,02	177,55	172,51	168,51	165,28
april	191,18	185,82	183,79	180,94	180,86	179,84	177,70	173,21	169,31	165,84
mei	190,92	186,38	183,19	181,26	181,24	179,22	177,75	172,96	169,58	165,77
juni	190,74	185,81	182,69	180,69	180,55	178,74	177,09	172,12	168,76	164,99
juli		187,93	184,02	181,59	182,03	180,19	178,59	173,25	168,83	164,52
augustus		188,15	184,31	181,81	181,46	180,07	178,35	173,48	169,07	164,77
september		187,34	183,88	181,25	181,12	180,04	178,46	174,20	170,29	165,79
oktober		188,00	184,13	181,72	180,95	179,82	177,95	175,22	170,26	165,93
november		187,55	183,82	181,10	179,95	178,76	177,07	174,50	170,04	165,73
december		187,37	183,77	181,50	179,73	178,40	177,16	174,26	169,31	165,37
totaal		*186,42*	*183,28*	*180,80*	*180,19*	*179,03*	*177,30*	*172,96*	*168,82*	*164,95*

a. Reeks 1985 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m januari 1994; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming.
b. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers totaal (1980 = 100[a])

maand/jaar	*2019*[b]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*
januari	230,20	225,27	222,01	218,39	217,11	217,01	213,98	207,81	203,03	199,10
februari	232,23	226,35	223,65	219,69	218,28	217,94	215,67	209,38	204,43	200,52
maart	233,12	226,70	224,43	221,93	220,60	219,76	217,96	211,71	206,86	202,89
april	234,69	228,12	225,62	222,12	222,02	220,77	218,15	212,63	207,85	203,58
mei	234,38	228,81	224,89	222,52	222,50	220,01	218,21	212,33	208,17	203,50
juni	234,16	228,10	224,27	221,81	221,64	219,42	217,39	211,30	207,16	202,53
juli		230,71	225,91	222,92	223,46	221,21	219,23	212,69	207,26	201,96
augustus		230,97	226,26	223,19	222,76	221,05	218,95	212,97	207,54	202,27
september		229,98	225,73	222,50	222,35	221,02	219,08	213,84	209,04	203,52
oktober		230,80	226,04	223,08	222,14	220,75	218,46	215,10	209,00	203,69
november		230,24	225,66	222,32	220,90	219,44	217,37	214,22	208,74	203,44
december		230,02	225,60	222,81	220,64	219,01	217,49	213,92	207,85	203,01
totaal		*228,85*	*225,00*	*221,95*	*221,21*	*219,78*	*217,66*	*212,33*	*207,24*	*202,49*

a. Reeks 1980 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m juli 1988; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming.
b. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers afgeleid (exclusief wijzigingen product- en consumptiegebonden belastingtarieven en subsidies) (2015 = 100)

maand/jaar	*2019*[a]	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*
januari	102,56	101,51	100,24	98,67	98,16
februari	103,47	102,01	100,98	99,25	98,70
maart	103,86	102,15	101,34	100,26	99,75
april	104,55	102,71	101,88	100,32	100,39
mei	104,42	102,99	101,54	100,50	100,62
juni	104,32	102,65	101,31	100,19	100,23
juli		103,82	102,05	100,68	101,00
augustus		103,91	102,21	100,80	100,68
september		103,47	101,97	100,49	100,50
oktober		103,83	102,11	100,76	100,40
november		103,57	101,94	100,43	99,84
december		103,47	101,90	100,65	99,72
totaal		*103,01*	*101,62*	*100,25*	*100,00*

a. Voorlopige cijfers.

Maandcijfers afgeleid (exclusief wijzigingen productgebonden belastingtarieven en subsidies) (2006 = 100[a])

maand/ jaar	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011* na	voor	*2010*	*2009*	*2008*
januari	110,85	110,97	109,88	108,16	105,87	105,99	104,01	103,32	101,85
februari	111,46	111,44	110,71	108,98	106,66	106,72	104,74	104,05	102,51
maart	112,63	112,38	111,88	110,22	107,83	107,95	105,98	105,09	103,51
april	113,35	112,90	111,95	110,67	108,37	108,43	106,32	105,32	103,86
mei	113,60	112,51	111,98	110,51	108,41	108,55	106,26	105,47	104,23
juni	113,16	112,24	111,56	109,98	107,87	108,02	105,76	105,13	104,03
juli	114,08	113,16	112,50	110,64	108,36	108,02	105,46	104,02	104,13
augustus	113,72	113,09	112,36	110,78	108,52	108,15	105,63	104,30	104,34
september	113,51	113,07	112,43	111,23	108,90	108,91	106,28	104,86	104,79
oktober	113,40	112,94	112,10	111,10	108,94	108,89	106,41	104,96	104,54
november	112,77	112,27	111,56	110,64	108,61	108,76	106,28	104,85	103,99
december	112,64	112,04	111,62	110,50	108,33	108,30	106,05	104,25	103,20
totaal	*112,93*	*112,42*	*111,71*	*110,28*	*108,06*	*108,06*	*105,76*	*104,64*	*103,75*

a. Deze indexcijfers zijn vanaf januari 2011 volgens nieuwe methode berekend; indexcijfers 2011 na herberekening dienen voor vergelijking met indexcijfers vanaf 2012; indexcijfers 2011 voor herberekening dienen voor vergelijking met indexcijfers uit eerdere maanden/jaren; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

1. Bron: CBS.

30.2 CPI-werknemersgezinnen met laag inkomen[1]

- Voor huishoudens met gezinsinkomen in basisjaar beneden mediaan inkomensverdeling (1995 = 100: € 19 059; 1990 = 100: € 31 719).

Maandcijfers totaal (1995 = 100[a])

maand/ jaar	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*	*2008*
januari	147,43	146,57	146,50	144,45	140,29	137,07	134,42	133,33	130,80
februari	148,31	147,36	147,13	145,59	141,36	138,01	135,38	134,26	131,69
maart	149,82	148,92	148,36	147,14	142,97	139,65	136,98	135,61	132,99
april	149,95	149,89	149,04	147,27	143,55	140,32	137,44	135,91	133,48
mei	150,22	150,21	148,53	147,31	143,34	140,54	137,39	136,09	133,95
juni	149,74	149,63	148,13	146,76	142,65	139,86	136,73	135,62	133,71
juli	150,49	150,86	149,33	148,00	143,58	139,92	136,35	134,17	133,92
augustus	150,67	150,38	149,23	147,81	143,78	140,12	136,55	134,54	134,17
september	150,21	150,10	149,21	147,90	144,36	141,13	137,40	135,26	134,75
oktober	150,60	149,96	149,03	147,48	145,21	141,10	137,52	135,39	134,44
november	150,09	149,13	148,14	146,75	144,62	140,92	137,35	135,25	133,95
december	150,42	148,95	147,85	146,82	144,42	140,32	137,05	134,45	132,98
totaal	*149,83*	*149,33*	*148,37*	*146,94*	*143,34*	*139,91*	*136,71*	*134,99*	*133,40*

a. Reeks 1995 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m december 2002; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

Maandcijfers totaal (1990 = 100[a])

maand/ jaar	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*	*2008*
januari	168,66	167,68	167,61	165,26	160,50	156,81	153,77	152,53	149,64
februari	169,67	168,59	168,32	166,56	161,71	157,89	154,87	153,60	150,65
maart	171,40	170,37	169,73	168,34	163,56	159,77	156,70	155,13	152,15
april	171,55	171,47	170,51	168,48	164,22	160,53	157,23	155,49	152,70
mei	171,86	171,84	169,92	168,53	163,99	160,78	157,17	155,69	153,24
juni	171,31	171,18	169,47	167,90	163,19	160,00	156,42	155,15	152,97
juli	172,17	172,59	170,84	169,32	164,26	160,07	155,98	153,49	153,20
augustus	172,37	172,05	170,73	169,10	164,48	160,29	156,22	153,92	153,49
september	171,84	171,72	170,70	169,20	165,16	161,45	157,19	154,74	154,15
oktober	172,29	171,56	170,49	168,72	166,13	161,42	157,32	154,89	153,80
november	171,71	170,61	169,48	167,88	165,45	161,22	157,13	154,72	153,24
december	172,08	170,40	169,14	167,97	165,22	160,53	156,79	153,82	152,13
totaal	*171,42*	*170,84*	*169,74*	*168,10*	*163,99*	*160,06*	*156,40*	*154,43*	*152,61*

a. Reeks 1990 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m september 1997; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

Maandcijfers totaal (1985 = 100[a])

maand/ jaar	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*	*2008*
januari	175,92	174,89	174,81	172,36	167,40	163,55	160,38	159,09	156,07
februari	176,97	175,83	175,56	173,72	168,67	164,68	161,53	160,20	157,13
maart	178,77	177,70	177,03	175,57	170,59	166,64	163,44	161,81	158,69
april	178,93	178,85	177,84	175,73	171,28	167,43	163,99	162,17	159,27
mei	179,25	179,23	177,23	175,77	171,03	167,69	163,93	162,39	159,83
juni	178,68	178,54	176,75	175,12	170,21	166,88	163,15	161,82	159,54
juli	179,57	180,01	178,19	176,60	171,33	166,96	162,69	160,09	159,79
augustus	179,78	179,44	178,07	176,37	171,55	167,19	162,94	160,54	160,09
september	179,23	179,11	178,04	176,48	172,26	168,39	163,95	161,39	160,78
oktober	179,69	178,94	177,82	175,97	173,27	168,36	164,08	161,55	160,41
november	179,09	177,94	176,77	175,10	172,56	168,15	163,88	161,38	159,83
december	179,48	177,73	176,41	175,19	172,32	167,43	163,53	160,43	158,67
totaal	*178,78*	*178,19*	*177,04*	*175,33*	*171,03*	*166,94*	*163,12*	*161,07*	*159,18*

a. Reeks 1985 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m januari 1994; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

Maandcijfers totaal (1980 = 100[a])									
maand/ jaar	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*	*2008*
januari	216,41	215,14	215,05	212,04	205,93	201,19	197,29	195,70	191,99
februari	217,70	216,31	215,97	213,71	207,49	202,58	198,70	197,07	193,29
maart	219,91	218,60	217,77	215,99	209,85	204,98	201,05	199,04	195,21
april	220,11	220,01	218,77	216,17	210,70	205,96	201,73	199,49	195,92
mei	220,51	220,48	218,02	216,23	210,40	206,28	201,66	199,76	196,62
juni	219,80	219,63	217,43	215,42	209,39	205,29	200,70	199,06	196,26
juli	220,90	221,44	219,20	217,25	210,76	205,38	200,13	196,04	196,56
augustus	221,16	220,74	219,05	216,96	211,04	205,66	200,43	197,48	196,94
september	220,48	220,33	219,01	217,10	211,91	207,15	201,68	198,54	197,78
oktober	221,05	220,12	218,75	216,48	213,15	207,11	201,84	198,72	197,33
november	220,31	218,90	217,45	215,40	212,28	206,85	201,60	198,52	196,62
december	220,79	218,64	217,02	215,52	211,98	205,96	201,17	197,35	195,19
totaal	*219,94*	*219,20*	*217,79*	*215,69*	*210,40*	*205,36*	*200,66*	*198,14*	*195,81*

a. Reeks 1980 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m juli 1988; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

1. Bron: CBS.

30.3 CPI-werknemersgezinnen met hoog inkomen[1]

- Voor huishoudens met gezinsinkomen in basisjaar boven mediaan inkomensverdeling (1995 = 100: € 19 059; 1990 = 100: € 31 719).

Maandcijfers totaal (1995 = 100[a])									
maand/ jaar	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*	*2008*
januari	146,38	145,52	145,46	143,42	139,29	136,09	133,45	132,37	129,87
februari	147,25	146,31	146,08	144,55	140,35	137,03	134,41	133,30	130,74
maart	148,75	147,86	147,30	146,09	141,95	138,66	136,00	134,64	132,04
april	148,88	148,81	147,97	146,22	142,52	139,32	136,45	134,94	132,52
mei	149,15	149,13	147,47	146,26	142,31	139,53	136,40	135,12	133,00
juni	148,67	148,56	147,07	145,71	141,63	138,86	135,76	134,65	132,75
juli	149,42	149,78	148,27	146,94	142,56	138,92	135,37	133,21	132,96
augustus	149,59	149,31	148,16	146,75	142,75	139,11	135,58	133,58	133,21
september	149,13	149,03	148,14	146,84	143,33	140,12	136,42	134,29	133,78
oktober	149,52	148,89	147,96	146,42	144,17	140,09	136,53	134,42	133,48
november	149,02	148,06	147,08	145,70	143,59	139,91	136,37	134,28	133,00
december	149,34	147,89	146,79	145,77	143,38	139,32	136,07	133,49	132,03
totaal	*148,76*	*148,27*	*147,31*	*145,89*	*142,31*	*138,91*	*135,73*	*134,03*	*132,45*

a. Reeks 1995 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m december 2002; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

Maandcijfers totaal (1990 = 100[a])

maand/ jaar	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*	*2008*
januari	167,08	166,11	166,03	163,71	158,99	155,33	152,33	151,10	148,24
februari	168,08	167,01	166,75	165,00	160,20	156,41	153,42	152,15	149,24
maart	169,79	168,78	168,14	166,76	162,03	158,27	155,23	153,68	150,72
april	169,94	169,87	168,91	166,90	162,68	159,02	155,76	154,03	151,27
mei	170,25	170,23	168,33	166,95	162,45	159,27	155,70	154,23	151,81
juni	169,71	169,58	167,88	166,32	161,66	158,50	154,96	153,69	151,53
juli	170,55	170,97	169,24	167,73	162,72	158,57	154,52	152,05	151,76
augustus	170,76	170,43	169,13	167,51	162,94	158,79	154,75	152,47	152,05
september	170,23	170,11	169,10	167,62	163,61	159,94	155,71	153,29	152,71
oktober	170,67	169,95	168,89	167,14	164,57	159,91	155,84	153,43	152,36
november	170,10	169,01	167,89	166,31	163,90	159,70	155,65	153,27	151,81
december	170,47	168,81	167,56	166,40	163,67	159,02	155,32	152,37	150,70
totaal	*169,81*	*169,24*	*168,15*	*166,53*	*162,45*	*158,56*	*154,93*	*152,98*	*151,18*

a. Reeks 1990 = 100: deze indexcijfers zijn direct berekend t/m september 1997; nadien zijn zij verkregen door koppeling aan latere reeksen, waardoor zij het karakter hebben van een raming; publicatie van deze indexcijfers is gestaakt.

1. Bron: CBS.

31. Diversen

31.1 Wettelijk minimumloon[1]

Minimumloon per maand (bruto)							
leeftijd	*1-7-2019*	*1-1-2019*	*1-7-2018*	*1-1-2018*	*1-7-2017*	*1-1-2017*	*1-7-2016*
23 e.o.	€ 1635,60	€ 1615,80	€ 1594,20	€ 1578,00	€ 1565,40	€ 1551,60	€ 1537,20
22	1635,60	1615,80	1594,20	1578,00	1565,40	1318,85	1306,60
21	1635,60	1373,45	1355,05	1341,30	1330,60	1124,90	1114,45
20	1308,50	1131,05	1115,95	1104,60	1095,80	954,25	945,40
19	981,35	888,70	876,80	867,90	860,95	814,60	807,05
18	817,80	767,50	757,25	749,55	743,55	706,00	699,45
17	646,05	638,25	629,70	623,30	618,35	612,90	607,20
16	564,30	557,45	550,00	544,40	540,05	535,30	530,35
15	490,70	484,75	478,25	473,40	469,60	465,50	461,15
bbl							
■ 20	1005,90	993,70	980,45	970,45	962,70	954,25	945,40
■ 19	858,70	848,30	836,95	828,45	821,85	814,60	807,05
■ 18	744,20	735,20	725,35	718,00	712,25	706,00	699,45
1 dag leerplicht							
■ 17	516,84	510,60	503,76	498,64	494,68	490,32	485,76
■ 16	451,44	445,96	440,00	435,52	432,04	428,24	424,28
2 dagen leerplicht							
■ 16	338,58	334,47	330,00	326,64	324,03	321,18	318,21

Minimumloon per week (bruto)							
leeftijd	*1-7-2019*	*1-1-2019*	*1-7-2018*	*1-1-2018*	*1-7-2017*	*1-1-2017*	*1-7-2016*
23 e.o.	€ 377,45	€ 372,90	€ 367,90	€ 364,15	€ 361,25	€ 358,05	€ 354,75
22	377,45	372,90	367,90	364,15	361,25	304,35	301,55
21	377,45	316,95	312,70	309,55	307,05	259,60	257,20
20	301,95	261,05	257,55	254,90	252,90	220,20	218,15
19	226,45	205,10	202,35	200,30	198,70	188,00	186,25
18	188,75	177,15	174,75	172,95	171,60	162,90	161,40
17	149,10	147,30	145,30	143,85	142,70	141,45	140,15
16	130,20	128,65	126,95	125,65	124,65	123,55	122,40
15	113,25	111,85	110,35	109,25	108,40	107,40	106,45

leeftijd	*1-7-2019*	*1-1-2019*	*1-7-2018*	*1-1-2018*	*1-7-2017*	*1-1-2017*	*1-7-2016*
bbl							
■ 20	232,15	229,35	226,25	223,95	222,15	220,20	218,15
■ 19	198,15	195,75	193,15	191,20	189,65	188,00	186,25
■ 18	171,75	169,65	167,40	165,70	164,35	162,90	161,40
1 dag leerplicht							
■ 17	119,28	117,84	116,24	115,08	114,16	113,16	112,12
■ 16	104,16	102,92	101,56	100,52	99,72	98,84	97,92
2 dagen leerplicht							
■ 16	78,12	77,19	76,17	75,39	74,79	74,13	73,44

Minimumloon per dag (bruto)

leeftijd	*1-7-2019*	*1-1-2019*	*1-7-2018*	*1-1-2018*	*1-7-2017*	*1-1-2017*	*1-7-2016*
23 e.o.	€ 75,49	€ 74,58	€ 73,58	€ 72,83	€ 72,25	€ 71,61	€ 70,95
22	75,49	74,58	73,58	72,83	72,25	60,87	60,31
21	75,49	63,39	62,54	61,91	61,41	51,92	51,44
20	60,39	52,21	51,51	50,98	50,58	44,04	43,63
19	45,29	41,02	40,47	40,06	39,74	37,60	37,25
18	37,75	35,43	34,95	34,59	34,32	32,58	32,28
17	29,82	29,46	29,06	28,77	28,54	28,29	28,03
16	26,04	25,73	25,39	25,13	24,93	24,71	24,48
15	22,65	22,37	22,07	21,85	21,68	21,48	21,29
bbl							
■ 20	46,43	45,87	45,25	44,79	44,43	44,04	43,63
■ 19	39,63	39,15	38,63	38,24	37,93	37,60	37,25
■ 18	34,35	33,93	33,48	33,14	32,87	32,58	32,28
1 dag leerplicht							
■ 17	29,82	29,46	29,06	28,77	28,54	28,29	28,03
■ 16	26,04	25,73	25,39	25,13	24,93	24,71	24,48
2 dagen leerplicht							
■ 16	26,04	25,73	25,39	25,13	24,93	24,71	24,48

- Minimumloon per uur is minimumloon per week gedeeld door normale arbeidsduur per week in desbetreffende sector.

Minimumloon per uur (bruto)

leeftijd	*1-7-2019*	*1-1-2019*	*1-7-2018*	*1-1-2018*	*1-7-2017*	*1-1-2017*	*1-7-2016*
40 uur per week							
23 e.o.	€ 9,44	€ 9,33	€ 9,20	€ 9,11	€ 9,04	€ 8,96	€ 8,87
22	9,44	9,33	9,20	9,11	9,04	7,61	7,54
21	9,44	7,93	7,82	7,74	7,68	6,49	6,43
20	7,55	6,53	6,44	6,38	6,33	5,51	5,46
19	5,67	5,13	5,06	5,01	4,97	4,70	4,66
18	4,72	4,43	4,37	4,33	4,29	4,08	4,04
17	3,73	3,69	3,64	3,60	3,57	3,54	3,51
16	3,26	3,22	3,18	3,15	3,12	3,09	3,06
15	2,84	2,80	2,76	2,74	2,71	2,69	2,67
bbl							
■ 20	5,81	5,74	5,66	5,60	5,56	5,51	5,46
■ 19	4,96	4,90	4,83	4,78	4,75	4,70	4,66
■ 18	4,30	4,25	4,19	4,15	4,11	4,08	4,04
38 uur per week							
23 e.o.	€ 9,94	€ 9,82	€ 9,69	€ 9,59	€ 9,51	€ 9,43	€ 9,34
22	9,94	9,82	9,69	9,59	9,51	8,01	7,94
21	9,94	8,35	8,23	8,15	8,09	6,84	6,77
20	7,95	6,87	6,78	6,71	6,66	5,80	5,75
19	5,96	5,40	5,33	5,28	5,23	4,95	4,91
18	4,97	4,67	4,60	4,56	4,52	4,29	4,25
17	3,93	3,88	3,83	3,79	3,76	3,73	3,69
16	3,43	3,39	3,35	3,31	3,29	3,26	3,23
15	2,99	2,95	2,91	2,88	2,86	2,83	2,81
bbl							
■ 20	6,11	6,04	5,96	5,90	5,85	5,80	5,75
■ 19	5,22	5,16	5,09	5,04	5,00	4,95	4,91
■ 18	4,52	4,47	4,41	4,37	4,33	4,29	4,25
36 uur per week							
23 e.o.	€ 10,49	€ 10,36	€ 10,22	€ 10,12	€ 10,04	€ 9,95	€ 9,86
22	10,49	10,36	10,22	10,12	10,04	8,46	8,38
21	10,49	8,81	8,69	8,60	8,53	7,22	7,15
20	8,39	7,26	7,16	7,09	7,03	6,12	6,06
19	6,30	5,70	5,63	5,57	5,52	5,23	5,18
18	5,25	4,93	4,86	4,81	4,77	4,53	4,49
17	4,15	4,10	4,04	4,00	3,97	3,93	3,90
16	3,62	3,58	3,53	3,50	3,47	3,44	3,40
15	3,15	3,11	3,07	3,04	3,02	2,99	2,96
bbl							
■ 20	6,45	6,38	6,29	6,23	6,18	6,12	6,06
■ 19	5,51	5,44	5,37	5,32	5,27	5,23	5,18
■ 18	4,78	4,72	4,65	4,61	4,57	4,53	4,49

Minimumjeugdloonstaffel			
leeftijd	***percentage van minimumloon***		
	vanaf 1-7-2019	vanaf 1-7-2017 t/m 30-6-2019	t/m 30-6-2017
23	100	100	100
22	100	100	85,0
21	100	85,0	72,5
20	80,0	70,0	61,5
19	60,0	55,0	52,5
18	50,0	47,5	45,5
17	39,5	39,5	39,5
16	34,5	34,5	34,5
15	30,0	30,0	30,0
bbl			
■ 20	61,5	61,5	61,5
■ 19	52,5	52,5	52,5
■ 18	45,5	45,5	45,5

- Minimumvakantiebijslag bedraagt 8%.
- Voor minimumjeugdloonvoordeel (jeugd-Liv), zie § 29.3.

1. Art. 7, 8, 12, 15 WMM; Besluit minimumjeugdloon.

◢ Sociaal Memo, § 41.2, 41.3; Juridisch Memo, § 6.2.3; Fiscaal Memo App, Minimum-loon.

31.2 Euro-omrekeningskoersen[1]

Onherroepelijke euro-omrekeningskoersen			
euroland	***valutacode***	***valuta***	***1 EUR =***
Duitsland	DEM	mark	1,95583
België/Luxemburg	BEF/LUF	frank	40,3399
Spanje	ESP	peseta	166,386
Frankrijk	FRF	frank	6,55957
Ierland	IEP	pond	0,787564
Italië	ITL	lira	1936,27
Nederland	NLG	gulden	2,20371
Oostenrijk	ATS	schilling	13,7603
Portugal	PTE	escudo	200,482
Finland	FIM	markka	5,94573
Griekenland	GRD	drachme	340,750
Slovenië	SIT	tolar	239,640
Cyprus	CYP	pond	0,585274
Malta	MTL	lira	0,429300
Slowakije	SKK	koruna	30,1260
Estland	EEK	kroon	15,6466
Letland	LVL	lats	0,702804
Litouwen	LTL	litas	3,45280

1. EG-verordening 17-6-1997, nr. 1103/97; EG-verordening 31-12-1998, nr. 2866/98

31.3 Rente

31.3.1 *Wettelijke rente*[1]

Wettelijke rente voor niet-handelstransacties			
vanaf	*wettelijke rente*	*vanaf*	*wettelijke rente*
1-1-2015	2	1-8-2003	5
1-7-2012	3	1-1-2002	7
1-7-2011	4	1-1-2001	8
1-1-2010	3	1-1-1998	6
1-7-2009	4	1-7-1996	5
1-1-2007	6	1-1-1996	7
1-2-2004	4	1-1-1995	8

Wettelijke rente voor handelstransacties (*vanaf 1-12-2002*)			
vanaf	*wettelijke rente*	*vanaf*	*wettelijke rente*
01-07-2019	8,00	01-01-2013	7,75
01-01-2019	8,00	01-07-2012	8,00
01-07-2018	8,00	01-01-2012	8,00
01-01-2018	8,00	01-07-2011	8,25
01-07-2017	8,00	01-01-2011	8,00
01-01-2017	8,00	01-07-2010	8,00
01-07-2016	8,00	01-01-2010	8,00
01-01-2016	8,05	01-07-2009	8,00
01-07-2015	8,05	01-01-2009	9,50
01-01-2015	8,05	01-07-2008	11,07
01-07-2014	8,15	01-01-2008	11,20
01-01-2014	8,25	01-07-2007	11,07
01-07-2013	8,50	01-01-2007	10,58
16-03-2013	8,75	01-07-2006	9,83

1. Art. 6:120 BW.

31.3.2 *Belastingrente, heffingsrente en invorderingsrente*[1]

Belastingrente en invorderingsrente			
vanaf	*belastingrente*[a] diverse belastingen[b]	VPB	*invorderingsrente*
1-9-2016	4	8	4
1-3-2015	4	8,05	4
1-9-2014	4	8,15	4
1-3-2014[c]	4	8,25	4
1-1-2014[c]	4	3	4
1-1-2013	3	3	3

a. Onderscheid bij belastingrente in VPB en diverse belastingen geldt vanaf 1-1-2014.
b. IB, LB, erfbelasting, OB, overdrachtsbelasting, BPM, accijns, verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken, belastingen op milieugrondslag en (*vanaf 2015*) DB; over

belastingaanslag erfbelasting inzake overlijden op of na 1-1-2017 wordt geen belastingrente berekend.

c. Voor renteperiodes gelegen vóór 1-4-2014 geldt belasting- en invorderingsrente van 3%, waardoor vanaf 1-1-2014 geldende percentages effectief gelden voor aanslagen met dagtekening 18-2-2014 of later.

Heffingsrente en invorderingsrente (*t/m 2012*)

jaar	*1e kwartaal*	*2e kwartaal*	*3e kwartaal*	*4e kwartaal*
2012	2,85	2,3	2,5	2,25
2011	2,5	2,5	2,75	3
2010	2,5	2,5	2,5	2,5
2009	4,9	3,5	2,75	2,5
2008	5,3	4,75	5,15	5,45
2007	4,7	5	5,25	5,4
2006	3,5	3,75	4	4,25
2005	5	5	5	5
2004	3,5	3,5	3,5	3,5
2003	3,25	3,1	2,5	2
2002	3,45	3,25	3,25	3,25
2001	4,7	4,1	4,45	4,2
2000	2,75	3,25	4	4,5
1999	3,25	3,25	2,75	2,75
1998	3,25	3,25	3,25	3,25
1997	2,5	2,5	3	3
1996	4	3,25	2,5	2,5

1. Art. 30hb, 30f (oud) AWR; art. 29 IW 1990; art. III Stb. 2013, 568; besluit 19-3-2018, nr. 2018-25029.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.40, 25.10.

31.3.3 *Marktrente*[1]

Marktrente oprenting oudedagsverplichting (*vanaf 2017*)

jaar	*marktrente*
2019	0,269
2018	0,060
2017	0,059

Marktrente										
maand	*2018*	*2017*	*2016*	*2015*	*2014*	*2013*	*2012*	*2011*	*2010*	*2009*
januari	0,070	0,017	0,2	0,6	1,3	1,3	2,1	2,2	3,2	3,9
februari	0,076	–0,017	0,2	0,5	1,3	1,2	2,0	2,2	3,2	3,6
maart	0,093	–0,039	0,3	0,4	1,3	1,2	1,9	2,2	3,1	3,4
april	0,121	–0,054	0,2	0,3	1,4	1,2	1,8	2,2	3,0	3,4
mei	0,153	–0,057	0,1	0,2	1,5	1,2	1,8	2,2	2,9	3,4
juni	0,183	–0,058	0,0	0,2	1,4	1,2	1,8	2,2	2,8	3,3
juli	0,208	–0,058	0,0	0,2	1,3	1,2	1,6	2,2	2,6	3,3
augustus	0,224	–0,044	–0,1	0,2	1,1	1,2	1,5	2,2	2,4	3,3
september	0,232	–0,019	–0,2	0,2	1,0	1,2	1,4	2,4	2,3	3,3
oktober	0,238	0,013	–0,3	0,2	0,9	1,2	1,4	2,5	2,3	3,3
november	0,251	0,042	–0,3	0,2	0,8	1,3	1,4	2,2	2,2	3,3
december	0,269	0,060	–0,3	0,2	0,7	1,3	1,3	2,1	2,2	3,2

1. Art. 12.3a Uitv.reg. LB 2011; besluit 30-3-2018, nr. 2018-2954.

31.3.4 *WSF-rente*[1]

WSF-rente			
vanaf	*leningen vóór 1-1-1992*	*leningen vanaf 1-1-1992*	
		hoger onderwijs[a]	beroepsonderwijs WEB[a]
1-1-2019	0,00	0,00	0,00
1-1-2018	0,00	0,00	0,00
1-1-2017	0,00	0,00	0,00
1-1-2016	0,00	0,01	0,01
1-1-2015	0,00	0,12	0,12

a. Onderscheid in onderwijssoort geldt voor nieuwe leningen vanaf 1-1-2017.

1. Art. 6.3, 12.10a WSF.

31.3.5 *Geldmarkttarieven ECB*

Geldmarkttarieven			
vanaf	*marginale beleningsrente*	*herfinancieringsrente (tendertarief)*	*depositorente*
16-03-2016	0,25	0,00	–0,40
09-12-2015	0,30	0,05	–0,30
10-09-2014	0,30	0,05	–0,20
11-06-2014	0,40	0,15	–0,10
13-11-2013	0,75	0,25	0,00
08-05-2013	1,00	0,50	0,00
11-07-2012	1,50	0,75	0,00
14-12-2011	1,75	1,00	0,25
09-11-2011	2,00	1,25	0,50
13-07-2011	2,25	1,50	0,75
13-04-2011	2,00	1,25	0,50
13-05-2009	1,75	1,00	0,25
08-04-2009	2,25	1,25	0,25
11-03-2009	2,50	1,50	0,50
21-01-2009	3,00	2,00	1,00
10-12-2008	3,00	2,50	2,00
12-11-2008	3,75	3,25	2,75
15-10-2008	4,25	3,75	3,25
09-10-2008	4,25	4,25	3,25
08-10-2008	4,75	4,25	2,75
09-07-2008	5,25	4,25	3,25
13-06-2007	5,00	4,00	3,00
14-03-2007	4,75	3,75	2,75
13-12-2006	4,50	3,50	2,50
11-10-2006	4,25	3,25	2,25
09-08-2006	4,00	3,00	2,00
15-06-2006	3,75	2,75	1,75
08-03-2006	3,50	2,50	1,50

31.4 Indexering alimentaties[1]

Stijging alimentatie	
per	*percentage*
1-1-2019	2,0
1-1-2018	1,5
1-1-2017	2,1
1-1-2016	1,3

1. Art. 1:420a BW.

◢ Juridisch Memo, § 4.5.

31.5 Werkdagenoverzicht

Werkdagen[a]					
maand/jaar	*2020*	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
januari	23	23	23	22	21
februari	20	20	20	20	21
maart	22	21	22	23	23
april	22	22	21	20	21
mei	21	23	23	23	22
juni	22	20	21	22	22
juli	23	23	22	21	21
augustus	21	22	23	23	23
september	22	21	20	21	22
oktober	22	23	23	22	21
november	21	21	22	22	22
december	23	22	21	21	22
totaal	262	261	261	260	261

a. Opgenomen is aantal werkdagen per maand, exclusief zaterdagen en zondagen; algemeen erkende feestdagen niet vallend op zaterdag en zondag worden beschouwd als werkdagen.

31.6 Uiterste data aangifte en betaling LB[1]

Tijdvakken en uiterste data loonheffingen 2019				
aangiftetijdvak	*tijdvak*	*tijdvakcode*	*uiterste datum* aangifte	betaling[a]
maand				
januari	01-01-2019/31-01-2019	9010	28-02-2019	28-02-2019
februari	01-02-2019/28-02-2019	9020	31-03-2019	31-03-2019
maart	01-03-2019/31-03-2019	9030	30-04-2019	30-04-2019
april	01-04-2019/30-04-2019	9040	31-05-2019	31-05-2019
mei	01-05-2019/31-05-2019	9050	30-06-2019	30-06-2019
juni	01-06-2019/30-06-2019	9060	31-07-2019	31-07-2019
juli	01-07-2019/31-07-2019	9070	31-08-2019	31-08-2019
augustus	01-08-2019/31-08-2019	9080	30-09-2019	30-09-2019
september	01-09-2019/30-09-2019	9090	31-10-2019	31-10-2019
oktober	01-10-2019/31-10-2019	9100	30-11-2019	30-11-2019
november	01-11-2019/30-11-2019	9110	31-12-2019	31-12-2019
december	01-12-2019/31-12-2019	9120	31-01-2020	31-01-2020

aangiftetijdvak	*tijdvak*	*tijdvakcode*	*uiterste datum* aangifte	betaling[a]
4 weken				
1	01-01-2019/27-01-2019	9710	27-02-2019	27-02-2019
2	28-01-2019/24-02-2019	9720	24-03-2019	24-03-2019
3	25-02-2019/24-03-2019	9730	24-04-2019	24-04-2019
4	25-03-2019/21-04-2019	9740	21-05-2019	21-05-2019
5	22-04-2019/19-05-2019	9750	19-06-2019	19-06-2019
6	20-05-2019/16-06-2019	9760	16-07-2019	16-07-2019
7	17-06-2019/14-07-2019	9770	14-08-2019	14-08-2019
8	15-07-2019/11-08-2019	9780	11-09-2019	11-09-2019
9	12-08-2019/08-09-2019	9790	08-10-2019	08-10-2019
10	09-09-2019/06-10-2019	9800	06-11-2019	06-11-2019
11	07-10-2019/03-11-2019	9810	03-12-2019	03-12-2019
12	04-11-2019/01-12-2019	9820	01-01-2020	01-01-2020
13	02-12-2019/31-12-2019	9830	31-01-2020	31-01-2020
overige tijdvakken				
1e halfjaar	01-01-2019/30-06-2019	9310	31-07-2019	31-07-2019
2e halfjaar	01-07-2019/31-12-2019	9320	31-01-2020	31-01-2020
jaar	01-01-2019/31-12-2019	9400	31-01-2020	31-01-2020

a. Als dag van betaling geldt
- bij betaling per bank: datum beschrijving op rekening belastingdienst
- bij betaling door storting contant of met pinpas: eerste werkdag volgend op dag van storting of pintransactie
- bij rechtstreekse betaling aan belastingdienst via pin- of creditcardtransactie: datum van pin- of creditcardtransactie.

1. Art. 19 AWR; art. 20, 28-29 Uitv.reg. AWR 1994.

◢ Fiscaal Memo Wet- & Regelgeving, § 23.13.

31.7 Codering aanslagen

- Codering aanslag/beschikking belastingdienst bestaat achtereenvolgend uit
  - BSN/fiscaal nummer bel.pl. (9 cijfers)
  - 1 letter (zie tabel)
  - alleen bij letters A, B, F, L: 2 cijfers
  - nadere code, bestaande uit (geldt niet voor letter T)
  - laatste cijfer belastingjaar (1 cijfer) en statuscode (1 cijfer, zie tabel)
    - bij code V gevolgd door startmaand boekjaar en aantal maanden boekjaar (4 cijfers)
  - laatste cijfer belastingjaar (1 cijfer), periodecode (2 cijfers) en statuscode (1 cijfer, zie tabel).

Codering aanslag/beschikking belastingdienst	
letter	***soort***
A	naheffingsaanslag LB
B	OB
F	naheffingsaanslag OB
H	IB/PH
J	teruggave loonheffingen
L	LB/PH
M	MB
O	teruggave OB
T	toeslagen[a]
V	Vpb
W	Zvw
Y	naheffingsaanslag MB
Z	overige

a. Voor toeslagbeschikking geldt afwijkende nummering na letter T.

Statuscode aanslag belastingdienst	
getal	***status***
0-5	1e t/m 5e voorlopige aanslag
6	definitieve aanslag
7-9	1e t/m 3e navorderingsaanslag

- Periodecode is
  - nummer maand of 4-wekentijdvak (zie § 31.6)
  - nummer kwartaal (21: 1e kwartaal; 24: 2e kwartaal; 27: 3e kwartaal; 30: 4e kwartaal)
  - nummer (half)jaar (31: 1e halfjaar; 32: 2e halfjaar; 40: jaar; 50: suppletie).
- Voorbeelden met 0000.00.000 als BSN/fiscaal nummer
  - 0000.00.000.V.16.0112: definitieve aanslag Vpb 2011
  - 0000.00.000.H.26: definitieve aanslag IB/PH 2012
  - 0000.00.000.B.01.1501: uitspraak op bezwaarschrift suppletie OB 2011
  - 0000.00.000.B.01.3270: aanslag OB 3e kwartaal 2013
  - 0000.00.000.O.01.3300: teruggaaf OB 4e kwartaal 2013
  - 0000.00.000.A.01.3030: naheffingsaanslag LB/PH maart 2013
  - 0000.00.000.F.01.4020: naheffingsaanslag OB februari 2014.
- Voor toeslagbeschikking geldt aparte nummering na letter T
  - T.11.00001: kinderopvangtoeslag 2011
  - T.12.00002: huurtoeslag 2012
  - T.13.00003: zorgtoeslag 2013
  - T.14.00004: kindgebonden budget 2014.

31.8 Onderwijsvakanties[1]

Onderwijsvakanties

vakantie	*regio noord*[a] data van t/m	weeknrs	*regio midden*[b] data van t/m	weeknrs	*regio zuid*[c] data van t/m	weeknrs
2020						
voorjaar[d]	15-02/23-02	8	22-02/01-03	9	22-02/01-03	9
mei[e]	25-04/03-05	18	25-04/03-05	18	25-04/03-05	18
zomervakantie[e]	04-07/16-08	28/33	18-07/30-08	30/35	11-07/23-08	29/34
herfst[d]	10-10/18-10	42	17-10/25-10	43	17-10/25-10	43
kerst[e]	19-12/03-01	52/53	19-12/03-01	52/53	19-12/03-01	52/53
2019						
voorjaar[d]	16-02/24-02	8	23-02/03-03	9	23-02/03-03	9
mei[e]	27-04/05-05	18	27-04/05-05	18	27-04/05-05	18
zomervakantie[e]	13-07/25-08	29/34	20-07/01-09	30/35	06-07/18-08	28/33
herfst[d]	19-10/27-10	43	19-10/27-10	43	12-10/20-10	42
kerst[e]	21-12/05-01	52/01	21-12/05-01	52/01	21-12/05-01	52/01
2018						
voorjaar[d]	24-02/04-03	9	24-02/04-03	9	17-02/25-02	8
mei[e]	28-04/06-05	18	28-04/06-05	18	28-04/06-05	18
zomervakantie[e]	21-07/02-09	30/35	14-07/26-08	29/34	07-07/19-08	28/33
herfst[d]	20-10/28-10	43	20-10/28-10	43	13-10/21-10	42
kerst[e]	22-12/06-01	52/01	22-12/06-01	52/01	22-12/06-01	52/01

a. Regio noord: provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Flevoland (behalve gemeente Zeewolde) en Noord-Holland en gemeenten Eemnes, Hattem en voormalig Abcoude uit gemeente De Ronde Venen.
b. Regio midden: voormalig Woudrichem en Werkendam uit gemeente Altena (kernen Hank en Dussen ingedeeld in regio zuid) en gemeente Zeewolde en provincies Gelderland (behalve gemeenten ingedeeld bij regio zuid), Utrecht (behalve gemeenten Eemnes en voormalig Abcoude uit gemeente De Ronde Venen) en Zuid-Holland.
c. Regio zuid: provincies Zeeland, Noord-Brabant (behalve voormalig Woudrichem en Werkendam uit gemeente Altena (kernen Hank en Dussen wel ingedeeld in regio zuid)) en Limburg en gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, voormalig Didam uit gemeente Montferland, voormalig Dodewaard uit gemeente Neder-Betuwe, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Maasdriel, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, West Maas en Waal, Wijchen, Zaltbommel en Zevenaar van provincie Gelderland.
d. Aanbevolen spreiding vanwege ministerie van OCW waarvan plaatselijk/regionaal kan worden afgeweken.
e. Verplichte data waarvan plaatselijk/regionaal niet mag worden afgeweken; zomervakantie op Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog duurt 1 week korter (herfstvakantie 2 weken) en valt altijd samen met vroegste regio.

1. Regeling vaststelling schoolvakanties 2016-2019; Regeling vaststelling schoolvakanties 2019-2022.

31.9 Grensbedragen jaarrekeningregime[1]

Grensbedragen jaarrekeningregime[a]			
groottecriteria[b]	*jaarrekeningregime*[c]		
	middelgroot	klein	micro
waarde activa	t/m € 20 mln	t/m € 6 mln	t/m € 0,35 mln
netto-omzet	t/m € 40 mln	t/m € 12 mln	t/m € 0,7 mln
gemiddeld aantal werknemers	tot 250	tot 50	tot 10

a. Verplicht voor boekjaren aangevangen op of na 1-1-2016; vrijwillig voor boekjaar 2015.
b. Indien van toepassing geconsolideerde cijfers hanteren.
c. Jaarrekeningregime geldt als gedurende 2 opeenvolgende balansdata aan minimaal 2 groottecriteria wordt voldaan.

1. Art. 2:395a-397 BW.

ALFABETISCH REGISTER

(de nummers verwijzen naar de paragraafnummers; gebruik voor zoeken op alle woorden in de inhoud de Fiscaal Memo App)

20-dagenregeling 1.38
30%-regeling 3.21.1

Aandelenoptierecht 3.3
Aangiftedata LB 31.6
Aanmerkelijk belang
- algemene bepalingen 1.53
- belastbaar inkomen 1.54
- belastingkorting 1.2
- latente belastingschulden 12.6
- meesleep- en meetrekregeling 1.53
- tarief 1.3
- terbeschikkingstellingsregeling 1.39
- VBI 1.55
- verliesverrekening 1.54

Aannemers van werk 3.20.1, 3.21.4
Aanslag
- codes 31.7
- grens 1.87

Aanspraken 3.4
Afdrachtverminderingen LB/PH 3.22
Afgezonderd particulier vermogen 1.4
Afkoop 1.43, 1.44, 1.61, 1.62, 3.13
Afschrijving 1.23, 1.24
Agaath-regeling 1.68
AKW 28.4
Algemene heffingskorting 1.81, 3.16
Alimentatie 1.40, 1.63, 1.67, 31.4
Alleenstaande ouderenkorting 1.81, 3.16
Anoniementarief 3.15, 3.21.4
Anw 28.3
AOW 3.13, 28.2
AOW, overbruggingsuitkering 28.2
AOW-leeftijd 28.2
APV 1.4
Arbeidsbeloning meewerkende
- partner 1.31

Arbeidskorting 1.81, 3.16
Arbeidsongeschiktheid
- specifieke zorgkosten 1.70
- tegemoetkoming 28.7
- WAO-uitkering 28.8
- WAZ-uitkering 28.11
- WIA-uitkering 28.7

Arbeidsrelatie 1.49
Arbo-vergoedingen/-
- verstrekkingen 3.21.1

Artiesten 3.20.2, 3.21.4
Assurantiebelasting 13.2
Auto
- autokostenforfait 1.17, 3.9, 3.21.1, 11.2
- carpoolen 3.8
- cataloguisprijs 18.1
- eindheffing 3.21.1
- eurovignet 19.1
- kosten 1.70, 1.74
- privégebruik 1.17, 3.9, 3.21.1, 11.2
- tarief BPM 18.1
- tarief BZM 19.1
- teruggaaf BZM 19.1
- woon-werkverkeer 1.17

Basispremie WAO/WIA 28.7
Bedrijfskosten 1.14
Bedrijfsopvolging 12.8
Belastbaar loon 1.37, 3.2
Belastbaar inkomen
- uit aanmerkelijk belang 1.3, 1.54
- uit sparen en beleggen 1.3, 1.56
- uit werk en woning 1.3, 1.11

Belastingplichtige 1.1, 14.1
Belastingschulden 1.56, 12.6
Beleggingen
- belastbare inkomen uit sparen en beleggen 1.3, 1.56
- beleggingsrecht eigen woning 1.41.4
- durfkapitaal 1.68
- forfaitair voordeel VBI 1.55
- groene beleggingen 1.58
- lijfrentebeleggingsrecht 1.43, 1,61

Beleggingsgoud 11.2
Beleggingsrecht eigen woning 1.41.4
Beroepssporters 3.20.2
Beschikking arbeidsrelatie 1.49

Bestelauto 1.17, 3.9, 3.21.1
Betaaldata LB 31.6
Bezittingen 1.57, 1.63
Bijdrage-inkomen Zvw 28.12
Bijleenregeling 1.41.5
Bijtelling
  privégebruik auto 1.17, 3.9, 3.21.1, 11.2
  privégebruik ondernemingswoning 1.16
Bijzondere tabellen 3.20
Bijzondere beloningen 3.18
Bonus 1.81, 3.16, 28.10
Box 11.3, 1.11
Box 21.3, 1.54
Box 31.3, 1.56
BPM 18
Bruto-/nettoberekening 3.1
BZM 19

Carpoolen 3.8
Chronische ziekte 1.70
Consumentenprijsindex (CPI) 30

Dagloon
  premie WIA/WAO/WW 28.7, 28.9
  uitkering 28.6, 28.7
Desinvesteringsbijtelling 1.25
Dieetkosten 1.70
Durfkapitaal 1.68

ECB 31.3.5
Echtgenoten 1.4
Egalisatiereserve 1.29
Eigen beheer
  pensioen 3.13
Eigen risico Zvw 28.12
Eigen woning
  aftrekbare kosten 1.3, 1.41.6
  belastbare inkomsten 1.41
  beleggingsrecht eigen woning 1.41.4
  eigenwoningforfait 1.41.2
  kamerverhuurvrijstelling 1.41.2
  kapitaalverzekering eigen woning 1.41.3
  monumentenwoning 1.73
  ondernemingswoning 1.16
  personeelslening 3.21.1
  reserve 1.41.5
  schuld 1.41.5, 1.42
  spaarrekening eigen woning 1.41.4
  vooruitbetaalde rente 1.41.7
  waardering 1.63
Eigenrisicodrager
  WAO 28.7
  WGA 28.7
  ZW 28.9
Eigenwoningforfait 1.41.2
Eindheffing 3.21
Energie-investeringsaftrek 1.25
Erfbelasting 12.1, 12.5
Euro 31.2
Eurovignet 19.1

Factuurgegevens 11.4
Factuurwaarde 3.6
Fictief
  loon 3.5
  rendement 1.56
Fiets
  aftrek 1.38
  verklaring 1.38
  verstrekking 3.6, 11.2
Fiscale oudedagsreserve (FOR) 1.29, 1.30, 1.43
Fiscale reserves 1.29
Fondswerving 11.2
Forfaitair rendement 1.56
Forfaitair voordeel VBI 1.55
Forfaitaire rendementsheffing 1.3, 1.56
Franchises 3.13, 28.2

Gebouwen 1.23
Gebruikelijk loon 3.5
Gehandicapten 1.70, 1.71, 1.81, 3.16
Geldlening beginnende ondernemer 1.45, 1.68
Gelijkgestelden 3.20.1, 3.21.4
Gemeenschappelijke inkomensbestanddelen 1.4
Gezinshulp 1.70
Giften 1.74, 6.2
Grensbedragen jaarrekening 31.9
Groene beleggingen 1.58, 1.81
Groene tabellen 3.18
Groenfonds 1.58, 1.81, 6.1

Heffing 1.2, 14.3
Heffingskorting 1.81, 3.16
Heffingsrente 31.3.2
Heffingsvermindering 14.2
Heffingvrij vermogen 1.56

Herinvesteringsreserve 1.29
Hulpmiddelen 1.70
Huurwaardeforfait 1.16, 1.41.2

Immateriële activa 1.23
Indexcijfers (CPI) 30
Inflatiebijstelling 7.2
Inkomen
  bijdrage-inkomen Zvw 28.12
  uit aanmerkelijk belang 1.3, 1.54
  uit sparen en beleggen 1.3, 1.56
  uit werk en woning 1.3, 1.11
Inkomensvoorzieningen 1.43, 1.44
Invaliditeit 1.70, 1.71
Investering 1.24, 14.2
Investeringsaftrek 1.25
Invorderingsrente 31.3.2

Jaarrekeningregime grenzen 31.9
Jaarruimte 1.43, 1.61
Jeugd-Liv 29.3
Jonggehandicaptenkorting 1.81, 3.16

Kamerverhuurvrijstelling 1.41.2
Kantine 11.2
Kapitaalverzekering 1.41.3, 1.57
Kind
  chronisch zieke kinderen 1.70
  eenoudertoeslag 27.1
  inkomensafhankelijke combinatiekorting 1.81
  kinderbijslag 28.4
  kinderopvangtoeslag 26.1
  kindgebonden budget 25.1
  lijfrente gehandicapt kind 1.43
  onderhoudsmate 1.1
  pleegkind 1.1
  toerekeningsregels 1.4
  weekenduitgaven voor gehandicapten 1.71
Kleding en beddengoed 1.70
Kleineondernemersregeling 11.3
Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek 1.25
Korting
  afkoop pensioen 3.13
  algemene heffingskorting 1.81, 3.16
  alleenstaande ouderenkorting 1.81, 3.16
  arbeidskorting 1.81, 3.16
  belastingkorting a.b.-verlies 1.2
  heffingskorting 1.81
  inkomensafhankelijke combinatiekorting 1.81
  jonggehandicaptenkorting 1.81, 3.16
  levensloopverlofkorting 1.81, 3.16
  ouderenkorting 1.81, 3.16
  premiekorting 28.10
  standaardheffingskorting 1.81
  standaardloonheffingskorting 3.16
Kosten
  aftrekbeperkingen winst 1.14
  delersnorm Anw 28.3
  loonkostenvoordelen 29.1
Kwalificerende buitenlandse bel.pl. 1.1
Kwijtscheldingswinst 1.12

Lage-inkomensvoordeel 29.2
Landenkring 1.1
Latente
  inkomstenbelastingschulden 12.6
Levensloopverlof
  regeling 3.12.2
  heffingskorting 1.81, 3.16
Lijfrente 1.40, 1.43, 1.61
Liv 29.2
Loon
  belastbaar loon 1.37, 3.2
  fictief loon 3.5
  gebruikelijk loon 3.5
  in natura 3.6
  loonbegrip 3.2, 3.22
  vrijgesteld loon 3.4, 3.21.1
Loonheffingskorting 1.81, 3.16
Loonkostenvoordelen 29.1
Lucratief belang 1.39

Marktrente 3.13, 31.3.3
Meerijregeling 3.8
Meesleep-/meetrekregeling 1.53
Meewerkaftrek 1.31
Meewerkende partner 1.31, 1.39, 3.4
Middeling 1.48.1
Milieu-investering
  investeringsaftrek 1.25
  willekeurige afschrijving 1.24
Minimumjeugdloonvoordeel 29.3
Minimumloon 31.1
MKB-winstvrijstelling 1.32
Monumentenwoning 1.73
Motor 18.1
Nabestaandenlijfrente 1.43, 1.61

Nabestaandenuitkering 28.3
Nettolijfrenten 1.61
Nettopensioen 1.62
Nominale premie Zvw 28.12

Omrekeningkoersen euro 31.2
Onderhoudsverplichtingen 1.67
Ondernemersaftrek 1.31
Ondernemersregeling, kleine 11.3
Ondernemingswoning 1.12, 1.16
Onderwijsvakanties 31.8
Openbaar vervoer 1.38, 3.6, 3.21.1, 27.1
Opties 3.3
Opwaarderingsreserve 1.39
Oudedagslijfrente 1.43, 1.61
Oudedagsreserve 1.29, 1.30, 1.43
Oudedagsverplichting 3.4, 3.13
Ouderen
  alleenstaande ouderenkorting 1.81, 3.16
  koopkrachttegemoetkoming 28.2
  ouderenkorting 1.81, 3.16
  ouderentoeslag 1.56
Overbedelingsschulden 1.14, 1.41.5, 1.56
Overbruggingsuitkering AOW 28.2
Overdrachtsbelasting 13.1
Overlevingstafels 12.9
Overlijden 3.4, 12.1-12.9, 28.3

Partner 1.1, 1.4, 1.39, 1.81, 12.5, 27.1
Partneruitkering 28.2
Pensioen 1.62, 3.13, 28.2
Pensioengerechtigde leeftijd 28.2
Pensioenrichtleeftijd 3.13
Periodieke uitkeringen 1.40, 1.44
Periodieke verstrekkingen 1.40, 1.44
Personeelslening 3.6, 3.21.1
Persoonsgebonden aftrek 1.45, 1.66
Pleegkind 1.1
Premieheffing 1.2, 28.1, 28.7-28.12
Premiekorting 28.10
Prijsindexcijfers 30
Privégebruik
  auto 1.17, 3.9, 3.21.1, 11.2
  ondernemingswoning 1.16
Publiekrechtelijke
  uitkeringen/verstrekkingen 1.40

Reisaftrek 1.38
Reiskosten 1.38, 3.8, 3.21.1
Rendement 1.56
Rendementsgrondslag 1.56
Rendementsheffing 1.3, 1.56
Rendementsklasse 1.56
Rente
  eigen woning 1.41.6
  overbedelingsschulden 1.14, 1.41.5, 1.56
  personeelslening 3.6, 3.21.1
  vooruitbetaalde rente 1.41.7
Rentetarieven
  belastingrente 31.3.2
  ECB 31.3.5
  heffingsrente 31.3.2
  invorderingsrente 31.3.2
  marktrente 3.13, 31.3.3
  personeelslening 3.21.1
  wettelijke rente 31.3.1
  WSF-rente 31.3.4
Reserveringsruimte 1.43, 1.61
Reserves 1.29, 1.30, 1.39, 1.41.5, 1.43
Rittenregistratie 1.17, 3.9

S&O
  afdrachtvermindering 3.22.2
  aftrek 1.31
Saldomethode 1.40, 1.44
Schenkbelasting 12.2, 12.5
Schijventarief 1.3, 1.56, 6.1, 12.5, 18.1
Scholingsuitgaven 1.72
Schulden 1.41.5, 1.42, 1.56, 1.63, 12.6
Sekswerkers 3.20.1, 3.21.4
Sparen
  inkomen uit sparen en beleggen 1.3, 1.56
  lijfrenterekening 1.43, 1.61
  spaarrekening eigen woning 1.41.4
  verlof 3.12
Sportkantine 11.2
Stakingsaftrek 1.31
Stakingswinst 1.43
Stamrechtvrijstelling 1.43
Standaardheffingskorting 1.81
Standaardloonheffingskorting 3.16
Standaardpremie 28.13
Startersaftrek 1.31
Starters-S&O-aftrek 1.31
Stijgingspercentage alimentatie 31.4
Studiefinanciering 27.1

Tabelcorrectiefactor 7.2
Tante Agaath-regeling 1.68

Tarief
aanmerkelijk belang 1.3
anoniementarief 3.15
assurantiebelasting 13.2
bijzondere beloningen 3.18
BPM 18.1
dividendbelasting 7.1
eindheffing 3.21
eurovignet 19.1
erfbelasting 12.5
inkomstenbelasting 1.3, 1.56
loonbelasting 3.15
omzetbelasting 11.1
overdrachtsbelasting 13.1
rentetarieven 31.3
schenkbelasting 12.5
vennootschapsbelasting 6.1
verhuurderheffing 14.2
volksverzekeringen 28.1
WAZ 28.11
werknemersverzekeringen 28.7-28.10
werkkostenregeling 3.10, 3.21.1
zorgverzekering 28.12
zware motorrijtuigen 19.1
Tariefgroepindeling
successiewet 12.5
Tegemoetkoming
arbeidsongeschikten 28.7
loondomein 29
specifieke zorgkosten 1.70
Terbeschikkingstellingsregeling 1.39
Teruggaaf
belasting zware motorrijtuigen 19.1
eurovignet 19.1
grens 1.87
Terugkeerreserve 1.29
Thuiswerkers 3.20.1, 3.21.4
Toerekeningsregels 1.4
Toeslag
AOW 28.2
eenoudertoeslag 27.1
kinderopvang 26.1
kindgebonden budget 25.1
ouderentoeslag 1.56
partnertoeslag 27.1
zorgtoeslag 28.13
TOG-uitkering 1.40
Tonnageregeling 1.18
Transportondernemer 1.14
TROA
inkomens- en vermogenstoets 28.2
overbruggingsuitkering AOW 28.2
partneruitkering 28.2
vrijlating 28.2

Uitgaven
gehandicapten 1.71
inkomensvoorzieningen 1.43
monumentenpand 1.73
negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen 1.44
onderhoudsverplichtingen 1.67
scholingsuitgaven 1.72
specifieke zorgkosten 1.70
Uitkeringen 1.40, 1.44, 25-28
Urencriterium 1.28

Vakantie
bonnen 3.11
minimumaanspraak 31.1
onderwijs 31.8
uitkering Anw 28.3
uitkering AOW 28.2
VAMIL 1.24
VBI
forfaitair voordeel 1.55
Vergoedingen
carpoolvergoeding 3.8
eindheffing 3.21
overzicht 3.11
vertrekvergoeding 3.21.1
vrije vergoedingen 3.21.1
woon-werkverkeer 3.8, 3.21.1
Verhuurderheffing 14
Verklaring arbeidsrelatie (VAR)1.49
Verliezen
beleggingen in durfkapitaal 1.68
verliesverrekening 1.2, 1.11, 1.54, 6.2
Verlof 3.12
Vermindering
afdrachtverminderingen LB/PH 3.22
BPM 18.1
heffingsvermindering 14.2
kleineondernemersregeling 11.2
Vermogen
APV 1.4
belastingheffing 1.3, 1.56
heffingvrij vermogen 1.56
rendementsklassen 1.56
vrijstelling 1.57
waardering 1.63, 12.7

Verstrekkingen
eindheffing 3.21
overzicht 3.11
vrije verstrekkingen 3.21.1
waardering 3.6
Vertrekvergoeding 3.21.1
Verzamelinkomen 1.5
Volksverzekeringen 1.2, 28.1
Voorheffingen 1.86
Vooruitbetaalde rente 1.41.7
Vrijstellingen
bedrijfsopvolging 12.8
bezittingen 1.57
fondswerving 11.2
gerichte 3.21.1
groene beleggingen 1.58
kamerverhuurvrijstelling 1.41.2
kwijtscheldingsvrijstelling 1.12
loon 3.4
MKB-winstvrijstelling 1.32
sportkantines 11.2
successiewet 12.1-12.2
terbeschikkingstellingsvrijstelling 1.39
vennootschapsbelasting 6.1
verhuurderheffing 14.2
winst 1.13
Vrijwilligers 1.74, 3.11
VUT 3.13

Waardering
aandelenoptierecht 3.3
bezittingen en schulden 1.63
loon in natura 3.6, 3.21.1
ondernemingswoning 1.12
privégebruik auto 1.17, 3.9
successiewet 12.7
WAO 28.8
WAZ 28.11
Weekenduitgaven gehandicapten 1.71
Werk en woning 1.3, 1.11
Werkdagenoverzicht 31.5
Werkkostenregeling 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.10, 3.21.1
Werkzaamheid 1.39
Wettelijke rente 31.3.1
Wezenuitkering 28.3
WIA 28.7
Willekeurige afschrijving 1.24
Winst
aftrekbeperking 1.14
belastbare winst 1.12
MKB-winstvrijstelling 1.32
vrijgestelde winst 1.13
Witte tabellen 3.18
Woon-werkverkeer
aftrekbare kosten 1.38
carpoolen 3.8
vergoeding 3.8, 3.21.1
WSF-/WTOS-uitkering 1.40, 1.72, 27.1, 31.3.4
WW 28.9

Zeevaart
afdrachtvermindering 3.22.1
afschrijving zeeschepen 1.24
tonnageregeling 1.18
Zelfstandigenaftrek 1.31
Ziektekosten 1.70, 28.12
Zorgkosten 1.70
Zorgtoeslag 28.13
Zvw 28.12
ZW 28.6

2020

januari

wk	1	2	3	4	5
m		6	13	20	27
d		7	14	21	28
w	1	8	15	22	29
d	2	9	16	23	30
v	3	10	17	24	31
z	4	11	18	25	
z	5	12	19	26	

februari

5	6	7	8	9
	3	10	17	24
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	

maart

9	10	11	12	13	14
	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

april

14	15	16	17	18
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	

mei

wk	18	19	20	21	22
m		4	11	18	25
d		5	12	19	26
w		6	13	20	27
d		7	14	21	28
v	1	8	15	22	29
z	2	9	16	23	30
z	3	10	17	24	31

juni

23	24	25	26	27
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	

juli

27	28	29	30	31
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	

augustus

31	32	33	34	35	36
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	
2	9	16	23	30	

september

wk	36	37	38	39	40
m		7	14	21	28
d	1	8	15	22	29
w	2	9	16	23	30
d	3	10	17	24	31
v	4	11	18	25	
z	5	12	19	26	
z	6	13	20	27	

oktober

40	41	42	43	44
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	

november

44	45	46	47	48	49
	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

december

49	50	51	52	53
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	

2019

januari

wk	1	2	3	4	5
m		7	14	21	28
d	1	8	15	22	29
w	2	9	16	23	30
d	3	10	17	24	31
v	4	11	18	25	
z	5	12	19	26	
z	6	13	20	27	

februari

5	6	7	8	9
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	
2	9	16	23	
3	10	17	24	

maart

9	10	11	12	13
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31

april

14	15	16	17	18
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	

mei

wk	18	19	20	21	22
m		6	13	20	27
d		7	14	21	28
w	1	8	15	22	29
d	2	9	16	23	30
v	3	10	17	24	31
z	4	11	18	25	
z	5	12	19	26	

juni

22	23	24	25	26
	3	10	17	24
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30

juli

27	28	29	30	31
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	

augustus

31	32	33	34	35
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	

september

wk	35	36	37	38	39	40
m		2	9	16	23	30
d		3	10	17	24	
w		4	11	18	25	
d		5	12	19	26	
v		6	13	20	27	
z		7	14	21	28	
z	1	8	15	22	29*	

oktober

40	41	42	43	44
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	

november

44	45	46	47	48
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	29
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	

december

48	49	50	51	52	1
	2	9	16	22	30
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

2018

januari

wk	1	2	3	4	5
m	1	8	15	22	29
d	2	9	16	23	30
w	3	10	17	24	31
d	4	11	18	25	
v	5	12	19	26	
z	6	13	20	27	
z	7	14	21	28	

februari

5	6	7	8	9
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	
2	9	16	23	
3	10	17	24	
4	11	18	25	

maart

9	10	11	12	13
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	

april

13	14	15	16	17	18
	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

mei

wk	18	19	20	21	22
m		7	14	21	28
d	1	8	15	22	29
w	2	9	16	23	30
d	3	10	17	24	31
v	4	11	18	25	
z	5	12	19	26	
z	6	13	20	27	

juni

22	23	24	25	26
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	

juli

26	27	28	29	30	31
	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

augustus

31	32	33	34	35
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	

september

wk	35	36	37	38	39
m		3	10	17	24
d		4	11	18	25
w		5	12	19	26
d		6	13	20	27
v		7	14	21	28
z	1	8	15	22	29
z	2	9	16	23	30

oktober

39	40	41	42	43	44
	1	8	15	22	29
	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	

november

44	45	46	47	48
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	

december

48	49	50	51	52	1
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	
2	9	16	23	30	

2017

januari

wk	52	1	2	3	4	5
m		2	9	16	23	30
d		3	10	17	24	31
w		4	11	18	25	
d		5	12	19	26	
v		6	13	20	27	
z		7	14	21	28	
z	1	8	15	22	29	

februari

5	6	7	8	9
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	
2	9	16	23	
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	

maart

9	10	11	12	13
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	

april

13	14	15	16	17
	3	10	17	24
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30

mei

wk	18	19	20	21	22
m	1	8	15	22	29
d	2	9	16	23	30
w	3	10	17	24	31
d	4	11	18	25	
v	5	12	19	26	
z	6	13	20	27	
z	7	14	21	28	

juni

22	23	24	25	26
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	

juli

26	27	28	29	30	31
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	
2	9	16	23	30	

augustus

31	32	33	34	35
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	

september

wk	35	36	37	38	39
m		4	11	18	25
d		5	12	19	26
w		6	13	20	27
d		7	14	21	28
v	1	8	15	22	29
z	2	9	16	23	30
z	3	10	17	24	

oktober

39	40	41	42	43	44
	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

november

44	45	46	47	48
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	

december

48	49	50	51	52
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31

Visma eAccounting Accountancy

De slimste accountancysoftware

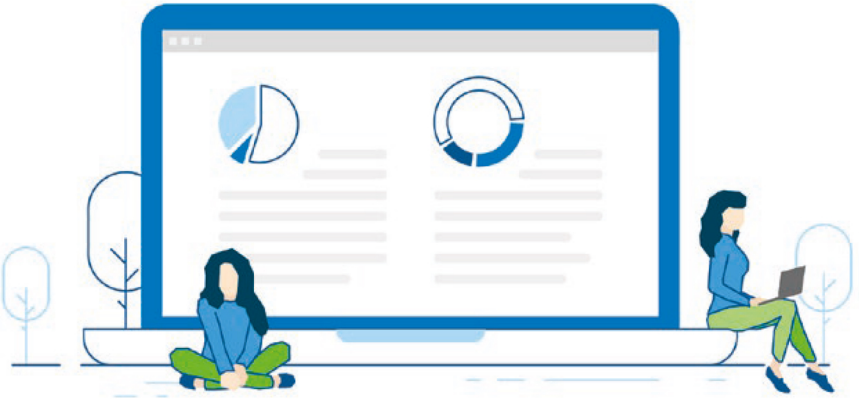

Deze complete cloudoplossing voor accountants- en administratiekantoren biedt onder meer:

- Online financiële administratie
- (e-)Facturering
- Dashboards
- Uitgebreide financiële rapportage
- Eenvoudig zelf cliënten aanschakelen
- Intern kantoorbeheer
- Urenregistratie
- Declaratie
- Crm

De complete accountancy-oplossing voor € 31,- per maand

Interesse? Kijk op
www.slimstesoftware.nl

VISMA